

65

Confluente Bibliologice

Revistă de biblioteconomie
și știința informării

ISSN: 1857 - 0232 Nr. 1-4 (19-22), 2010

Confluente Bibliologice

Revistă de biblioteconomie și științe ale informării

**Ediție dedicată aniversării
a 65-a
a Bibliotecii Științifice**

1 - 4, 2010

Director: Elena HARCONIȚA

Redactor - șef: Anatol MORARU

Colegiul de redacție:

Lina MIHALUȚA,

director-adjunct

Valentina TOPALO,

șef CD al ONU, șef Serviciu Manifestări Culturale

Silvia CIOBANU,

șef Serviciu Marketing. Activitate Editorială

Elena STRATAN,

șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate

Alexe RĂU,

directorul-general al Bibliotecii Naționale din Republica Moldova

Silvia GHINCULOV,

dr. în științe economice, directorul Bibliotecii Științifice ASEM

Radu MOȚOC,

inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala Galați

Maria ȘLEAHTIȚCHI,

dr. în științe filologice, conf. univ. Universitatea de Stat „Alec Russo”, Bălți

Nicolae ENCIU,

dr. hab. în științe istorice, conf. univ. Universitatea de Stat „Alec Russo”, Bălți

Lector: Galina MOSTOVIC

Coperta / viziune grafică / tehnoredactare: Silvia CIOBANU

Achiziții recente (notițe bibliografice): Ana NAGHERNEAC

Adresa redacției:

str. Pușkin, 38

mun. Bălți, 3100, Republica Moldova

Tel/fax: (231)23362

E-mail: libruniv@usb.md

Web: <http://libruniv.usb.md>

Tiparul: Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”

ISSN: 1857 - 0232

Sumar / Summary

EDITORIAL / EDITORIAL

Anatol MORARU

Biblioteca și comunitatea ... și foarte rar invers /

Library and community... and very rarely vice versa..... 5-7

CARTEA DE VIZITĂ / VISITING CARD

Elena HARCONIȚA

Mecanica unei continuități/

Mechanics of a continuity 8-16

Valentina TOPALO

Silvia CIOBANU

Promovarea cărții prin activitatea expozițională /

Promotion the book through exhibitions activities..... 17-27

Polina SPÎNU

Lilia MELNIC

Specificul colecției de resurse informaționale on limbile străine/

Specifics of information resources collection in foreign languages..... 26-34

BIBLIOMESAGER / LIBRARY MESSENGER

Elena STRATAN

Evenimente / Events 35-47

Elena HARCONIȚA

Comunicat pe marginea lucrărilor Conferinței Aniversare a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți /

Anniversary press realise on the work of Conference of Scientific Library of State University »A.Russo » from Balti..... 48-53

OPORTUNITĂȚI MODERNE / UP-TO-DATE OPPORTUNITIES

Vera OSOIANU

“Biblioteca 2.0” - vector actual al

biblioteconomiei /

Library web 2.0-modern vector of library science..... 54-68

Igor AFATIN

Tatiana PRIAN

Aplicarea tehnologiilor moderne on dezvoltarea colecțiilor Bibliotecii /

Applying contemporary technologies in the library collection developing..... 69-73

Silvia CIOBANU

Utilizarea rețelelor sociale în promovarea imaginii Bibliotecii Universitare din Bălți/

Turning of social networks in promotion the image of the university library from Balti..... 74-78

DIALOG CONTINUU /

CONTINUING DIALOGUE

Elena SCURTU

Maria FOTESCU

Ana NAGHERNEAC

Bibliotecarii - profesorii - actori importanți ai procesului educațional /

The librarians-the teachers-important performers in the educational process..... 79-84

Valentina TOPALO

Suportul informațional și documentar al cercetărilor științifice /

Information and documentary support of scientific researches..... 85-90

Natalia CULICOV

Eficiența utilizării sistemului de referințe /

Efficiency of use the reference system..... 91-95

FILMUL COLECȚIEI /

COLLECTION MOVING

Margarita IULIC

Valentina VACARCIUC

Relevanța transferului de informație /

Relevance of information transfer..... 96-105

Elena SCURTU
Ana NAGHERNEAC
**Potențialul formativ al colecției
de carte rară /**
*Formative potential of the rare
book collection.....* **106-112**

**FORMAREA PROFESIONALĂ / PROFESSIONAL
DEVELOPMENT**

Elena STRATAN
Formarea profesională continuă - diversitate și
actualitate /
*Continuing professional developing - diversity
and reality.....* **113-115**

Varvara GANEA
Consemnări / Records..... **116-119**

Elena CRISTIAN
Lucia ZADIRAICO
**Achiziția și eliminarea documentelor -
procese esențiale on menținerea calității
colecției/**
*Acquisition and records weeding –
essential processes keeping quality
collection.....* **120-128**

Lina MIHALUȚA
**Despre importanța prelucrării științifice
a resurselor informaționale /**
*About the importance of processing
the scientific information resources.....* **129-132**

OMAGIERI/ HOMAGES

**Pasiune și angajament - 55 de primăveri
ale Elenei Harconița /**
*Pasion and commitment - 55 springs
of Elena Harconita .....* **133-137**

Margarita Iulic - 50 de ani de la naștere /
Margareta Iulic - 55 years of birth..... **138**

**STRATEGII ALE COLABORĂRII /
STRATEGIES OF COOPERATION**

Elena HARCONIȚA
Ani de efort și dăruire /
Years of effort and dedication..... **139-142**

Elena HARCONIȚA
Valentina TOPALO
**Promovarea ideii despre proprietatea
intelectuală /**
*Promotion the idea about Intellectual
Property.....* **143-144**

VIA EUROPA

Radu MOȚOC
**Simpozionul „Monumentul tradiție și viitor:
o privire din interior ” /**
*The Symposium „Memorial tradition and
the future : a look inside ” .....* **145-148**

Radu MOȚOC
Un român la Paris /
A Romanian in Paris..... **149**

**PAGINI DE ISTORIE /
THE PAGIS OF HISTORI**

Radu MOȚOC
**Sfințirea Catedralei Episcopale
„Sf. Împărați Constantin și Elena”
din Bălți / Episcopal Cathedral consecrated
“St. Ompărați Constantin și Elena”
from Balti.....** **150-161**

Nicolae ENCIU
**Polonezii din Basarabia în perioada
interbelică /**
*Polish from Basarabia in interwar
period.....* **162-166**

RAFTUL DE SUS / UPPER SHELF

Valentina BOTNARCIUC
NRF sau intrarea în competiție /
*New Philological Journal or going in for
literature competition.....* **167-169**

Violina OCINSCHI
**„Oleandrii mă strigă roz”- o carte care te
cucerește /**
*A book you conquer - “Oleandar call
me pink” .....* **160-161**

BIBLIOTECA ȘI COMUNITATEA ... ȘI FOARTE RAR INVERS

Anatol MORARU, redactor - șef

Există, cred, un munte de cărți despre importanța crucială a bibliotecii în formarea personalității, cultivarea comunității, emanciparea omenirii în genere. Zecile de mii de volume realizate, evident, într-o tonalitate apreciativă, constituie, în acest sens, episoade ale unui serial al dezvoltării cărții și bibliotecii. Puțini sînt cei, cărora nu le place să lectureze istorii captivante despre cuneiforme, papirusuri, ieroglife, despre Gutenberg și alți tipografi celebri, despre faimoase biblioteci, începînd cu cea din Alexandria și pînă la Biblioteca Congresului SUA, și mai departe.

Printr-o tradiție instituită de secole, aitudinea față de carte, de bibliotecă, de cultură în genere, pe care o exprimă sau care lipsește uneori oficialităților și populației, denotă calitatea unei societăți. Altfel spus, prezența bisericii, bibliotecii, palatului de cultură etc. într-o localitate, sînt semne ale emancipării, ale civilizației avansate.

Spre dovadă, am să invoc un caz cu totul celebru. Idiotul de Herostrate a dat foc, cum bine se știe, celei mai vestite biblioteci a antichității, bibliotecii din Alexandria, ca să devină... vestit. Și a devenit, uitat să-i fie numele! Dacă ar fi fost mai puțin inspirat în rele și ar fi incendiat, la o adică, cocina sa sau primăria, numele său ar fi rămas, în cel mai fericit caz, în analele poliției din Alexandria. Nu mă pot reține să mai convoc încă un argument, la fel de semnificativ, dar deja din zona românească și anume, exemplul nefast al cuplului Ceaușescu. Alex Ștefănescu redă, în al său *Jurnal secret*, impresia pe care i-a produs-o vizitarea castelului de la Olănești, de pe Valea Lotrului, în care soții Ceaușescu urmau să petreacă Revelionul în 1989: „Parchetul de lemn de esențe diferite (mahon, stejar și paltin), covoarele imense, făcute la Cisnădie (unele au putut fi instalate numai cu ajutorul unor macarale), pereții cu lambriuri, candelabrele alcătuite din mii de prisme mici de cristal, tablourile semnate de mari pictori, chiuvetele de marmură, robinetele suflăte cu aur, mozaicurile de deasupra căzilor de baie, lucrăte de artiști consacrați, în culori pastelate, scările, și ele de marmură (de Rușchița), fridele luminate discret – totul este de un lux epatant. Ceea ce cu adevărat mi-a dispăcut și mi-a provocat chiar un moment de panică interioară a fost *absența oricărei biblioteci*.” Asta e...

Actualmente, discursul despre importanța bibliotecii a devenit unul mai temperat și mai pragmatic. Un reportaj despre o bibliotecă modernă, *Biblioteca 2.0*, de exemplu, trebuie să includă numaidecît date despre politici de achiziții, strategii de stocare și clasificare, motoare de căutare, modalități de deservire a colecțiilor și a

utilizatorilor etc., etc.

Timpurile tulburi ale tranziției pe care le trăiește de două decenii societatea noastră determină o anume neglijare a necesităților spirituale ale cetățenilor. Din lipsă de finanțare suficientă, o ipoteză oficială, nu mai funcționează un sistem coerent de editare și de achiziție a cărților. Practic, mai toate bibliotecile actuale au intrări de cărți și documente provenite, în mare, din donații. Așa s-a întâmplat, fericit, că, după 1990, au putut fi trimise spre Basarabia loturi întregi de carte din Țară, donații care au și format fondurile de carte românească ale unor biblioteci rurale și municipale. Mai mult chiar, tot cu susținerea financiară a guvernului și a oamenilor de bine din România au fost deschise, după '90, la Chișinău, și câteva biblioteci care marchează vizibil viața culturală a capitalei.

Aș vrea să mă refer în cele ce urmează la activitatea Bibliotecii Științifice a Universității „Alec Russo”, mai exact, la relațiile ei de parteneriat cu comunitatea universitară și cu administrația universității. Nu aș vrea să mă erijez în ipostază de avocat al instituției, o prefer în cea de cunoscător din interior a activității acestei instituții.

Aș vrea să afirm asumându-mi riscurile că, la momentul actual, B.Ș.U. e instituțiacare activează cu cea mai înaltă eficiență. Ea produce impresia unui mecanism bine articulat în toate structurile și conexiunile sale.

Rădăcinile acestui fenomen sînt de găsit în activitatea regretatei directoare Faina Tlehuci, care a depus eforturi substanțiale ca acest singular edificiu, Biblioteca actuală, să fie construită și să dispună de un fond de peste un milion de exemplare de carte, precum și de un echipament modern. O contribuție aparte în devenirea B.Ș.U. a avut-o și regretatul rector Nicolae Filip, care a știut să fie aproape de necesitățile instituției date și să promoveze o politica de largă deschidere și susținere. Trebuie să menționăm, cu satisfacție și aportul considerabil al unui bun prieten al instituției, al domnului inginer Radu Moțoc, care, în calitatea sa de secretar al Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala Galați *Costache Negri*, s-a ostenit să aducă la B.Ș.U. nu doar loturi de carte și echipament de valoare, dar și oameni de marcă din România.

Și profesorul Eugeniu Plohotniuc, nu s-a dezmințit în calitatea sa de rector, reeditînd strategiile de deschidere și de colaborare a rectoratului cu B.Ș.U.

Actualul director, Elena Harconiță, a preluat și a dezvoltat tradițiile de menținere a unui nivel valoric în întreaga activitate a BȘU, și a asigurat continuitatea unei colaborări fructuoase cu întreaga comunitate. Bibliotecarii noștri se remarcă prin asiduitate, disciplină, responsabilitate, dăruire, profesionalism și alte calități notabile, caracteristice unor modele demne de urmat. Ei izbutesc să se perfecționeze continuu, să urce meritat treptele ierarhiei profesionale. B.Ș.U. este cea de-a patra instituție de profil din Republica Moldova, care a reușit ambițiosul proiect de a edita o revistă de specialitate – *Confluente bibliologice* – colaborarea la care permite angajaților să crească valoric. Administrația a pus la punct și un mecanism de integrare a tinerilor bibliotecari: „Școala Tînarului Angajat”.

BȘU a elaborat și pus în practică mai multe idei, menite să contribuie la formarea tinerilor specialiști și la menținerea în formă a cadrelor didactice. Studenții

au acces larg la toate colecțiile BȘU, în funcție de domeniile în care se specializează. Instituția a reușit să implementeze diverse tehnologii informaționale performante, să-și modernizeze echipamentul și activitatea. Instrumentând variate și eficiente strategii, B.Ș.U. își informează utilizatorii despre specificul și consistența colecțiilor, despre calitatea și varietatea noilor achiziții.

Apropo de achiziții. Chiar dacă, așa cum spuneam mai sus, criza actuală a avut un impact negativ și asupra politicilor de achiziție ale B.Ș.U., echipa managerială a făcut lucruri mari cu mijloace puține. La momentul actual, ea deține în colecții aproape toate edițiile apărute la editurile noastre, și nu numai, de la '90 încoace.

Vreau să știți că, dacă sălile de lectură nu sînt pline, vina nu o poartă bibliotecarii. La mijloc nu e doar apariția pe piața informațională a altor modalități de a obține informații și cunoștințe și nici dezinteresul tinerilor despre care se vorbește atît de mult. Problema absenței e mult mai profundă și ar trebui discutată aparte, în detalii și nuanțe.

Echipa managerială a B.Ș.U. își pune mari speranțe în calitatea noului staff al Universității în frunte cu domnul rector Gheorghe Popa, care a dat destule semne clare că va susține toate proiectele de perspectivă elaborate de instituția cărților în toate realizările cotidiene și în perspectivele ei. O întâlnire în idei, un permanent spirit al dialogului constructiv, pragmatic dintre cele două echipe va rezulta, sînt sigur, cu lucruri frumoase pentru întreaga comunitate universitară.

Nu am cum să nu emit o sentință: Biblioteca poate exista, la o adică, fără comunitate, ca o entitate suficientă, ca o expresie a eternității, pe cînd, fără Bibliotecă, societatea riscă să se întoarcă de unde a pornit, din peștera.

P.S. Nichita Stănescu asemuia inspirat femeia cu umbra unei idei. Cum nu sînt genial, aș compara femeia cu o carte: indiferent de vîrsta pe care o are, este frumoasă și interesantă. Mă refer la bibliotecare, firește...

Șpac, Ion. Pagini de istorie a presei periodice basarabene / Ion Șpac; Acad. de Șt. a Rep. Moldova, Bibl. Șt. Centr. "Andrei Lupan". - Ch. , 2010. - 236 p. - ISBN 978-9975-78-836-6

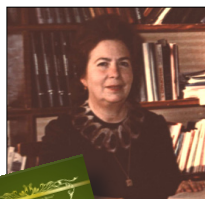

MECANICA UNEI CONTINUITĂȚI

Elena HARCONIȚA,
director Biblioteca Științifică

În toamna lui 2001, un director de Bibliotecă devenea, pentru prima dată în istoria instituțiilor superioare și a bibliotecilor din Republica Moldova, Membru de Onoare al Senatului Universității „Alecru Russo” din Bălți. În semn de înaltă prețuire, pentru merite deosebite în edificarea și devenirea Bibliotecii universitare, organizarea și dezvoltarea colecțiilor, acordarea serviciilor de calitate utilizatorilor.

După un directorat de 40 de ani, Faina Tlehuci s-a bucurat de înalta apreciere a membrilor Senatului universitar bălțean și a ales să plece la odihna binemeritată, părăsind această bijuterie arhitecturală, proiectată și construită în vremurile sovietice, când nu prea se practica edificarea instituțiilor de cultură.

Faina Tlehuci numea Biblioteca, cu multă mândrie și gingășie, *Casa Albă, Casa Mare*. În acest context, academicianul Nicolae Filip, regretatul rector al Universității noastre, spunea: „Apreciez mult meritele acestei instituții pe care o numesc *Biblioteca mea*. Zic *Biblioteca mea* și văd edificiul sobru, sălile spațioase, echipamentul modern, confortul și disponibilitatea bibliotecarilor, forfota studenților, care mișună zilnic prin toate punctele de deservire, dar mai presus de toate, o spun cu fermitate, buna organizare a activității bibliotecare: calitatea și pertinenta serviciilor, actualitatea și diversitatea colecțiilor”. O spunea de fiecare dată când conducea musafirii universității prin labirintul acestei clădiri cu 4 nivele, în care au fost create condiții adecvate pentru Cărți și Oameni (utilizatori și bibliotecari), pentru noile tehnologii informaționale și comunicaționale.

Fondată în anul înființării Institutului Învățătoresc (1945), odată cu prestigioasa Facultate de Filologie, Biblioteca a evoluat împreună cu instituția tutelară: de la 101 cărți, o sală de lectură de 6 locuri, 36,6 m² la o colecție de 1 013 663 de exemplare în 271 971 de titluri, 13 Servicii / Centre, 12 săli de lectură cu o capacitate de 763 de locuri și cu o suprafață de circa 6 000 m pătrați.

Biblioteca, aidoma omului, are aniversările sale, cele mai semnificative fiind împlinirea a 50, 55, 60, 65 de ani de la constituire. Bibliotecarii mai bogați în ani

Confluente Bibliologice

țin minte anul 1995, când, doar după câțiva ani de independență a tînărului nostru stat, am avut mulți oaspeți, în special din România. Atunci, doamna directoare Faina Tlehuci a fost distinsă cu medalia Meritul Civic, distincție pe care i-a înmînat-o primul președinte al Republicii Moldova Mircea Snegur.

În anul 2005, a apărut, în colaborare cu Biblioteca Națională, nr. 3-4 al revistei *Magazin Bibliologic*, consacrate integral Bibliotecii Științifice a Universității din Bălți. La fel, în *Calendarul Național* din același an au apărut cîteva articole despre Bibliotecă, Universitate și despre universitari.

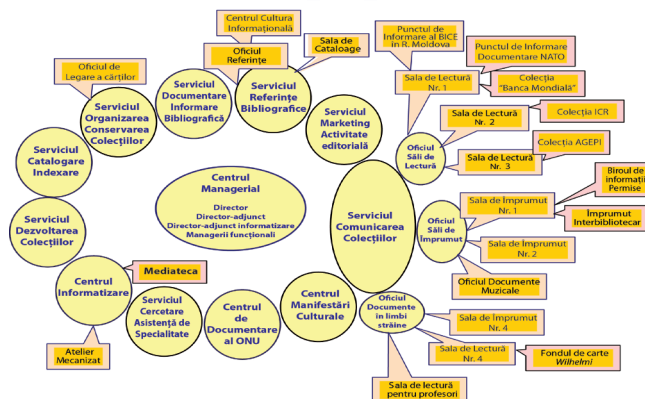
„Am primit bibliografiile și toate materialele pe care mi le-ați expedit, am primit și articolul din *Literatura și Arta*... Am studiat toate materialele, m-am informat destul de bine și vreau să Vă laud, sînteți bravo!”, ne scria din Volgograd doamna Directoare Faina Tlehuci.

Acum, după ani, ni se pare că a fost cea mai sinceră recunoaștere a meritelor celor care au ales să păstreze și să multiplice tradițiile, să continue procesele de creare, inovare, modificare, să implementeze noile tehnologii, să dezvolte colecțiile, să diversifice serviciile, să le introducă pe cele electronice etc., aplicînd astfel de mai mult timp fenomenul de Bibliotecă 2.0.

Ce s-a întîmplat în Bibliotecă în acești 10 ani, cum am gestionat noi patrimonii pe care l-am moștenit, ce am păstrat și ce am pierdut, cum și cu ce mijloace intenționăm să menținem buna funcționalitate a acestui organism complex - Biblioteca Universității din Bălți?

Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alecu Russo"

Organigrama

Se știe că oamenii au realizat întotdeauna mult mai multe dacă au lucrat împreună cu alții. Noi am construit cu răbdare și tenacitate o echipă performantă, din specialiști consacrați profesiei, numele cărora s-a regăsit în topul laureaților Concursului Național *Cel mai bun bibliotecar* din Republică: Elena Harconița (1993, 1999); Liuba Surlaru, Larisa Roșca (1998); Valentina Topalo (2002); Elena Scurtu (2003); Lina Mihaluța (2004); Silvia Ciobanu (2005); Elena Stratan (2007); Ana Nagherneac (2008); Ludmila Railean (2009). Despre *Bibliotecarii universității bălțene*

citiți în Dicționarul cu același nume, elaborat în acest an.

Pe „banca de rezervă” se află tinerii specialiști, care, perseverând, vor putea adăuga valoare Bibliotecii: Adela Cucu, Natalia Culicov, Angela Hăbășescu, Tatiana Prian, Artiom Cebotari, Lilia Iavorschi, Olga Colin, Alla Lîsîi, Marina Magher ș.a.

Am aplicat cu consecvență principiul – persoana potrivită la locul potrivit, iar escaladarea “everestului” performanțelor profesionale a fost posibilă doar împreună cu echipa. Numai așa se pot obține victoriile. Majoritatea angajaților au făcut studii economice, juridice, pedagogice, muzicale, filologice, matematice, tehnice și doar 29 la sută - în domenii biblioteconomiei. Cu această echipă reușim să răspundem provocărilor timpului.

Actualmente, circa 60 la sută din bibliotecarii noștri sînt specialiști de calificare înaltă: 9 – gradul superior; 10 - gradul I; 25 – gradul II. Ei au acumulat o bogată experiență și se remarcă prin capacitate de comunicare, pasiune, talent, spirit creativ, responsabilitate, generozitate.

Confirmarea și comunicarea propriilor valori rămîn două activități esențiale pentru biblioteci și bibliotecarii care trebuie să își asume responsabilități pentru dezvoltarea propriei profesii... / Marshall, Joanne Gard /

Meritele deosebite ale bibliotecarilor noștri au fost apreciate cu înalte distincții de stat, cu Diplome de Onoare ale Ministerului Educației, Culturii, ale ABRM, AGEPI, ale Rectoratului Universității. Din Angajații BȘU sînt prezenți mai întotdeauna în Topul Național *Cei mai buni bibliotecari ai anului*.

Afirmarea, consolidarea oricărei profesii se realizează și prin literatura de specialitate, or, aceste documente, redactate în deplină conformitate cu rigorile științifice, ilustrează creativitatea și pasiunea bibliotecarilor, dovedesc evoluția sau stagnarea domeniului dat. Elaborarea lucrărilor bibliografice începe la noi din 1969 – cînd apare prima biobibliografie. În 1974 a fost editată și prima bibliografie a lucrărilor profesorilor. Procesul de editare a lucrărilor bibliografice a luat turații în anii 2004 - 2005. În acea perioadă au fost inițiate colecțiile *Personalități universitare bălțene, Universitari bălțeni, Scriitori universitari bălțeni, Promotori ai Culturii, Bibliographia universitatis, Doctor Honoris Causa, Vestigia Semper Adora, Cultura Informației, Profesionalizare*. Pînă la această oră au apărut circa 90 de lucrări bibliografice (monografii, lucrări didactice, dicționare, de exemplu, *Universitari bălțeni, Deținători ai titlului Doctor Honoris Causa; Bibliotecarii universitari bălțeni*), 67 din ele fiind plasate în format electronic pe site-ul Bibliotecii, unele regăsindu-se și în colecția Bibliotecii Congresului SUA.

Catalogul lucrărilor editate de bibliotecarii bălțeni conține 1 083 de înregistrări despre monografiile, materialele conferințelor, lucrările bibliografice, didactice, mai bine de 500 de articole care pot fi citite în format electronic, inclusiv în revista *Confluente Bibliologice*, apariția căreia a fost prilejuită de aniversarea a 60-a de la fondarea Bibliotecii și care poate fi lecturată integral pe site-ul nostru împreună cu alte reviste

1-4 / 2010

editate de universitarii bălțeni: *Artă și educație artistică; Fizică și Tehnică, Limbaj și context, Glotodidactica, Tehnocopia, NRF, SEMN.*

Anual, în perioada 18 - 24 octombrie, în Republica Moldova se desfășoară **Săptămîna cu acces deschis**. BȘU organizează mai multe activități destinate să determine cadrele didactice să-și ofere lucrările pentru **Calea Verde** sau **Calea de Aur**.

Revistele universitarilor bălțeni

- CONFLUENTE BIBLIOLOGICE
- ARTĂ ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ
- FIZICĂ ȘI TEHNICĂ
- LIMBAJ ȘI CONTEXT
- GLOTODIDACTICA
- REVISTA LITERARĂ SEMN
- NOUA REVISTĂ FILOLOGICĂ
- REVISTA TEHNOCOPIA

La moment, în blogul OA din Republica Moldova sînt expuse toate revistele editate la Universitatea „Alecu Russo” din Bălți.

„Bibliotecile condensează într-un mod aparte spațiul și timpul cunoașterii. Prin eliminarea lor absurdă din realitate sau împingerea lor la marginea de umbră a vremii, cunoașterea însăși își pierde forța, devine inoperantă, se întoarce la limitele firave ale trecătorului timp individual”.

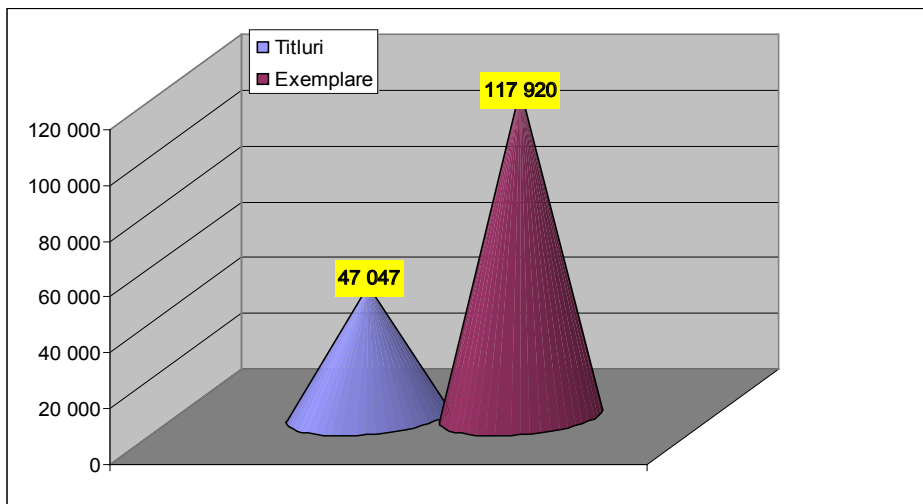
De ce țări precum China, India, Japonia, SUA, Finlanda investesc substanțial (cîte 15 euro *per capita*) în dezvoltarea bibliotecilor lor? De ce ei consideră bibliotecile drept infrastructură intelectuală a statului, iar circa 80 % din populație sînt utilizatori ai bibliotecilor, pe cînd în Republica Moldova se investește nesemnificativ (0,35 de bănuți), astfel că numărul utilizatorilor nu trece de 23,6 % ? Vă asigur că nu sunt întrebări retorice.

Dacă, în mare parte, instituțiile de profil naționale, academice, universitare și municipale (cîteva) au reușit, mai întii cu susținerea Fundației SOROS, să se modernizeze, apoi celelalte, mai ales bibliotecile școlare, nu dețin măcar un PC. Catastrofală e și situația colecțiilor care sînt total depășite în unele biblioteci, astfel că ne-ar trebui mult timp ca să atingem rata medie de înnoire - 7-10 ani, cum recomandă IFLA UNESCO.

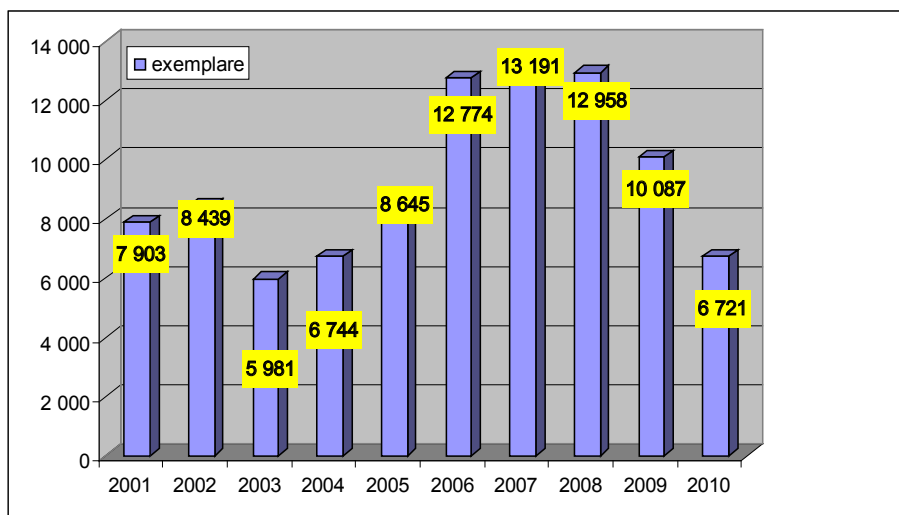
Cu toate acestea, aici, la Bălți, am reușit să dezvoltăm colecții de peste 1 mln de documente în circa 270 mii titluri, în 42 de limbi, pe diverse suporturi informaționale.

Achiziții

Donații

Numai în 10 ani au fost înregistrate 117 922 de documente noi, rata de înprospătare a colecțiilor fiind de 87 de ani. Cea mai mare parte de achiziții au constituit-o donațiile, sponsorizările, granturile, Depozitul Legal de la CNC, beneficiarii cărui BȘU a devenit în 2006, în total - 80 % din toate intrările în colecții în această perioadă. Valoarea donațiilor echivalează cu 3 074 356 de lei sau circa 200 000 de euro. Numai prin strădania domnului Radu Moțoc, secretarul APBB, Filiala „C. Negri” din Galați, colecția a fost completată cu documente în valoare de 100 000 de euro. Trebuie să menționăm și deosebita deschidere a ambasadelor SUA, României, Poloniei, Elveției, Rusiei, Chinei. Printre persoanele particulare care se ara-

tă preocupată de îmbogățirea colecțiilor noastre, de modernizarea echipamentului tehnic, se numără, în afară de Membrul de Onoare al Senatului USB, inginerul Radu Moțoc, și dr. Thomas Wilhelmi din Elveția, un vechi și bun prieten al BȘU, care ne va trimite și în 2011 un nou lot de carte germană și franceză.

În toți acești ani, au fost eliminate din colecții documentele depășite moral și fizic – 237 293 de exemplare, de 2 ori mai mult decât au fost achiziționate.

Asigurarea accesului la resursele informaționale naționale și globale a devenit posibilă datorită Fundației SOROS – Moldova. În 1998 a fost procurat softul și hardul; după care, în 2001, a urmat proiectul *Extinderea accesului la informație* – conectarea Bibliotecii la Internet, procurarea abonamentului la baza de date *Legislația Republicii Moldova*, astfel că de aproape un deceniu Biblioteca este parte integrantă a rețelei electronice universitare și beneficiază de accesul la Intranet prin cablu optic, la Internet - prin radio - modem asigurat de RENAM (Research and Educational Networking Associating of Moldova), rețea creată în 1999 cu susținerea NATO și din care fac parte 8 universități, precum și Academia de Științe a Moldovei. În anii 2001 – 2010 parcul de calculatoare a crescut vizibil, astăzi BȘU dispune de 120 PC, scanere, printere și alt echipament, care solicită o permanentă actualizare și completare. Softul a fost și el îmbunătățit în câteva versiuni, iar conferirea titlului de Doctor Honoris Causa directorului general al Concernului KNAUF, domnului dr. Henri HAMM, ne-a adus și o sponsorizare de 50 000 de lei, bani cu care am procurat modulul web-OPAC, câteva licențe pentru locurile de muncă în sistemul nostru. Totodată, am reușit să postăm catalogul electronic pe Internet. A fost creată prima versiune a paginii web, astfel că, de atunci, putem fi accesați din orice colțișor al mapamondului pe <http://libruniv.usb.md/>, [blog/http://bsubalti.wordpress.com](http://bsubalti.wordpress.com), inclusiv prin site-urile de socializare

You Tube, Facebook, Twitter, Flickr, Wikipedia etc.

Utilizatorii au posibilitatea să se implice în formarea colecțiilor, în îmbunătățirea unor servicii, accesând opțiunea **Propuneri pentru achiziții** de pe Pagina utilizatorului.

Accesul utilizatorilor la full-textele celor 12 baze de date EBSCO, cu posibilități de traducere în 27 de limbi este gratuit.

BȘU întreține relații de schimb național cu bibliotecile din Republica Moldova și internațional cu BCU, Biblioteca Națională, Biblioteca Națională Pedagogică din București, bibliotecile universitare din Suceava, Iași, Cluj, Timișoara, Craiova, Cernăuți.

În perioada în dată, mai multe organizații și instituții internaționale și-au deschis structuri și în BȘU: CD a ONU (2001); Colecția Institutului Goethe – București; Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei (2007), Biblioteca Depozitară a Băncii

Mondiale (2008); Colecția Institutului Cultural Român, Direcția României în afara Țării; Punctul de Informare NATO (2010), fapt care a dimensionat fluxul informațional.

Utilizatorii au acces la bazele de date ale acestor structuri, la colecția de reviste în limba engleză din *Proiectul JDP – New-York*, (130 titluri în 4 000 unități).

Proiectele la care lucrează profesorii universității aduc, la fel, beneficii materializate în dicționare, enciclopedii, cărți în limba română și rusă la pedagogie, psihologie și asistență socială, estimate la peste 2 mii de dolari.

Una din preocupările de management în anii 2001 – 2010 a fost perfecționarea structurii organizatorice, optimizarea ei. Noi am modificat structura organizațională în câteva rînduri în conformitate cu Hotărîrea nr.7.4/6 din 7 mai 2002 a Colegiului Ministerului Educației, Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 381 din 13 aprilie 2006, *Cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare în baza Rețelei tarifare unice*.

Organigrama actuală este exprimată printr-un cerc care simbolizează ansamblul cunoștințelor și informațiilor, ce devin tot mai accesibile grație tehnologiilor informaționale. Cercul este deschis tuturor relațiilor externe de colaborare.

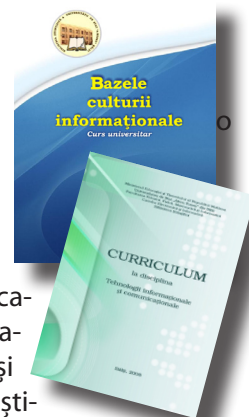
În 2004 a fost dat în exploatare un nou local pentru Serviciul de Referințe Bibliografice, anexă construită în locul unei terase adiacente sălii de cataloage. Astfel, BȘU a mai cîștigat un spațiu de 65 m² și anume în această sală renovată, mobilată cu cu mobilier nou, sînt ținute prelegerile la cursul Bazele Culturii Informației. În acel an, BȘU a procurat 44 de calculatoare, printere, scanere, 50 de mese pentru PC, jaluzele, mochete și traveste. Au fost făcute reparații în mai multe subdiviziuni ale bibliotecii.

Și spațiile în care este amplasat Serviciul Documentare Informare Bibliografică au fost demolați pereții despărțitori și, în consecință, spațiul s-a extins, a fost procurat mobilier și cumpărate calculatoare noi.

Mediateca, amplasată răslețit în spațiile Centrului de Manifestări Culturale, Serviciului de Literatură în Limbi Străine și Oficiului Documente Muzicale, și-a adunat, în 2004, colecțiile și echipamentul într-o încăpere amenajată special, apoi și-a extins spațiul, preluînd o parte din sala de lectură *Științe Filologice*. Mai tîrziu, a avut loc condiționarea sălii de împrumut Documente didactice. În anul 2010 a fost renovat complet sistemul de securitate antiincendiară, fiind asigurată astfel una din cerințele fundamentale ale păstrării colecțiilor bibliotecare. Numai cu susținerea generoasă a fondatorilor, rectorilor Nicolae Filip, Eugeniu Plohotniuc, Gheorghe Popa a fost posibilă realizarea acestor lucrări extrem de necesare.

Tot ceea ce se face în Bibliotecă cu susținerea rectoratului, decanatelor, universitarilor, totul este în beneficiul cititorului. Implementarea diverselor programe bibliotecare, inclusiv și redeschiderea accesului liber la raft în toate sălile de lectură, au menirea de a facilita accesul la cărțile și revistele tipărite, publicații care constituie 80 la sută din toate împrumuturile și trebuie să menționăm că în perioada de referință am împrumutat 13 332 149 de documente. Punerea în practică a programului *Noul beneficiar* are ca finalitate integrarea studenților începători în rîndul utilizatorilor consacrați ai bibliotecii noastre. Cele 400 de expoziții organizate anual, Lunarele tematice (Ecologic, Publicații periodice), informațiile de pe Breviar și Tele-informațiile,

sînt manifestări culturale de anvergură menite să amplifice valorificarea colecțiilor și oportunităților informaționale. Zilele Bibliotecii la Facultate, inițiate încă în anul 2004, manifestare ce prevede prezentarea interactivă a activității bibliotecii, a cărților și revistelor noi, a colecției de referințe și a site-urilor pe domenii, a paginii web cu catalogul integral și catalogul Achizițiilor recente, Programul *Bacalaureat – Anul...* a prevăzut și organizarea în sălile de lectură specializate a expozițiilor, care au înglobat curriculum-uri, manuale, cursuri, teste, exerciții, culegeri, metodici, ghi-duri, bibliografii anual cu peste 700 – 800 de titluri ale documentelor atestate în colecțiile Bibliotecii. Cea mai înaltă circulație documentară a fost constatată anume în cadrul acestor expoziții. Cursul *Bazele culturii informaționale* este promovat anual ca componentă a modului cursului universitar *Tehnologii Informaționale și Comunicaționale* de către un grup de bibliotecari - asistenți ai catedrei *Electronică și Informatică*.

Cititorii sînt informați despre achizițiile recente prin difuzarea buletinelor informative la catedre, prin intermediul catalogului noilor achiziții de pe site-ul Bibliotecii, prin organizarea a 160 de expoziții informative, tradiționale și electronice și promovarea revistelor bibliografice. Activitatea de cercetare științifică a cadrelor didactice este asigurată în medie per an cu 2 000 de informații și tot atîtea pagini printate din Internet și baze de date.

În calitate de Centru Biblioteconomic Național, instituția a asigurat metodologic activitatea bibliotecilor patronate (a colegiilor pedagogice Lipcani și Soroca), deja de 6 ani sînt colectate și structurate datele statistice ale **622** biblioteci școlare din 15 raioane din nordul Republicii Moldova și din municipiul Bălți, informația finală fiind prezentată Bibliotecii Naționale și Ministerului Educației.

Printre realizările anului 2007, se numără organizarea în premieră la Biblioteca Științifică a Conferinței Anuale a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, cu genericul *Instruirea continuă - cerință inerentă a Societății Informaționale și a Cunoașterii*. La conferința dată au participat peste 200 de bibliotecari din diferite tipuri de biblioteci din republică și din România.

Bibliotecile rămîn a fi instituții ale prezentului și viitorului. Nu se poate vorbi astăzi despre pregătirea specialiștilor fără a te referi la componenta ei informațională. Să ne aducem aminte de afirmațiile lui Nicolae Iorga: „La Fundație (BCU, București) am petrecut lungi ore de lucru plăcut... se lucrează cu plăcere în aceste săli largi, bine aerisite, în liniște adîncă și solemnă. Este una din puținele instituții în care se vede rezultatul binefăcător al unei supravegheri continue și serioase”, Emil Cioran: „Sînt creația Bibliotecii Fundației Carol” și Mihai Cimpoi: „Universitatea mea a fost Biblioteca Națională”.

Un studiu recent demonstrează că Biblioteca noastră este recunoscută în calitate de partener de studii și de cercetări științifice de către 71% de respondenți, 16% ne consideră formatori și 19% ne concep drept intermediari între consumatori și informații.

Timpul și crizele de tot felul trec necruțătoare peste noi. Statisticile indică o scădere, dar aceasta nu înseamnă că nu mai este nevoie de bibliotecă: studenții vin, găsesc informații, le printează, le xerociază, le scot pe stick, află pe net adresele celor mai credibile site-uri și pleacă. Alții ne vizitează rețelele de socializare, ne vizitează pe cale virtuală. Unii însă se rețin, dorind să rămână și după ora închiderii: „La cămin este gălăgie, de aceea preferăm să lucrăm aici la proiect”. Astfel, au lucrat până la orele 24:00. Multor grupe studențești le face plăcere să facă cursurile și seminariile la Bibliotecă. Tot aici au loc întâlnirile cu scriitorii, cu alte personalități remarcabile, cu reprezentanții diverselor organizații internaționale.

Crearea valorilor Bibliotecii Științifice Universitare de la Bălți a început în secolul XX: formarea profesională a bibliotecarilor, colecțiile, cultura organizațională, normele, cunoștințele utilizatorilor, luate împreună, sporesc performanțele noastre. Sperăm că cele 7 caracteristici ale culturii organizaționale, vor influența benefic instituția noastră:

autonomia – gradul de responsabilitate și independența bibliotecarilor; normele și regulile de evaluare a bibliotecarului; suportul – gradul de asistență și facilitățile oferite de manageri subordonaților săi; identificarea – gradul în care angajații se identifică cu organizația sau domeniul profesional; recompensarea performanțelor – distribuirea diferențiată a suplimentelor financiare în corespundere cu performanțele și contribuțiile personale; toleranța conflictelor – capacitatea de a fi onești și deschiși, prevenirea și lichidarea oricărui conflict; toleranța riscului – gradul în care angajații sînt încurajați să fie agresivi în sensul bun al cuvîntului, inventivi și căutători de riscuri.

Viitorul Bibliotecii noastre depinde de modul în care vom menține actualele colecții, cît de eficient vor fi utilizate tehnologiile informaționale și comunicaționale și cît de calitative și diverse vor fi serviciile bibliotecare din perspectivă utilizatorului de web.2.0, cît de necesare și atractive vor fi produsele bibliotecare.

Karolides, Nicholas J. 100 de cărți interzise: O istorie a cenzurii în lit. mondială / Nicholas J. Karolides, Margaret Bald, Dawn B. Sova ; trad.: Daniel Duma. - Ed. a 2-a. - Pitești : Ed. Paralela 45 , 2009 - 487 p. - ISBN 978-973-47-0597-9

PROMOVAREA CĂRȚII PRIN ACTIVITATEA EXPOZIȚIONALĂ

Valentina TOPALO,
șef Centru Manifestări culturale
Silvia CIOBANU,
șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Multe secole s-au scurs de la crearea primelor universități și, respectiv, a primelor biblioteci universitare din lume: Khozettan, Iran (anul 200 î.Hr.), Fres, Maroc (859), Cairo, Egipt (975), Parma (1065), Bologna, Italia (1088), Sorbona, Franța (1200), Salamanca, Spania (1218), Oxford, (1096), Cambridge, Anglia (1209), Universitatea din Iași, România (1860), Biblioteca Universitară din Tiraspol (1930), Biblioteca Universitară Agrară, Chișinău, (1933), Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Republica Moldova (1945).

A trecut timpul peste Biblioteca noastră și aniversăm, iată, 65 de ani de existență. Pășim pragul acestei vârste cu mai multe realizări, punînd accentul în activitatea noastră pe promovarea cărții și a lecturii din punct de vedere biblioteconomic, managerial, ceea ce presupune racordarea la specificul universității și la tradițiile ei.

Termenul **promovare** provine de la latinescul *promovere*, care înseamnă *a mișca înainte, a face să înainteze, a dezvolta, a progresa*. Această accepție este preluată de specialiștii din Europa și din America. Americanii consideră că promovarea: „**are rolul de a asigura comunicarea cu indivizi, grupuri sau organizații, cu scopul de a facilita, direct sau indirect, efectuarea de schimburi prin informarea și convingerea uneia sau mai multor categorii de public să accepte produsele organizației**”.

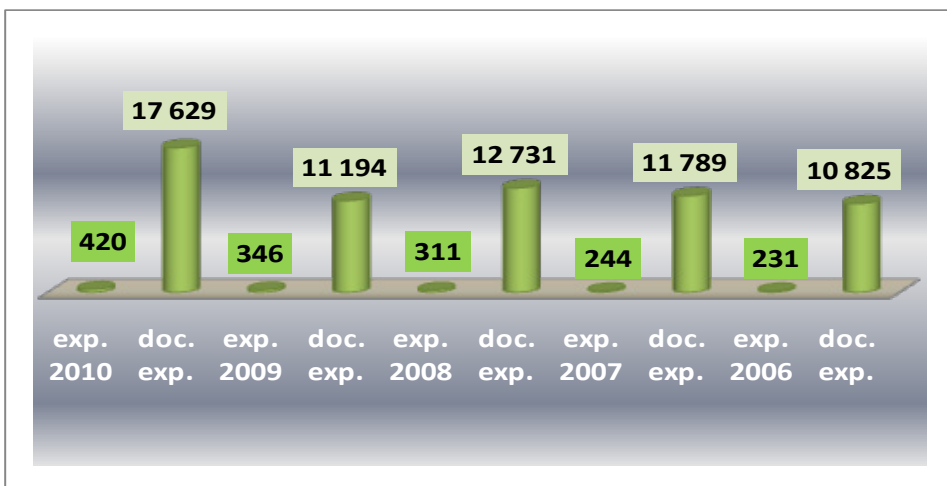
În cazul BSU, promovarea urmărește formarea și consolidarea unei atitudini calitative de durată.

Devine tot mai dificil să-l cucerești pe studentul secolului XXI, să-l determini să facă lecturi profunde. De aceea Centrul Manifestări Culturale (CMC) e mereu în căutarea modalităților eficiente de popularizare a literaturii. Structura și activitatea Centrului sînt de natură umană și istorică. Umană, pentru că întreaga activitate a CMC se centrează pe animarea vieții Bibliotecii a comunității universitare pe care o deservește. CMC cunoaște și o evoluție istorică, altfel spus are o tradiție, pentru că în toți acești ani a fost acceptat de către utilizatori și de comunitatea academică. Centrul dat se află într-un proces de continuă schimbare, aplicînd diverse forme de activitate:

- **valorificarea colecțiilor, valorilor literare și culturale** prin organizarea Ciclurilor de manifestări culturale și științifice în cadrul Clubului Cărții (începînd cu 2009, Saloanele Literar, Muzical, Pridvorul Casei poartă un alt nume promoțional - Clubul Cărții) și a Clubului ONU Nord / Centrul Educație Civică Europeană;
- **promovarea fondului documentar prin expoziții tradiționale** (Aniversări, In

Memoriam) și **on-line**; prezentări în PowerPoint;

- **promovarea serviciilor cultural-științifice pe pagina web** a Bibliotecii Științifice Universitare;
- **promovarea prin intermediul platformelor** de comunicare și socializare: *Blog, Facebook, Twitter, YouTube, Flickr*;
- **afișarea pe web-site-uri**, bloguri ale bibliotecilor și bibliotecarilor;
- **cooperare interuniversitară cu facultățile universității**, liceu, colegiu, pentru promovarea în comunitate a evenimentelor cu un conținut cultural - educativ și științific;
- **participări la activități** municipale de Ziua Tineretului și a Studentului;
- **evenimente culturale** reflectate în mass-media, Radio Moldova, Confluente Bibliologice.

Calendarul manifestărilor culturale a propus între anii 2006 - 2010 o tematică variată, ilustrată prin organizarea a 330 - 350 de expoziții. Se știe că, din perspectivă metodologică, alegerea titlului este un exercițiu important, pentru că el exprimă, de fapt, ideea expoziției. Un rol semnificativ îl are spiritul imaginativ al bibliotecarului. Există anumite cerințe în alegerea titlului: prezența a 4-5 cuvinte (nu mai mult!), capacitatea de a reflecta subiectul expoziției destinate unui anumit segment de cititori. Astfel, expoziția trebuie să fie originală, dar și să aibă orientare socială, iar, în același timp, să fie captivantă și utilă pentru cititor. Oricât de mică ar fi expoziția, ea trebuie realizată astfel, încât să-l sensibilizeze pe cititor, să-l atragă prin titlu, citate, ilustrații, fotografii, design. Renumitul specialist în publicitate, americanul Alfred Politi, întrebând care din elementele de publicitate sînt cele mai importante, a răspuns: „*cele mai importante elemente sînt titlurile - unii oamenii le citesc*”. Propunem mai jos cîteva titluri ale expozițiilor organizate în perioada de referință: *Cetatea universală a literelor (selecție de romane editate în anii 2009 - 2010)*, *Evoluția Drepturilor Omului în Republica Moldova*, *Istoria Românilor cu Academicianul Ioan-Aurel Pop*, și iarăși *Eminescu...* (M. Eminescu - 160 de ani de la naștere), *Anul*

Confluente Bibliologice

Dinastiei Cantemireștilor, Moștenire Literară Impresionantă (Alexei Mateevici - 120 de ani de la naștere), „Muzică prin excelență” - Stéphane Mallarmé (Anul Internațional al Limbilor), Planeta Înțelepților, *Cartea slujită cu dăruire (5 octombrie - Ziua Bibliotecarului)*, *Periplu tentant prin revistele: Magazin Bibliologic, Gazeta Bibliotecarului, Biblioteca, Confluente Bibliologice, Eminescu citit și recitit în limbi europene, La o nouă lectură cu Grigore Vieru, Totul despre o idee, „Inventica este unica dovadă de geniu” - Luc de Clapiers (26 aprilie - Ziua Mondială a Proprietății Intelectuale), Să citim pentru prietenii cei mici (2 aprilie - Ziua Internațională a Cărții pentru Copii, Lumina Slovei Scrise (23 aprilie - Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor - din colecția de carte rară a Bibliotecii Științifice), Capitale Mondiale ale Cărții, Europa condamnă orice discriminare, Evoluții europene în a doua jumătate a secolului al XX-lea, Protejarea operei literare (23 aprilie); Tezaur Intelectual al Țării, Piața ideilor inovatoare (Revista Intellectus), Anticipînd Timpul: Gutenberg - 500 de ani de la trecerea în eternitate, 26 aprilie - ziua mondială a Proprietății Intelectuale) etc.*

În acești ani, spațiile expoziționale ale Bibliotecii au devenit, pentru cei peste 2 500 de vizitatori zilnici, spații ale multiplelor posibilități de informare și învățare, de perfecționare. Au fost vernisate piese din valoroasele fonduri de carte ale bibliotecii, din colecții internaționale (cartea rară din secolele XVIII-XXI, exemplare din fondul constituit cu susținerea bibliotecilor din România, de la biblioteca județeană „V. A. Urechia”, Galați, documente provenite de la Organizația Națiunilor Unite, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Consiliul European, Banca Mondială, Institutul Cultural Român. Nu vom uita să remarcăm colecția particulară a bibliofilului Ioan Nicorici, expoziția de pictură și grafică a lui Iulian Filip „Crucile, cumpenele, merele și Acasele Iuliene”, expoziția personală a pictorului bălțean Ștefan Florescu, expoziția de gravuri și litografii din colecția Bibliotecii „V. A. Urechia” și din albumul „Domnitori români”, editat de Nicolae Iorga la Sibiu în 1930, *Domnitori și principii ai Țărilor Române, Vechi gravuri din sec. XV-XVI, ex-librisuri de epocă, autor inginer Radu Moțoc, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, filiala „Costachi Negri”, Galați, expoziția itinerantă de documente și picturi HOLOCAUST. DUREREA INIMILOR NOASTRE, organizată de Biblioteca Evreiască - Centrul Cultural “I. Mangher”, Centrul de Binefacere «ХЭСЭД ИЕГУДА»; expoziția „Literatura americană în spațiul basarabean”, organizată de Uniunea Scriitorilor din R. Moldova, cu sprijinul Ambasadei Statelor Unite ale Americi, rod al unui Proiect moldo-american administrat de scriitorul Valeriu Matei. Totodată, cititorii au fost invitați să viziteze expoziția de postere - „20 de ani de la revoluția pașnică și căderii Zidului Berlinului”.*

Promovarea colecțiilor a fost realizată prin implicarea componentelor *Car-te-Film-Expoziție* în cadrul următoarelor manifestări culturale: *Săptămîna lui M.*

Promovarea colecțiilor a fost realizată prin implicarea componentelor *Car-te-Film-Expoziție* în cadrul următoarelor manifestări culturale: *Săptămîna lui M.*

*Eminescu, Lunarul Ecologic și Spiritual, Săptămîna Cărții și a Lecturii, Zilele Bibliotecii și ale Bibliotecarului, Zile Pascale, Zilele ONU, Zilele Bibliotecii la Facultate, Zilele Accesului Deschis (OPEN ACCESS DAY), ale prezentărilor informative permanente în holul parterului Bibliotecii, prin intermediul serviciului Comunicarea Colecțiilor. În spațiile tuturor serviciilor Bibliotecii au fost organizate expoziții, fiind expuse volume și documente din diverse domenii: literatură, știință, filosofie, artă etc. Am menționa în deosebi expoziția la care au fost vernisate cărți cu reproduceri ale creațiilor lui Constantin Brâncuși. Au fost menționate numeroase reproduceri ale picturii românești și universale: ale lui A. Plămădeală și A. Baillayre, Andreescu și Rafael, Van Gogh și Luchian. Cititorii au apreciat și expozițiile volumelor de poezie și proză, istorie literară, pentru că alături de *Hamlet* și *Faust*, *Luceafărul* și *Comedia Umană*, *Miorița* și *Învierea*, s-au făcut referiri și la opera critică a lui T. Maiorescu, G. Călinescu, M. Cimpoi. Astfel că trăim în veacul expozițiilor, după cum remarca biblioteconomistul francez Pierre Bryer în una din lucrările sale, editate în a doua jumătate a secolului XX.*

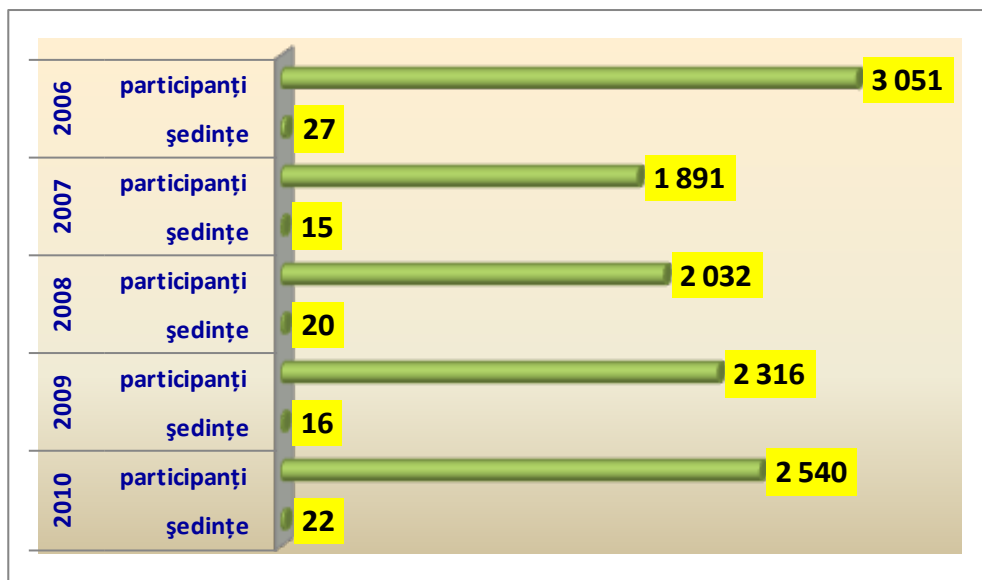
Cititorii relevă deseori dimensiunea filosofică a documentelor muzicale. În acest sens, exemplare au fost expozițiile la care au fost vernisate cărțile provenite de la diverse edituri, sponsori, donatori, prieteni ai Bibliotecii. Prin operele lui Vivaldi, Enescu, Beethoven, Brahms, Chopin s-a evocat tot ce este mai nobil, mai dramatic, mai energic și mai peren în creația muzicală universală. Prin organizarea unor asemenea expoziții, Biblioteca își asumă rolul de moderator în dialogul dintre cititor și valorile absolute create de spiritul uman.

Datorită aplicării unui management modern, valoarea și influența on-line a brandului Bibliotecii a crescut simțitor. Promovarea site-ului web este un suport eficient în dezvoltarea comunicării în cadrul comunității, în acordarea de servicii utilizatorilor. Avantajul este cel al accesării informațiilor generale despre gama de servicii culturale și științifice prestate. Odată integrat în circuitul mondial al informației, site-ul *liburniv.usb.md* pune la dispoziție un amplu volum de informații despre activitatea culturală, editorială și informațională a Bibliotecii. După cum sublinia celebrul bibliolog Shiyali Ranganathan: „*principala sarcină a Bibliotecii moderne este punerea informației la dispoziția celor interesați*”. Biblioteca, utilizând echipamentul în dotare, propune expoziții virtuale și oferă un număr nelimitat de informații. Așa cum se precizează într-un text publicat de „Departamentul Informației” din structura ONU, responsabilitatea pentru orice decizie luată cu ajutorul calculatorului nu va fi atribuită mașinii, ci unei persoane fizice sau morale (vezi: “*Droits de L’homme et progres de la science et de la technologie*”. New York, Nations Unies, 1983).

Web-ul a devenit social, un centru cu adevărat util și necesar fiecărui cititor, în-tre timp fiind elaborate mai multe instrumente web 2.0, care suplimentează imaginea modernă a Bibliotecii Științifice. Platformele eficiente de marketing: *YouTube*, *Twitter*, *Blog*, *Facebook*, *Flicker* sînt utilizate pentru promovarea atât a expozițiilor tradiționale, cât și a celor on-line. Utilizatorul poate frecventa rubrica *Expoziții on-line*, iar în rubricile *Anunțul Zilei (inițiat în 2009)*, *Noutăți*, *Evenimente*) cititorul cunoaște avizele despre expoziții, manifestări culturale și științifice, informaționale, comunicate de presă privind activitățile deja realizate, buletinele de achiziții noi,

e-bibliografii, e-biobibliografii, hyperlink-uri universale și tematice, importante surse informaționale în variantă electronică aparținând celor mai cunoscute biblioteci din Republica Moldova, din străinătate, ediții periodice, surse de referință, motoare de căutare, resurse informaționale naționale. Internauții sînt invitați să viziteze expozițiile tematice *on-line* plasate pe YouTube: *Contribuții Științifice ale Corpului Didactic și Bibliotecarilor - 65 de ani de la fondare, Jorge Mario Pedro Vargas Llosa - Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, anul 2010, expoziții dedicate regretatului poet Adrian Păunescu și distinsei actrițe Domnica Darienco.*

Cluburile rămîn a fi, și ele, instrumente importante în munca de instruire și cultivare a tinerei generații, integrîndu-se funcțional în sistemul universitar. Se folosesc mijloace proprii bine cunoscute, lansări de carte, organizarea dezbaterilor asupra documentelor, întîlniri și dialoguri cu autorii cărților, conferințe interuniversitare, sesiuni de referate și comunicări, simpozioane, seminare socratice, medalioane de profil, reviste orale, spectacole literar-muzicale, recitaluri de poezii în limba română, franceză, engleză, germană, rusă, ucraineană; audiții muzicale, derulări de slide-uri, teleinformații, TV-clipuri, nelipsind expozițiile tematice tradiționale și cele *on-line*. Clubul Cărții și Clubul ONU NORD / Centrul Educație Civică Europeană elaborează și dirijează anual programe cultural-științifice la care participă reprezentanții PNUD Moldova, Biroul Consiliului Europei din Republica Moldova, Facultățile de Drept, Economie, Pedagogie, Psihologie. Asistență Socială, Filologie, Limbi și Literaturi Străine, Științele Naturii și Agroecologie, Liceul și Colegiul „Ion Creangă”. La fel, au fost elaborate programe complexe de gen **EVENT-Marketing** (mod de promovare original și atractiv, orientat spre un utilizator concret al unei facultăți concrete).

Organizarea evenimentului trece prin anumite etape, de altfel, ca orice program de promovare: analiza situației în comunitate, la facultate, la liceu, la colegiu, elaborarea conceptului evenimentului, planificarea și realizarea evenimentului. Momentele

- cheie sînt: ideea și modalitățile de realizarea a acestei idei. Din considerente de ordin financiar, Biblioteca este nevoită să realizeze, vorba latinilor, *multum in pravo* adică mult în puțin. Am argumenta cu: **Zilele Eminescu la Biblioteca Științifică** (M. Eminescu - 160 de ani de la naștere), Anul 2010 - Anul Grigore Vieru (75 de ani de la nașterea poetului), Anul 2010 - Anul Biodiversității, 2 aprilie - Ziua Internațională a Cărții pentru Copii, 23 aprilie - Ziua Bibliotecarului, 23 aprilie - Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor, 26 aprilie - Ziua Mondială a Proprietății Intelectuale Zilele Bibliotecii la Facultate, Zilele ONU la Biblioteca Științifică (24 octombrie - Ziua Națiunilor Unite), 10 - 17 noiembrie - Ziua Internațională a Tineretului, a Studentului, Spune NU SID-ei, Drogurilor, Fumatului.

Am vrea să menționăm și alte realizări ale **Clubului Cărții**.

Începînd cu 2008, BȘU a sărbătorit anual Ziua Internațională a Accesului Deschis. Instituția noastră a propus desfășurarea mai multor activități - componente ale programului OPEN ACCESS DAY (19 - 23 octombrie), invitînd cercetătorii, studenții, elevii, profesorii, masteranzii să participe nemijlocit la mai multe sesiuni on-line și evenimente, la accesarea bazelor de date reprezentative ale companiei EBSCO Publishing.

Programele **Clubului Cărții** au conținut manifestări inedite, precum - **medalioanele literare: Și iarăși Eminescu** (M. Eminescu - 160 de ani de la naștere), **Alexei Mateevici - 120 de ani de la naștere**, la realizarea cărora si-au dat concursul elevii grupelor 301 și 104 de la Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” și la care au participat colegii lor, profesorii, bibliotecarii, invitații de la alte facultăți; **masă rotundă** cu genericul **Arta de a trăi frumos în toate ipostazele vieții**, la care au participat studenții de la Facultatea Științele Naturii și Agroecologie. Programul a inclus debateri la tema respectivă; prezentarea expoziției tematice *Codul bunelor maniere*, prezentarea revistei bibliografice informative *Achiziții noi în Bibliotecă*, structurată pe domeniile de profil ale Facultății. Trebuie să menționăm și manifestarea „**Ofrandă lui Ion Druță**”, organizată cu prilejul a 80 ani de la nașterea scriitorului. Programul dat a cuprins fragmente teatralizate din lucrările autorului: *Frunze de dor*, *Casa Mare*, *Bobocel*, *Sania*. Acest eveniment a fost susținut de mai multe expoziții de documente organizate în spațiile Bibliotecii: *Nume de referință în literatura basarabeană*, *Ion Druță în cultura și civilizația română*, *Verb Mioritic*.

Tot la ședințele Clubului Cărții s - au produs mai multe lansări de carte: „*Eminescu după Eminescu*”, semnat de **Adrian Dinu Rachieru**, **volumele de poezie ale scriitorului Iulian Filip**: „*Luna-i una*”, „*Poezia acasă*”, „*Fir întins*”, „*Răscrucea întimplărilor predestinate*”, romanul „*Turnătorul de medalii*” de **Anatol Moraru**, „*Vre-mea cheltuită cu înțelepciune nu se pierde. Aforisme, gânduri, însemnări*”, volum aparținînd preotului **Igor Jechiu** etc. Editura **Cartier** a organizat, în colaborare cu *Alianța franceză din Republica Moldova și Filiala Bălți a Uniunii Scriitorilor din R. Moldova*, sărbătoarea cărții franceze **Lire en fête**, în cadrul căreia au fost prezentate colecțiile de carte franceză, lansate recent pe piața editorială de la noi. Printre alte lansări de carte cu rezonanță, remarcăm; *Cerc deschis: Literatura română din Basarabia în postcomunism*, autor, conferențiar univ. dr. **Maria Șlehtișchi**,

monografia *Locuțiunile în sistemul unităților nominative ale limbii române*, semnată de profesorul universitar, dr. habilitat în filologie, **Gheorghe Popa**, lansarea manualului *Transformatoare electrice (Vol.1: Breviare și enunțuri; Vol.2: Răspunsuri și rezolvări metodice)* a conferențiarului universitar dr. **Valeriu Abramciuc**, „*Călătorind spre Babadag*” de **Andrzej Stasiuc**, lansarea revistei **Secolului 21**, publicație periodică, editată de Uniunea Scriitorilor din România. Numărul de revistă lansat la Bălți a fost unul dedicat integral culturii tinere din Basarabia și purta titlul „*Chișinău. Dimensiuni Culturale*”. Toate programele Cluburilor informează și cultivă beneficiarii prin intermediul a 12 expoziții tradiționale, 5 on-line, structurate conform profilului Universității noastre, realizate de serviciile Bibliotecii cu subiecte de actualitate, oferite fiind noutăți editoriale, linkuri, site-uri utile, acces către alte portaluri din rețeaua **WWW** în scopul obținerii informațiilor directe de la sursă.

O activitate prodigioasă desfășoară și **Clubul ONU NORD / Centrul Educație Civică Europeană**.

Au fost organizate un șir de seminare în colaborare cu Facultatea de Drept, dedicate Zilelor ONU: „*Politici de dezvoltare a ONU*”; prezentări *Acces Deschis la resursele web ale agențiilor ONU, ale Bancii Mondiale, Fondul Monetar, UNICEF, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP)*; prezentarea site-ului Organizației Națiunilor Unite, suport informațional și documentar al cercetărilor științifice; vizionarea filmelor „*Oameni ai nimănui*”, „*Tranzit*”, „*Decizia îți aparține*” DVD-romuri din colecția Centrului de Documentare a Organizației Națiunilor Unite, urmate de discuții și dezbateri cu studenții de la Facultatea de Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială, Limbi și Literaturi Străine, Facultatea de Filologie.

Au fost organizate, în colaborare cu Facultatea de Drept, cu Asociația Internațională Ecologică a Păstrătorilor Rîului Eco - TIRAS, o serie de seminare informative: „*Convenția Aarhus privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului ambiant*”; seminar instructiv interactiv „*Republica Moldova – 15 ani, membră a Organizației Națiunilor Unite*”; seminare educative: „*Să trăim fără violență*”, „*Tineretul împotriva discriminării*”, organizat de Biroul de Informare al Consiliului Europei în Republica Moldova, Biblioteca Științifică, OZON - Asociația de Mediu Bălți, MAECENAS - Uniunea de Promovare a Literaturii și Culturii Autohtone, Bălți, MONITOR - MEDIA, DECA – PRESS. La manifestări au participat studenți și profesori de la Facultatea de Drept, bibliotecari, reprezentanți ai ONG-urilor și mass-media. Comunicările studenților în care ei au abordat aspecte importante ale istoriei dreptului, istoriei economice, politice și sociale, au fost urmărite cu viu interes. În cadrul fiecărui seminar au fost organizate expoziții de fotografii, documente, înglobînd acte inedite ce ilustrează diverse domenii.

Dezvoltarea rapidă a tehnologiilor informaționale a condus la o revoluție în acest domeniu și a avut un impact și în cazul Cluburilor Bibliotecii. Paginile web ale ONU, a PNUD Moldova, CO Europei, Banca Mondială, NATO, Institutul Cultural Român, EBSCO, EIFL Direct sînt promovate activ. Au fost întreprinse acțiuni menite să dezvolte dialogul cu utilizatorii în vederea îmbunătățirii cunoștințelor despre specificul diverselor motoare de căutare. Programele compexe „*Mediul Ambiant*”,

„Biblioteca și Proprietatea Intelectuală”, „Drepturile Omului și libertățile fundamentale ale omului”, „Libertatea de exprimare”, „Combaterea traficului de ființe umane” au cuprins importante activități ce țin de racordarea legislației naționale la standardele

Uniunii Europene, precum contracararea poluării mediului, de îmbunătățirea colaborării transfrontaliere în acest domeniu. La elaborarea acestora, au fost luate în calcul prevederile documentelor Consiliului Europei și OSCE, ale PNUD Moldova, privind problemele sistemului penitenciar, protecția internațională a drepturilor omului, criminalitatea organizată, migrația legală, ilegală, readmi-

sia, vizele, azilurile, sănătatea și protecția socială, ecologie etc.

În virtutea tradiției, Clubul a fost gazda conferinței „Destinul european al românilor – între Occidentul latin și Orientul bizantin” susținută de academicianul Ioan Aurel POP, profesor la Facultatea de Istorie și Filosofie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca; director al Centrului de Studii Transilvane al Academiei Române din Cluj-Napoca; precum și a colocviului științific „Romanul în spațiul literar european: între creație și receptare”, dedicat memoriei profesorului Ilarion Matcovschi, la 75 de ani de la naștere. Trebuie să remarcăm și prelegerea publică „Răsăritul, NATO și integrarea euro-atlantică. Costuri și beneficii obiective și subiective pentru Republica Moldova”, ținută de conferențiarul universitar, dr. Dan Dungaciuc de la Universitatea din București, eveniment organizat de „IDIS Viitorul”. Biblioteca a organizat cu aceste prilejuri expoziții tradiționale, precum și realizate în Power Point.

Prin activitatea acestor Cluburi, Biblioteca a cultivat cititorilor în toți acești ani mai multe aptitudini: exactitatea informației intelectuale, respectul pentru Carte; spiritul pragmatic, folosirea eficientă a timpului liber pentru lectură; dezvoltarea spiritului critic atât de necesar în viață, legat de libertatea de gândire, capacitatea de a alege din mai multe informații pe cea adecvată. S-ar potrivi de minune și îndemnul filosofului și scriitorului francez Voltaire „Să ne cultivăm grădina”, sentință cu care el își încheie romanul filosofic „Candide”.

Comunitatea universitară se conectează tot mai intens la așa-numita civilizație a privirii: televizorul, fotografia, breviarul - forme ale culturii popularizării vizuale de bibliotecă. Pentru reușita promovării, bibliotecarii apelează la diverse forme de captare a privirii (Beickfang - în literatura de specialitate), pentru a atinge efecte de profunzime și de durată. Printre formele de atragere a utilizatorilor se numără: Frontispiciul Bibliotecii Științifice, programul de funcționare afișat, vitrinele cu cărți, afișe, manifestările cu cartea, tablouri, reproduceri legate de lectură, de carte, programele pe tema lecturii, anunțurile publicitare la facultăți, pliante, panouri publicitare: *Indicatorii de performanță a Bibliotecii - graficele privind realizările Bibliotecii, regulamentul de funcționare a Bibliotecii Științifice*, liste de recomandare și informare bibliografică, aspectul general al sălilor de lectură și ținuta bibliotecari-

lor. Promovarea vizuală este un sistem de modalități de formare și de informare a cititorului care, mai mult ca oricând, nu poate fi neglijat. Momentele mai singulare au fost consemnate nu numai pe panoul „*Onoarea cu cartea*”, ci și prin înregistrările video, prin filmele „*Biblioteca la 65 de ani*”, „*Universitatea la 65 de ani*”, păstrate ca momente importante în istoria instituției.

În genere, promovarea vizuală are o pondere deosebită în Biblioteca noastră.

Insertia TV imprimă certitudinea că Milleniul III este dominat de *Imagine, or, s-a schimbat felul de a comunica*, dar și ierarhia mijloacelor de comunicare cunoscute. Un mijloc de informare sînt și TV-informațiile, TV-clipurile, Tv-expozițiile, modalități cu priză la utilizatori. Primele teleexpoziții organizate în 2005 diferă, evident, de cele din 2010, acestea din urmă propunînd informații, accesibile, imediate, comprehensibile, apte să-l mobilizeze pe utilizator la lecturi imediate. Au fost elaborate zeci de informații în PowerPoint despre sărbătorirea datelor remarcabile ale anului, desfășurate în Bibliotecă. În 2010 a fost înregistrată cifra de 175 de teme plasate pe 1 214 slide-uri (în 2006 - 20 teme / 88 sliduri). Programul TV s-a extins, ajungînd să emită de la 1 700 de ore în 2005 la 2 440 de ore în 2010. Promovarea este, de fapt, un apel adresat cititorului, o sugestie, un mijloc de dirijare a interesului spre Bibliotecă și spre colecțiile ei.

Programele Biblioteconomice au fost agrementate cu mărturii fotografice. Fotografia în BȘU are statut de document, de piesă de referință și formă de experiență umană. Toate genurile fotografice, de la cel artistic la cel științific, publicitar, capătă forță de fixare a memoriei instituției, fiind utilizate în variate domenii de activitate (de la 220 de fotografii în 2006 la 1 400 în 2010).

În scopul dinamizării activității de informare și de orientare a publicului s-a reușit o fructuoasă colaborare cu mass-media locală: Deca-Press, Radio-Moldova „Actualități”, care au oferit cu generozitate spațiile necesare promovării imaginii BȘU.

Bibliografie consultată:

1. **Anghel, Laurențiu-Dan.** Modalități de măsurare a eficienței activității promoționale. București : Ed. ASE, 1999, p. 49;
2. **Olteanu, Valerică.** Marketingul serviciilor – teorie și practică. București : Ed. Uranus, 1999, p. 264;
3. **Jengel, James F. ; Warshaw, Martin R. ; Kinnear, Thomas C.** Promotional Strategy: Managing the Marketing Communications Process. Ed.a 7- a. Boston : Irwin, Homewood, IL, 1991, p. 13;
4. **Smith, Paul R.** Marketing Communications. An Integrated Approach, Second Edition. Londra : Kogan Page Limited, 1999
5. **Pride, William M. ; Ferrell, O. C.** Marketing: Concepts and Strategies, Ed. a 7-a. Boston : Houghton Mifflin Company, 1991, p. 436
6. **Качалина, В. В.** Выставочная деятельность Британской библиотеки. В : *Библиотекосведение*, 2001, №3, p. 94-102 ; nr. 4, p. 97-104
7. **Матлина, С. Г.** «Наиболее ясно и живо». В : *Библиотекарь*, 1984, nr. 9, p. 34-3

SPECIFICUL COLECȚIEI DE RESURSE INFORMAȚIONALE ÎN LIMBILE STRĂINE

Polina SPÎNU, *bibliotecar principal*
Lilia MELNIC, *bibliotecar principal*

“Cine nu cunoaște limbi străine, nu știe nimic despre cea proprie”
Goethe

Dezvoltarea colecțiilor bibliotecii universitare este, actualmente, determinată de ritmul implementării noilor tehnologii ale informării și comunicării și de extinderea posibilităților de acces electronic la documente. Biblioteca își dezvoltă componența virtuală prin tot ceea ce înseamnă participare activă la rețea: acces la distanță la catalogul propriu, digitizarea colecțiilor, gestionarea resurselor Internet, acces la bazele de date științifice on-line, servicii de referințe prin e-mail.

Informatizarea are un impact pozitiv asupra dezvoltării resurselor informaționale, în general, și a celor în limbi străine în special. Dezvoltarea colecției de resurse informaționale în limbi străine se efectuează în conformitate cu schimbările învățământului universitar. Se urmărește susținerea documentară a procesului de studii la facultăți prin diversificarea spectrului de manuale și dicționare destinate studierii limbilor străine.

Biblioteca noastră deține o colecție bogată de documente în limbi străine -125 706 titluri înregistrate, ceea ce constituie 12% din tot fondul bibliotecii, inclusiv colecția de carte *Wilhelmi*, colecția Institutului Goethe, București.

Resursele documentare sînt structurate conform următoarelor criterii:

- colecția de bază (cărți și seriale în diverse domenii);
- colecții provenite din donații;
- colecția specială: documente AV, CD, DVD).

Partea esențială a documentelor tradiționale în limbi străine sînt transmise în colecția oficiului Documente în limbi străine din componența căruia fac parte: sala de împrumut la domiciliu, sala de lectură pentru studenți și sala de lectură pentru cadre didactice.

În continuare vom urmări evoluția colecției în limbile străine timp de 5 ani: 2005 - 2009.

În prezent, bibliotecarii gestionează o colecție de **139 953** de exemplare (141 115 – **2008**, 142 847 – **2007**, 143 186 – **2006**, 143 912 - **2005**).

Fondul sălii de împrumut este alcătuit din:

- **fond activ – 90 602** doc . (92 584 – **2008**, 95 603 – **2007**, 95 510 – **2006**, 101 183 -**2005**)

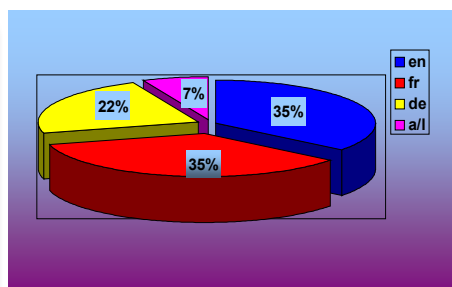
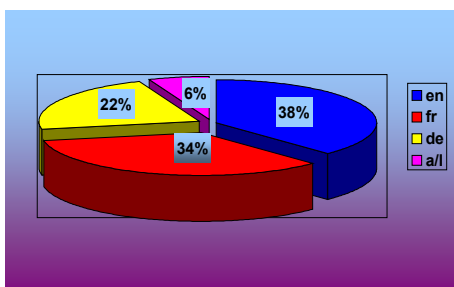
- **fond pasiv – 49 351 doc.** (48 450 – **2008**, 47 244 – **2007**, 47 676 – **2006**, 42 729 – **2005**).

Fondul de documente al sălii de lectură cuprinde **21 679 documente**:

- cărți, tratate, ghiduri, dicționare, enciclopedii, atlasuri în limbile străine;
- colecții de publicații periodice în limbile: engleză, franceză, germană spaniolă etc. pe diverse domenii.

Structura colecțiilor pe limbi:

	2009	2005
engleză	52 983	51 090
franceză	47 638	50 946
germană	30 753	32 165
alte limbi	8 579	9 711

Colecția este constituită din diverse tipuri de publicații:

	2009	2008	2007	2006	2005
științifice	29%	28%	26%	25%	24%
didactice	55%	56%	58%	60%	62%
beletristică	16%	16%	15%	15%	14%

În ultimii 5 ani, colecția de beletristică, raportată la dimensiunea întregului fond, a crescut cu 2% (14% - **2005**, 16% - **2009**), documente științifice cu 5% (24% - **2005**, 29% - **2009**), literatura didactică a scăzut cu 7% (62% - **2005**, 55% - **2009**).

Trebuie să menționăm că toată colecția include un număr suficient de documente tradiționale: publicații științifice, manuale didactice și metodice, reviste, analele instituțiilor de învățământ superior, literatură artistică în limba originală.

La capitolul **Enciclopedii** remarcăm **The New Encyclopaedia Britannica**, **The World Book Encyclopedia**, **Encyclopaedia Universalis**; **AXIS l'univers documentare Hachette**, **GrandLarousse** în 10 volume, **Kindlers Neues Literatur Lexicon...**

Diversele dicționare: universale, bilingve, poliglote din toate domeniile, componente importante ale colecției, contribuie la formarea unei gândiri exacte și a de-

prinderii de a lucra independent.

Manualele, tratatele, monografiile, cursurile universitare, culegerile, ghidurile de conversații care conțin informații importante, metode de studiere a limbii pentru începători, nivel mediu, intermediar și avansat, pentru copii, adolescenți și adulți - sînt o parte componentă, esențială în procesul de învățămînt, fiind principala, dar nu singura sursă de informare pentru utilizatori.

„Învățăm să vorbim corect, menționează Mario Vargas Llosa, să fim profunzi, riguroși și subtili grație literaturii bune și numai grație ei. Nici o altă disciplină, nici măcar vreuna dintre celelalte arte, nu poate înlocui literatura în formarea limbajului prin care comunică persoanele”. Programele universitare includ, paralel cu studierea obligatoare a limbilor străine, și studierea literaturii.

Serviciul în limbi străine pune la dispoziția beneficiarilor seturi de literatură artistică editate în Marea Britanie: *Oxford World's classics; Penguin Popular Classic Penguin Popular Poetry*; în Franța: *Collection folio; Le Livre de Poche, Ideal - biblioteque, Garnier Flammarion*; în Germania: *DTV Klassik, LeichteLektüren fur Jugendliche*. De o valoare deosebită sînt și cărțile de lectură cu caracter didactic, care conțin și exerciții, întrebări, vocabular și dicționar. Colecția n-ar fi completă, dacă ar lipsi operele scriitorilor români, traduse în engleză, franceză, germană de către traducători cu renume. Printre ele putem găsi și lucrări traducerea cărora aparține profesorilor universității bălțene. Tot mai frecvent sînt solicitate cărțile de literatură artistică, bilingve.

Menținerea unei colecții se realizează atît prin achiziții de documente, cît și prin decontarea documentelor depășite fizic și moral.

Între anii **2005 – 2009**, structura achizițiilor a fost următoarea :

	Cărți	Reviste	% din total achiziții	% din achizițiile sI4
* 2009	1689	667	39%	81%
* 2008	3499	908	26%	64%
* 2007	2 650	700	26%	90%
* 2006	3 634	723	20%	83%
* 2005	2 032	448	22%	

Achizițiile ce țin de anul 2009 sînt mai modeste comparativ cu 2005 – 2008, majoritatea lor provenind din donații făcute de instituțiile oficiale din România și de persoane particulare.

În ultima perioadă sînt frecvente donațiile de documente făcute de Asociația Umanitară Amis Sans Frontieres, Ambasada Poloniei, Ambasada Germaniei, **Universitatea Fresno, SUA** (9 000 documente din diferite domenii: arta comunicării, retorică, lingvistică, pictură, literatură). De o importanță majoră sînt și seturile obținute grație Programului de asistență umanitară, SUA. Astfel, colecțiile au fost îmbogățite cu loturi de carte în limbile engleză, franceză, germană și spaniolă - un suport documentar eficient în predarea disciplinelor de profil în limbile menționate.

Fondul de carte în limba germană s-a mai înnoit pe parcursul ultimilor ani

grație colecției de carte Wilhelmi, care cuprinde manuale, hărți în limbile germană, franceză, un calculator performant, materiale audio. Cele mai solicitate cărți din FW sînt **Handbuchdidaktik**, **UberzetyenundDolmetschen**, **HandbuchTranslation**, **Traduction et culture**, **Poetique du traduire**, dicționarele **Duden** și **Larousse**, cărțile destinate studierii lexicologiei limbii franceze.

CD-urile conțin un spectru larg de informații, metode de studiere a limbii germane și franceze. Ele includ și exerciții de gramatică, pronunție, oferind posibilitatea de a studia limba germană prin cîntece. Colecția oferă date din istoria și cultura Europei, lucrări de critică literară, biografii ale personalităților de vază, povești, povești.

Fondul Wilhelmi este constituit din 1 758 de exemplare, dintre care în limba germană – 723 ex., franceză - 71ex., CD – 38 documente.

Referindu-ne la **colecția de publicații periodice a subdiviziunii**, vom menționa că ea s-a îmbogățit în ultimii 5 ani cu 3 446 de reviste. Numărul serialelor din sălile de lectură 4 și 8 îl constituie 14 292 ex. – 10% din fondul total al oficiului și 66% - din fondul s14 și 8. Devenind o sursă importantă și actuală de documentare profesională și științifică, colecția s-a dezvoltat datorită Proiectului de Donație The Eastand Central European Journal Donation Project *Social Research* din SUA. Beneficiem de acest proiect de mai bine de 15 ani, el fiind inițiat în anul 1994. Am obținut astfel reviste din diverse domenii: psihologie, sociologie, economie, drept, sociologie, psihologie, lingvistică, muzică... Numai în 2009 am achiziționat 171 reviste - 25% din numărul revistelor noi. Cele în limba germană **Die Zeit** și **Der Spiegel** – sînt donație a Filialei Institutului Goethe – București, România. Datorită susținerii Alianței Franceze din R. Moldova, Biblioteca noastră primește revista *La Linguistique*.

Eliminări

Între anii 2005 – 2009, a fost casat tot ceea ce nu mai corespundea din punct de vedere documentar, cultural și științific.

2009	2008	2007	2006	2005
2 818	4 883	2 912	4 569	6 938

Rata de înnoire a stocului:

2009	2008	2007	2006	2005
82 de ani	40,3 ani	53,9 ani	39,4 ani	70,8 ani

Unui utilizator al oficiului îi revin documente:

2009	2008	2007	2006	2005
20	19	18	17	18

Satisfacerea informațională a utilizatorilor se realizează și prin accesul la Internet, la bazele de date EBSCO, Sumar Digitizat, utilizarea CD-Romurilor, DVD-Romurilor cu acces off-line, revistelor și cărților electronice, catalogului electronic expus on-line pe site-ul Bibliotecii. Prin intermediul paginii Web a Bibliotecii, cititorii noștri pot accesa Biblioteca Digitală, care include și publicațiile cadrelor didactice

de la facultatea Limbi și Literaturi Străine (full-texte integrale ale monografiilor, note de curs, culegeri de exerciții), inclusiv, conținutul integral al revistei *Limba și Context, Glotodidactica*.

Bazele de date EBSCO pot fi accesate gratis de la calculatoarele din rețeaua Universității.

Baza de date locală: SumarScanat - este o nouă șansă de informare, complementară bazei de date *TinLib*. Ea conține sumare digitizate din (cărți, periodice tipărite) colecția Institutului Goethe, unicate în limbile engleză, germană și rusă. Înființată în anul 2003, avînd la început 50 de cărți în limba engleză, baza de date s-a completat cu documente în limbile germană și franceză.

Activitatea subdiviziunii și structura colecției ei au particularități determinate de următorii factori:

- Spectrul larg al utilizatorilor care studiază limbile străine: elevi și studenți, masteranzi și profesori de la toate facultățile, persoane cu nivele diferite de pregătire lingvistică.

În sl4 sînt înscriși 3 304 (70%) de studenți de la secția zi, 578 (12%) de elevi, 117 (2%) de studenți de la secția frecvență redusă, 363 (7%) de profesori, 135 (3%) de masteranzi, 60 (1%) de bibliotecari, 81(2%) de colaboratori, 7 (0,1%) doctoranzi, – 14 (0,2%) cititori externi.

Statistica utilizatorilor care frecventează sl4 și 8 arată în felul: 74% (1 612) o constituie studenții, din care 92 % (1 487) sînt de la secția zi și , 7 % - de la secția cu frecvență redusă. O categorie importantă de utilizatori sînt cadrele didactice (5% / 110), masteranzii (3% /59) care lucrează la diverse teme de specialitate sau lucrări de cercetare. Urmează elevii Liceului și Colegiului Pedagogic – 17% (388), colaboratorii – 2%, cititorii externi -2%

- Diversitatea scopului studierii unei limbi străine. Astfel, pentru unii utilizatori, scopul de bază este dezvoltarea vorbirii orale și scrise, alții au ca obiectiv de a învăța să traducă texte de specialitate, iar acei care a studia individual limbile străine tind să-și perfecționeze cunoștințele.
- Solicitățile utilizatorilor pentru documente cu un conținut lingvistic divers, specific pentru o specialitate sau alta.

Între studierea unei limbi străine și cunoașterea civilizației și culturii poporului care vorbește această limbă există o strînsă legătură. Structura gramaticală și cea lexicală a unei limbi sînt mai profund înțelese dacă studierii lor li se asociază cunoștințele privind istoria, geografia, arta, literatura, profilul spiritual al poporului care vorbește limba respectivă. În paralel cu documentele din domeniul lingvisticii, criticii literare etc., sînt achiziționate și cele ce țin de civilizația țărilor a căror limbă este studiată.

Goethe spunea: „Cine nu cunoaște limbi străine, nu știe nimic despre cea proprie”. Comparația cu limbile străine deschide calea pentru cunoașterea mai bună a propriei limbi. După inițierea într-o gramatică străină, încep să devină mai clare și unele aspecte ale gramaticii limbii materne. Traducerea dintr-o limbă străină în limba maternă are ca rezultat și precizarea, ba uneori chiar descoperirea unor termeni din

Confluente Bibliologice

limba maternă, al căror sens era pînă la acel moment vag sau necunoscut.

Atît studiul comparat al limbilor, cît și traducerea, interpretarea textelor literare sau științifice sînt teme frecvent solicitate de către utilizatori.

Printre prioritățile de deservire și promovare a colecției actuale este accesul liber la cele **21679** de do-cumente ale sălilor de lectură 4 și 8. Sporirea relevanței și transparenței fondului, a diversității mijloacelor tehnice și a resurselor informaționale duce în mod inevitabil la satisfacerea mai rapidă și mai amplă a multitudinii solicitărilor. Conform analizei efectuate pe 5 ani, tranzacțiile de împrumut au crescut în ultimii doi ani dovedind o completare adecvată cu documente ce răspund cerințelor actuale ale Universității.

2009   **2008**   **2006**   **2005**
 276 920   296 357   199 113   220 174

În medie per zi împrumuturi: sî4 – 213; sI4 – 827; sI8 – 92

Încărcătura împrumuturilor per bibliotecar:

sî4 – 15 381; sI4 – 69 185; sI8 – 7 740

Fondul de carte pe limbi și domenii, în comparație cu împrumutul

Tab.1

	Sî4	S/I 4, 8	Total
	Fond / împrumut	Fond / împrumut	Fond / împrumut
Engleză	43510 / 22377	9473/ 92005+10760=102765	52 983 / 125142 cercul – 2,4
Franceză	42347 / 15357	5291 / 62761+6843=69604	47 638 / 84 961 cercul - 1,7
Germană	25306 / 5977	5447 / 51847+4837=56684	30 753 / 62 661 cercul -2

Tab.2

	Sî4	S/I 4, 8	Total
	Fond / împrumut	Fond / împrumut	Fond / împrumut
Științifice	23537 / 7347	17088 / 89089+14487=103576	40625 / 110923 cercul. 2,7
Didactice	73377 / 29391	3771 / 92388+7908=100296	77148 / 129687 cercul 1,6
Beletristice	21360 / 9407	820 / 26078+825 = 26903	22 180 / 36310 cercul.1,6
Total	118274/ 46145	21679 / 228884+14731= 230775	139953 / 276920 cercul. 1,9

Secolul XXI tinde să devină, prin excelență, secolul limbii engleze - limba tehnologiilor moderne. Despre aceasta ne vorbesc solicitările beneficiarilor pentru documentele în limba respectivă și cifrele din *tabelul 1*.

Circulația documentelor în limba engleză este mai mare ca în celelalte limbi și constituie **45%** din împrumutul total (2008 - 47%; 2007 – 43%, 2006 - 45%, 2005 - 46%,). Numărul consultărilor de documente în limbile: franceză este de **31%** (2008

- 30%; 2007 – 29%, 2006 - 29%, 2005 - 27%), germană - **23%** din tot împrumutul (2008 – 21%; 2007 – 24%, 2006 - 29%, 2005 - 24%).

Tot mai des sînt preferate documentele cu text în limba originală studiată, pe cînd cele cu explicarea în rusă, pe care le avem în fond, din an în an rămîn mai puțin solicitate.

Din *tabelul 2*, unde este comparat fondul de carte cu împrumutul pe tipuri de documente vedem că prevalează împrumutul documentelor didactice. Din documentele consultate 40% sînt documente științifice, 47% cele didactice și 13% beletristice. Ținînd cont de extinderea profilului Universității, colecția de carte în limbi străine respectă politica de informare științifică, acoperind tot evantaiul domeniilor științifice solicitate. Ponderea cea mai mare o au, desigur, domeniile ce țin de studierea limbilor ca lingvistica, filologia, literatura, știința literaturii (79 %). Prioritatea în celelalte domenii aparține lucrărilor de referință generale, publicațiilor seriale, periodicelor, civilizație, cultură.

Crește cu fiecare an numărul de seriale consultate în sala de lectură 4 și 8:

2009	2008	2007	2006	2005
44 202	43 460	25589	21911	35239

Foarte activ sînt consultate ziarle - **English, Deutsch, La Langue Francaise, Die Zeit** atît din anul curent cît și cei precedenți, în deosebi cînd este vorba de o sărbătoare, eveniment. Revistele sînt utilizate activ, dar cu precădere în limba engleză - **Speak Out, Welcome to Moldova**, din Proiectul JDP - **Applied linguistics, Discourse and Society, ELT Journal**. În limba germană **Der Spiegel**, în limba franceză - **Le Francais dans le Monde**, în alte limbi - **Иностранные языки в школе**. Doleanțele beneficiarilor se îndreaptă spre o gamă mai mare de reviste în limbile de circulație europeană cu un conținut consistent, divers și actual.

A crescut și numărul documentelor împrumutate din fondul Wilhelmi:

Împrumutul total la sl4 2006 - 2009 - 13 336 ex.

	fond	împrumuturi	circulația
2006	411ex.	2 464	6
2007	560 ex.	2 989	5
2008	794 ex.	3 343	4,2
2009	794 ex.	6 017	7,5

Modalități și forme de promovare:

- Expoziții informative și tematice însoțite de prezentări detaliate (aniversarea: *20 de ani de la fundarea, 55 de ani ai Facultății LLS, Zilele Francofoniei, Zilele oficiului, Zilele tineretului*).
- Expoziții de documente provenite din donații. În cadrul ședințelor catedrelor de filologie franceză, engleză și germană care au avut loc în sediul Bibliotecii, organizate de colegii din serviciul DIB, profesorilor li s-au propus expoziții ale recentelor achiziții din donații: *Amissansfrontieres, Wilhelmi, Universității Fresno, SUA*.
- Expoziții tematice on-line expuse pe pagina Web a Bibliotecii.

- Resurse tematice Web, selectate de către colaboratorii subdiviziunii.
- Publicarea articolelor despre colecția de resurse informaționale în limbi străine în revistele de specialitate.

Baza de date EBSCO a fost prezentată:

* În cadrul Zilelor Catedrelor.

* Consultații individuale pentru studenți, în ajutorul pregătirii tezelor anuale, licenței și masterat.

* Expozițiilor tematice.

În sl4 se află și arhiva electronică a referințelor îndeplinite. S-au pregătit arhive electronice cu tematici corespunzătoare în fiecare sala de lectură. S-a acumulat o arhivă a materialelor la pedagogie, ecologie, economie și drept. Această arhivă nu exclude lucrul independent al utilizatorilor, dar este garantul obținerii informației calitative.

Un eveniment considerabil pentru promovarea bazei de date EBSCO este îmbogățirea spectrului de limbaj pînă la 33 de limbi, inclusiv limba română. Au apărut și alte schimbări în utilizarea bazei – o sursă specificată nouă - *NewspaperSource* care conține cele mai actuale materiale din ziarele mondiale. Un serviciu nou pentru EBSCO este **Flash Player** pentru audierea textelor cu diferite regimuri de viteză, în varianta americană sau engleză. În ultimul timp **Registrul temelor de cercetare** a devenit mai variat. Se ține evidența temei și scopul cercetării, bazelor și revistelor solicitate, accesărilor (sesiunilor) și căutărilor, tipurilor de copiere a informației – *printer, flash-card, E-mail, CD*. Analizînd activitatea utilizatorilor în baza de date EBSCO, putem afirma că cele mai solicitate domenii sînt: filologia, pedagogia, psihologia, economia, ecologia, dreptul. Accesări în 2009 – 796, 2010 – 2 462 .

Accesul bazei de date **SumarScanat** reduce timpul căutărilor de fiecare dată cînd întreprindem acțiuni de căutare a unei povestiri, poezii sau a unei teme solicitate.

Timp de 5 ani baza de date a fost accesată de 6 345 ori. În 2010 sînt în **total** 632 de accesări: sl4 (316), sl8 (91), sl4 (225).

Facilitarea accesului la aceste surse a presupus, desigur, perfectarea ghidului EBSCO cu noi informații, elaborarea pliantelor cu liste tematice a revistelor cu texte integrale din diferite domenii, a materialelor promoționale JDP și Fondul Wilhelmi.

Pentru multe generații de utilizatori o bogată sursă de inspirație și cercetare va servi **Colecția de carte rară cu** 1 366 (24% din toată colecția) documente în limbile: engleză – 250, franceză – 1 010, germană – 51, poloneză – 2, spaniolă – 36, Italiană – 7, portugheză – 3, latină – 4, greacă – 3).

Modificările intervenite în structura Bibliotecii au dus la deschiderea centrelor și punctelor de informare noi, din ale căror colecții fac parte și resursele informaționale în limbi străine. Astfel putem vorbi de o extindere a informației în limbile străine, ea fiind accesată în:

Mediatecă: din colecția de 3 091 unități, 88% sînt documente în limbi străine: engleză – 1 226, franceză – 696, germană – 817, poloneză – 6, spaniolă – 2, bucurîndu-se de succes noii purtători de informație (CD, DVD, set CD, carte+CD). De o ex-

cepțională valoare practică sînt documentele electronice pentru studierea limbilor străine: Limba engleză - simplu și repede, Limba franceză - simplu și repede, limba germană, limba italiană, limba spaniolă, CD-urile cu călătorii virtuale: *The Hermitage museum Saint Petersburg*, *The Louvre Musee D'Orsay*, CD-ROM în care îl descoperim pe Eminescu, rostit și interpretat, tradus în engleză, spaniolă, franceză, rusă, italiană, germană. Baze de date internaționale: EBSCO, Agora, Lexis – Nexis, Hein Online, Springer Link Journals, locale: Studierea limbilor străine.

Centrul de Documentare ONU: colecție 3 059 documente - 82% în limbi străine: engleză – 2058, franceză – 442, germană – 6, poloneză - 4) documente, bazelor de date **ONU** și ale aliaților ei.

Punctul de Informare Documentare NATO: colecție 62 documente – 39% în limbile: engleză – 11, franceză – 13.

Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei: colecție 320 documente în 5 limbi, 34% sînt cele în limbi străine: engleză – 71, franceză – 37, germană – 2.

Biblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale: constituie în prezent 368 documente, marea majoritate fiind în limba engleză (348 – 94%).

Colecția „Lituania”: 20 documente (în limba engleză – 12 documente și limba lituaniană – 8).

Depozit legal Universitaria (lucrările profesorilor universitari): peste 100 de documente în limbi străine.

Societatea informațională reprezintă o nouă etapă a civilizației umane, un nou mod de viață, care implică folosirea intensivă a informației în toate sferele activității și existenței umane. Cunoașterea limbilor străine a devenit o necesitate inerentă pentru a accesa orice tip de informație, pentru a valorifica și crea noi cunoștințe.

Referințe bibliografice:

1. **Agache, C.** Biblioteconomie – valori tradiționale și moderne. Iași, 2007. Vol. 1 236 p.
2. **Bazele culturii informaționale.** Red.-resp. E. Harconița. Bălți : Presa univertitară bălțeană, 2007. 160 p.
3. **Ghinculov, S.** Managmentul informațional în instituțiile infodocumentare. Ch. : Epigraf, 2007. 112p.
4. **Ghinculov, S.** Perfecționarea managmentului resurselor informaționale și documentare ca factor de dezvoltare a societății informaționale în RM : Auto-ref. tz. de dr. în șt. Econ. Ch., 2002. 28 p.
5. **Jitaru, V.** Analiza riscului la administrarea resurselor informaționale. In: *Securitatea informațională 2007* : Conf. inter., ed. 4-a, 26-27 apr. 2007, 2007, p. 29-31.
6. **Jitnic, V.** Administrarea resurselor informaționale: timpul nu ne așteaptă! In: *Profit*, 2005, nr.1-2, p. 58-99.
7. **Resurse și politici de dezvoltare** : Culeg. de lucrări șt. Ch. : INEI, 2005. 169 p.

EVENIMENTE

ACTIVITATE INFORMAȚIONALĂ

Zilele Informării

Dînd curs solicitării Catedrei Drept Privat, Serviciul Documentare Informare bibliografică a organizat la 9 noiembrie o activitate de informare a profesorilor, studenților și masteranzilor vizînd bibliografia existentă la domeniul *Dreptul tinerilor și copiilor*. Au fost selectate mai bine de 80 de documente (monografii, acte normative, materiale ale conferințelor, reviste) din colecțiile de bază ale Bibliotecii, Colecția Specială a Centrului de Documentare al ONU, Colecția Punctului de Informare al Biroului Consiliului Europei în RM, care au fost prezentate pe suporturi electronice și în formă orală. La această activitate au participat aproape 40 de cititori.

Săptămîna Internațională a Accesului Deschis la Informație (18 - 24 octombrie 2010)

Subiectul Accesul Deschis la Informație a fost abordat în cadrul lucrărilor Conferinței Științifice Internaționale „Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective”, consacrată aniversării a 65-a de la fondarea Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Pe marginea subiectului în cauză a disertat Elena Harconița, directoarea Bibliotecii Științifice, într-un periplu bibliografic *Spre o Europă comună a cunoașterii*. Expoziția *Contribuții Științifice ale Corpului Didactic și Bibliotecarilor* a fost organizată de Silvia Ciobanu, șef serviciu Marketing, Activitate editorială. Programul activităților a inclus: Seminare informative pentru cadrele didactice în cadrul ședințelor de catedre cu agenda: *Accesul la bazele de date naționale și internaționale întru susținerea cercetărilor științifice*; prezentări în cadrul cursului **Bazele Culturii Informaționale Despre Arhive Electronice Deschise**; prezentări pentru masteranzi a *bazelor de date pentru studii și cercetări: EBSCO, Banca Mondială, JDP*; Masa rotundă, lansarea *Discului Acces Deschis la Informație*: <http://load>.

kosson.ro; expoziții de documente, teletinformații *Citește despre Acces Deschis, Cercetări globale prin Internet (EBSCO, JDP)*, expoziții tematice on-line *Contribuții Științifice ale Corpului Didactic și Bibliotecarilor - 65 de ani de la fondare, Jorge Mario Pedro Vargas Llosa - Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, anul 2010.*

STRUCTURI INTERNAȚIONALE ÎN COLECȚIA BIBLIOTECII

Inaugurarea oficială a Punctului de Informare NATO la Bibliotecă

Pe 11 martie 2010 a avut loc inaugurarea oficială a Punctului de Informare NATO la Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți. Punctul de Informare a fost în incinta Bibliotecii Științifice, în sala de lectură *Științe Socio - Umanistice și Economice*. Ceremonia a fost organizată de Centrul de Informare și Documentare NATO în Moldova, în colaborare cu USB „Aleco Russo” și Ambasada Lituaniei. Programul întrunirii s-a structurat în 2

părți: inaugurarea oficială și discuții publice. Participanții: Violeta Motulaite, Ambasadorul Lituaniei în Republica Moldova, Ambasada Punct de contact NATO în Republica Moldova, Gheorghe POPA, dr. hab., profesor, rectorul Universității „Alecu Russo”, Bălți, Emil DRUC, șeful Departamentului Cooperare multilaterală, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Polina Panainte, Coordonator de Programe, Centrul de Informare și Documentare NATO, Moldova și-au ținut discursurile în română și engleză.

DONAȚII

Donația Bibliotecii Naționale a României

Reveniți din vacanța de vară studenții și cadrele didactice se vor bucura de o nouă donație de carte din partea Bibliotecii Naționale a României. Primul lot reprezentativ de documente a intrat în colecții în 2009 (854 de titluri în 1 280 exemplare) valoarea căruia era estimată la 48 500 lei. De această dată, colecția de carte românească s-a îmbogățit cu 619 titluri în 647 de exemplare (valoarea setului este de 51 105 lei, circa 3 000 Euro). Toate aceste monografii, tratate, manuale, cursuri universitare, documente de referințe, CD-uri, DVD-uri din diverse domenii de știință (informatică, drept, economie, management, tehnică, critică literară, beletristică, istorie, geografie), producție editorială cu precădere a editurilor *Pim, Printech, Nico, Unarte, Alma Mater, Litera, C. N. Beck, Presa Universitară Clujeană, Editura Academiei Române, Univers Enciclopedic, Lidane, Polirom, Jurnal Național* etc., constituie un suport variat și util pentru procesele educaționale, de cercetare științifică și de culturalizare a mediului universitar. Aceste acte de donație au fost posibile grație

Acordului de colaborare între Biblioteca Națională a României și Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo”, acord semnat și prin bunăvoința domnului inginer *Radu Moțoc*, Membru de Onoare al Senatului Universității bălțene, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costachi Negri”, Galați, precum și a domnului dr. *Ilie Zanfir*, directorul Bibliotecii Județene „V. A. Urechia” din Galați.

Valori de patrimoniu în colecția Bibliotecii Științifice Universitare

Locuitorul municipiului Bălți Ioan Vasile Nicorici a donat Bibliotecii Științifice Universitare biblioteca personală constituită din 750 exemplare în 694 de titluri, donație care valorează 177 977 de lei. O parte din volumele dăruite țin de domeniul teologiei și istoriei și au aparținut anterior regretatului preot și cărturar Gheorghe Armașu. Donația mai conține și o colecție de cărți din domeniul științelor naturii. Colecția dată include cărți și publicații periodice editate în latină, greacă, slavona veche, română și rusă, apărute cu precădere între anii 1800 - 1950 la editurile din Chișinău, București, Cernăuți, Kiev, Odesa, Moscova, Sanct-Petersburg, Regensburg, Munchen, Stuttgart, Leipzig, Viena, Paris, Roma etc. 538 de cărți, inclusiv 9 titluri de publicații periodice, alcătuiesc fondul de carte veche și rară, comori ale trecutului, care au servit la citirea și cântarea bisericească și constituie cea mai vizibilă mărturie de continuitate a spiritului românesc. Ex-propietarul valorilor de patrimoniu, Ioan Nicorici, își exprimă, în actul de donație, certitudinea și satisfacția că această bogăție de documente scrise „*va susține firul tradițiilor întru păstrarea și sporirea cunoștințelor despre istoria civilizației, cultura națională, valorile moral-spirituale*”.

Donație de carte din Germania

Elena Revenco, absolventă a Facultății Limbi și Literaturi Străine, a donat Bibliotecii noastre 70 de cărți editate în Germania: romane și povestiri pentru copii și adolescenți de Magda Trott, Martha Schlinkert, Marie Louise Fischer, Burt Hirschfeld, Iohanna Spyri etc., apărute în marea lor majoritate la editura *Schneider Buch*. Donația include și lucrări traduse în germană a lui Jules Verne, Agatha Christie etc.

Donație de la dr. conf. univ., Marina Morari

Biblioteca a primit și o donație de cărți, CD-uri din Alba Iulia, România, ajunsă la noi cu bunăvoința profesoarei Marina Morari, care a participat la lucrările

conferinței internaționale *Educația din perspectiva valorilor* (Alba Iulia, 29-30 octombrie 2010). Organizatorii acestei întruniri internaționale au fost Universitatea "1 decembrie 1918" din Alba Iulia, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, Catedra de Pedagogie, Psihologie și Didactică. Marina Morari, dr. conf. univ., șefa Catedrei *Instrumente Muzicale și Metodică* a prezentat comunicarea *Atitudinea pentru artă ca rezultat al educației*, publicată în *Tomul II: Summa Paedagogica* al lucrării *Educația din perspectiva valorilor*.

SEMINARE / LECȚII PUBLICE / LANSĂRI

Claude Cahn, Consilierul pentru Drepturile Omului în Organizația Națiunilor Unite a susținut o lecție publică la Biblioteca Științifică

În ziua de 23 noiembrie 2010, Claude Cahn, Consilierul pentru Drepturile Omului în Organizația Națiunilor Unite și Lilia Surdu, expert al Programelor PNUD în R. Moldova au avut întrevederi cu dr. conferențiar Valentina Prițcan, prorector pentru Relații Internaționale și Integritate Europeană, directorul Bibliotecii Științifice Elena Harconița, șefa Centrului de Documentare a ONU Valentina Topalo și cu profesorii, bibliotecarii și studenții de la Facultatea de Drept. Domnul Claude Cahn a apreciat eforturile Bibliotecii Științifice și a Universității în consolidarea activității Centrului de Documentare a ONU, integrat în structura Bibliotecii Științifice acum 9 ani. Domnia Sa a susținut o lecție publică privind Drepturile Omului. A urmat ceremonia de donație a 2 calculatoare, a unui aparat foto digital, a unei colecții de documente și materiale promoționale pentru Centrul de Documentare al ONU bălțean.

Conferința: „Destinul european al românilor – între Occidentul latin și Orientul bizantin”, susținută de academicianul Ioan Aurel POP

La 19 noiembrie curent, Sala de Conferințe a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” a găzduit conferința: „Destinul european al românilor – între Occidentul latin și Orientul bizantin”, susținută de academicianul Ioan Aurel POP, profesor la Facultatea de Istorie și Filosofie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, director al Centrului de

Studii Transilvane al Academiei Române din Cluj-Napoca. Conferința s-a axat pe dezbaterile subiectelor: „Excentrici în raport cu occidentul”, „Formarea românilor ca popor romanic”, „Românii ca popor de frontieră”, „Românii și particularitățile lor”, „Creștinarea românilor”, „Românii cu defecte și calități”, „Românii și intrarea în Europa” ș.a. După conferință, a fost lansat volumul „Istoria Românilor”, de academician Ioan Aurel POP, cartea a apărut în Colecția *Biblioteca populară*, inițiată și coordonată de Anatol Vidrașcu, directorul Grupului Editorial Litera. Participanții au beneficiat de câte un exemplar al cărții oferit de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni. Biblioteca a beneficiat de o donație de carte apărută la editurile din Cluj-Napoca: Academia Română *Centrul de Studii Transilvane, Dacia, Argonaut*. Cu acest prilej a fost organizată expoziția *Istoria Românilor cu academicianul Ioan-Aurel Pop*.

PARTICIPARE LA REUNIUNI PROFESIONALE NAȚIONALE / INTERNAȚIONALE

Ședința Clubului Bibliografilor „BiblioArtis”

La ședința Clubului Bibliografilor „BiblioArtis” desfășurată la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” și dedicată Zilei Mondiale a Informației (26 noiembrie), Elena Harconița, directoarea Bibliotecii noastre, a participat la Dezbaterile profesionale „Concretizări și delimitări noționale și de utilizare ale sintagmelor: Educația informațională? Cultura informațională? Cultura informației? Formarea utilizatorului?; Alfabetizare informațională?; Transalfabetizare?...”

Echipa de la “ B. P. Hașdeu” s-a impus prin inventivitate, creativitate și originalitate, lucru pentru care îi felicităm. Le mulțumim pentru materialele utile puse la dispoziție și, în mod special, pentru cele 20 de cărți care vor completa colecțiile BȘU.

Ședința Comisiei de Catalogare, Indexare a ABRM

La Ședința Comisiei din 26 noiembrie a participat Lina Mihaluța, director-adjunct al BȘU, membru al Comisiei. Au fost puse în discuție următoarele subiecte: *Conceptul Buletinului Comisiei Catalogare-Indexare; Aprobarea Planului de activitate a CCI pentru anul 2011, diverse.*

50 de ani de activitate a Învățământului Biblioteconomic și 30 de ani de activitate a Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării.

Directorul BȘU, Elena Harconița, a participat la întrunirile profesionale prilejuite de acest eveniment important: 28 aprilie - Masa rotundă „Spațiul public de comunicare profesională – revistele de specialitate”; 2 iulie – simpozionul științific Național „Paradigme și tendințe în informarea și comunicarea științifică”; 24 noiembrie - Masa rotundă „Învățământul biblioteconomic din Republica Moldova: realizări, probleme și perspective”, toate organizate de Universitatea de Stat din Moldova, de Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării și de Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională.

Atelierul Profesional *Indexarea coordonată a documentelor*

La 2 noiembrie curent, în cadrul Atelierului Profesional *Indexarea coordonată a documentelor*, organizat în cadrul Secțiunii *Bibliotecii universitare și specializate* a Asociației Bibliotecarilor din RM în colaborare cu Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, Lina Mihaluța, director-adjunct al Bibliotecii Științifice a US „Alec Russo” din Bălți, a prezentat comunicarea *Cum să construim calitativ vedete de subiect: cazul Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți* și a lansat lucrarea **Indexarea pe subiecte**: Ghid metodic pentru bibliotecari, semnată de Taisia Aculov și Natalia Culicov și expusă *on-line* pe situl Bibliotecii, blog, twitter, slideshare.

Masa rotundă cu genericul „*Catalogarea și indexarea: reflecții profesionale actuale*”

La Masa rotundă din 20 octombrie curent, ogranizată de către Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională în parteneriat cu Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, Lina Mihaluța a prezentat lucrarea *Modificări CZU: di-ficultăți de aplicare*.

CONFERINȚA ANUALĂ ABRM:

implicații ale bibliotecarilor Universității bălțene

Pe 11 - 12 noiembrie 2010, la Biblioteca Științifică ASEM s-a desfășurat Conferința Anuală a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova cu genericul “Accesul deschis la informație și cunoaștere: susținerea progresului durabil”. Bibliotecarii universitari au participat la lucrările Conferinței în cadrul ședinței în plen, ședințelor celor 2 secțiuni și 4 comisii ABRM, unde au prezentat următoarele comunicări:

- *Cultura tehnologică instituțională - parte componentă a managementului calității* (Elena Harconița, director, Lina Mihaluța, director-adjunct - Atelier specializat „Biblioteca ca sistem tehnologic normalizat”, comisia ABRM „Standardizarea activității de bibliotecă”);
- *Susținerea informațională și documentară a cercetărilor științifice universitare* (Valentina Topalo, șef al Centrului de Documentare ONU, Centrul Ma-

nifestări Culturale - Sesiune de comunicări „Rolul bibliotecilor universitare în comunicarea științifică”, secțiunile „Biblioteci Universitare” și „Biblioteci Specializate”);

- *Educația pentru informație a studenților bălțeni* (Natalia Culicov, șef serviciu Referințe Bibliografice - Atelier profesional „Formarea culturii informaționale – prioritate a bibliotecilor în Societatea Cunoașterii”, comisia “Cultura Informațională” și secțiunea “Biblioteci Școlare”);
- *Utilizarea rețelelor sociale în promovarea imaginii Bibliotecii universitare de la Bălți* (Silvia Ciobanu, șef serviciu Marketing. Activitate editorială - Sesiune de comunicări: „Tendințe actuale în dezvoltarea tehnologiilor informaționale în bibliotecile din Republica Moldova”, comisia “Informatizare și tehnologii informaționale”);
- *Abordarea prin competențe a formării profesionale continue: experiențe bălțene* (Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate - Masa rotundă „Sistemul European de Certificare pentru profesioniști în biblioteconomie, informare, documentare: deschideri pentru Republica Moldova”);
- *Oportunitățile Bibliotecii 2.0 pentru procesul de instruire și cercetare științifică*, (Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate - Atelier profesional „Biblioteca de colegiu/școală profesională în dialog cu fenomenul Biblioteca 2.0”, secțiunea „Biblioteci de Colegii și Școli Profesionale”).

Bibliotecii Științifice i-a fost conferită *Diploma ABRM: Pentru contribuții esențiale la procesul de instruire și cercetare, promovarea imaginii bibliotecii și cu ocazia celei de-a 65 aniversare de la fondare.*

Pe 16 noiembrie curent, la întrunirea cu personalul Bibliotecii, Elena Harconița a vorbit despre lucrările conferinței. În *PowerPoint* au fost prezentate secvențe din comunicările realizate de bibliotecari la conferință, activități în cadrul secțiunilor ABRM. A fost organizată și o expoziție a documentelor de la conferință.

INTEGAREA ÎN SPAȚIUL ȘTIINȚIFIC INSTITUȚIONAL

Colocviului Internațional Filologia modernă:

Realizări și perspective în context european

Pe 11 noiembrie 2010, colaboratorii Bibliotecii Elena Scurtu, șef serviciu Documentare Informare Bibliografică, Ana Nagherneac, bibliotecar principal au participat la ședința în plen a Colocviului Internațional **Filologia modernă: Realizări și perspective în context european (ediția a VI-a). Abordări interdisciplinare în cercetarea lingvistică și literară. In memoriam acad. Silviu BEREJAN** (10-12 noiembrie 2010, Chișinău-Bălți). Organizatori Colocviului au fost Institutul de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă și Academia de Studii Economice din Moldova. În cadrul Colocviului, a fost lansată revista de știință, cultură și civilizație **Noua Revistă Filologică, Anul I, nr.1-2, 2010**. Fondatorul acestei publicații este Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, iar co-fondator Editura **Cartier**. Co-directorii revistei sînt Gheorghe Popa și, respectiv, Gheorghe Erizanu, iar redactor-șef - Maria Șlehtițchi.

În Editorialul **Topitul plumbului**, Gheorghe Erizanu, directorul **Cartier**-ului, menționează de ce editura a acceptat să fie co-editor la o revistă științifică cu centrul de greutate la Bălți:

- am un deosebit respect pentru inițiativele profesorilor de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți;
- este cea mai dinamică universitate din spațiul nostru;
- **biblioteca Universității din Bălți este unica bibliotecă din Republica Moldova care are câte un exemplar din toate cărțile Cartier de la 1995 încoace;**
- **biblioteca Universității din Bălți are câte un exemplar din toate cărțile editate de editorii din Republica Moldova și, Vă asigur, sînt puține biblioteci care se pot mîndri cu așa ceva;**
- profesorii bălțeni depun pasiune în ceea ce fac și nu au blazarea celor din capitale administrativ-teritoriale;
- profesorii bălțeni sînt tineri (nu vorbesc de vîrsta biologică). Iar tinerii au viitor. Și cred în viitor.

Conferința științifică internațională la Facultatea Economie

La Conferința științifică internațională (cu participare la distanță) *Rolul tehnologiilor informaționale în pregătirea profesională a specialiștilor profilului economic*, organizată de Catedra de Economie, au luat parte Elena Harconița, directoarea Bibliotecii Științifice Universitare, Silvia Ciobanu, șef serviciu Marketing. Activitate editorială, Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate. La ședința în plen, a fost prezentată comunicarea *Biblioteca Științifică – nucleu al mediului informațional universitar*. Pentru a doua zi, participanții au fost invitați să vizioneze pe site-ul Bibliotecii Științifice video-filmele: Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți - 65 de ani; Biblioteca Științifică și expoziția tematica on-line „Aplicarea tehnologiilor informaționale în domeniul învățămîntului”, producții elaborate de bibliotecarii și informaticienii Bibliotecii.

Colocviul Științific Studentesc

La 29 octombrie, Colocviul Științific Studentesc *INTERUNIVERSITARIA*, ediția a VI-a, consacrat aniversării a 65-a de la fondarea Universității de Stat „Alec Russo” și a Bibliotecii Științifice din Bălți, și-a ținut ședințele în plen în spațiile sălilor de lectură. Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice a susținut comunicarea *Biblioteca 2.0 – calea spre Cunoaștere, Oportunități și Succese*, iar Silvia Ciobanu, șef Serviciu Marketing. Activitate editorială a prezentat filmul *Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți la 65 de ani*.

Conferința Științifică Internațională „Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective”

La ședința în plen a lucrărilor Conferinței Științifice Internaționale „**Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective**”, consacrată aniversării a 65-a de la fondarea Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Elena Harconița, directorul Bibliotecii a realizat periplul bibliografic **Spre o Europă comună a cunoașterii**, aducând la cunoștința participanților segmentele din activitatea Bibliotecii Științifice prin care instituția contribuie la formarea competențelor viitorilor specialiști. Expoziția **Contribuții științifice ale corpului didactic: 65 de ani de instruire și cercetare** a fost organizată și prezentată de Silvia Ciobanu, șef serviciu Marketing. Activitate editorială

Colocviul Științific „Romanul în Spațiul Literar European: între creație și receptare”, dedicat memoriei profesorului Ilarion Matcovschi, la 75 de ani de la naștere

Colocviul și-a ținut lucrările în Sala de Conferințe a Bibliotecii Științifice. Organizatori întrunirii au fost Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Facultatea de Filologie și Biblioteca Științifică Universitară. Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice, grad de calificare superior, a prezentat comunicarea *Romanul secolului XXI în colecțiile Bibliotecii Universitare*. Cu acest prilej, a fost organizată expoziția *Cetatea universală a literelor* (selecție de romane editate în anii 2009-2010).

MANIFESTĂRI CULTURALE

Zilele Tineretului

În cadrul Zilelor Tineretului au fost organizate o serie de activități, precum Masa rotundă: *Arta de a Trăi Frumos în toate ipostazele vieții*, la care au participat studenții de la Facultatea Științele Naturii și Agroecologie, seminarul educativ: *Să trăim fără violență*, prezenți fiind elevii de la Colegiul Pedagogic „Ion Creangă”, coordonator Ana Amoășii; expoziții tematice /teleinformații/ prezentări bibliografice: *Codul bunelor maniere*, *Achiziții noi în Bibliotecă*, coordonator fiind V. Topalo, șef Centru Manifestări Culturale.

Ziua Limbii și a Scrisului Ucrainean

La 9 noiembrie curent în Sala de lectură *Științe Filologice* s-a desfășurat o activitate, dedicată Zilei Limbii și a Scrisului Ucrainean. Organizatorul manifestării a fost Catedra de Limbă și Literatură Ucraineană. Activitatea a debutat cu discursul vice-consulului Ucrainei la Bălți, M. Petrov. Au urmat: prezentarea în PowerPoint a site-ului Bibliotecii Ști-

ințifice a Universității de Stat „A. Russo”, M. Magher.; Prezentarea în PowerPoint a expoziției de publicații în limba ucraineană „9 листопада – день Української писемності та мови”, G. Palii.; Prezentarea în PowerPoint a publicațiilor profesorilor Catedrei Limbă și Literatură Ucraineană „Tezaur prețios al Facultății de Filologie”, A. Nagherneac. *Interesante au fost și comunicările:* „Primele izvoare ale limbii ucrainene”, M. Tunițchi; „Cele mai vechi cuvinte ale limbii ucrainene”, T. Bedonica; „Perlele limbii populare”, L. Ciolanu; Studenții de la secțiunea *Limba și Literatura ucraineană*, gr. 44, au realizat o compoziție poetică despre limba maternă, Cuvîntul de încheiere a aparținut d-nei L. Ciolanu, șefa Catedrei de Limbă și Literatură Ucraineană.

Zilele ONU la Biblioteca Științifică (18 - 25 octombrie)

Zilele ONU în spațiile BȘU (Centrul de Documentare a ONU, Clubul ONU NORD, Sala de lectură Științe socio-umanistice și economice, hol) au fost marcate printr-un șir de activități: expoziții tematice/informative de documente, CD-DVD-romuri, materiale AV, teleinformații: Obiectivele *Milenare ale Dezvoltării Umane - 24 octombrie Ziua Națiunilor Unite, Eradicarea Sărăciei în Republica Moldova, Ziua Internațională a Organizației Națiunilor Unite*; revista bibliografică *Achiziții recente*; prezentarea on-line pe situl Bibliotecii *CD a ONU, Bălți la a 9-a aniversare*; seminarul realizat în colaborare cu Facultatea Drept *Politici de dezvoltare a ONU*; prezentări: *Acces Deschis la resursele web ale agențiilor ONU: Banca Mondială, Fondul Monetar, UNICEF, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP)*; prezentarea site-ului *Organizației Națiunilor Unite*, un important suport informațional și documentar al cercetărilor științifice; informații pe site și pe Panourile de informații ale Facultăților.

BIBLIOTECA 2.0 ÎN APLICARE

Pe 1 noiembrie a fost lansat Blogul Bibliotecii - <http://bsubalti.wordpress.com>

Blogul este un spațiu relevant pentru noutăți, evenimente, postarea conținuturilor noi pentru utilizatori. Lansat recent, blogul Bibliotecii este o altă cale de a pune noi informații în sprijinul cercetării științifice, de a implica utilizatorii în evaluarea/comentarea și crearea de noi produse, așa cum le concep, le doresc ei. Vizitînd blogul, utilizatorul (se) poate informa, partaja informația, lăsa comentarii. Blogul conține următoarele compartimente: Expoziții, Formare profesională, Manifestări științifice, Vizite etc. Deja au fost postate circa 20 informații despre activitățile Bibliotecii, expozițiile tematice on-line, care pot fi găsite și pe YouTube etc.

Promovarea produselor Bibliotecii prin rețelele sociale on-line

Pentru a fi mai aproape de utilizatori, pentru a oferi servicii de calitate, Biblioteca Științifică și-a creat spațiul său în rețele sociale, în mediul virtual prin site-urile de socializare: **Facebook, Twitter, Youtube, Flickr, Slideshare**, precum și în Enciclopedia deschisă **Wikipedia**. Mai multe informații despre activitățile Bibliotecii puteți afla, devenind prietenul ei, în comunitatea **Facebook** <http://www.facebook.com/>, vizitînd galeria de expoziții/albumepe **flickr** <http://www.flickr.com/photos/>

bsu_balti/, cel mai mare depozit on-line de fotografii, vizionînd videofilmele realizate de bibliotecari pe **YouTube** <http://www.youtube.com/user/libruniv>, portal pentru informații de tip video. Biblioteca informează zilnic utilizatorul despre tot ce face, postînd pe **Twitter** http://twitter.com/BSU_Alecu_Russo (rețea sociala gratuita și de microblogging) informații scurte de pînă la 140 de caractere, numite *tweets* (*ciripit*), care ajung imediat în rețeaua de utilizatorii, iar contribuțiile științifice ale bibliotecarilor (articole, comunicări științifice, publicații, rapoarte, bibliografii) pot fi consultate și descărcate pe **Slideshare** <http://slideshare.net/libruniv> etc.

Rețelele sociale, instrumente eficiente de socializare/conectare cu persoane, instituții din lume, contribuie operativ la colectarea și răspîndirea informațiilor, la crearea noilor conținuturi educaționale. Vă invităm să comunicăm prin intermediul rețelelor sociale.

VIZITE

Prof. univ. dr. Andrei Marga în vizita la Biblioteca Științifică

Delegația de la **Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca**, condusă de rectorul Universității, **prof. univ. dr.**

ANDREI MARGA, înainte de ședința Senatului prilejuită de conferirea Domniei sale a titlului de *Doctor Honoris Causa* a Universității bălțene, a vizitat Biblioteca Științifică, oferindu-i în dar **10 titluri de cărți (20 ex.)**. În cartea *Musafirilor de Onoare*, prorectorul prof. univ. dr. Nicolae Bocsan a scris: „Felicităm conducerea Bibliotecii Universității din Bălți, „Alecu Russo”, pentru excelenta bibliotecă, pentru concepția care stă la baza organizării ei, pentru componența fondurilor”.

Recunoașterea profesionalismului / Premii pentru bibliotecă și bibliotecari

În cadrul Simpozionului Științific Național „**Paradigme si tendințe în informarea si comunicarea științifică**”, prilejuit de aniversarea a 50-cea a învățămîntului biblioteconomic universitar din Republica Moldova, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo” din municipiul Bălți a intrat în posesia **Medaliei jubiliare** și a **Diplomei „Învățămîntul biblioteconomic universitar din Republica Moldova - 50 de ani”** în semn de prețuire pentru colaborarea fructuoasă cu Catedra Biblioteconomie și Asistența Informațională.

La 5 iulie 2010, Președintele-interimar al Republicii Moldova Mihai Ghimpu a conferit, în cadrul ceremoniei de decernare a distincțiilor de stat, conform Decretului nr.191 privind conferirea de distincții de stat - Pentru merite în dezvoltarea biblioteconomiei, contribuție la diversificarea serviciilor informaționale

și colaborare interbibliotecară prodigioasă, **Titlul Onorific „Om Emerit”** doamnei **Elena Harconița**, directoarea Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „A. Russo” din municipiul Bălți.

La **Ședința festivă** organizată de Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în data de **23 aprilie 2010**, cu prilejul **Zilei Bibliotecarului și Zilei Mondiale a Cărții și a Dreptului de Autor**, sărbătorită pentru prima oară în această zi în baza decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 189-V din 8 februarie 2010, au fost decernate premii și diplome de excelență bibliotecarilor Universității bălțene: **Ludmila Răileanu, șef serviciu** – Laureată a Concursului Național *Cel Mai bun Bibliotecar al Anului 2009*, ediția a XIX-a și Diploma Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova; **Valentina Topalo, șef serviciu** - Diploma Ministerului Culturii; **Elena Stratan, șef serviciu** - Diploma Ministerului Educației; **Premiul ABRM** pentru cartea *Lucrările profesorilor și colaboratorilor: Anuar 2008*, Concursul Național „Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științei informării”; Diploma de Mențiune pentru participare la Concursul Republican lansat de AGEPI „Biblioteca – partener în promovarea proprietății intelectuale”, ediția a III-a.

Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Clubul Biblioteconomiștilor a desemnat-o pe **Elena Harconița**, directoarea Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”, **Omul lunii**.

La Ședința festivă, dedicată aniversării a 65-a de la fondarea Universității de Stat „Alec Russo”, **Igor Afatin, director-adjunct Informatizare** a fost menționat cu **Diploma Ministerului Educației**.

FILIALA BALTI A ABRM

Atelierul profesional *Instruire pentru cultura informației și profesionalizarea bibliotecarului școlar*

La **atelierul profesional** organizat de Ministerul Educației al Republicii Moldova, Asociația Bibliotecarilor din R. Moldova, Filiala Bălți, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” - Centru Biblioteconomic au **participat 30**

de persoane, specialiști principali responsabili de activitatea bibliotecilor școlare ai Direcțiilor Generale Raionale/Municipale de Învățământ și bibliotecari școlari din raioanele de nord și din municipiul Bălți; reprezentanți ai Universității de Stat „Alec Russo”, bibliotecari universitari. Au fost prezentate 12 comunicări info-aplicative în cadrul a **3 module**: *Actualizări în catalogare și clasificare, Tehnologii, Comunicare*. Suportul educațional a inclus Tabele de

1-4 / 2010

de autori; Prezentarea referințelor bibliografice utilizate în cercetare: Ghid practic; Mostre de descriere bibliografică; Resurse electronice în ajutorul bibliotecarului școlar; Indicații metodice privind organizarea expozițiilor / revistelor bibliografice / materialului promoțional; Formularul Statistic 6-c pentru bibliotecile școlare; Buletinul *InfoStand biblioteconomic*; Revista Bibliotecii *Confluente Bibliologice*; Revista Universității *Sintagmele*; prospectul *Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*; Cărți și reviste, materiale promoționale de la CD ONU, Punctul de Informare al Consiliului Europei, Punctul de Informare NATO.

Rubrică îngrijită de Elena STRATAN, selecție din sursele:

Site-ul Bibliotecii/Noutăți - [http:// libruniv.usb.md/](http://libruniv.usb.md/);

Blogul Bibliotecii - <http://bsubalti.wordpress.com>

Facebook - [http://www.facebook.com/ Biblioteca Universității din Bălți,](http://www.facebook.com/BibliotecaUniversitatiiDinBalti/)

Flickr - http://www.flickr.com/photos/bsu_balti/,

YouTube - <http://www.youtube.com/user/libruniv>,

Twitter - http://twitter.com/BSU_Alec_Russo,

Slideshare - <http://slideshare.net/libruniv>

Negru, Teodor. Dreptul muncii : Curs universitar / Teodor Negru, Cătălina Scorțescu. - Ch. : Labirint, 2010. - 318 p. : tab. - ISBN 978-9975-943-19-7

COMUNICAT PE MARGINEA LUCRĂRILOR
 CONFERINȚEI ANIVERSARE
 A BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE A UNIVERSITĂȚII
 DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

65

Elena HARCONIȚA, *directorul Bibliotecii Științifice*

Generic: Pe 15 decembrie, într-un cadru fastuos și agreabil, s-a desfășurat Conferința Științifică aniversară *Biblioteca Științifică - 65 de ani în rolul de partener și inovator al procesului educațional și de cercetare științifică universitară.*

Participanți: Evenimentul s-a produs în sala de Conferințe a Bibliotecii cu participarea reprezentanților comunității profesionale și instituționale: biblioteci academice, universitare, publice și specializate, ai Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, ai Camerei Naționale a Cărții, ai Comitetului Tehnic nr.1 pentru Standardizare.

Deschiderea conferinței: Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice, după alocuțiunea de deschidere și prezentarea participanților, a prezentat comunicarea *Biblioteca Științifică la 65 de ani: Păstrînd tradițiile răspundem provocărilor timpului.* Directorul a evocat istoricul instituției precum și performanțele actuale ale Bibliotecii care a cunoscut o dezvoltare remarcabilă în calitate de instituție infodocumentară, realizînd diverse servicii și produse bibliotecare atît tradiționale, cît și on-line. Comunicarea a inclus lansarea producției editoriale a bibliotecarilor în anul de referință, 3 bibliografii, 2 ghiduri, 2 cataloage, *Catalogul publicațiilor editate de bibliotecarii Universității bălțene*, dicționarul *Bibliotecarii universitari bălțeni*, *Biblioteca Științifică: cadru de reglementare* etc.

Mesaje de salut: Rectorul Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, prof. univ. dr. hab. Gheorghe Popa, în mesajul de felicitare a menționat că succesul studenților, masteranzilor, doctoranzilor universitari se datorează, în mare parte, efortului și contribuției Bibliotecii și bibliotecarului care știu să structureze, să evalueze și să ofere utilizatorului informația necesară. Rectorul a felicitat echipa Bibliotecii, dorindu-i multă sănătate, noi succese și asigurări de susținere în continuare a demersului infobibliotecar.

Mesaje de felicitare din partea colegilor din țară:

Ludmila Costin, președintele Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, directorul Bibliotecii Republicane Științifice Agricole a Universității Agrare din Moldova: „Continuitatea și prestața sînt valențele spirituale ale bibliotecarilor universitari bălțeni, măsura profesionalismului lor pe care îl dovedesc în orice moment, înscriind pagină după pagină în istoria acestei instituții. Inovatori și creativi, își fac meseria cu măiestrie, depunînd efort, dăruire, abnegație, perseverență, răbdare, în vederea oferirii serviciilor de calitate și creării condițiilor favorabile lecturii, studiului și informării pentru utilizatorii săi”.

Alexe Rău, director-general, Biblioteca Națională a Republicii Moldova: „Voi sînteți maștri și mari maștri și cred că astfel de titluri ar trebui să li se confere celor din breaslă, din ghildia bibliotecarilor... Fie ca în ziua conferinței lumina gîndurilor voastre să lumineze cu lumina revelației frumoasa voastră bibliotecă și lumina voastră să se reverse și asupra-ne”.

Zinaida Sochircă, director general, Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM: “Cu prilejul frumosului jubileu, vă dorim, distinși colegi universitari bălțeni, să dețineți încă mulți ani înainte Cheile Succesului, să deschideți cu ajutorul lor multe uși și porți pe tărîmul profesional, fiind susținuți și sprijiniți de către comunitatea servită și cea profesională!”

Dr. Lidia Kulikovski, director-general, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”: “...Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Ruso” este o componentă indispensabilă a comunității biblioteconomice care prin muncă și talent transformă în soluții orice provocări. Biblioteca este o personalitate care înscrie evenimente și fapte concrete în dezvoltarea biblioteconomiei naționale ...”

Claudia Balaban, director-general, Biblioteca Națională Pentru Copii „Ion Creangă”: „Valoarea și prestigiul Bibliotecii Universității de Stat „Alec Ruso” din Bălți sînt recunoscute nu doar de comunitatea biblioteconomică și de cea academică și culturală. Această instituție servește ca exemplu de sistem managerial, are o cultură organizațională distinctă, aplică tehnologii moderne în promovarea informației și cunoștințelor... Vă urăm să perseverați în continuare în realizarea misiunii pe care o aveți și să fiți utili societății.”

Valentina Chitoroagă, director-general, Camera Națională a Cărții: „Publicația de specialitate *Confluente Bibliologice*, bibliografiile și biobibliografiile pe care le editați vin să dea noi dimensiuni actului biblioteconomic bălțean... În contextul reformei universitare și al procesului de la Bologna, prin introducerea dimensiunii europene, promovînd criteriile de performanță, ați atins obiectivele propuse.”

Dr. Aurelia Hanganu, director, Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a AȘM: “...Primiți pentru munca asiduă elanul de grațitudine, iar viitorul să vă devină

călăuză pentru noi realizări profesionale...”

Rodica Avasiloaie, director, Biblioteca Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice: “Reprezentați o bibliotecă dinamică, în unele domenii chiar model, o bibliotecă cu tradiții, cu viziuni noi, cu colaborări frumoase și succese vizibile. Vă dorim să vă mențineți în topul celor mai performante biblioteci și, de asemenea, multă sănătate, rezistență și cât mai multe lucruri frumoase în viața profesională și personală.”

Lilia Bolocan, director general, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală a R. Moldova (AGEPI): “Vă aducem sincere cuvinte de recunoștință pentru colaborarea fructuoasă stabilită între instituțiile noastre privind promovarea informației din domeniul proprietății intelectuale în rîndul studenților și doctoranzilor, corpului profesoral didactic din cadrul Universității și al altor persoane interesate.”

Maria Nicorici, șef Catedră *Geografie, Biologie și Chimie*: “Îmi doresc din toată inima ca activitatea fructuoasă care există la moment între Bibliotecă și Facultate să persiste mereu, să realizăm și mai multe activități educaționale pe viitor. Colectivul Dvs. Este o constelație deosebită de oameni cu fermă verticalitate și stil profesionist de-a fi!”

Lansări: Ioan Vasile Nicorici, locuitorul mun. Bălți a prezentat biblioteca personală de cărți, adusă în dar Bibliotecii, constituită din 750 exemplare în 694 de titluri în valoare de 177 977, 00 lei din domeniul teologiei și istoriei care a aparținut regretatului preot și cărturar **Gheorghe Armașu**, precum și o colecție de cărți din domeniul științelor naturii. Colecția donată include cărți și publicații periodice în limbile latină, greacă, slavona veche, română și rusă, editate cu precădere între anii 1800 - 1950 la edituri cu o arie geografică variată: Chișinău, București, Cernăuți, Kiev, Odesa, Moscova, Sankt-Petersburg, Regensburg, Munchen, Stuttgart, Leipzig, Viena, Paris, Roma etc. Proprietarul valorilor de patrimoniu, Ioan Nicorici, în actul de donație își exprimă marea satisfacție că această bogăție de documente scrise „*va susține firul tradițiilor întru păstrarea și sporirea cunoștințelor despre istoria civilizației, cultura națională, valorile moral-spirituale*”.

Petru CIOBANU, licențiat în Teologie și Istorie, masterat în Teologie Comparată, Universitatea „1 decembrie Alba-Iulia” a realizat o trecere în revistă a expoziției *Valori culturale religioase din colecția „IOAN NICORICI”, păstrată la Biblioteca Științifică de la Bălți* și a lansat lucrarea personală **Mitropolitul Visarion Puiu : File de monografie pastoral-istorică**. Prezentarea expoziției, realizată din perspectiva unui teolog, s-a distins printr-o atentă nuanțare a rolului acestor publicații – comori ale trecutului care au servit la citirea și cîntarea bisericească și constituie cea mai vizibilă mărturie de continuitate a spiritului românesc. Amintim aici revista *Episcopia Hotinului*, cu informații prețioase despre viața bisericească din Bălți la începutul secolului XX.

Expoziții organizate: *Vechi gravuri din secolul XV-XVI, ex-libris-uri de epocă, autor ing. Radu MOȚOC, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, filiala „Costachi Negri,” Galați (parter); **Lucrări editate de bibliotecari (anii 2000 - 2010).***

Comunicări: Bibliotecarii universitari au pregătit 20 de comunicări cu prilejul celei de-a 65-a aniversări a Bibliotecii, care pot fi consultate pe paginile revistei *Confluente Bibliologice*, pe situl Bibliotecii, în slideshare: <http://www.slideshare.net/libruniv/>

Aprecierea meritelor personalului Bibliotecii: Cu distincții de stat din partea Ministerului de resort, ABRM, Rectoratului și a Administrației Bibliotecii au fost menționați bibliotecarii:

Diploma Ministerului Educației al Republicii Moldova

*Pentru performanțe remarcabile în activitatea profesională, aport considerabil la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii: **Elena Harconița, Lina Mihaluța, Ludmila Răileanu;***

Diploma Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” *Pentru contribuții esențiale la procesul de instruire și cercetare, promovarea imaginii bibliotecii și cu ocazia a 65 ani de la fondare;*

Diploma Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova

*Pentru contribuții esențiale la procesul de instruire și cercetare, promovarea imaginii bibliotecii și cu ocazia celei de-a 65 aniversare de la fondare bibliotecarilor: **Silvia Ciobanu, Elena Cristian, Natalia Culicov, Taisia Aculov, Angela Hăbășescu;***

Diploma Rectoratului Universității de Stat „Alec Russo”

*Pentru profesionalism și calitate în activitatea bibliotecară și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii Științifice a US „Alec Russo” din Bălți: **Elena Stratan, Valentina Topalo, Artiom Cebotari, Lilia Melnic Ala Lîsii;** Pentru promovarea patrimoniului științific universitar prin elaborarea lucrărilor bibliografice și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii Științifice: **Elena Scurtu, Ana Nagherneac, Maria Fotescu, Varvara Ganea;** Pentru fidelitate profesională, activitate îndelungată și contribuții esențiale în dezvoltarea Bibliotecii Științifice și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondare: **Lucia Zadiraico, Mira Gore, Galina Sapogovschi;***

Diploma Administrației Bibliotecii Științifice

*Pentru promovarea exemplară a resurselor informaționale și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii Științifice: **Elena Țurcan, Marina Magher, Gherda Palii, Natalia Costiucenco.***

1-4 / 2010

Confluente Bibliologice

1-4 / 2010

„BIBLIOTECA 2.0” - VECTOR ACTUAL AL BIBLIOTECONOMIEI

Vera OSOIANU,
director-adjunct BNRM

Dezvoltarea spectaculoasă a tehnologiilor de informare și comunicare, extinderea Internetului influențează din ce în ce mai mult toate domeniile și sferile de activitate. Biblioteconomia nu este o excepție.

Pe fonul acestor mutații, generația actuală de bibliotecari are de îndeplinit schimbarea *Modelului Biblioteconomic Tradițional* și crearea *Modelului Biblioteconomic Modern*, care să corespundă tendințelor actuale de dezvoltare a societății, de aici și responsabilitățile imense care stau pe umerii înaintașilor domeniului, responsabilității inerente acestei perioade de tranziție. Ca instituții de informare și cunoaștere, bibliotecile publice se numără, probabil, printre instituțiile din sectorul public, care sînt implicate cel mai activ în revoluția digitală. În condițiile *Erei Digitale*, bibliotecile se transformă din instituții mai mult sau mai puțin închise, în instituții cu acces deschis. În ultimii ani, pretutindeni în lume, se fac eforturi mari pentru dezvoltarea serviciilor virtuale și a activităților noi, orientate spre utilizator, toate acestea contribuind esențial la crearea unei noi imagini a bibliotecii.

Discuțiile despre „Biblioteca 2.0” domină deja de cîțiva ani toate activitățile importante organizate de comunitatea bibliotecară internațională. Ce este „Biblioteca 2.0” despre care vom discuta în continuare? Este clar că e doar unul dintre sinonimele bibliotecii moderne, pentru că presa mondială de specialitate deja scrie despre „Biblioteca 3.0”, „Biblioteca 4.0” și așa mai departe. „Biblioteca 2.0” și mai departe „Biblioteca 3.0” înseamnă o nouă generație de produse și servicii de bibliotecă, iar „Bibliotecarul 2.0” și „Bibliotecarul 3.0” trebuie să dețină abilitățile necesare pentru a crea aceste produse și servicii și a le oferi celor interesați. Pentru majoritatea bibliotecarilor de la noi este încă, firește, un concept relativ nou, ceea ce a și determinat tema *Seminarului Național* din anul acesta.

Conceptul „Biblioteca 2.0” a fost împrumutat de la *Web 2.0*, de la care au derivat și „Business 2.0”, „Învățămînt 2.0” etc. și urmează unul și același concept bazat pe „arhitectura participării”. Conceptul include servicii on-line, sisteme OPAC, sisteme de referințe virtuale, blog-uri, wiki-uri, podcasting-uri, deci un torent în creștere de informații de la utilizator înapoi spre bibliotecă.

Sintagma *Web 2.0* a fost definită și propusă

Confluente Bibliologice

de Tim O'Reilly, fondatorul Companiei O'Reilly Media și un aprig susținător al mișcării privind sursele deschise și este folosită, de regulă, pentru a sublinia natura inovațională a tehnologiilor utilizate. Acesta este considerat unul dintre cei mai buni editori de carte electronică din lume. De menționat faptul că mișcarea 2.0 a apărut spontan și numai după ce s-a afirmat ca o nouă mișcare, specialiștii din domeniul informării și comunicării au definit-o *Web 2.0*.

În articolul **Ce este Web 2.0?** Tim O'Reilly vorbește despre conceptul privind exploatarea inteligenței colective a tuturor celor care folosesc un produs. În mediul on-line acesta ia forma feed-back-ului, trecerii în revistă a utilizatorilor, rețele sociale create de utilizatori etc. Diverse site-uri Flickr – site de partajare a imaginilor, YouTube – site de partajare a filmelor, Amazon, MySpace, Facebook, Wikipedia și foarte multe altele, toate depind de nivelul înalt de participare a utilizatorilor în vederea extinderii valorii produsului. Prin Web 2.0 se subînțelege nu atât ansamblul unor tehnologii concrete, cât filosofia de prezentare a informației în mediul Web și constituirea relațiilor informaționale. Dacă vechiul Web presupunea prezentarea documentelor semnate de autori concreți, Web 2.0 presupune colaborarea

utilizatorilor finali în procesul de creare a conținutului informațional. În cadrul acestei idei se estompează divizarea societății între producătorii și consumatorii de informații. Filozofia Web 2.0 se axează totalmente pe necesitățile și preferințele utilizatorului. Foarte important pentru filosofia Web 2.0 este noțiunea de conținut gratuit. Succesul proiectelor Web depind, în mare măsură, de volumul conținuturilor care pot fi obținute gratuit.

Wikipedia este unul dintre cele mai elocvente exemple care demonstrează valoarea folosirii inteligenței colective la crearea conținuturilor. Standardele de calitate întrunite de această sursă deschisă sînt destul de înalte și aproape că nu există bibliografii care să n-o citeze.

Vom încerca, în cele ce urmează, să demonstrăm care este puterea aplicațiilor *Web 2.0*.

După cum se știe, protestele din 6-7 aprilie din Chișinău au devenit cunoscute lumii ca fenomenul *Revoluția Twitter*. Presa de pe mapamond a scris despre acest eveniment ca despre prima *Revoluție Twitter*. Ceva mai tîrziu s-a vorbit și despre a doua *Revoluție Twitter*, care a avut loc în Guatemala, apoi despre protestele după

alegerile prezidențiale din Iran etc. **The Telegraph** anunța lumii că toată mobilizarea s-a făcut cu ajutorul Internetului, mai exact, a rețelei de socializare și informare *Twitter*. Rețeaua a fost creată în anul 2007 de un student american și este un fel de serviciu de SMS-uri cu milioane de utilizatori răspândiți în întreaga lume. Practic poți trimite același SMS la toți membrii rețelei. A fost creat pentru a descoperi și a împărtăși cu alții ce se întâmplă momentan în lume, prin intermediul unui schimb de mesaje publice scurte. Este rețeaua cu cea mai mare rată de creștere din istoria Internetului - 1 382 la sută. Pentru comparație, Facebook a avut o rată de creștere de 228 la sută.

Se consideră că în zilele de 6-7 aprilie rolul *Twitter* și al altor site-uri social-media a fost enorm în mobilizarea și raportarea evoluției protestelor. Mesajele și relatările prin intermediul rețelei *Twitter* au fost o reală sursă de informare atât pentru populație, cât și pentru televiziuni și agenții de presă. Oamenii au înțeles, poate pentru prima oară, care este forța comunicațiilor on-line. Nu numai oamenii simpli, dar și redactorii de la televiziuni, de la agențiile de presă etc. au urmărit *Twittermass-Monitter*, *YouTube*, *Flickr* etc. pentru a se informa.

Revoluția *Twitter* a demonstrat că acei care încearcă să controleze și să blocheze informația au pierdut deja. Discuțiile despre Revoluția *Twitter* relevă faptul că despre evenimentele din Chișinău, din zilele de 6-7 aprilie ne vom aminti nu doar după culoarea drapelului care au fluturat în piață, dar și după tehnologiile sociale de rețea folosite.

Ca să ne apropiem de domeniul bibliotecar, să accesăm **site-ul Library Thing**.

Library Thing (catalogul tuturor sau un fel de catalog colectiv) <http://www.librarything.com/>, este o aplicație Web 2.0 creată de *Tim Spalding*. Site-ul a fost lansat în august 2005. Este clubul on-line al bibliofililor din întreaga lume. În noiembrie 2009 număra peste 907000 de bibliofili din toată lumea și 45 milioane de cărți catalogate. Utilizatorii pot cataloga cărțile personale, pot posta eseuri despre cărți, pot discuta cu persoane care au aceleași cărți. În *Library Thing* poți găsi oameni cu gusturi similare de lectură, oameni care citesc aceeași carte ca și tine, poți găsi cărți noi pentru lectură, poți efectua diverse comparații, poți obține statistici etc.

În catalogul personal pot fi introduse gratuit 200 de cărți. Pentru o taxă de 10 dolari anual, poți introduce oricâte cărți vrei pe parcursul unui an, iar pentru o perioadă de mai mulți ani (toată viața) se plătește 25 de dolari. Interfața este disponibilă în mai multe limbi, inclusiv în română.

Elementul esențial al *Library Thing* este catalogarea automată prin importarea datelor de la biblioteci și librării, folosind conexiunea Z39.50. Utilizatorii pot importa informații de la peste 680 biblioteci, inclusiv Biblioteca Congresului, Biblioteca Muzeului Britanic, Biblioteca Națională a Australiei, Catalogul Național Canadian etc. Odată depistată, notița bibliografică este adăugată printr-un clic la catalogul utilizatorului. Dacă nu poate fi găsită în cataloagele disponibile, poate fi creată manual.

Utilizatorii care au în catalog peste 50 de titluri asemănătoare se regăsesc în rubrica „Membri cu aceleași cărți”.

Deși există posibilitatea de a păstra catalogul personal privat, cei mai mulți utilizatori aleg să-l facă public pentru a găsi persoane care au preferințe de lectură similare sau din diverse alte motive.

La 9 noiembrie 2009, dna Mariana Kiriakov, directorul Centrului de resurse al Ambasadei SUA din R. Moldova, anunța comunitatea bibliotecară din țară că Centrul folosește softul Library Thing pentru crearea catalogului electronic. Cum pot profita bibliotecile de această posibilitate rămîne de văzut. Cert este că acest site poate fi o bună bază de practică pentru bibliotecarii curioși.

Cei abonați la diverse **liste de discuții** cunosc cât de mare este importanța acestora pentru actualizarea cunoștințelor, pentru a cunoaște mișcarea de idei în domeniu, pentru informare, instruire continuă etc.

Paginile Web ale bibliotecilor sînt și ele izvoare neprețuite de informații on-line. Toate bibliotecile tind să ofere publicului tot ce au mai bun: cataloage on-line, referințe virtuale, expoziții, eseuri despre intrările noi, publicațiile de specialitate etc. Avînd aceste instrumente de informare, dar și de cunoaștere, utilizatorul nu mai este izolat. Cu cât mai multe informații vor putea fi accesate de pe pagina Web, cu cât mai multe documente vor putea fi descărcate, cu atît mai mult va crește importanța bibliotecii pentru comunitate și, respectiv, imaginea pozitivă a ei. Bibliotecile din întreaga lume depun eforturi susținute pentru a face paginile Web cât mai utile, accesibile și prietenoase.

Catalogul electronic al Bibliotecii Naționale a Germaniei, de exemplu, este unit cu baza de date, privind cărțile aflate în sistemul de comerț, creată și actualizată de Federația Editorilor din Germania, și atunci cînd utilizatorul accesează fișa cărții din catalog, pe ecran apare și informația din baza de date, din care se poate afla dacă publicația respectivă se află în sistemul de comerț, în ce librării și la ce preț poate fi cumpărată.

Pentru a face catalogul on-line și mai accesibil, Biblioteca Națională a Germaniei a demarat un proiect de scanare a paginii, care oglindește cuprinsul cărții. La accesarea fișei cărții, se deschide și cuprinsul, iar așa cum este posibilă și căutarea după cuvintele-cheie, rezultatele pot fi mai mult decît îmbucurătoare.

Un site care oferă posibilitatea practicării creativității colaborative este **www.storybird.com** (*Povestea păsării*) oferă posibilitatea de a crea povești împreună cu familia și prietenii. Este pusă la dispoziția utilizatorului și o colecție de ilustrații, pornind de la care se poate scrie o poveste. Site-ul oferă acces și la poveștile create de alți utilizatori. În procesul de creație, „scriitorii” pot sta alături la același computer, se pot afla la computere diferite sau se pot afla chiar în țări diferite.

Blogurile și tot felul de wiki-uri sînt noi modalități de angajare a clienților în crearea noilor conținuturi. Instituțiile folosesc blogurile pentru a plasa informații, noutăți, a oferi loc pentru discuții on-line, etc. Motorul de indexare a blogurilor **Tehnocrati** indexa în anul 2008 peste 113 milioane de bloguri. Dintre toate instrumentele moderne de informare, blogul este cel mai simplu de creat și de

întreținut. Este un site puternic personalizat, dar mult mai dinamic decât un site obișnuit. *Blogul poate fi atât personal, cât și colectiv.*

Toate acestea sînt elemente de *Web 2.0* și implicit „Bibliotecă 2.0”.

Conform prezentării din Wikipedia, „Biblioteca 2.0” reprezintă forma modernizată a serviciilor de bibliotecă, care reflectă felul în care, în perioada de tranziție traversată de lumea bibliotecară actuală, serviciile sînt oferite utilizatorilor. Accentul se pune pe schimbarea utilizatorului și participarea acestuia în crearea conținuturilor și în viața comunității.

„Biblioteca 2.0” permite actualizarea și reevaluarea serviciilor de bibliotecă pentru a face față necesităților în permanentă schimbare ale utilizatorilor. „Biblioteca 2.0” tinde, de asemenea, să exploateze utilizatorii bibliotecii și să-i mobilizeze la crearea și implementarea serviciilor de bibliotecă prin încurajarea participării și a feed-back-ului. Susținătorii acestui concept consideră că modelul „Biblioteca 2.0” va înlocui, în cele din urmă, serviciile tradiționale, unilaterale, proprii bibliotecilor de secole.

În articolul ***Servicii pentru următoarea generație de biblioteci***, publicat în *Library Journal* (2006), Michael E. Casey și Laura C. Savastinuk menționează: „Biblioteca 2.0 poate revitaliza modul în care noi servim și interacționăm cu utilizatorii”. Michael E. Casey, cunoscut biblioteconomist american, e directorul Departamentului Tehnologiei Informaționale al Bibliotecii Publice Regionale din Gwinnett, Atlanta, este considerat părintele conceptului Biblioteca 2.0.

Esența „Bibliotecii 2.0” este schimbarea centrată pe utilizatori. Este un model pentru serviciile pentru utilizatori, care încurajează schimbarea constantă, solicitînd participarea utilizatorului atât în crearea serviciilor fizice, cât și a celor virtuale, pe care le doresc. Se intenționează, de asemenea, să fie „recruțați” noi utilizatori, iar cei existenți să fie mai bine serviți prin îmbunătățirea ofertelor pentru utilizatori.

Tehnologiile *Web 2.0* joacă un rol important în satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor. Modernizarea rapidă a tehnologiilor în ultimii ani a dat posibilitate bibliotecilor să creeze servicii noi, anterior de neimaginat, cum ar fi referințele virtuale, interfețele OPAC, să descarce din Internet diverse materiale, pe care utilizatorii să le poată folosi în bibliotecă și la domiciliu.

Pînă nu de mult, fluxul informațional era orientat într-o singură direcție: de la bibliotecă spre utilizator. Odată cu extinderea noilor tehnologii, informația poate circula în diverse direcții: de la bibliotecă spre utilizator, de la utilizator spre bibliotecă, de la bibliotecă spre altă bibliotecă, de la utilizator spre alt utilizator.

Sîntem obișnuși să direcționăm serviciile spre persoanele care deja sînt utilizatorii bibliotecii. Din păcate, multe dintre serviciile oferite de biblioteci nu sînt folosite de majoritatea populației-țintă. Iar de aici pornesc și discuțiile despre eficiența și eficacitatea activității bibliotecare. Motivele pentru care bibliotecă nu poate ajunge la foarte mulți potențiali utilizatori sînt diverse, dar cele mai importante sînt finanțarea insuficientă și spațiile inadecvate.

Se presupune că profesioniștii din biblioteconomie și informare vin în contact cu cei mai performanți membri ai societății. Aceasta presupune că bibliotecarii

trebuie să-i informeze despre ceea ce ei încă nu cunosc, să-i ajute să folosească cele mai noi tehnologii, care să aibă, ca finalitate, un impact decisiv asupra succesului în carieră.

Este clar că toate tehnologiile *Web 2.0* pot fi aplicate și în bibliotecă. Marea valoare a *Web 2.0* și a „Bibliotecii 2.0” rezidă în nivelul de integrare și interoperabilitate proiectat în interfața portalului bibliotecii.

Mișcarea *Web 2.0* oferă utilizatorilor instrumentele necesare pentru a se implica, pentru a face un comentariu, a susține o discuție, a crea un conținut, precum și a descărca din Internet materialele care-i interesează.

Prin ce se caracterizează *Web 2.0* și, implicit, „Biblioteca 2.0”?

- Tehnologii de informare și comunicare complexe în continuă modernizare;
- Rețele interpersonale;
- Folosirea inteligenței colective;
- Crearea și distribuirea conținuturilor;
- Descentralizarea autorității;
- Protejarea intimității;
- Posibilitatea de folosire în comun a resurselor;
- Reutilizarea resurselor.

Interactivitatea reprezintă dominantă mișcării *Web 2.0*. Dacă vechiul *Web* se baza pe site-uri e-mail, motoare de căutare, *Web 2.0* este axat mai mult pe aspectul uman al interactivității. Importante sînt conversațiile, comentariile, rețelele interpersonale.

Care ar fi portretul/robot al „Utilizatorului 2.0”?

- Dornic să învețe și să reușească;
- Instruit, dispunînd de foarte puțin timp liber, grăbit și mereu în căutare de răspunsuri imediate;
- Posedînd abilități tehnice din ce în ce mai evaluate, cu experiență, de cele mai multe ori, mai mare decît a bibliotecarului;
- Își dorește un răspuns rapid și nu-l interesează cum este găsit;
- Își cunoaște drepturile și profită din plin de ele;
- Crede că *Google* poate rezolva toate problemele.

Bibliotecarul trebuie să accepte că persoana care caută informația poate să știe mai bine ce răspunsuri sînt relevante într-un context anume. Tot mai mulți utilizatori se bazează pe cunoștințele proprii în procesul de evaluare a calității informației. Utilizatorii post- tradiționaliști nu mai vor să fie simpli spectatori, ei vor să contribuie și să comunice.

În condițiile în care se schimbă permanent căile de difuzare și comunicare a informației, profilul utilizatorului, bibliotecile nu au altă alternativă decît schimbarea. Este adevărat că foarte mulți bibliotecari vor fi tentați să argumenteze imposibilitatea schimbării prin finanțarea insuficientă, lipsa echipamentelor moderne, a conectării la Internet, a banilor pentru achiziții și reparații, a mobilierului adecvat etc. Însă bibliotecile nu înseamnă numai clădiri, cărți, echipamente, dar și oameni, și de ei, de poziția lor, de cunoștințele lor depind multe, dacă nu totul. Schimbarea

infrastructurii bibliotecilor nu înseamnă încă reorientarea activității.

Cum ar trebui să fie „Bibliotecarul 2.0”, pentru a face față tehnologiilor moderne și utilizatorului modern?

- să cunoască tendințele actuale de dezvoltare, schimbările în infosferă, tehnologiile de informare și comunicare, limbile de circulație internațională;
- să muncească permanent pentru a obține noi cunoștințe și competențe.

Să se impună prin:

- gândire inovatoare;
- aptitudini superioare de înțelegere, cunoaștere, comunicare;
- capacitate de schimbare și adaptare la noile condiții.

„Bibliotecarul 2.0” se străduie:

- să înțeleagă puterea oportunităților oferite de *Web 2.0*;
- să învețe instrumentele principale ale *Web 2.0* și „Biblioteca 2.0”;
- să combine resursele electronice și formatele tradiționale;
- să dezvolte metodele de căutare și să adopte standardele necesare;
- să antreneze în context oamenii, tehnologiile și informațiile;
- să nu ignoreze catalogarea și clasificarea nontradițională;
- să folosească informația, picturile, imaginile, sunetele, semnele pe format netradițional;
- să înțeleagă puterea conținuturilor vechi și a celor noi;
- să vadă potențialul folosirii resurselor electronice precum GooglePrint, Open WorldCat etc;
- să încadreze utilizatorii pentru a participa la discuții, conversații;
- să utilizeze instrumentele noi de comunicare (precum *Skype*), pentru a pune în relație conținuturi, experiențe, oameni;
- să folosească și să se implice în dezvoltarea rețelelor sociale avansate;
- să comunice cu oricine folosind mijloacele lor de comunicare: telefon, *Skype*, SMS, *Messenger*, etc.;
- să încurajeze utilizatorii să elaboreze conținuturi și comentarii;
- să înțeleagă impactul inteligenței colective și a blogurilor, wikisurilor etc.

Dacă la începutul acestui deceniu s-a vorbit mult despre biblioteca-hibrid, acum se vorbește la fel de mult despre bibliotecarul-hibrid. Literatura de specialitate sugerează necesitatea specialistului cu specializare în biblioteconomie și știința informării, tehnologiile de informare și comunicare și cu specializare în literatură, muzică, arhivistică etc. Convergența dintre biblioteci, muzee și arhive în mediul virtual dictează necesitatea reflectării acestor realități în formarea profesională continuă.

Extinderea Internetului este percepută de mulți bibliotecari ca un pericol, un atac asupra profesiei de bibliotecar. Lucrurile se schimbă atât de repede, circuitul de idei este atât de rapid, încât bibliotecarii, care urmăresc evoluția domeniului, sînt disperați. Tot mai mult se vorbește despre tehnostress-ul bibliotecarilor. Studiile

recente susțin că ei sînt mai stresați chiar decît pompierii și șoferii. Profesioniștii care activează în domeniul informării trebuie să accepte ideea că vor trebui să învețe pe tot parcursul vieții.

Este clar că biblioteca și bibliotecarul în versiunea, în formulele consacrate nu vor rezista mult timp. Numai în anul 2005, peste 200 de salariați ai Bibliotecilor Comunitare au fost nevoiți să accepte pensionarea timpurie, deoarece nu puteau face față noilor tehnologii.

Concurența în infosferă va continua să dicteze bibliotecii noi direcții de activitate. Biblioteca are concurenți foarte serioși atît în sfera promovării informației și a cunoștințelor, cît și în sfera organizării timpului liber. Această concurență se va înteți și mai mult în viitor. Foarte curînd, biblioteca va fi doar unul dintre actori și, cu siguranță, nu cel mai important.

Pentru a schimba atitudinea comunității față de bibliotecă, trebuie să convingem atît utilizatorii, cît și decidenții politici și financiari că această instituție este indispensabilă comunității. Investițiile în restructurarea bazei tehnico-materiale, în achiziții de carte și de echipamente moderne vor veni, dacă vom putea convinge comunitatea și liderii ei că toate acestea sînt necesare pentru ei și pentru viitorul copiilor lor.

Este cunoscut faptul că, în tendința de a se menține pe o linie de plutire valorică, bibliotecarii implementează forme noi de activitate, dar, totodată, renunță foarte greu la formele vechi. Promovarea cărții, lecturii și a informației vor fi și de acum încolo importante în activitatea bibliotecii, dar forma de prezentare trebuie să fie alta.

Problemele nu pot fi rezolvate la acel nivel de gîndire la care au apărut, respectiv, trebuie să ne gîndim la viitor. Iar viitorul, precum se știe, își are începutul în prezent. Și pornind de la această idee trebuie să înțelegem prin ce se deosebesc formele noi de activitate de cele depășite.

Deși există mai multe concepte privind activitatea instituției bibliotecare, două dintre ele au ieșit în evidență în ultimii ani: conceptul de bibliotecă - depozitară, activitatea căreia este axată pe fondul de resurse info-documentare, conservarea memoriei, a moștenirii culturale și, respectiv, funcția patrimonială și utilizator și conceptul de bibliotecă - centru de informare, cu accentul pe promovarea informației. Cel din urmă, este tot mai des contestat de către unii profesioniști, în special de cei din sfera informării și, dacă analizăm bine lucrurile, s-ar putea să le și dăm dreptate. În condițiile extinderii spectaculoase a Internetului, cînd informația poate fi accesată de oriunde, tot mai mulți dintre utilizatorii reali și potențiali nu mai leagă obținerea informației de spațiul bibliotecii. În R. Moldova, de exemplu, numai aproximativ 4% dintre utilizatorii Internetului beneficiază de acest serviciu în bibliotecă. Explicația este destul de simplă: din cele 1381 de biblioteci publice, cîte activau în republică la începutul anului 2009, doar 129 sau 9,3% sînt conectate la rețeaua globală Internet. În spațiul rural situația este și mai deplorabilă, din 1218 biblioteci doar 54 sau 4,4% sînt conectate la Internet.

Însă aceeași situație este specifică și țărilor care au investit enorm în teh-

nologiile de informare și comunicare. Studiul OCLC *Perceperea bibliotecii și a resurselor informaționale* scoate în relief faptul că 84% dintre respondenți încep căutarea informației accesînd un motor de căutare și doar 1% pornesc de la site-ul bibliotecii.

Un studiu al Intel România, rezultatele căruia au fost publicate pe site-ul **/www.gandul.info**, în octombrie 2009, scoate în relief faptul că: „*Internetul a devenit principala sursă suplimentară de studiu pentru studenți, 72% dintre aceștia folosind mediul virtual pentru a învăța. Doar 22% dintre tinerii de pe băncile facultăților mai preferă biblioteca, și doar 6% folosesc presa scrisă sau alte forme de informare*”.

Potrivit „Barometrului de Opinie Publică”, prezentat la 8 decembrie 2009 de către Institutul de Politici Publice, Internetul este considerat cea mai importantă sursă de informare de către 14% de cetățeni ai Republicii Moldova. Presa on-line depășește ziarele la capitolul încredere din partea populației. Astfel, în timp ce Internetul este cotate cu 6,7% de încredere, ziarele acumulează doar 4,5%.

Pe primul loc în topul încrederii populației este televiziunea cu 60,9%, fiind urmată de radio cu 8,5%. UNIMEDIA preciza că: „Potrivit BOP, Internetul este considerat cea mai importantă sursă de informare de către 13,6% și ocupă locul patru după televiziune, radio și presa scrisă”.

Sondajul „Barometrul de Opinie Publică” a fost realizat în perioada 16-30 noiembrie pe un eșantion de 1118 persoane. Marja de eroare a sondajului este de 3%.

Modelul biblioteconomic tradițional se axează pe patru elemente: document, utilizator, bibliotecar, intermediar între fond și utilizator, și spații, implicit baza tehnico-materială. Bazate pe aceste elemente, bibliotecile de azi se deosebesc foarte puțin de bibliotecile ce-și au istoria în adîncul secolelor. Valoarea principală a acestui model a fost și încă mai este cartea.

Este adevărat că unele biblioteci încearcă să evadeze din spațiul închis, activizînd relațiile cu lumea din afară, reorganizînd spațiile interioare, implementînd tehnologii de informare și documentare, dezvoltînd noi direcții. Dar eforturile nu dau rezultatele scontate și nici nu vor da pană nu va fi regîndit rolul bibliotecarului ca factor principal în mișcarea mecanismelor atît de complexe ale unui organism multidimensional cum este biblioteca. Problema principală constă în faptul că *Modelul biblioteconomic tradițional are la bază forma unilaterală de comunicare, unde rolul utilizatorului este aproape inexistent și care nu mai corespunde cerințelor actuale.*

Aici trebuie făcută marea schimbare.

Principala deosebire între „Biblioteca 1.0” și „Biblioteca 2.0” constă în faptul că modelul tradițional este caracterizat de spații închise și de activitatea centrată pe bibliotecar și colecții, iar biblioteca modernă este deschisă, interactivă și are activitatea axată pe necesitățile utilizatorilor și pe implicarea acestora în activitatea bibliotecii și a comunității. Specificul „Bibliotecii 1.0” constă în resurse info-documentare formate la latitudinea bibliotecarului, acces limitat la colecții, servicii accesibile numai în interiorul bibliotecii, posibilități limitate de extindere a serviciilor, flux informațional într-o singură direcție: de la bibliotecar spre utilizator. „Biblioteca 2.0” este o platformă interactivă orientată spre utilizator, resursele info-documentare

sînt axate pe interesele utilizatorului și create cu participarea nemijlocită a acestuia; ea oferă acces nelimitat, gratuit, servicii accesibile de oriunde și oricînd. Fluxul informațional curge în orice direcție: de la bibliotecă spre utilizator, de la utilizator spre bibliotecă, de la bibliotecă spre altă bibliotecă, de la utilizator spre alt utilizator. Biblioteca are „spațiul” său în rețelele sociale, în lumea virtuală etc.

„Bibliotecarul 1.0” este mai mult un custode al cărților, intermediar între informație și utilizator. „Bibliotecarul 2.0” este acolo unde este utilizatorul și atunci cînd utilizatorul are nevoie de el, îl ajută să obțină competențe noi, care să-i asigure succesul profesional.

În *Modelul Biblioteconomic Modern* fondul tradițional de publicații nu mai este elementul de bază al bibliotecii. Este doar unul din numeroasele izvoare de informații, dar încă foarte important. Experiența Cable Library, filială a Bibliotecii Orășenești Helsinki și Centrul de informare nonstop de la Wayne State University, care au început activitatea în baza computerelor, este elocventă, or, ei au ajuns la concluzia că nu pot satisface solicitările utilizatorilor fără informația pe suport tradițional.

În biblioteca modernă un rol tot mai important îl au sursele de informație în format electronic.

Odată cu apariția dispozitivelor portabile pentru lectura cărților electronice, a sporit interesul pentru cartea electronică, fapt care ar putea revigora și funcția de împrumut a bibliotecii.

Cititorul de cărți electronice *Kindle* este o îmbinare de soft și hard fără fir, care poate fi folosit oriunde. A fost elaborat de **Amazon.com**. Prima ofertă a apărut în 2007 și costa 399 de dolari. Există deja mai multe generații: *Kindle original*, *Kindle 2. International Version* apare în octombrie 2009 la prețul de 259 de dolari și s-a răspîndit în peste 100 de țări. Ecranul este puțin mai mic decît o pagină A-4. *Amazon* declara recent că *Kindle* este cel mai solicitat produs de pe site-ul lor.

Inspirați de *Kindle*, editorii de carte în format tradițional din Vestul Europei au lansat la tîrgul de carte de la Frankfurt (2009) un nou format de carte, care are dimensiunile unei casete audio. Hîrtia folosită este foarte subțire, asemănătoare celei pe care se tipărește Biblia. **Gabriel Liiceanu** a calificat acest nou format drept „**răspunsul curajos al industriei de carte la ascensiunea e-Bookurilor gen Kindle**”. În România, prima carte apărută în acest format este „*Nostalgia*” de Mircea Cărtărescu, de altfel, cel mai bine vîndut autor român în momentul de față.

Recent **barnesandnoble.com** a prezentat un nou dispozitiv pentru lectura cărților electronice – *Nook*. Prețul este același ca și la *Kindle* - 259 de dolari. Are capacitatea de a păstra în memorie 1 500 de cărți electronice. Adăugînd un micro CD, poți extinde biblioteca la 17 mii titluri, inclusiv imagini, muzică, documente PDF. Utilizatorii pot să sublinieze fragmente din text, să facă notițe etc.

Așa cum prețul unei e-cărți este de aproximativ 10 dolari și el continuă să scadă, în scurt timp, va fi mai mic decît prețul cărților tipărite pe hîrtie. Este adevărat, biblioteca va trebui să împrumute cartea electronică cu tot cu dispozitiv, însă pentru utilizatorii care au acasă un *Kindle* sau *Nook* lucrurile se simplifică.

Dacă invocăm fenomenul telefonului mobil, adică rapiditatea cu care s-a răspîndit, vedem că nu este nimic din lumea poveștilor.

În era Internetului, cînd informația poate fi găsită foarte ușor (nu vom vorbi despre calitatea informației disponibile în Internet; un studiu efectuat recent, în cadrul Comisiei Europene de către un grup de experți norvegieni, relevă faptul că numai 45% din informația prezentă în Internet este credibilă), pe prim-plan se va situa rolul bibliotecii ca spațiu fizic, centru de comunicare între autor și cititor, cititor și cititor, profesor și student, elev și învățător etc.

Biblioteca nu va rămîne un spațiu închis. Alte accente capătă și va căpăta comunicarea în mediul virtual. Se conturează tot mai bine două componente ale activității bibliotecii: internă - resurse info - documentare, cataloage, conținuturi elaborate de bibliotecă și cea externă - resursele accesibile prin Internet. Tot mai esențială devine folosirea inteligenței colective în procesul de formare a conținuturilor și în organizarea activităților, care este esența „Bibliotecii 2.0”. Capătă noi dimensiuni funcția de comunicare. Se modifică rolul cititorului, iar comunicarea dintre cititor și bibliotecar capătă noi valențe. Astfel, cititorul se implică mult mai profund în activitatea bibliotecii, crearea conținuturilor etc.

O altă dominantă a acestui viitor model este funcția de socializare a bibliotecii și funcția *hedonică*, utilizatorii sînt implicați tot mai frecvent în organizarea activităților de destindere. Tot mai mulți utilizatori percep lectura ca un mijloc de destindere. În ultimul timp, se observă o creștere a ponderii mediului informatic în organizarea timpului liber. Internetul a schimbat aproape radical modul în care oamenii își petrec timpul liber. Biblioteca este veriga care unește membrii comunității și biblioteca viitorului va avea o contribuție deosebită în procesul de învățare continuă pe tot parcursul vieții.

Tranziția de la societatea informațională la societatea cunoașterii presupune o schimbare a priorităților activității bibliotecii publice. Care este rolul principal al bibliotecii în condițiile cînd majoritatea oamenilor au acces la stocuri de informații și destule posibilități de distracție? Cum pot bibliotecarii să-și definească rolul profesional, cînd utilizatorii îndeplinesc singuri multe din funcțiile efectuate anterior de profesioniști? Trebuie să menționăm faptul că bibliotecarii nu sînt singurii care se confruntă cu dificultățile apărute după expansiunea Internetului. Învățătorii, de exemplu, au problema elevilor care nu doresc să citească, să consulte surse și vin la școală cu teme sau referatele scoase din Internet. Medicii trebuie să se confrunte cu pacienți care consideră că au identificat boala și tratamentul corect în Internet și vin la medic numai pentru a primi rețeta.

Serviciile virtuale de bibliotecă și folosirea largă a motoarelor de căutare au creat noi roluri și pentru utilizatori, și pentru bibliotecari. Suplimentar la rolul tradițional de intermediar între utilizator și informație (care rămîne încă relevant), biblioteca este antrenată tot mai mult în elaborarea de conținuturi. În Internet poți găsi, la sigur, de toate, dar dacă o bibliotecă nu va elabora bibliografia locală, care poate fi prezentată în format electronic și tradițional, cine va putea face acest lucru? La elaborarea ei pot participa și angajații bibliotecii, și utilizatorii.

Devine tot mai clar faptul că biblioteca trebuie să avanseze de la instituția care promovează alfabetizarea informațională la statutul de centru multimodal de cunoaștere, incluzînd în aceeași măsură informația și distracția, căutarea și găsirea informației, dar și producerea ei.

Termenul *alfabetizare multimodală* a intrat în circulație la începutul acestui deceniu și definește abilitățile de a accesa, dar și de a folosi formele mediatice ale comunicării; denotă nu doar abilitatea de a găsi și a primi, dar și de a produce asemenea modalități de comunicare. Lucrul cel mai important: informația este doar un element într-un spectru larg de expresii mediatice.

Bibliotecile publice atît în versiune fizică, precum și cea virtuală, sînt spații unde oamenii intră fără impedimente și în timpul lor liber. În modelarea noii viziuni pentru bibliotecile societății cunoașterii, această imagine ar putea fi, posibil, fundamentală. Prin ofertele lor, bibliotecile publice devin o șansă unică pentru învățare în societatea cunoașterii. Învățarea electronică este mai diversă și mai avansată decît formele tradiționale de învățare. Aceste constatări sugerează că o parte din utilizatorii bibliotecii de azi și cei mai mulți dintre utilizatorii de mîine deja posedă un vast repertoriu neformal pentru învățarea multimodală sau chiar competențe colective. Biblioteca publică poate să creeze aceste tendințe prin redefinirea bibliotecii fizice ca centru neformal de cunoaștere și prin dezvoltarea competențelor profesionale, toate, în strînsă colaborare cu alți parteneri din domeniul cunoașterii atît din sectorul public, cît și din cel privat. O asemenea dezvoltare trebuie să respecte principiile democratice ale accesului pentru toți, principii care stau la baza activității bibliotecii publice.

Dacă aceste centre de cunoaștere sînt destinate pentru a facilita dezvoltarea competențelor multimodale solicitate de societatea cunoașterii fără a afecta fundamentul democratic al bibliotecilor, atunci cunoașterea trebuie definită în termeni mult mai largi decît în cazul alfabetizării informaționale. După cum vedem, alfabetizarea multimodală cuprinde informația și distracția, găsirea și recepționarea, producerea și utilizarea. Dezvoltarea acestui fel de cunoaștere implică prezența în biblioteca fizică și învățarea colectivă.

Conceptul de bibliotecă - centru comunitar este valabil și pentru comunitățile mari, dar mai ales, pentru comunitățile mici. Bibliotecile moderne (în Franța, de exemplu, sînt numite mediateci) presupun și spații pentru un muzeu, prezența teatrală, concerte, cafenele, spații pentru activități în grup, cum ar fi cluburile pe interese, spații pentru lucrul individual, etc. În condițiile noastre mult prea modeste, putem doar visa la toate aceste posibilități. Să nu uităm însă că avem și biblioteci tip, în Ungheni, Briceni, Leova, Dondușeni, Cimișlia, Falești, Orhei, instituții cu spații largi, administrațiile cărora ar trebui să se gîndească cum să evadeze din stereotip, elaborînd proiecte care ar putea fi susținute de Ministerul Culturii, de organele finanțatoare locale etc.

În literatura de specialitate mai este vehiculată ideea că bibliotecarii sînt ultimii specialiști de formațiune enciclopedică. Iar pentru a susține această idee, bibliotecarii chiar trebuie să răspundă provocărilor impuse de modernizarea teh-

nologiilor de informare și comunicare. Este și logic, pentru că în condițiile unei comunități cine ar mai putea lua în cârcă și această responsabilitate.

Utilizatorii, în special cei noi, au nevoie de asistență în utilizarea catalogului, în special, a catalogului electronic, a bazelor de date, utilizarea motoarelor de căutare. Despre cât de importantă este această nouă activitate a bibliotecii, vorbește și faptul că noul Standard *Statistici internaționale de bibliotecă* (ISO 2789:2006, ITD) recomandă evidența și colectarea datelor despre instruirea utilizatorului. Acest tip de informații este solicitat și de Chestionarul IFLA-UNESCO privind statistica internațională de bibliotecă.

Un alt aspect în activitatea bibliotecarului modern este consultanța în procesul de căutare a informației, în special, a informației factografice, folosirea enciclopediilor, dicționarelor, translaatoarelor on-line, rețelelor sociale, etc. Serviciile de traducere, oferite de Google, site-ul **Traduno.com** nu te mai fac să pari neputincios în fața postărilor Internet, care, în marea lor majoritate, sînt în limbi străine.

Foarte mulți dintre potențialii utilizatori au rude plecate la muncă în străinătate. A-i învăța să - și deschidă o poștă electronică este echivalent cu a le deschide o cale de comunicare rapidă și fără a suporta cheltuieli însemnate.

Foarte importante devin în noul context parteneriatele. Soluțiile oferite de tehnologiile de informare și comunicare deschid noi posibilități de activitate în cooperare cu partenerii din instituțiile adiacente. Tot mai des se practică informarea prin telefon a utilizatorilor despre evenimente, intrări noi, etc. Acum telefonul poate fi înlocuit cu poșta electronică care nu implică și cheltuieli. Este mult mai ușor să realizezi aceasta, pentru că odată ce ai o bază de date cu adresele electronice, informația poate fi difuzată tuturor printr-un singur clic. Condiția este ca cititorul să accepte acest serviciu. De regulă, utilizatorii sînt întrebați despre atitudinea lor față de această ofertă, atunci cînd primesc cardul de utilizator. Setul de informații oferit prin această modalitate este divers: de la informații generale despre evenimentele organizate de bibliotecă, schimbări în orarul de funcționare, informații tematice, etc. la publicațiile de specialitate, editate de bibliotecă.

Ultimamente, tot mai mult se vorbește despre conceptul „biblioteca - a treia casă”. Oamenii percep biblioteca publică ca loc de formare, informare, instruire, cercetare, comunicare, recreare, socializare etc.

Tot mai evident devine faptul că numai schimbînd percepția noastră despre rolul bibliotecarului și a bibliotecii, putem schimba modelul bibliotecii ca institut social și edifica acest model pe un fundament nou, adecvat necesităților actuale.

La această etapă de tranziție, sarcina noastră principală este de a rupe stereotipurile, a re poziționa biblioteca în centrul comunității, a schimba imaginea bibliotecii și a bibliotecarului. În acest fel, biblioteca poate face față sarcinii de a oferi cât mai mult și la cât mai multe persoane.

În linii mari, Biblioteca 2.0 reprezintă o combinație de instrumente și atitudini, o nouă modalitate de promovare a serviciilor interactive de bibliotecă, centrate pe necesitățile utilizatorilor, prin intermediul noilor tehnologii internet. Michael E. Casey, „părintele” conceptului „Biblioteca 2.0”, scrie în unul din articole: „*În timp*

Confluente Bibliologice

ce o mulțime de discuții despre «Biblioteca 2.0» implică tehnologiile, bibliotecile cu finanțe limitate pentru tehnologii ori din comunitățile afectate de inegalitatea digitală mai pot lucra avînd „Biblioteca 2.0” doar în perspectivă. Dacă posibilitățile tehnologice sînt limitate, pot fi luate în considerație funcțiile fizice, care corespund necesităților utilizatorilor actuali precum și dezvoltarea unor servicii noi. Pot fi dezvoltate idei pentru oferte noi, incluzînd servicii fizice, preluate experiențele altor biblioteci, studiind necesitățile utilizatorilor actuali și potențiali”. Ideea este că nu orice serviciu nou bazat pe tehnologii este un serviciu de “Bibliotecă 2.0”.

Mulți fac o analogie dintre „Biblioteca 1.0” și „Biblioteca 2.0”, precum cea dintre teatru și televizor. Așa cum apariția televizorului n-a făcut ca teatrul să pară depășit, tot așa Internetul nu va anula bibliotecile, iar computerul - publicațiile în format tradițional. Să ne amintim de articolul lui Umberto Eco *De la Internet la Gutenberg* “De ce cartea tipărită nu va putea fi substituită de cea electronică?” Cineva a spus, inspirat, că a considera apariția Internetului drept iminentă dispariția bibliotecilor este echivalent cu a susține că „pantofii fac picioarele să fie de prisos”.

O idee care se desprinde din discuțiile despre Revoluția *Twitter* este, că într-o *Moldovă 1.0*, un *Chișinău 2.0* nu are, deocamdată, șanse prea mari. Ne bucură însă faptul că în Chișinău cîteva biblioteci pot fi considerate, Biblioteci 2.0 sau conțin elemente din „Biblioteca 2.0”.

Sperăm că majoritatea din bibliotecile din R. Moldova vor avea șanse reale de a implementa conceptul „Biblioteca 2.0”.

Diferența dintre „Biblioteca 1.0” și „Biblioteca 2.0”

„Biblioteca 1.0”	„Biblioteca 2.0”
Activitatea Bibliotecii axată pe bibliotecar. Modul arbitrar de luare a deciziilor. Utilizator pasiv. Rolul utilizatorului în activitatea bibliotecii și în comunitate e aproape inexistent.	Biblioteca - platformă interactivă orientată spre utilizator. Folosirea inteligenței colective în crearea conținuturilor și organizarea activităților. Implicarea utilizatorilor în activitatea bibliotecii. Utilizatorii adaugă valoare serviciilor pe care le folosesc.
Spații închise.	Spații deschise.
Formarea resurselor „sus”, la latitudinea bibliotecarului.	Resurse info-documentare axate pe interesele și cu implicarea utilizatorului.
Acces limitat. Servicii accesibile numai în interiorul bibliotecii. Posibilități limitate de ofere a serviciilor.	Acces nelimitat, gratuit. Servicii accesibile oriunde și oricând. Un spectru tot mai larg de servicii.
Catalog electronic tradițional.	Catalogul oferă posibilitatea implicării utilizatorilor, partenerilor (exemplul BNG).

Informația ca obiect de consum.	Informația ca mijloc de comunicare.
Fluxul informațional orientat într-o singură direcție: de la bibliotecă spre utilizator.	Fluxul informațional curge în orice direcție: de la bibliotecă spre utilizator, de la utilizator spre bibliotecă, de la bibliotecă spre altă bibliotecă, de la utilizator spre alt utilizator.
Servicii de referință în incinta bibliotecii sau la telefon.	Servicii de referință virtuale; participarea în proiecte corporative;
Biblioteca activează oarecum în izolare.	Biblioteca are „spațiul” său în rețele sociale, lumea virtuală etc.. Pagina Web a bibliotecii.
Utilizator - persoană fizică.	Utilizator invizibil (ultrainvizibil).
„Bibliotecarul 1.0” - custode al cărților, intermediar între informație și utilizator.	„Bibliotecarul 2.0” este acolo unde este utilizatorul și în timpul când utilizatorul are nevoie de el. Ajută cititorul să dobândească și să-și îmbunătățească competențele.

Referințe:

- Abram, Stephen.** Web 2.0, Library and Librarian 2.0: Preparing for the 2.0 World. [online]. Disponibil pe Internet: http://www.imakenews.com/sirsi/e_article000505688.cfm
- Casey, Michael.** Library 2.0. Service for the next generation library. In: *Library Journal*, 2006, Nr. 9/1. ; <http://www.librarycrunch.com/>
- Habib, M.** Conceptual model for academic library 2.0. Michael Habib's weblog on library and information science. [online]. Disponibil pe Internet: <http://mchabib.blogspot.com/2006/06/conceptual-model-for-academic-library.html>
- Lietzau, Zeth.** IL 2008: Public Libraries & Web 2.0 [online]. Disponibil pe Internet: <http://infolitlib20.blogspot.com/2009/03/information-literacy-and-public-library.html>
- Library 2.0.** [online]. Disponibil pe Internet: http://en.wikipedia.org/wiki/Library_2.0
- Maness, Jack M.** Library 2.0 Theory: Web 2.0 and Its Implications for Libraries. In: *Received* [online]. June 19. - 2006. [citat June 29, 2006]. Disponibil pe Internet: <http://www.webology.ir/2006/v3n2/a25.html>
- O'REILLY, Tim.** What Is Web 2.0"OReilly.net. Posted September 30, 2005. [online]. Disponibil pe: www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html

APLICAREA TEHNOLOGIILOR MODERNE ÎN DEZVOLTAREA COLECȚIILOR BIBLIOTECII

Igor AFATIN,
director - adjunct Informatizare
Tatiana PRIAN,
bibliotecar - principal

Societatea actuală se caracterizează printr-o dezvoltare tumultuoasă a tehnologiilor informaționale în toate sferile activității umane, bibliotecile rămânând a fi instituții destinate acumulării, depozitării și difuzării cunoștințelor în comunitate. Funcția de bază a bibliotecilor universitare este satisfacerea nevoilor de informare a subiecților învățământului superior – de la studenții care sînt instruiți în incinta facultății, pînă la cadrele didactice și colaboratorii antrenați în activități științifice și educaționale în cadrul comunității universitare. Cu cît acest obiectiv este realizat mai eficient, cu atît statutul lor este mai înalt, precum și perspectivele bibliotecilor pentru viitor devin mai largi. În scopul realizării acestui deziderat, bibliotecile au misiunea să implementeze tehnologii noi la toate etapele de dezvoltare a colecțiilor.

La etapa informării, poșta electronică și Internetul sînt de neînlocuit. Tot mai multe organizații și întreprinderi își creează pagini web. Pe pagina web a BȘU este plasat meniul **Pagina utilizatorului** și submeniul **Propuneri achiziție** prin intermediul căruia utilizatorii Bibliotecii noastre, și nu numai, pot face propuneri pentru achiziții de carte. Pentru a expedia mesajul, este necesară completarea cîmpurilor obligatorii, marcate cu un asterisc. Toate propunerile sînt examinate și rezultatul acestora este comunicat numaidecît solicitantului.

Pentru a facilita căutările de carte, adresele electronice ale editurilor, tipografiilor, librăriilor au fost grupate după țări și expuse în **mapa EDITURI**. Ofertele prelucrate sînt expediate deținătorilor de fonduri și pot fi vizualizate și în format electronic în **mapa OFERTE**. În **mapa CERINȚE** sînt înregistrate refuzurile de carte (documentul care s-a dovedit a fi lipsă în Bibliotecă, precum și a celor suprasolicitate, deținute în cantități insuficiente), dar și a lipsei literaturii cu anumită tematică din toate subdiviziunile (din punctele de acces și de comunicare a colecțiilor). Toată această informație este stocată în **Mapa Generală / General / Comenzi**.

Fișierul **Buget-Achiziție** a fost creat pentru a facilita lucrul cu furnizorii la etapa de evidență contabilă. Datele sînt structurate în dependență de tipul cheltuielilor: cărți/publicații în serie; baze de date; alte cheltuieli. Pentru fiecare furnizor în parte sînt specificate contractele, suma contractelor, restul disponibil, ordinele

de plată și facturile. În cazul cărților, sînt indicate exemplarele, titlurile noi și titlurile comandate; pentru publicațiile în serie titlurile și abonamentele; prețul unui abonament sau al unei cărți este calculat din suma tuturor cheltuielilor per exemplare procurate. Cantitatea materialelor procurate (birotică, reparații de utilaj tehnic, copertare), valoarea acestora se înscriu în rubrica respectivă **Alte cheltuieli**.

Toate cheltuielile sînt trecute automat într-un tabel, care reflectă totalurile atît pentru fiecare furnizor în parte, cît și pentru categoriile de cheltuieli. Fișierul aplicativ permite planificarea bugetului Bibliotecii pentru următorul an.

Prelucrarea tehnică necesită și aplicarea codului de bare, care repetă numărul de inventar al cărții în standard CODE-39. Acesta este obținut cu ajutorul programei **Barcode Achiziție**. Barcodele generate formează dicționarul numerelor tipărite, preîntîmpinînd erori în redactare și exclude dublarea numărului de inventar. În dependență de necesitate, pentru cărți noi, neinventariate sau pentru cărțile din Fondul de Schimb, cantitatea de etichete tipărite pe foaie este diferită. Dimensiunile etichetei adezive sînt înscrise în datele programului. Înscriind numărul de foi necesar, programul indică automat cantitatea de barcode generate și numărul cu care va începe acest proces.

Aplicarea codului de bare va permite pe viitor împrumutul de carte în regim automatizat. Actualmente, scanarea are loc doar la catalogarea preliminară în softul TINLIB.

Pentru a eficientiza evidența tehnico-operativă, *Borderoul lunar* este completat în format Excel. Datele referitoare la fiecare stoc: numărul stocului, cantitatea de documente, valoarea, indiferent de modul de achiziție, se înscriu și se calculează

lunar.

Totalurile din fiecare lună sînt, și ele, stocate, fapt ce permite verificarea RMF-ului în Partea I.

Biblioteca Digitală

Biblioteca Științifică a Universității de Stat "A. Russo"

ACT DE PRIMIRE

De conținut prezenta în Biblioteca Științifică au fost: ca donații, achiziții, achiziții, abonamente de la edituri periodice, ziare, documente grafice, electronice, audiovizuale etc.), în valoare de 120,00 lei

No. Cat.	Autor / Titlu	Număr exemplare	Preț	Valoare	Marșant
1	Engel, Siegmund / Fiziologia plantelor proeminent concepută de Siegmund Engel & Walter	2	60,00	120,00	

În total: 2 exemplare în valoare de 120,00 lei

SPECIFICARE

1	Copie cu titlu	da, în valoare de
2	Copie cu Nr.	da, în valoare de
3	Inv. cu Nr.	da, în valoare de
4	Planșe cu Nr.	da, în valoare de
5	Carte cu Nr.	da, în valoare de
6	Biografii de reprezentanți prezidențiali	da, în valoare de
7	Fază de proiect	da, în valoare de
8	Fișe metodice de proiectare	da, în valoare de
9	Fișe metodice de documentare	da, în valoare de
	În total	da, în valoare de

Documentele au fost bifurate pentru găzduirea:

În Serviciu Digitalizare și Bibliotecă electronică:

_____ lei în valoare de _____

_____

Date RMF - Nr. RMF	Nr. Inventar	Autor și RMF	Limită	An	Preț (lei)	Preț în moneda națională	Marșant
06.11.2010 2010042	1273952	Владимир Савельевич Фолькер и Литературные произведения Беларуси	M	2009	100,00		
06.11.2010 2010042	1273953	Юрис Вячеслав Фолькер и Литературные произведения Беларуси	M	2009	100,00		
06.11.2010 2010042	1273954	Юрис Вячеслав Фолькер и Литературные произведения Беларуси	M	2010	100,00		
06.11.2010 2010042	1273955	Савельев, В.В. Энциклопедия истории литературы. Фолькер и литературные произведения Беларуси	M	2010	100,00		
06.11.2010 2010042	1273956	Савельев Вячеслав Фолькер и Литературные произведения Узбекистана	M	2009	100,00		
06.11.2010 2010042	1273957	Юрис Вячеслав Фолькер и Литературные произведения России	M	2009	100,00		
06.11.2010 2010042	1273958	Кет, Сергей и Литературные произведения Украины	M	2009	100,00		

Generatorul de rapoarte **Rapoarte on-line** face posibilă obținerea rapoartelor ca Registrul Inventar, Proces-verbal etc. în format *PDF, HTML, RTF*. Acest lucru înlesnește evidența atât individuală **RI**, cât și actele de primire a literaturii pentru evidența primară.

Generarea unui raport se va efectua doar după înscrierea datelor în TINLIB. Procesul-verbal de predare-primire este tipărit pentru fiecare stoc aparte. Catalogarea și indexarea datelor la următoarea etapă permite tipărirea Registrului de Inventar. Selectarea raportului general se face în câmpul **Tip report**, criteriile de căutare a datelor pot fi diferite: după numere de inventar, după RMF (numărul stocului), după data prelucrării.

Evidența statistică a achizițiilor provenite din donații și schimb se află într-un fișier de format Excel. Aparte sînt grupate datele după categorii de furnizori: bibliotecă, instituții, fonduri, asociații, autori, persoane particulare și tot aparte, lunar, datele după stoc. Informația cum ar fi: nr. stocului, sursa, locul sînt date generale; exemplarele, titlurile și valoarea sînt date care se înscriu în câmpuri separate, în dependență de modul de achiziție. Acest fișier ne ajută să cunoaștem situația la zi în cazul fiecărui donator în parte.

Cumularea tuturor datelor din fișierele sus-menționate permite analiza amplă a surselor și modurilor de achiziție la finele fiecărui an și planificarea Indicatorilor Bibliotecii pentru următorul an.

Constituirea, gestionarea și utilizarea Fondului de Schimb în BȘU se facea pînă nu demult doar în baza fișelor și registrelor de evidență. Crearea bazei de date automatizate a acestui fond a ridicat la un nivel înalt aceste procese.

Fondul de Schimb reprezintă o programă a bazelor de date Microsoft Access. Această bază de date se conectează la tabelele sistemului Tinread prin intermediul ODBC driver-ului. La fel, se folosesc tabele locale pentru evidența **Intrări** și **leșiri** a literaturii în Fondul de Schimb.

La conectare din TINLIB sînt prelucrate doar acele înregistrări care se referă la fondul de schimb – avînd în cîmpul numărului inventar abrevierea fs.

Pentru cărți căutarea se poate efectua după trei cîmpuri: nr. inventar, autor și titlu, pentru periodice - doar după nr. inventar și titlu.

Următorul pas este lucrul cu tabelele locale ale bazelor de date pentru fiecare înregistrare în parte. **Intrări** este tabela de înregistrare a publicațiilor întrate în FS, unde se înscriu: data, nr. stocului, cantitatea de exemplare și sursa documentului. În tabela **leșiri** – data, nr. actului de ieșire, exemplarele și destinatarul documentului.

Pentru primirea documentelor însoțitoare și a datelor statistice referitoare la Fondul de Schimb, a fost creat generatorul de rapoarte. Rapoartele sînt grupate în trei categorii. Primele două sînt asemănătoare, se deosebesc doar după tipul publicației - carte sau periodice. A treia categorie o constituie rapoartele generale.

Primele rapoarte permit vizualizarea listelor literaturii întrate în FS sau ieșite din FS într-o perioadă anumită de timp:

- Rapoartele **Existent cărți** și **Existent seriale** conțin listele titlurilor și exemplarelor existente în FS.
- Datele prelucrate din TINLIB permit, totodată, afișarea existentului în FS pe domenii.
- Pentru a vizualiza cantitatea de titluri separat pentru cărți și seriale, tastăm *Total titluri* din meniul *Rapoarte*.
- Raportul Parteneri destinatari vizualizează lista bibliotecilor cu care BȘU întreține relații de schimb și cărora le-au fost expediate documente din FS.
- Proveniența documentelor întrate în FS poate fi aflată cu ajutorul raportului **Lista surselor**.
- Actul de transmitere a stocului de carte, care urmează a fi expediat, este obținut selectînd tipul raportului și înscriind numărul actului în fereastra de solicitare.
- Datele din tabela locală **leșiri** permit evidența statistică generală în cazul fiecărui partener.

Planificăm, într-un viitor apropiat, conectarea programei Fondul de Schimb la noul sistem *Tinread*, la fel, ne-am propus extinderea funcționării sistemului în rețeaua Internet cu posibilitatea furnizării datelor destinatarilor potențiali.

Programele despre care am vorbit mai sus, au fost create pentru a moderniza activitatea serviciului Dezvoltarea Colecțiilor. Acest lucru nu ar fi fost posibil fără colaborarea dintre serviciul Automatizare și Dezvoltarea Colecțiilor.

Referințe bibliografice:

1. **SR ISO 2789:2009 din 08.09.09 – Informare și documentare.** Statistici internaționale de bibliotecă. Ch., 2009. 51 p.
2. **Instrucțiune privind Evidența colecțiilor de bibliotecă:** Ordinul Ministerului Culturii al Republicii Moldova nr. 152 din 08.05.2003.
3. **Banciu, Doina.** Informatizarea bibliotecilor publice : Concepte și practici. București : Centrul de pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de cultură, 1999. 77 p.
4. **Biblioteca Publică :** Linii Directoare IFLA/UNESCO pentru dezvoltare. Ch. : Epigraf, 2007, Cap. 4 : Dezvoltarea Colecțiilor, p. 48-56
5. **Calenge, Bertrad.** Politicile de achiziție : Construirea unei colecții într-o bibliotecă. Trad. A.Vesei, R. Cosmaciuc. București : Ed. Bibl Bucureștilor, 1999. 399 p.
6. **Direcții și strategii de dezvoltare a colecțiilor în bibliotecile universitare.** Constanța : Ex. Ponto, 2001. 180 p.
7. **Duchemin, Pierr-Yves.** Arta informatizării unei biblioteci: ghid practic. Timișoara : Ed. Amarcord, 1998. 414 p.
8. **Ely, Donald P.** The Field of Educational Technology : Update 2000 A Dozen Frequently Asked Questions. [online]. Disponibil pe Internet: <<http://www.ericit.org/digests/EDO-IR-2000-01.shtml>>
9. **Fumea, Doina.** Evaluarea calitativ - cantitativ a selecției în contextual universului informațional. In: *Biblioteca*, 2000, nr. 1-2, p.18, 46-47.
10. **Ghinculov S.** Managementul Informațional în instituțiile infodocumentare. Ch. : Epigraf, 2007. 112 p.
11. **Petrescu, N.** Unele aspecte ale informatizării. In: *Biblioteca*, 1996, nr. 1, p. 31-32.
12. **Programul de Stat pentru Informatizarea Sistemului Național de Biblioteci din Republica Moldova pentru anii 1998 – 2008.** In: *Buletinul Consiliului Biblioteconomic Național*, 1998, nr. 2, p. 1-7.
13. **Studiul colecțiilor. Metodologie și experiențe:** Sinteză documentară. București : Bibl. Centrală Universitară, 2003, nr.8. 29 p.
14. **Виноградов, Д. В.** Комплексная информатизация библиотеки. В: *Библиотека и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса: XVI-ая междунар. конф., Крым, 2009.* М., 2009, p. 3-5. ; <<http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2009/disk/134.pdf>>
15. **Современные педагогические технологии высшей школы :** Програма пробл. методолог. Семинара [online]. Disponibil pe Internet: <http://eop.narod.ru/met_ind.html>
16. **Терешин, В. И.** Библиотечный фонд : Учеб. пособие. М. : Изд-во МГУКИ, 2001. 176 p. ; <www.rba.ru/or/comitet/.../knijpolka.html>

UTILIZAREA REȚELELOR SOCIALE ÎN PROMOVAREA IMAGINII BIBLIOTECII UNIVERSITARE DIN BĂLȚI

Silvia CIOBANU,
șef serviciu Marketing / Activitate Editorială

Eficiența Bibliotecii Universitare bălțene s-a axat permanent pe satisfacția deplină a necesităților informaționale ale utilizatorilor.

Astăzi, în concurență acerbă cu alte structuri și medii infodocumentare, ca niciodată, se insistă pe schimbările orientate spre utilizator, pe nevoile lui, pe servicii de calitate.

Modernizarea tehnologiilor bibliotecare ne-a oferit posibilitatea de a multiplica și diversifica oportunitățile.

În anul 2010 am creat noi medii de comunicare, care extind posibilitățile de acces la documente, contribuie la diversificarea ofertelor informaționale ale Bibliotecii.

Web 2.0, o nouă generație de servicii bibliotecare, oferă noi căi de a considera și exploata posibilitățile organizatorice ale web-ului. Conform acestora, conținutul și informația din web este oferită utilizatorilor de către mai mulți furnizori: *mass-media, guverne și organizații, firme, persoane particulare*, în special, de biblioteci, legate între ele prin rețele informaționale, care contribuie activ la răspîndirea informațiilor pe întregul glob prin intermediul webului.

Instrumentele web oferă oportunități de a învăța noi tehnologii informaționale și a le aplica în practica bibliotecară pentru a trezi interes, încredere și dorința de a utiliza serviciile oferite virtual.

Exemple tipice pentru acest nou aspect sînt rețelele sociale: wiki, bloguri, precum și portalurile, bursele de schimb de imagini, muzică, filme/video și software din Internet, cum ar fi **Flickr**, **YouTube**, site - urile pentru **FileShiring** (partajarea informațiilor – *BitTorrent (descărcare rapidă de fișiere)*), **SlideShare** etc. De asemenea **Facebook**, **Twitter**.

Rețeaua socială (RS) poate fi definită ca o aplicație care ajută, extinde sau capătă consistența cu ajutorul interacțiunii umane, interacțiune între grupuri care, împărtășesc aceleași interese, care vin din același mediu cultural, geografic sau care în funcție de un anumit criteriu, se pot alătura și constitui o comunitate de interese.

RS reprezintă o evoluție naturală a internetului. La începutul veacului XXI internetul era plictisitor, cu pagini statice care puteau fi numai citite. În anul 2010

lucrurile stau total diferit. Internetul oferă utilizatorilor mult mai multe posibilități.

Un *banner* electronic postat pe pagina unei **RS** are un grad de relatare mai mare decât un *banner* amplasat pe stradă, un pliant sau un ghid tradițional oferit utilizatorilor. **RS** asigură conexiunea rapidă dintre potențialul utilizator și „produse” printr-un click. Mai mult, putem direcționa reclama cu mare precizie spre utilizatorii de diferită vîrstă, interes și educație.

Efectul multiplicator al rețelelor sociale se percepe prin capacitatea de a accelera procesul de formare a imaginii bibliotecii noastre prin diseminarea informațiilor privind organizarea diferitor activități științifice și culturale. Rețelele sociale sînt medii ideale în care putem promova serviciile (cele de referințe, în special), ideile inovaționale.

RS ne oferă posibilitatea unei întâlniri „*face to face*” cu utilizatorul și, în contextul acestor relații deschise, transparente, Biblioteca va obține profit.

Un exemplu pozitiv sînt activitățile de marketing, întreprinse de noi, prin care încercăm să convingem utilizatorii să participe activ la proiectarea și realizarea paginii web a bibliotecii. În loc de metoda "*push*" (pagina web impune utilizatorii să folosească ofertele Bibliotecii sau să citească), se încearcă principiul "*pull*" (utilizatorii sînt atrași să participe la crearea informațiilor, dar, bineînțeles, cu intenția de a-i determina să citească cît mai mult) (*Pagina utilizatorului*).

Relația virtuală *biblioteca – utilizatorul* presupune comunicare rapidă și eficiență.

O astfel de comunicare ne ajută să avem mai multe vizualizări, prieteni, followers (adepti), fani și implicit, mai mult trafic pe site-ul Bibliotecii. Prezența noastră în spațiul virtual este vizibilă și gratis.

Promovarea o facem prin două moduri:

- prin publicitate în rețelele sociale;
- adăugînd cît mai mulți prieteni.

Avînd foarte mulți prieteni, avem și foarte mulți vizitatori, implicit, utilizatori, putem spune că e absolut necesară prezența noastră în aceste rețele și asta fără să mai pomenim de *brand awareness* (*marca bine determinată a bibliotecii noastre*).

„**Boomul**” pentru **RS** s-a produs în anii '90, cînd au apărut primele site-uri. Treptat au apărut: Facebook, Flickr, Hi5, Myspace, StayFriends, Twitter, YouTube, Odnoklassniki, Moi Mir etc. – **RS** cu diferită destinație intelectuală.

Pentru promovarea ofertelor noastre informaționale, noi am ales unele din ele.

Facebook. apare în 2004 ca o rețea între colegii de liceu. În 2005 devine accesibilă și studenților, iar din septembrie 2006 ajunge accesibilă tuturor. Actualmente Facebook numără aproximativ **500 milioane de utilizatori**.

Facebook este o importantă modalitate de interacțiune. Ca unealtă de Marketing ne oferă:

- însușirea noilor rețele sociale;
- mijloc de a cunoaște persoane și personalități;
- comunicare directă prin *Chat*;

- oportunități nebănuite pentru promovarea Bibliotecii în lumea întreagă.

Facebook este o rețea sobră, profesională. Se pot lansa invitații la diferite evenimente, se pot construi grupuri pe interese etc.

Facilități: socializarea cu diferite persoane, organizații (*în special biblioteci – schimb de experiențe*) pe diferite teme, interese, probleme.

YouTube. A fost creat în februarie 2005. Aplică tehnologia *Adobe Flash Video* pentru a expune o gamă largă de videoclipuri create de utilizatori. Milioane de utilizatori vizualizează zilnic peste 3-4 miliarde de videoclipuri, printre care și filmulețele produse în Biblioteca Universitară din Bălți.

YouTube este site-ul unde utilizatorii neînregistrați pot vizualiza toate videoclipurile de pe site, iar utilizatorii înregistrați pot în plus încărca („*upload*”) videoclipuri, pot introduce comentarii și pot da note filmulețelor. Videoclipurile asemănătoare, determinate de titlu și *tag (etichete)*, apar pe ecran în dreapta, jos.

Facilități: promovarea serviciilor / produselor Bibliotecii, expoziții tematice, contribuții ale cadrelor didactice și ale bibliotecarilor, promovarea imaginilor Universității de Stat „Alecu Russo” și a Bibliotecii Științifice Universitare.

Flickr. Cel mai mare depozit on-line de fotografii, site popular de partajare a imaginilor care atrage milioane de utilizatori. Este posibilă înserarea a 100 MB de poze și de filmulețe (90 de secunde) pe lună. Imaginile se arhivează, pot fi grupate în seturi etc.

Instrumentele și aplicațiile permit inserarea cu ușurință a unor imagini după taguri sau nume de utilizator. În septembrie 2010 au fost numărate mai mult de 5 miliarde de imagini plasate.

Facilități: promovarea imaginii Bibliotecii prin foto: servicii, produse, evenimente, activități, istoric, structură etc.

Blogster. Comunitate de blogging cu caracteristici specifice de interes **blog-uri.** *Blogster* - o comunitate on-line de utilizatori care publică conținut, imagini, video și multe altele.

Sîntem membri ai acestei rețele. Am creat un blog, construind un profil personalizat, cu ajutorul căruia vom crea liste de prieteni, comentînd articole și interacționînd în comunitatea on-line. *Blogster* este o platformă simplă și ușoară în a-i utiliza opțiunile.

Blogul Bibliotecii Universitare presupune scrierea comentariilor, solicitarea anumitor informații, urmărirea evenimentelor desfășurate în Bibliotecă, informații despre organizarea manifestărilor din Programul de activitate al instituției noastre.

Lansat recent, *Blogul* este o altă cale de a implica utilizatorii și a pune informații noi. *Blogul* oferă spațiu pentru: noutăți, evenimente profesionale, feedback-ul cu utilizatorii, promovarea colecțiilor etc.

Twitter (<http://twitter.com>) – cea mai utilizată, flexibilă și folosită platformă de microblogging din lume și care are în prezent peste 190 mln. de vizitatori lunar. A fost creată în 2006 de către Jack Dorsey, cîștigînd popularitate în întreaga

lume. Limbile de comunicare sînt: engleză, spaniolă, japoneză, germană, franceză și italiană. Este o rețea gratuită care permite utilizatorilor să trimită și să citească mesaje scurte - 140 de caractere numite *tweets* (*ciripit*). Mesajele despre activitatea bibliotecii se postează pe pagina proprie și ajung imediat către utilizatori. **Twitter** cunoaște un adevărat „boom” pe piața locală și internațională. Poate fi sincronizat cu alte rețele sociale

Ce postăm?:

- Informații despre bibliotecă – promovarea evenimentelor, activităților, produselor;
- Informații utile pentru utilizatori.

Ce propunem?

- Comunicare virtuală cu utilizatorii.

Facilități: promovarea site - ului web al Bibliotecii, ale altor site - uri utile, serviciilor, produselor, comunicării în cadrul Bibliotecii, asociației profesionale sau a mediului științific universitar etc.

Rețelele sociale asigură:

- Branding;
- Prezența Bibliotecii acolo unde sînt utilizatorii;
- Trafic pe site;

Studiul **Nielsen** din martie 2010 demonstrează că 2/3 din utilizatorii Internetului sînt membri ai unei rețele sociale - 10% din timpul petrecut în spațiul virtual. Rețelele sociale se postează pe locul 4 în topul celor mai populare site - uri online, după motoarele de căutare, portaluri și aplicații software.

Rețelele sociale au un potențial mare de a genera succesul, dacă e să vorbim de marketing instituțional.

Avantajele unei rețele sociale:

- **sînt gratuite;**
- **ne pot oferi** un potențial de milioane de utilizatori;
- **poate fi susținută conversația** în timp real;
- **se poate discuta** pe forumuri, manifestînd anumite competențe în domeniul biblioteconomiei;
- **extrem de simplu de personalizat un cont.** Nu e nevoie să fi programator sau designer. Ceea ce-ți trebuie sînt poze, filme și tot ce consideri tu că te reprezintă, dar în același timp, responsabilitatea pentru a-l face interesant este foarte mare;
- **căutare focalizată.** Doar rețelele sociale oferă căutarea strict particularizată, pe individ sau evenimente. Se pot face căutări pe diferite categorii, grup de interese, activități de bază sau extracurriculare, lucru ce ajută să nu se piardă timpul în căutarea partenerilor de discuții sau interese într-un internet ce devine pe zi ce trece mai vast și mai complex. **Noi TREBUIE să fim în RS: PENTRU A FI GĂSIȚI;**
- **vizibilitate sporită.** Profilul trebuie să fie personalizat, cu fragmente de articole, fotografii, filme;
- **membri receptivi;**
- **Feedback** masiv. Este imposibil de a evolua fără a fi criticat, sau, de ce nu, lăudat.

În **RS** avem la dispoziție mulți utilizatori care pot opina. Desigur, pot fi critici pozitive, dar și negative. Alegem ce ni se potrivește și ce nu;

- **sînt agregate toate activitățile într-un singur loc**, pot fi împărțite pe interese sau alte criterii.

Pe lângă avantaje, care ajută utilizatorii să formeze noi cunoștințe și prieteni, răspîndirea rapidă a informațiilor, **RS** ascund pericole (în multe cazuri nu se declară explicit care e sursa informațiilor, cine este furnizorul de servicii și nici dacă acesta intenționează să utilizeze informațiile și în alte scopuri. De multe ori chiar, ștergerea informațiilor introduse benevol pur și simplu nu este prevăzută, ele rămînînd înregistrate „pe veșnicie”, chiar dacă sînt greșite sau devin cu timpul depășite. Lipsa de reglementări clare deschide poarta pentru abuzuri grave asupra informațiilor private, secrete ale utilizatorilor, cu atît mai mult - majoritatea lor sînt foarte tineri și încă nefamiliarizați cu pericolele din Internet.

Cu toate acestea, audiența rețelelor sociale este mai mare decît a oricărei televiziuni din lume, care la rîndul lor folosesc **RS** pentru a-și promova produsele.

Bibliografie consultată:

1. **Самодова, Ю. В.** Внедрение новых технологий в практику библиотек: приближают ли они времена «Библиотеки 2.0»? В: *Библиотечное дело – XXI век*, 2009, р. 149-189, (прил. к журн. «Библиотековедение»).

BIBLIOTECARII - PROFESORII - ACTORI IMPORTANȚI AI PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Elena SCURTU,
șef serviciu Documentare / Informare bibliografică
Maria FOTESCU,
bibliograf principal
Ana NAGHERNEAC,
bibliotecar principal

În contextul unei societăți în continuă schimbare, problema parteneriatului este una dintre cele mai importante în dezvoltarea durabilă a mediului de activitate în orice instituție.

Tom Wilding, profesor din SUA, definește parteneriatul ca fiind „relații, de obicei, formale, stabilite între două părți, care au un interes reciproc în realizarea anumitor obiective și un acord reciproc pentru a suporta costurile realizării acestor obiective” [după O. L. Porumbeanu. Opțiune actuală pentru bibliotecile universitare: parteneriatele. Disponibil pe Internet: <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/octavia/3.htm>].

Parteneriatul educațional este una din noțiunile-cheie ale pedagogiei contemporane, este o formă de cooperare de la egal la egal, o colaborare simultană, bine corelată, orientată spre realizarea unui scop determinat, spre rezolvarea problemelor comune.

Promovarea parteneriatului (extern și intern) s-a impus și în învățământul superior, influențând modernizarea, formarea competențelor, creșterea calității, competitivității.

Colaborarea în spațiul universitar – între diviziuni, departamente – asigură un șir de beneficii în formarea specialiștilor.

Pilonii de bază ai unui parteneriat universitar sînt:

- capacitatea de a mobiliza comunitatea universitară;
- cunoștințe și experiență;
- asumarea unor riscuri și responsabilități.

Bibliotecile instituțiilor de învățămînt superior se dovedesc a fi parteneri de nădejde ai facultăților, catedrelor etc.

În activitatea de parteneriat intrauniversitar se evidențiază cîteva componente de care depinde succesul comunicării:

- scopul și obiectivele comune;
- termenii parteneriatului;
- scopul activităților din cadrul parteneriatului;
- delimitarea responsabilităților;
- condiția fiecărei părți;
- mecanismele de coordonare, monitorizare și informare;
- mediatizarea parteneriatului.

Cercetătorul american Kennet Brufee menționează patru componente care și-au demonstrat eficiența: „supozițiile (presunerile, ipoteza), autoritatea, compoziția grupului, limbajul” [după Fyn, Amy F. Colaborări în spațiul universitar : Parteneriate între bibliotecile universitare și facultăți. In: Rev. Bibl. Naționale, 2007, nr 1, p. 116].

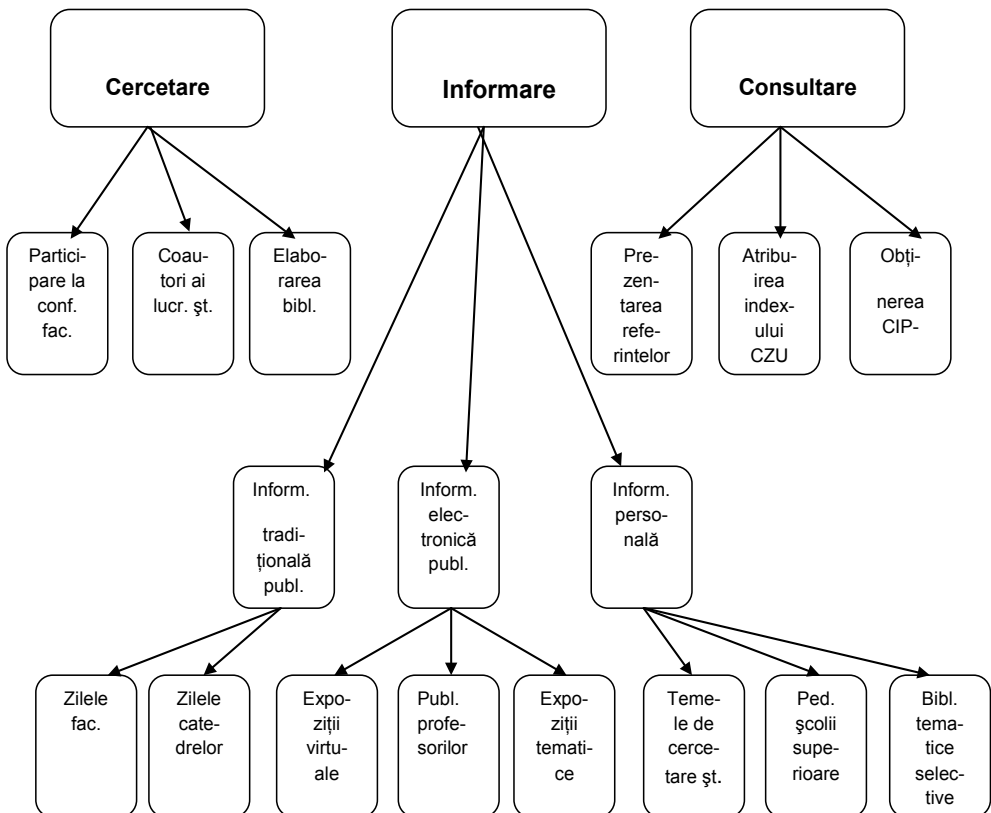
Supozițiile, autoritatea stabilesc corectitudinea în colaborare, exclud situațiile confuze. Compoziția grupului, în opinia lui Kennet, afectează și ea parteneriatul. E mai bine ca grupurile de comunicare să fie mai mici. Limbajul utilizat trebuie să fie corect, adecvat subiectului de comunicare.

Parteneriatul Biblioteca Științifică USB – departamentele Universității are o tradiție formată, care se modifică în dependență de politicile educaționale ale societății și care se raliează componentelor lui Kennet. Partenerii sînt profesorii de la facultăți (grupe mai mari), catedre (grupe mai mici). Acceptarea formelor de colaborare se face de comun acord cu grupele sus-numite, ținîndu-se cont de problemele imperioase ale zilei.

În parteneriatul Bibliotecii cu facultățile și catedrele Universității sînt antrenate toate serviciile bibliotecii.

În studiul nostru vor fi analizate cu predilecție aspecte ale parteneriatului dintre salariații serviciului DIB și profesorii universitari.

Varietatea orientărilor și formelor de parteneriat (Harta-traseu)

- **Cercetare** care urmărește următoarele obiective: dezvoltarea activității de cercetare a bibliotecii, valorificarea practicilor și experiențelor bibliotecii, contribuții la creșterea calității învățămîntului superior:

📖 **participare cu comunicări la conferințele științifice ale facultăților.** În cea mai mare parte, în asemenea comunicări sînt reliefate noile tehnologii informaționale și comunicaționale – instrumente inerente de activitate ale unei biblioteci științifice contemporane. Propunem cîteva exemple: E. Scurtu a participat în 2003 la Conferința științifică anuală a profesorilor de la Facultatea Muzică și Pedagogie Muzicală cu comunicarea *Bibliografia în ajutorul muncii de cercetare științifică*; E. Harconiță – la Conferința științifică internațională: „*Managementul stresului ocupațional în mediul educațional*”, care s-a desfășurat la Univ. din Bălți la 19 dec. 2008, cu comunicarea *Biblioteca Universitară în mediul învățămîntului și cercetării științifice*; la Colocviul științific internațional *Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară*, consacrat aniversării de 55 de ani ai Facultății Limbi și Literaturi Străine, oct. 2009 cu comunicarea *Infrastructura informațională în susținerea mediului universitar*”;

📖 prin comunicările prezentate, BȘU își popularizează diversitatea serviciilor și colecțiilor, contribuie la formarea culturii informaționale a utilizatorilor, pune în discuție probleme nesoluționate încă...;

📖 **participare în calitate de coautori la elaborarea unor lucrări:** L. Stupacenco, M. Fotescu, E. Scurtu. *Lucrul individual – formă de organizare a procesului de învățămînt: abordare metodică.* – Bălți, 2007. – 66 p. În lucrarea dată sînt propuse modalități, forme, metode și tehnici de studiu individual;

📖 **participări cu prezentări de documente din colecția Bibliotecii la conferințele facultăților.** Unele sînt promovate în formă orală (contribuie lucrători din mai multe servicii ale Bibliotecii), altele sînt publicate în materialele întrunirilor, de exemplu, o bibliografie selectivă despre stres (autori: E. Scurtu, M. Fotescu) este prezentă pe paginile culegerii cu materialele Conferinței științifice Internaționale *Managementul stresului ocupațional în mediul educațional (2009)*;

📖 **colaborare la elaborarea bibliografiilor și biobibliografiilor:** prezentarea de către profesori a materialelor necesare, redactarea textelor, traducerea în limbi străine. În acest context, colaborăm cu toate catedrele Universității. Conlucrarea s-a intensificat după anul 2000. Timp de aproape zece ani, au fost elaborate peste 18 bibliografii (3 bibliografii adnotate (colecția *Vestigia Semper Adora*), 3 tematice, peste 10 bibliografii selective cu informații bibliografice despre publicațiile profesorilor Universității de Stat „A. Russo” (colecția *Bibliographia Universitas*); 15 biobibliografii (colecțiile: *Personalități universitare bălțene, Universitari bălțeni, Doctor Honoris Causa, Promotori ai culturii, Scriitori universitari bălțeni*) ce conțin informații exhaustive despre personalitățile Universității: repere biografice, aprecieri, informații despre activitatea didactică și științifică; 2 dicționare de gen biografic. Informația din biobibliografii și dicționare este tradusă (selectiv) în engleză, franceză, germană, rusă.

Bibliografiile și biobibliografiile sînt disponibile pentru consultare pe site-ul Bibliotecii: <http://libruniv.usb.md>/in bazele de date: *Biblioteca digitală, Publicațiile Bibliotecii*).

- **Informare** avînd drept obiectiv susținerea procesului instructiv și a muncii de cercetare prin popularizarea colecțiilor Bibliotecii, nevalorificată la capacitatea ei reală, a noilor achiziții, noilor tehnologii informaționale, noilor baze de date.

Parteneriat în procesul Informare publică tradițională

Putem remarca următoarele modalități:

- 📖 **Zilele Facultăților (consiliilor Facultăților).** Zilele Facultăților este și o formă de activitate de popularizare și evaluare a serviciilor Bibliotecii, la organizarea cărora își dau concursul angajații Bibliotecii, profesorii și studenții de la facultăți. Este analizată activitatea Bibliotecii, sînt evidențiate aspectele performante, dar și problemele ce influențează eficiența activității viitoare: achiziții, serviciile de informare tradițională și electronică, relațiile cu utilizatorii.
- 📖 **Zilele Catedrelor** se desfășoară cu participarea profesorilor de la o catedră sau alta și a bibliotecarilor. La toate ședințele sînt prezentate noile achiziții, sînt organizate expoziții și prezentări tematice de documente în conformitate cu solicitările profesorilor, este analizată politica achizițiilor, nivelul de eficiență a serviciilor de informare și deservire a utilizatorilor.

În cazul ambelor manifestări, informația este proiectată pe ecran. Prezentatorul își concentrează deopotrivă atenția asupra publicului și asupra informației prezentate.

Parteneriat în Informarea publică electronică

Trebuie să menționăm că site-ul electronic al Bibliotecii „A. Russo” (<http://libruniv.usb.md>) conține o informație bogată:

- 📖 expozițiile virtuale ce înglobează descrierea bibliografică a documentelor noi, adnotări, scanări-copertă, permit profesorilor să se documenteze operativ vizavi de noile achiziții (în: *Expoziții on-line – Achiziții recente*);
- 📖 prezentarea online a notelor de curs cu full-texte ale profesorilor (textele sînt puse la dispoziție de autori) permite o însușire mai bună a materiilor didactice de către studenți (în: *Biblioteca digitală*);
- 📖 prezentarea succintă (scanarea conținutului și a copertei) a informației despre lucrările recente ale profesorilor și colaboratorilor Universității, intrate în Bibliotecă - formă eficientă de popularizare a contribuțiilor științifice ale universitarilor bălțeni (în: *Expoziții on-line – Publicațiile profesorilor*);
- 📖 prezentarea integrală al lucrărilor profesorilor (articole publicate cu preponderență peste hotare), neachiziționate de Bibliotecă (textele sînt prezentate de autori), contribuie la organizarea mai eficientă a muncii de cercetare ulterioară (în: *Biblioteca digitală*).

Parteneriat în Informare personală

O colaborare pronunțată profesori-bibliotecari se înregistrează în procesul de asigurare cu informație a activității de cercetare a profesorilor Universității. Asistența informațională oferită facilitează accesul profesorilor la sursele de informare tradiționale și electronice. Sînt consultate achizițiile noi intrate în bibliotecă (monografii, culegeri, anale științifice, materiale ale întrunirilor științifice, tratate, publicații seriale), bibliografii imprimabile (Bibliografia Națională a Moldovei,

Bibliografia Națională a României, Bibliografiile Academiei de Științe din Rusia) site-uri și baze de date, cataloage on-line ale Bibliotecilor din țară și de peste hotare.

Temele de cercetare sînt variate (*Stresul în mediul didactic; Comportamentul empatic al profesorilor; Procedura penală în privința minorilor; Violența în Moldova: aspecte juridico-penale și criminologice; Neologizarea ca proces și efect la diferite nivele ale limbii; Eficiența utilizării capitalului uman în condițiile economiei de piață; Problemele conceptuale ale economiei regionale; Asigurarea potențialului de viabilitate prin diagnosticul activității întreprinderilor; Principii și modalități de evaluare a eficienței activității de marketing; Gramatică comparată. Metodica predării limbilor străine; Specificul cultural al discursului. Rolul aluziilor în discurs; Mijloacele lexico-gramaticale de exprimare a intenției în textul literar*) în dependență de profilul Facultăților la care este angajat profesorul.

Informarea managerilor universitari despre documentele recente referitoare la învățămîntul superior. Se elaborează bibliografii trimestriale cu informație despre diverse documente cu deschidere spre pedagogia învățămîntului superior (intrări în Bibliotecă, documente evidențiate în bibliografii tradiționale, documente electronice). Managerii pot cunoaște noi strategii de dezvoltare a învățămîntului superior, noi tehnologii didactice, noi alternative educaționale.

Totodată, angajații Bibliotecii în colaborare cu profesorii:

- fac precizări, modificări;
- evaluează informația prezentată;
- elaborează bibliografii retrospective;
- imprimă texte electronice;
- efectuează xerocopii ale documentelor tradiționale;
- prelucrează analitic publicațiile profesorilor neachiziționate de bibliotecă: catalogarea electronică cu semnul A (arhivat), scanarea full-textelor pentru baza de date *Biblioteca digitală*.

Elaborarea la cerere a bibliografiilor / e-bibliografiilor selective tematice la solicitarea profesorilor, necesare pentru procesul didactic, cercetarea științifică adițională; a bibliografiilor personale utile pentru participare la concursuri, proiecte naționale și internaționale, teme de comandă etc. Difuzarea informației se face prin Intranet / Outlook Express.

● **Consultare** în vederea:

- prezentării bibliografiilor la publicații. În consecința mai multor activități promovate de Bibliotecă, profesorii, firește, și-au format o cultură informațională bine definită, dar, cu toate acestea, variantele finale ale bibliografiilor sînt oricum verificate de angajații serviciului DIB (anual, cîte 50-60 consultații pentru profesori);
- atribuirii indexului CZU la lucrările ce urmează a fi publicate (40-50 pe an);
- obținerii CIP-ului de la Camera Națională a Cărții pentru lucrările editate de Presa universitară bălțeană (15-20 pe an).

Prin această formă de parteneriat, Biblioteca își onorează funcția de formare a culturii informaționale a profesorilor. Aceștia din urmă, la rîndul lor, își pot publica lucrările fără dificultăți, fortificîndu-și, concomitent, și nivelul de cultură.

Evaluarea activității de parteneriat

Din formele de evaluare a parteneriatului noi aplicăm, de regulă, sondajele, interviurile, discuțiile.

În cele ce urmează vă prezentăm rezultatele unui sondaj de evaluare a efi-

cienței paginii WEB a Bibliotecii. Am comunicat în formă scrisă cu 60 de profesori, care au răspuns la 6 întrebări dintr-un chestionar elaborat de SDIB.

Analiza chestionarelor a dat următoarele rezultate: 48 de profesori accesează pagina WEB numai când au nevoie, iar 12 (*Fac. Pedagogie, Psihologie și Limbi Străine*) - zilnic. La întrebarea **În care procese de activitate vă este utilă pagina WEB?**, răspunsurile sînt următoarele: 60 - în procesul de informare, 10 - în procesul de instruire, 15 - în procesul de cercetare (informarea inspiră la noi cercetări).

Ne-a interesat îndeosebi cît de eficiente sînt expozițiile on-line, la prezentarea cărora contribuie și serviciul DIB. Toți accesează achizițiile recente, 12 - publicațiile profesorilor și 8 - expozițiile tematice. Sînt toți satisfăcuți de modul de organizare a expozițiilor, sugerînd achiziționarea unui număr mai mare de cărți editate în România și Rusia.

Toți au remarcat diversitatea de resurse WEB pe care Bibliotecii le pune la dispoziția profesorilor și studenților.

Acest sondaj a demonstrat încă o dată că avantajele colaborării asistate de calculator nu trezește polemici.

În concluzie, menționăm că pentru a rămîne un actor important în procesul educational, bibliotecile universitare trebuie să stabilească parteneriate cu toate structurile campusului universitar și, în primul rînd, cu profesorii, figuri-cheie în formarea profesioniștilor.

Referințe bibliografice

1. **Cheradi, Natalia.** Profesia de bibliotecar și noile priorități: de la izolare la parteneriat. **In:** *Magazin bibliologic*, 2000, nr 2, p. 42.
2. **Cojocaru, Inga.** Parteneriatul - o soluție pentru bibliotecile contemporane. **In:** *Biblio-info*, 2006, nr 3, p. 19-23.
3. **Corghenci, Ludmila.** Parteneriat: Biblioteca Municipală B. P. Hașdeu - Centrul de Instruire Continuă a Bibliotecarilor, Școala de Biblioteconomie din Moldova : reflecții pe marginea unei experiențe reprezentative. **In:** Biblioteca Municipală B. P. Hașdeu : Dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate : Culeg. de comunicări de la Conf. Intern. consacrată aniversării a 130-a a Bibl. Municipale. Ch., 2007, p. 19-27.
4. **Costoiu, Amelia.** Bibliotecile în cultura informației și comunicării [online]. [cit. 08.10.2010]. Disponibil pe Internet: <http://www.tribunainvatamantu-lui.ro/d_art.php?id...>
5. **Fyn, Amy F.** Colaborări în spațiul universitar : Parteneriate între bibliotecile universitare și facultăți. **In:** *Rev. Bibl. Naționale*, 2007, nr 1, p. 114-119.
6. Popescu, Dan-Radu. *Cooperare și parteneriat*. **In:** *Biblioteca*, 1997, nr 4-5, p. 142-143.
7. **Porumbeanu, Otilia-Luciana.** O porțiune actuală pentru bibliotecile universitare: parteneriatele [online]. [cit. 06.09.2010]. Disponibil pe Internet : <<http://ebooks.unibuc.ro/filologie/octavia/3.htm>>
8. **Topalo, Valentina.** Biblioteca Științifică și comunitatea universitară : un parteneriat durabil. **In:** *Confluente bibliologice*, 2006, nr 3, p. 45-50.

SUPORTUL INFORMAȚIONAL ȘI DOCUMENTAR AL CERCETĂRILOR ȘTIINȚIFICE

Valentina TOPALO,
șef Centru Manifestări culturale

„Informația științifică este recunoscută azi ca o investiție și o resursă, ca o materie primă absolut necesară dezvoltării utilizatorului, fiecărui domeniu de cercetare ales de el”

(din prevederile Procesului de la Bologna)

În literatura de specialitate sau în „memorii ale istoriei bibliotecilor universitare” au fost realizate mai multe definiții și specificări sugestive: „bibliotecile universitare sînt instituții create pentru a asigura profesorilor și instituțiilor de învățămînt cu subsidiile bibliografice necesare cercetării și studiilor”, „simbol al autonomiei profesorului”, „loc de întîlnire a culturilor”, „factor de erudiție”, – „inima universității; nici un alt factor, în afară de cel uman, nu este atît de legat de calitatea învățămîntului universitar”, „parte din sfera științei și inovării”...

De 65 de ani, Biblioteca Științifică Universitară bălțeană este parte integrantă a procesului de studiu și de cercetare, organizînd serviciile informaționale, racordîndule la necesitățile stringente ale învățămîntului modern: achiziționare, conservare, sistematizare, administrare a colecțiilor documentare științifice. BȘU asigură accesul la bazele de date, la aplicarea în practică a serviciilor și produselor noii generații de biblioteci WEB 2.0 și Biblioteca 2.0, oferind spații confortabile de cercetare științifică, analizînd interesele și nivelul de satisfacție a utilizatorilor de informații și cunoștințe, formîndu-le competențe de cultură informațională.

În Universitatea noastră există o bogată tradiție de cercetare, tradiție consolidată prin eforturile unor animatori ai vieții științifice, care au reușit să creeze Școli de cercetare. E cazul să menționăm în acest context: Școala de radiofizică, înființată de profesorul și savantul **Nicolae Filip**, Școala de lingvistică rusă, ctitorită de profesorul **Victor Mighirin**. În anii '90, tradiția a fost continuată de Școlile doctorale la specialitățile Limbi Romane (Limba Franceză), condusă de profesorul **Ion Manole** și Limba Română, diriguată de profesorul **Ilarion Matcovschi**, apoi, Școala de matematică care a dat savanți cu renume mondial, precum **Valentin Belousov** și **Izrail Gohberg**.

Sînt puse în practică 16 proiecte de cercetare științifică, 12 proiecte instituționale, 1 proiect din cadrul Programului de Stat, 3 proiecte din cadrul Universității ce fac parte din 2 profiluri de cercetare: *Teoria și metodologia curriculumului educa-*

țional și Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări și finanțarea de către stat adouă direcții strategice: nr. 2 Valorificarea resurselor umane și informaționale pentru dezvoltarea durabilă: nr. 5. Nanotehnologii, inginerie industrială, produse și materiale. Universitatea a fost acreditată academic în 2002 și 2007. Ca urmare a acreditării științifice din 2006, Universitatea a devenit membru de Profil al Academiei de Științe a R. Moldova, fiind deschisă, totodată, și Filiala Academiei de Științe.

„Toate cercetările sînt susținute prin logistica și efortul indispensabil al angajaților Bibliotecii Științifice Universitare”, menționează Maria Șleahțișchi, conferențiar universitar, doctor în filologie, prorector pentru activitatea științifică (Vezi: Buletinul Rectoratului nr.15, 2010 și Făclia, 16 octombrie 2010). Numai într-un an academic au fost selectate și puse la dispoziție 1850 de informații, 1400 de pagini imprimate destinate elaborării monografiilor. La fel, au fost selectate 107 titluri de documente pentru managerii Universității, fiind elaborate și 26 de bibliografii selective cu aceeași destinație.

În anul 2007, în Universitate a fost creat Consiliul de Cercetare Științifică, care are menirea de a elabora strategii și direcții de cercetare a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Reprezentantul Bibliotecii este membru al acestui Consiliu. Atunci cînd la Ședința Senatului este pusă în discuție calitatea suportului bibliografic al cercetărilor științifice, Conducerea Bibliotecii participă la aceste Ședințe, precum și la ședințele Consiliilor Facultăților, cînd problema evaluării susținerii informaționale și documentare a cercetărilor figurează pe ordinea de zi. Merită menționate ambiția și devotamentul, originalitatea și consecvența staffului BȘU, factor determinant al cercetărilor de succes. Vă propunem doar câteva exemple:

- Aniversarea a 65-a de la fondarea Universității de Stat „Alec Russo” a fost deschisă de filmul **Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți - 65 de ani**, realizat de bibliotecarii noștri. La **8 octombrie 2010**, Biblioteca Științifică a participat la lucrările Conferinței Științifice Internaționale **„Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective**, consacrată aniversării a 65-a de la fondarea Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți;

- **29 octombrie 2010**. Colocviul Științific Studentesc **INTERUNIVERSITARIA**, ediția a VI-a, consacrată aniversării a 65-a de la fondarea Universității de Stat „Alec Russo” și a Bibliotecii Științifice din Bălți;

- **5 - 6 noiembrie 2010**. La **Conferința științifică internațională** (cu participare la distanță) **Rolul tehnologiilor informaționale în pregătirea profesională a specialiștilor profilului economic**, organizată de catedra de Economie;

- **30 Mai 2009**. **Participările Bibliotecii la Conferințe Științifice Internaționale**: aniversarea a 55-a de la fondarea Facultății Limbi și Literaturi Străine, Facultății Pedagogie și Psihologie. Asistență Socială.

- Performanțele bibliotecarilor au fost apreciate cu medalia **„Mihai Eminescu”**, distincția de stat Titlul Onorific **„Om Emerit”**, Diploma de gradul I din partea Guvernului, diplome ale Ministerului Culturii și Turismului, Diplome din partea Asociației Bibliotecarilor din Moldova, Diplome din partea Primăriei mun. Bălți, Diplome din partea Rectoratului.

Vom dezvolta în continuare tot ce s-a întreprins pînă în prezent în vederea fundamentării științifice a activității bibliotecii.

O seamă de studii și analize cu caracter biblioteconomic sînt menite să dea măsura propriilor capacități în raport cu exigențele utilizatorului. Asemenea studii au vizat volumul, valoarea informațională a colecțiilor enciclopedice de peste un milion de documente; existentul de titluri - 270 mii, în 42 de limbi ale lumii - ce decurg din direcțiile de cercetare ale universității; de cei 12 000 - 13 000 de cititori care o vizitează de 630 mii de ori pe an, împrumută un million 400 mii de documente și efectuează - 35 381 vizite virtuale pe site-ul Bibliotecii. Anual se achiziționează 5 mii de titluri documente în 12 - 15 mii de exemplare. Colecțiile sînt completate prin Depozitul Legal, achiziționări, transfer, donații, colaborări naționale și internaționale din R. Moldova, România, Elveția, SUA, Japonia, Ucraina, Rusia, Franța, Lituania. Donațiile constituie 90% din achizițiile anuale ale BȘU.

Dimensiunea internațională a colecțiilor vizează o colaborare de îmbogățire a cooperării cu PNUD Moldova, Banca Mondială, Consiliul Europei, Journal Donation Project, așezînd Biblioteca printre instituțiile cărții de succes. Suita de vizite ale reprezentanților străini se înscrie în activitățile desfășurate de către bibliotecă în vederea integrării colecțiilor științifice. Printre Donatori / investitori se numără: Kaarina Immonen, Coordonatorul Rezident al ONU în Moldova. În cadrul vizitei la Universitate și Bibliotecă a donat CD a ONU un calculator performant, echipament multifuncțional-printer-scanner-xerox, video DVD player și o bogată colecție de documente. În rezultatul semnării Acordului de Colaborare cu Universitatea Națională „Iurii Fedcovici” din Cernăuți, Biblioteca a primit în dar 450 de documente: beletristică, literatură ucraineană, cărți pe diverse domenii; prin semnarea Acordului de colaborare cu Biblioteca Națională a României și Biblioteca Centrală Universitară „Carol 1” din București fondurile s-au îmbogățit cu 1000 de titluri de documente noi românești din diverse domenii conform profilului universitar, daruri de carte au venit de la prestigioasa editură Humanitas adusă de inginerul Radu Moțoc, secretarul Asociației „Pro Basarabia și Bucovina”, Filiala „Costachi Negri” din Galați, de la cetățeanul orașului Bălți Ioan Vasile Nicorici, care a donat colecția particulară constituită din 750 exemplare în 694 de titluri în valoare de 177 977,00 lei din domeniul teologiei și istoriei, care a aparținut regretatului preot și cărturar Gheorghe Armașu, precum și o colecție de cărți din domeniul științelor naturii. Colecția donată include cărți și publicații periodice în limbile latină, greacă, slavona veche, română și rusă, editate cu precădere între anii 1800 - 1950 la edituri cu o arie geografică variată: Chișinău, București, Cernăuți, Kiev, Odessa, Moscova, Sanct-Petersburg, Regensburg, Munchen, Stuttgart, Leipzig, Viena, Paris, Roma etc. 538 de cărți, inclusiv 9 titluri de publicații periodice alcătuiesc fondul de carte veche și rară, comori ale trecutului, care au servit la citirea și cîntarea bisericească și constituie cea mai vizibilă mărturie de continuitate a spiritului românesc.

Proprietarul valorilor de patrimoniu, Ioan Nicorici, în actul de donație își exprimă marea satisfacție că această bogăție de documente scrise „va susține firul tradițiilor întru păstrarea și sporirea cunoștințelor despre istoria civilizației, cultura

națională, valorile moral-spirituale”.

Biblioteca a constituit și organizat colecții de documente indispensabile cercetării: colecțiile Bibliographia Universitas, Colecția de carte rară și veche: Vestigia Semper Adora Doctor Honoris Cauza, Colecția Universitaria, Personalități Universitare Bălțene, Universitari Bălțeni, Promotori ai Culturii.

Colecțiile internaționale s-au extins prin deschiderea: Institutului Cultural Român, Direcția Români în afara Țării, NATO și Lituania, însumând 6 748 de documente, fondurile de bază păstrându-și conținutul cultural tradițional și fața sa științifică. Structura lor se prezintă astfel: CD a ONU – 3 509 de documente, Filiala Institutului

Goethe - 161 de documente, Fondul de carte Wilhelmi – 1 758 de documente, Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei - 301 de documente, Biblioteca Regională a Băncii Mondiale - 299 de documente, Colecția AGEPI - 351 de documente, Colecția Institutului Cultural Român, Direcția Români din afara Țării - 268 de documente, Colecția NATO - 62 de documente, Colecția Lituania - 21 de documente.

Dat fiind că din 1978 bibliotecii noastre i s-a conferit statutul de Bibliotecă Științifică, cea mai mare parte a literaturii o constituie, în mod firesc, cea științifică - 47,3%, literatura didactică – 30,08%, beletristică – 19,41%, dintre care în limba română - 23%, rusă - 64%, limbi străine - 12,8%.

Biblioteca abonează prin Consorțiul EIFL Direct Moldova 12 baze de date ale EBSCO host 2.0, din 2010 asigurată cu traducător în limba română, din 2008 în limba rusă; acces la baza de date juridice MOLDLEX (Legislația R. Moldova), care cuprinde actele legislative ale R. Moldova.

Informația despre aceste colecții este organizată științific în cataloagele tradiționale și electronice, care sînt expuse pe site-ul Bibliotecii, oferind internautilor posibilitatea de a se documenta din baza de date locală, care constituie 275 053 înregistrări bibliografice ori 56% din toate titlurile de documente pe care le deține Biblioteca și 123 121 de descrieri analitice, sursele digitale cu 80 de titluri accesibile on-line prin Biblioteca Digitală, baze de date SumarScanat, care numără 700 de sumare ale revistelor și cărților în limbile engleză, germană, rusă, baza de date Lucrări Muzicale de pe discuri de vinil în format MP3.

Un model de accesare al resurselor și serviciilor Bibliotecii este website-ul **<http://libruniv.usb.md>**, îmbunătățit cu tehnologii WEB 2.0, care include rubrici *Întreabă Bibliotecarul*, propuneri pentru achiziții, opinii, sugestii, gânduri, *Anunțul Zilei*, revistele științifice *Confluente Bibliologice*, *Artă și Educația Muzicală*, *Fizică și Tehnică*, *Limbaj și Context*, *Semn*, blogul EIFL-OA, expoziții on-line informative *Achiziții Noi*, buletinele informative *Achiziții Noi în colecția Bibliotecii*, expoziția *Publicațiile profesorilor intrate*, expoziții tematice on-line, linkurile rețelelor sociale

YouTube, Facebook, Blog, Flickr.

De toate tipurile de produse tradiționale și electronice beneficiază diverse categorii de utilizatori existenți: 500 de cadre didactice (peste 100 de doctori și doctori habilitați, profesori, conferențieri, 355 de masteranzi). Univeristatea are un efectiv de peste 10 000 de studenți, oferind studii la 30 de specialități în cadrul a 8 facultăți, 27 de catedre, 12 laboratoare și ateliere.

Cercetătorii reprezintă un tip special de utilizatori, mai ales, cercetătorii din domeniul tehnic și cei din domeniul științelor umaniste. Dacă ne referim la împrumuturile în ansamblu, se observă că domeniul lingvistic este cel mai solicitat - 22%, iar ponderea cea mai mică este a științelor reale (4%), înțietatea pe limbile de studiu și cercetare o deține limba română, cu 54%, urmată de limba rusă (24%), limba ucraineană (2%), limbi străine (20%).

Răspunzând provocărilor generate ale noilor tehnologii informaționale, utilizatorilor li se oferă facilități electronice pentru documentare și cercetare, activ valorificate: acces la rețeaua INTERNET, baze de date internaționale EBSCO, ONU, GREEN FILE, AGORA, HEIN on-line, Consiliul Europei, NATO, Banca Mondială, baze de date naționale - Jurist, baze de date locale - OPAC, SumarScanat, colecția de documente audiovizuale și electronice, expoziții on-line, webiografii prin 114 calculatoare, dintre care 63 de locuri de lucru pentru utilizatori, inclusiv acces INTERNET 49.

Bibliotecii i s-a oferit acces electronic gratuit la bazele de date și la articole full-text și full-image ale Bibliotecii Electronice a Băncii Mondiale - The World Bank Elibrary: World Development Indicators; Global Development Finance, Africa Development Indicators; Clobal Economic Monitor (5 600 lucrări științifice, articole în cadrul Proiectului Biblioteca Depozitară).

Remarcăm că Biblioteca face parte din cele 69 000 de biblioteci din 192 de țări care accesează documentele oficiale și bazele de date bibliografice - Sistemul Documentar oficial al ONU, ce conține documentele ONU, liste actualizate ale documentelor ONU și Agențiile ei (ODS); UNBIS net-catalogul de documente al ONU, publicații, discursuri și rapoarte privind votul în GA (Asambleea Generală) și SATUNBIS Thesaurus - Terminologia utilizată ca descriptori în analiza de documente și alte materiale legate de programele și activitățile ONU; Baza de date ONU-I-QUE (rapoarte și materiale anuale ale sesiunilor și comitetelor ONU);

Baza de date bibliografice ale Comisiei Economice pentru America Latină și Caraibe (CEPAL); Baza de date cu privire la Legislația Marină; Baza de date a documentelor politice 1540 (punerea în aplicare a rezoluției Consiliului de Securitate 1 540 (anul 2004) privind abținerea oricărei forme de sprijin actorilor care încearcă să achiziționeze, să transporte, să folosească armele nucleare, chimice, biologice, Baza de date Lupta împotriva terorismului. Anual aceste baze de date sînt accesate de 900 - 950 de utilizatori bălțeni.

Un subcapitol aparte îl constituie consultarea bazelor de date EBSCO Publishing în regim on-line și pe CD, DVD-uri. Compania editorială EBSCO Publishing din SUA, fondată în 1945 de către Elton Bryson Stephens (acronym EBSCO, adăugîndu-se suspensia. com), este cel mai utilizat instrument on-line de cercetare contra cost în universitățile

din SUA, valabil, din 1999, și pentru Republica Moldova. Cu peste un milion de căutări pe an, EBSCOhost este cel mai utilizat website științific din lume. Conform datelor statistice din anul 2010, Biblioteca Științifică ocupă prima poziție printre Bibliotecile Consorțiului EIFL. Din discursul de inaugurare a Adunării Generale EIFL 2010, Directorul Rima Kupryte a anunțat că, din 2010 Consorțiul se numește EIFL, renunțând la net după 10 ani de activitate, avînd un slogan („**Knowledge without boundaries**” - „**Cunoștințe fără frontiere**”), iar din toamna anului 2010 va fi lansat un nou site.

Prin acest proiect este asigurat o penaccess la rezultatele cercetărilor din reviste full-text cu profil umanist, social, științe exacte, economice, tehnologii. Actualmente, oferta informațională a Bibliotecii Științifice este constituită din 12 baze de date: Academic Search Premier, Business Source Premier, MasterFile Premier, Regional Business, Educational Resources Information Center (ERIC), Medline, GreenFile).

Dr. Wilfrid Sühl-Strohmeinger, profesor la Universitatea din Freiburg, Berlin, redactor-șef al revistei germane Științele Comunicării, concluziona la finalul unuia din articolele sale: *cercetătorii așteaptă în primul rînd dezvoltarea pe mai departe a bibliotecilor digitale, un management activ al informației, mai multă consultare, soluții pentru portaluri, acces direct și necomplicat la informații ...!*

În circuitul informațional-documentar ce ține de cercetare s-au desfășurat activități informaționale, precum expoziții (tematice, Aniversare, în Memoriam), anual 300 - 320, expoziții tematice on-line, reviste bibliografice tematice, Zilelele Informării, Zilelele Catedrei, Consiliul Facultăți, Lunarul Licențiatului/Masterandului, Săptămîna Accesului Deschis (OA), Ziua Științei, (conform Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 511 din 23.04.2002), se marchează anual în ultima duminică a lunii mai), Zilelele Bibliotecii la Facultate, Zilele ONU, Zilele Tineretului. Merită a fi menționate în context anumite manifestări cultural-științifice desfășurate sub egida ONU, UNESCO: *Anul Declarației Universalea Drepturilor Omului, Anul Intenațional al Limbilor, Anul Planetei Pămînt, Anul Biodiversității, Anul Tineretului și Lecturii în R. Moldova, Anul Patrimoniului Cultural Mondial UNESCO, Anul Druță, Anul Dinastiei Cantemiriștilor, Anul Grigore Vieru, Anul Chopin.* Biblioteca organizează în parteneriat cu comunitatea academică evenimente în *Clubul Cărții, ClubulONU / Centrul Educație Civică Europeană*, cu participarea PNUD Moldova, Biroul Consiliului Europei din Moldova, Asociația Pro Basarabia și Bucovina, Filiala “Costachi Negri”, Galați, Facultățile Universității, Liceul și Colegiul Pedagogic “Ion Creangă”.

Prin aceste manifestări și servicii efectuate cu precădere în susținerea cercetărilor științifice, Biblioteca a contribuit la optimizarea relației informare-cercetare-dezvoltare, accelerînd procesul de transfer al informațiilor utile dintre surse și utilizator, economisînd timpul de investigare al acestora în folosul activității de cercetare, al creației științifice și al procesului de învățămînt.

EFICIENȚA UTILIZĂRII SISTEMULUI DE REFERINȚE

Natalia CULICOV,
șef serviciu Referințe Bibliografice

Serviciul Referințe Bibliografice al Bibliotecii Științifice funcționează de cinci ani în componența și structura actuală, avînd ca misiune asistența informațională, ghidarea, orientarea beneficiarilor, în scopul asigurării cu resurse informaționale electronice și tradiționale, precum și servicii de consultanță / intermediere pentru clienți, cu implicarea / orientarea în procesul de căutare, selectare și găsire a informației.

Asistența informațională se efectuează prin intermediul sistemului de referințe al serviciului:

- Colecția de referințe tipărită (circa 4000 documente): dicționare, enciclopedii, bio / bibliografii, anuare, seriale etc.
- Sistemul de cataloage tradiționale: catalogul alfabetic, catalogul sistematic, catalogul analitic sistematic, catalogul sistematic BBK (40 de locuri);
- Catalogul electronic OPAC (10 stații de lucru);
- Rețeaua Internet (3 stații);
- Baze de date locale, naționale și internaționale la care Biblioteca are acces (EBSCO, MoldLex, AGORA, CuprinsScanat).

Am considerat necesară efectuarea unui studiu/sondaj pentru a vedea care este eficiența utilizării sistemului de referințe de către utilizatori în acești cinci ani de funcționare. Prin aceasta am dorit să adunăm date care, analizate, vor conduce la cunoașterea opiniilor utilizatorilor privind calitatea colecțiilor de referințe, accesul la resursele informaționale, nivelul serviciilor acordate și aportul bibliotecarilor în procesul de referințe, îmbunătățirea activității Serviciului Referințe. Am urmărit să aflăm și gradul de cunoaștere și utilizare de către utilizatori a mijloacelor și instrumentelor de informare, puse la dispoziția acestora de către Biblioteca Științifică, în general, și de către Serviciul Referințe, în special. Ne-am mai propus să aflăm care sînt scopurile vizitelor în serviciul nostru, prin ce instrumente de informare preferă

utilizatorii serviciului să obțină informația. După cum bine știm, analiza permanentă a cerințelor utilizatorilor, valorificarea resurselor și a instrumentelor necesare pentru satisfacerea acestor cerințe, reprezintă esența activității unei biblioteci.

Studiul/sondaj s-a efectuat în Serviciul Referințe al Bibliotecii, în perioada aprilie 2009 - septembrie 2010. Mărimea eșantionului cercetat a fost de 100 de subiecți, incluzînd studenți de la diferite facultăți (76%), din toți anii de studii, studenți de la secția zi, cît și cu frecvență redusă (studenții constituind categoria de utilizatori cu cea mai mare pondere printre utilizatorii serviciului nostru). Printre chestionați au fost: profesori de la diferite facultăți - 5%, masteranzi - 4%, elevi ai Liceului Teoretic și Colegiului Pedagogic - 10%, intrînd și ei în categoria utilizatorilor activi ai serviciului, din cei chestionați nu au indicat statutul său academic - 9%.

Pentru aspectele pe care ne-am propus să le analizăm, am efectuat un sondaj sociologic. Avînd în vedere modalitatea relativ simplă de lucru, acesta se poate realiza, conform opiniei sociologilor, nu numai de specialiști, ci și de către bibliotecari, în cazul nostru. Sondajul sociologic s-a realizat utilizînd metoda anchetei. Chestionarea s-a făcut în scris, prin completarea unei anchete-grilă. Pentru a ușura prelucrarea statistică a datelor, în lucrarea noastră am utilizat un chestionar-grilă. Chestionarul este format din 10 întrebări: dintre acestea 9 sînt întrebări cu raspuns-grilă și cea de-a zecea este deschisă, cerînd sugestii de la cititori.

La întocmirea chestionarului ne-am propus să includem următoarele aspecte:

- În ce măsură studenții cunosc instrumentele de informare de care dispune Serviciul Referințe.
- Prin ce mijloace s-a aflat despre ele.
- Dacă sînt cunoscute aceste instrumente, în ce măsură sînt utilizate.
- Felul în care apreciază studenții relația bibliotecar- cititor în cadrul activității serviciului.
- Sugestii din partea cititorilor pentru îmbunătățirea activității serviciului referințe.

Chestionarele completate de studenți au fost anonime, informația despre cel chestionat reducîndu-se la statut, an de studiu și facultatea la care își face studiile.

Chestionarul a fost alcătuit ca schemă – grilă, astfel încît respondentul să poată răspunde operativ. Completarea unuia a durat în medie 5-7 minute. Datele furnizate de către utilizatori au fost centralizate și analizate.

Avînd în vedere că eșantionul folosit de noi este constituit din studenți, deci aparține unui mediu în care lectura, studiul, informarea sînt componente de bază ale procesului formativ, investigația a debutat cu o întrebare vizînd frecvența vizitelor în Serviciul Referințe.

• 11% afirmă că vizitează serviciul nostru zilnic, 30 % au indicat varianta de răspuns *b* (*de cîteva ori pe săptămîină, lună, an (subliniați)*), din ei 53% afirmă că ne vizitează de cîteva ori pe săptămîină, 33% de cîteva ori pe lună, și numai 13% de cîteva ori pe an.

• O bună parte de studenți, 57%, afirmă că ne vizitează în funcție de necesitate; și numai 2 % în timpul sesiunii.

Am ținut să aflăm de la respondenți prin ce canale au aflat despre serviciile pe

care le prestăm:

- astfel 75% din ei au spus că au aflat în cadrul turelor ghidate din anul I prin Bibliotecă;
- 11% de pe site-ul Bibliotecii; 53% de la bibliotecari, profesori, colegi;
- 10% din materialele promoționale;
- 4% din alte surse.

În ceea ce privește scopul vizitelor în serviciu, din chestionare constatăm că:

- 59% ne vizitează pentru a consulta sistemul de cataloage;
- 75% pentru a consulta colecția de dicționare și enciclopedii;
- 16% pentru a accesa bazele de date (EBSCO, MoldLex, Cuprins Scanat);
- 50 % pentru a accesa Internetul.

Potrivit răspunsurilor primite, remarcăm o importanță sporită a surselor de referințe tipărite:

- dicționare, enciclopedii, bibliografii - 67%;
- din Internet și baze de date 58%;
- iar din sistemul de cataloage 46%.

Este îmbucurător acest fapt, cartea rămânând să fie încă suportul principal în informarea studenților.

Pentru a-și satisface nevoile informaționale, utilizatorii noștri se adresează fie catalogului electronic, fie celui clasic. Am ținut să aflăm care dintre cataloage este preferat de către utilizatorii Bibliotecii. Din sondaj am constatat:

- 83%, se adresează catalogului electronic;
- iar 18% celor clasice.

Avantajele unui catalog electronic sînt multiple și ne bucurăm să observăm că și cititorii noștri sînt receptivi; dovada o constituie chiar răspunsurile din chestionar. Cu ajutorul catalogului electronic crește calitatea informațiilor, dar și o mai bună regăsire a lor. Prin programul informatizat de căutare și prin înlocuirea operațiunilor tradiționale de găsire a informației, se mărește eficiența și se asigură o exploatare mai bună a resurselor, economisind timpul utilizatorului, îmbunătățind procesul de lucru al Bibliotecii. Un alt avantaj al catalogului electronic ar fi că el se completează sistematic cu informații noi, iar dintre cataloagele tradiționale, continuă să se completeze cu informații numai cel alfabetic, celelalte (catalogul sistematic, catalogul analitic sistematic, catalogul sistematic BBK), sînt conservate.

La fel ne-am propus să aflăm dacă Biblioteca a contribuit la formarea competențelor informaționale ale utilizatorilor prin programele și instrumentele de muncă intelectuală puse la dispoziție. Din cei chestionați:

- 96% au răspuns afirmativ;
- 2% negativ.

La întrebarea „În ce măsură a contribuit cursul *Bazele culturii informaționale* la formarea deprinderilor Dvs. de căutare, regăsire și apreciere a informației?”:

- 60% au răspuns că a contribuit în mare măsură;
- 36% în măsură potrivită;
- și doar 5% consideră că nu a contribuit.

La întrebarea „Solicitați ajutorul bibliotecarului de referințe pentru a obține informația necesară”:

- 42% au răspuns afirmativ;
- 53% uneori, 3% nu solicită ajutorul bibliotecarului.

Chiar dacă utilizatorii noștri sînt instruiți, cunosc metodele, instrumentele de identificare a informației, o bună parte din ei uneori apelează la ajutorul bibliotecarului de referințe, fapt ce demonstrează că bibliotecarul de referințe rămîne să fie acea persoană care mereu îl ghidează, îl orientează și îi formează utilizatorului abilități de identificare a informației.

Avînd în vedere faptul că utilizatorii odată intrați în bibliotecă trebuie ghidați să poată identifica informația solicitată, să o găsească, să o selecteze dintr-un șir de informații asemănătoare, să obțină accesul cît mai rapid la ea, am considerat necesar să adresăm o întrebare referitoare la competența profesională a bibliotecarului de referințe, astfel:

- 86% din cei chestionați au apreciat competența profesională a bibliotecarilor ca fiind foarte bună;
- 12% potrivită;
- 0% nesatisfăcătoare.

Sîntem conștienți că utilizatorii care ne frecventează destul de des, au o imagine favorabilă despre Bibliotecă, datorită personalului său (bibliotecarilor) care reușește să creeze o atmosferă cît mai bună pentru studiu. Un bibliotecar amabil, competent, profesionist, conștient de faptul că de activitatea sa depinde, în mare măsură, succesul utilizatorilor, contribuie (uneori decisiv) la crearea și consolidarea imaginii Bibliotecii în care își desfășoară activitatea.

La cele nouă întrebări închise ale chestionarului se adaugă cea de-a zecea, care solicită sugestii ale utilizatorilor în legătură cu îmbunătățirea în general a activității Serviciului Referințe. 25% nu au avut nici o sugestie, iar 50% din cei chestionați ne-au formulat un șir de păreri și sugestii concrete deloc neglijabile:

1. să îmbogățim serviciul cu calculatoare mai performante;
2. să mărim parcul de calculatoare;
3. să mărim numărul de calculatoare cu acces la Internet;
4. să achiziționăm mai multe dicționare și enciclopedii;
5. sălile de lucru să fie mai spațioase;
6. serviciul să lucreze nonstop.

Un total de 25% sînt satisfăcuți de activitatea serviciului, afirmînd că: este un serviciu cu cel mai înalt nivel de activitate; este un serviciu modern, bine organizat; bibliotecarii sînt amabil, binevoitori; prestează servicii rapide și de calitate.

Prelucrînd datele chestionarelor, analizînd opiniile utilizatorilor putem califica drept "bună" calitatea serviciilor acordate de noi, instrumentele de referințe fiind utilizate destul de eficient. Fiecare instrument de referințe își găsește utilizatorul său fidel. Din rezultatele chestionarului observăm că și colecția de referințe tipărită, și cataloagele electronice, Internetul și bazele de date se află pe același „cîntar” în ceea ce privește utilizarea lor. Cataloagele tradiționale înregistrează un procent

minim de utilizare 18%, dar sînt totuși un instrument indispensabil de informare.

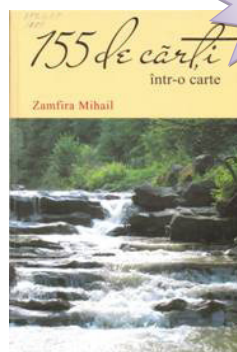
Proporția observațiilor de constructive, care reies din analiza rezultatelor, este destul de mică, totuși existența lor ne permite să definim o serie de noi obiective:

- realizarea unei cît mai bune transmiteri a informațiilor utile cititorilor cu ajutorul instrumentelor de informare pe care le deține Serviciul Referințe în prezent;
- evaluarea, realizarea propunerilor venite din partea utilizatorilor serviciului;
- satisfacerea cererilor utilizatorilor cu maximum de profesionalism și promptitudine;
- o comunicare cît mai bună cu utilizatorii;

Așadar, atenția trebuie centrată pe utilizator, iar efortul bibliotecarului trebuie orientat spre o cît mai bună informare. Acest lucru se poate realiza în bibliotecă, instituția ce rămîne un sistem deschis, dinamic, eficient, în care procesele de informare funcționează în dublu sens: de la bibliotecă (ca deținător de informație) la utilizator (consumator de informație), dar și invers, avînd în vedere importanța cunoașterii opțiunilor, preocupărilor, preferințelor sale.

Bibliografie consultată:

1. **Ancheta și metodele ei**: Chestionarul, interviul de producere a datelor, interviul comprehensiv. Iași: Polirom, 1998. 334 p. ISBN 973-683-141-8
2. **Ganea, Varvara**. Sondajul: un exercițiu biblioteconomic. In: *Confluente bibliologice*, 2007, nr 1-2, p. 39-42.
3. **Iluț, Petru**. Ancheta sociologică și sondajul de opinie : Teorie și practică. Iași: Polirom, 1997. 216 p. ISBN 973-9248-65-9
4. **Miftode, V**. Anchete bazate pe chestionar. In: *Metodologia sociologică : Metode și tehnici de cercetare sociologică*. Galați, 1995, p. 241-245.
5. **Scobioală, Genoveva**. Sondajul, formă de investigare a muncii în bibliotecă. In: *Biblioteca Municipală B. P. Hasdeu: Dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate : Culeg. de comunicări de la Conf. Intern. consacrată aniversării a 130-a a Bibl. Municipale*. Ch., 2007, p. 44-52.

ACHIZIȚII
RECENTE

Mihail, Zamfira. 155 de cărți într-o carte / Zamfira Mihail ; cuv. introd.: Lidia Kulicovski ; coord. proiect: Lidia Kulicovski, Vlad Pohilă, Vasile Șoimaru. - Ch. : Prometeu, 2010 (Comb. Poligr.). - 530 p. iconografie. - ISBN 978-9975-919-81- 4 ; Total ex.: sl2-1

RELEVANȚA TRANSFERULUI DE INFORMAȚIE

Margarita IULIC,
bibliotecar
Valentina VACARCIUC,
bibliotecar

Pornind de la afirmația IFLA reflectată în Manifestul de la Haga (2002) că bibliotecile și serviciile informaționale au responsabilitatea de a facilita și a promova accesul public la informațiile de calitate și la mijloacele de comunicare, precum și de la ideea că modernizarea învățământului superior din Republica Moldova în contextul Procesului de la Bologna necesită asigurarea calității învățământului, Serviciul Marketing și Activitate Editorială, Serviciul Cercetări și Asistență de specialitate a lansat sondajul sociologic cu tema: „Biblioteca Științifică și transferul de informație către utilizatori”. Scopul cercetării este evaluarea rolului Bibliotecii în transferul de informație către utilizatori pentru a realiza optim misiunea în acoperirea eficientă, documentar-informațională a procesului didactic, de cercetări științifice, asistența utilizatorilor în procesul de selectare și utilizare a informației, a determina căile de sporire a calității tuturor serviciilor prestate, diversificarea acestora.

Prin intermediul sondajului au fost urmărite obiectivele:

- ☛ analiza conținutului și tipul informației, care ajută la definirea produselor și serviciilor adaptate utilizatorilor;
- ☛ analiza comportamentelor de informare, care ajută la definirea tipului necesar de formare a utilizatorilor;
- ☛ analiza motivațiilor și atitudinilor, care ajută la explicarea fundamentului comportamentelor și nevoilor utilizatorilor.

Ipoteza investigației constă în aceea că relevanța, promptitudinea și calitatea activității instituției noastre, prospectarea unor noi direcții strategice depinde, în mare măsură, de o bună cunoaștere a utilizatorilor, a nevoilor de informare și așteptărilor pe care le au. Îmbunătățirea interacțiunii dintre specialiștii din domeniul informării și comunitatea utilizatorilor poate ajuta la dezvoltarea sistemelor de informare.

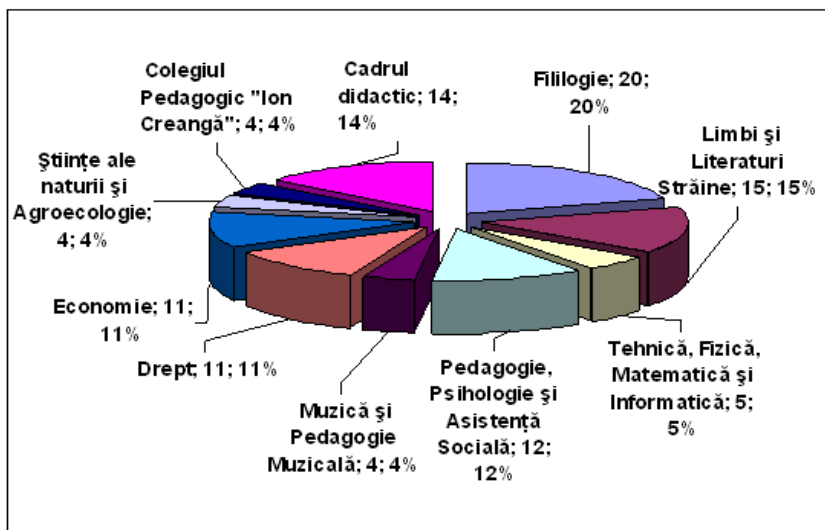
Ca metodă de cercetare a fost folosit chestionarul, structurat în șase capitole, cu 43 de itemi. Chestionarul a fost aplicat pe un eșantion de 100 de subiecți (studenți și masteranzi de la cele 8 facultăți, cadrele didactice, elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă”) și realizat în Bibliotecă în luna octombrie 2010. Este de menționat că în eșantion au fost aleși studenții din anii de studii II, III, IV, deoarece ei au o experiență mai vastă în calitate de utilizatori ai serviciilor de informare. Chestionarele au fost distribuite în toate sălile de lectură.

Analiza chestionarelor prezintă opiniile utilizatorilor la nivelul lotului general și în corelație cu facultățile. Procentul de răspunsuri la chestionar a fost de 100%.

Prezentarea și interpretarea rezultatelor

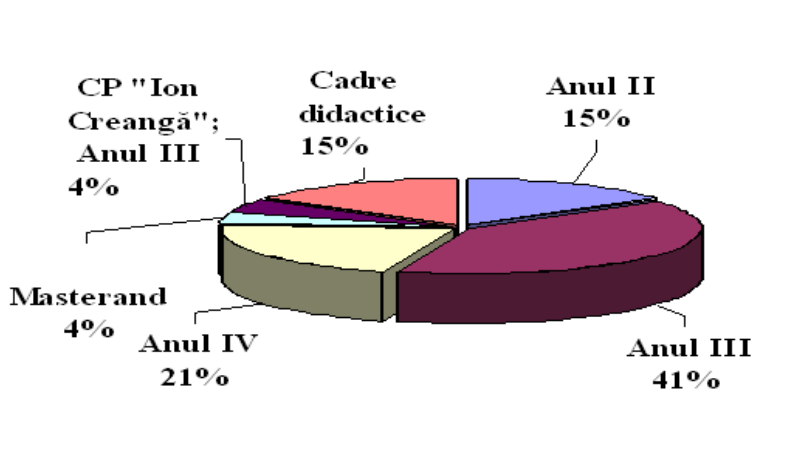
Datele sistematizate despre subiecții participanți sînt prezentate în Fig. 1. (itemii 36, 41.) Proporția respondenților: studenți și masteranzi - 82%, cadrele didactice - 14%, elevii - 4%.

Figura 1. Reprezentarea subiecților în eșantion.

Analiza subiecților după ani de studii indică că majoritatea respondenților sînt din anul III - 41%, anul IV - 21%. (itemul 37, Fig. 2.)

Figura 2. Structura eșantionului în funcție de anul de studiu

După forma de studii rezultatele s-au distribuit astfel: 86% - secția zi, 14% - fiind cadre didactice. (itemul 39)

După forma de înmatriculare: 41% - prin contract, 59% - din buget.

În raport de gen avem următoarele rezultate: feminin – 71%, masculin – 29%. Ceea ce este reprezentativ pentru colectivitatea generală a utilizatorilor. (itemul 42)

Accesul la resursele infodocumentare

1. La întrebarea care este rolul Bibliotecii Universitare în formarea Dvs. ca personalitate și ca specialist majoritatea subiecților 74% au răspuns că Biblioteca este partener în studiu și cercetări, 19% - intermediar între utilizator și informație, 18% - formator.
2. Analizând răspunsurile la itemul 2 „Cît de des vizitați punctele de acces ale Bibliotecii Universitare ” putem menționa că utilizatorii cu ponderea cea mai mare în răspuns sînt cei care frecventează Biblioteca de 2-3 ori pe săptămîină - 35%, în funcție de necesitate – 30%, în fiecare zi - 29%, lunar - 7%, în zilele de odihnă – 3%, în perioada sesiunii – 1%. Se poate observa că majoritatea subiecților apelează în mod frecvent la serviciile bibliotecii, ceea ce ilustrează, evident, necesitatea serviciilor.
3. Scopul vizitelor la bibliotecă este divers, dar prioritatea o dețin intrările pentru studii și cercetări – 90%; pentru lucrul independent – 36%; acces Internet – 24%; pentru participarea la activitățile științifico-culturale – 15%; pentru a copia documentul identificat- 12%; pentru recreare – 7%; pentru comunicare cu colegii – 6%.
4. Pentru a obține informația necesară, majoritatea subiecților preferă accesul liber la raft – 67%, catalogul on-line – 44%, catalogul tradițional și expoziții de documente – 27%, pagina web: <http://libruniv.usb.md> și bibliografia cursului – 23%, site-uri tematice – 20%, reviste informative – 11%, zile de informare – 4%. Procentul utilizatorilor catalogului on-line, paginii web a Bibliotecii, site-urilor tematice demonstrează că acest gen devine preferat, deoarece este modern, mai rapid, acordă un număr mare de căi de găsire a informației și crearea de bibliografii proprii. Analiza efectuată ne arată că cadrelor didactice utilizează toate mijloacele de informare, pentru a face față cu succes asigurării calității și dezvoltării sistemului de învățămînt.
5. În ceea ce privește sursele de documentare solicitate mai frecvent utilizatorii optează pentru: cărți - 92%, publicații în serie - 41%, e-documente – 10%, documente AV (casete audio-video, dischete, etc.) – 4%, resurse electronice (CD, DVD) – 11%), Baze de date – 19%.

Tabelul nr.1. Afirmările privind sursele documentare solicitate mai frecvent în raport cu Facultățile

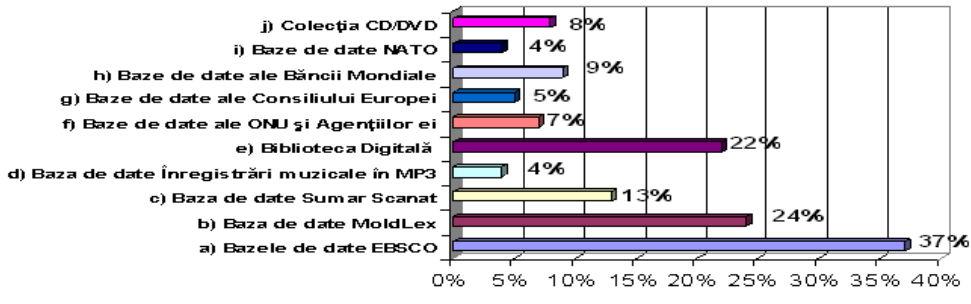
Nr. d/o	Facultatea	Cărți		Publicații în serie		e-documente		Documente AV		Resurse electronice (CD,DVD)		Baze de date	
			%		%		%		%		%		%
1.	Filologie	19	95	8	40			1	5	1	5	1	5
2.	LLS	14	93	5	33,3	3	20	1	6,67	2	13,3	3	20
3.	TFMI	6	120	1	20		0		0		0		0
4.	PPAS	12	100	2	16,7	1	8,3		0		0	2	16,7
5.	MPM	3	75	2	50	1	25	2	50	4	100	2	50
6.	Drept	11	100	5	45,5		0		0	2	18,2	4	36,4
7.	Economie	10	91	6	54,5	2	18		0		0	2	18,2
8.	ȘNA	2	50	1	25		0		0		0	1	25
9.	Colegiu Pedagogic	3	75	1	25	1	25		0		0	1	25
10.	Cadrele didactice	12	86	10	71,4	2	14		0	2	14,3	3	21,4
	TOTAL	92	92	41	41	10	10	4	4	11	11	19	19

Analizînd datele obținute, putem constata că mai solicitate sînt cărțile și publicațiile în serie. Răspunsurile pot explica procentele de la itemul următor.

- În scopul obținerii informației, subiecții preferă: suportul tradițional - 66%, electronic - 37%. Putem spune că sînt trei grupe de respondenți: utilizatorii ce preferă suportului tradițional, utilizatorii suportului electronic și cei ce folosesc astăzi suportul tradițional cît și cel electronic. Ne bucură că noile tipuri de documente și noile modalități de acces la informație nu i-au determinat pe utilizatori să renunțe la sursele tradiționale. Generalizînd rezultatele obținute, constatăm că cartea a fost și rămîne o sursă primordială de informație veridică.
- Evaluînd datele la itemul: "La ce resurse electronice apeლაți mai frecvent?", observăm următoarele rezultate (Figura 4.). Dintre tipurile de resurse electronice cel mai frecvent utilizatorii apelează la Bazele de date EBSCO – 37%. Aceste baze pot fi accesate în sălile de lectură 1, 2, 3, 4, 8, Mediatecă, Serviciul Referințe Bibliografice, Centrul de Documentare al ONU, de la calculatoarele din rețeaua Universității și constituie un suport important în realizarea activității de cercetare. Dintre bazele de date consultate mai des putem menționa: baza de date MOLDLEX, Biblioteca Digitală. Observăm că Biblioteca Digitală ocupă locul al treilea, ceea ce este un indicator bun și sperăm că necesitatea în accesarea ei va fi mereu în creștere, urmată de baza de date SumarScanat, baze de date ale Băncii Mondiale, colecția CD/DVD, baza de date ale ONU și Agențiilor ei, baze de date ale Consiliului Europei, baza de date Opere muzicale în MP3 și baze de date NATO. Procentajul indicat în Fig. 3 este explicabil prin natura informației specializate, adresate reprezentanților din anumite domenii.

Figura 3. Resurse electronice utilizate în Bibliotecă

8. Sondajul relevă faptul că pagina WEB a bibliotecii este utilizată de 80% de respondenți, dovadă că ea prezintă interes și devine indispensabilă în activitatea de informare și cercetare. 18% de respondenți - nu au utilizat pagina WEB, 2% - nu au știut de existența acesteia.
9. Opiniile subiecților la nivelul lotului general vizavi de ordinea priorităților serviciilor de Bibliotecă de care beneficiază este următoare: 1) Consultarea documentelor în sala de lectură; 2) Împrumut de publicații la domiciliu; 3) Acces Internet; 4) Înregistrarea pe dischetă/stik; Imprimări din Internet, baze de date; Copierea documentelor; Servicii de referințe; 5) Catalogul on-line – WEB OPAC; Consultare CD, DVD; Accesarea bazelor de date; 6) Accesarea site-ului Bibliotecii; Scanarea documentelor. Succesiunea preferințelor respondenților ne confirmă încă odată prioritatea documentelor tradiționale.
10. În legătură cu variantele preferate prin care se obține informația în regim de servire, subiecții optează pentru: regim mixt – 50%, acces liber la raft – 28%, regim cerere/ofertă – 22%. Rezumând răspunsurile, observăm că regimul mixt de servire este mai convenabil, ceea ce înseamnă că bibliotecarii reușesc să răspundă exigentelor nevoi informaționale ale utilizatorilor.
11. Răspunsurile la itemul cît de des utilizatorii apelează la ajutorul bibliotecarului în sălile cu acces liber la raft, s-au repartizat după cum urmează: întotdeauna – 38%, rareori – 35%, mă discurs singur – 9%, accesez OPAC-ul pentru a determina cota -11%, utilizează cunoștințele acumulate în cadrul cursului *Bazele Culturii Informaționale* – 7%. După cum se observă o mare parte din utilizatori consideră important ca bibliotecarul să-i asiste pe parcursul procesului de căutare. Aceasta demonstrează că, odată cu apariția noilor tehnologii ale informării și comunicării, abilitățile pe care le posedă bibliotecarul în privința căutării și regăsirii informațiilor sînt totmai solicitate de către utilizatori.
12. La itemul "Care din următorii factori Vă împiedică cel mai mult în utilizarea avantajelor accesului liber la raft?" procentajul este următor: lipsa documentului solicitat la raft – 35% , incapacitatea de a găsi documentul necesar la raft – 29%, lipsa cunoștințelor și abilităților de orientare în spațiile info-bibliotecare – 19%, condiții sanitaro-biologice (iluminarea insuficientă, frigul) – 12%, com-

portamentul inadecvat al utilizatorilor – 3%, grija și consultanța insuficientă oferită de bibliotecar – 3%. Luînd în considerare toate răspunsurile, putem menționa că nu toți utilizatorii posedă cunoștințe, deprinderi și abilități de comunicare suficiente pentru orientarea în spațiul informațional. Dar pentru afirmarea bunei reputații a Bibliotecii și eficientizarea serviciilor prestate, bibliotecarii trebuie să și perfecționeze permanent activitatea, să revadă relațiile cu utilizatorii ca să răspundă solicitărilor acestora.

13. Procentul subiecților care declară că întotdeauna găsesc informațiile necesare este destul de mare – 71%, uneori găsesc – 28%, nu găsesc nici o informație din cele căutate – 1%. Biblioteca reușește să răspundă nevoilor de informare ale utilizatorilor. Procentul demonstrează că ea desfășoară o activitate eficientă, achitîndu-și onorabil misiunea sa de bază, aceea de a sprijini procesul de educație și de cercetare care se desfășoară la nivelul învățămîntului superior.
14. Referitor la aceea dacă sînt mulțumiți de timpul în care li se pune la dispoziție informația necesară răspunsurile s-au clasat astfel: mulțumit - 52%, foarte mulțumit - 38%, satisfăcut – 10%. Analizînd rezultatele obținute putem concluziona că, preponderent, timpul în care li se oferă informația corespunde cu dorința utilizatorilor.
15. Apreciînd aportul bibliotecarilor la formarea deprinderilor de căutare și regăsire a informațiilor în Bibliotecă – cursul *Bazele Culturii Informaționale*, respondenții răspund: 56% - satisfăcut, 39% - foarte satisfăcut, 4% - parțial satisfăcut, 1% - nesatisfăcut. Cu toate că proporția aprecierilor negative, care reiese din procente, este destul de mică, existența lor ne atenționează că trebuie să fim mai interesați de calitatea formării abilităților informaționale ale utilizatori în cadrul cursului *Bazele Culturii Informaționale*, avînd în vedere importanța lor în procesul de căutare și regăsire a informației.

Calitatea serviciilor/produselor infobibliotecare

16. Evaluînd oferta documentară în domeniul studiat subiecții au dat următoarele aprecieri: excelent – 29%, bun – 49%, acceptabil – 15%, slab – 3%. Putem spune că cererile utilizatorilor sînt în cea mai mare măsură satisfăcute, deoarece în prezent avem posibilitatea de a lucra cu documentele tradiționale și electronice, numărul cărora fiind în creștere permanentă. Un aport considerabil în completarea fondului corespunzător cu standardele învățămîntului superior îl dețin Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor și Centrul Managerial.
17. Studiînd aprecierile privind colecțiile structurilor internaționale: *CD al ONU (deschis din 2001)*, *Colecția Băncii Mondiale (2007)*, *Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei (aprilie 2007)*, *Punctul Informare Documentare NATO (2010)*, *Colecția Institutului Cultural Român, Direcția Români din Afara Țării (2009)*, *Fondul WILHELMI (2004)*, *Fondul AGEPI (2007)*, *Colecția Lituania (2010)*, constatăm răspunsurile: excelent – 26%, bun – 48%, acceptabil – 12%, slab – 2%. Procedeele de propagare, convingerea de utilitatea surselor respective contribuie la creșterea solicitărilor acestor colecții din partea utilizatorilor.

18. Aprecierea titlurilor publicațiilor în serie este următoarea: bun – 54%, excelent – 23%, acceptabil – 20%, slab – 1%. Comparînd opiniile subiecților lotului general cu rezultatele în raport cu facultățile, am observat că ele nu diferă esențial. Interesată de schimbările pozitive în activitatea de informare, Biblioteca își diversifică fondul de publicații, luînd în considerare acoperirea documentară a tuturor specialităților.
19. Prezintă o valoare deosebită aprecierea atitudinii bibliotecarilor față de utilizatori: 48% o notează fiind bună, 42% - excelentă, 7% - acceptabilă, 2% - slabă. E de menționat faptul că atitudinea bibliotecarilor față de utilizatori a fost apreciată înalt și în raport cu categoriile de utilizatori.
20. Îndeplinirea cererilor de informare se apreciază astfel: excelent – 32%, bun – 48%, acceptabil – 10. Aceasta denotă o organizare bună și rapidă a satisfacerii solicitărilor utilizatorilor.
21. Aprecierea condițiilor de studiu este următoarea: excelent – 35%, bun – 42%, acceptabil – 17%, slab - 5%. Se poate afirma că condițiile de studiu, în general, sînt favorabile, dar trebuie să ținem cont, că o parte din respondenți au evidențiat iluminarea nesatisfăcătoare.
22. Dotarea cu echipament tehnic se apreciază: bun – 35%, acceptabil – 31%, excelent – 18%, slab – 9%. Sondajul a demonstrat că o proporție semnificativă de subiecți doresc un echipament tehnic mai performant.
23. Evaluînd accesul la Internet, subiecții îl notează ca fiind: bun – 35%, excelent – 24%, acceptabil -23%, slab – 12%. Respondenții și-au exprimat astfel părerile, deoarece întîmpină dificultăți privind viteza scăzută a INTERNET-ului,
24. Aranjarea documentelor în raftul cu acces liber: 47% – bun, excelent – 28%, acceptabil -14%, 3% – slab.
25. Promovarea cursului Bazele Culturii Informaționale se apreciază astfel: 52% – bun, 20% – excelent și acceptabil, 4% – slab.
26. Apreciînd activitatea expozițională (expoziții tematice/informative tradiționale/online <http://libruniv.usb.md> utilizatorii notează: 46% – bun, 35% – excelent, 9% – acceptabil, 1% – slab. Se poate spune că respondenții consideră activitatea expozițională importantă și utilă în procesul de studiu, informare și cercetare.
27. Conținutul site-ului Bibliotecii <http://libruniv.usb.md> este considerat: bun – 53%, excelent – 30%, acceptabil – 13%, slab – 2%. Datele în raport cu facultățile pentru conținutul site-ului sînt similare. Procentul cel mai mare fiind calificat ca excelent și bun de cadrele didactice, Facultatea Drept, Facultatea Economie, Facultatea Filologie, Facultatea Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială, Facultatea Limbi și Literaturi Străine.
28. Subiecții investigației apreciază reclama, publicitatea, materialele promoționale în felul următor: bun – 50%, excelent – 20%, acceptabil – 16%, slab - 4% . Beneficiarii sînt convinși că reclama, publicitatea, materialele promoționale sînt acțiuni ce detetmină imaginea Bibliotecii, familiarizează, informează despre activitatea științifică, culturală și serviciile prestate.
29. Procentajul obținut la aprecierea programului de funcționare a Bibliotecii in-

dică asupra faptului că pentru utilizatori programul este convenabil: excelent – 44%, bun – 41%, acceptabil – 10%.

30. Aprecierile utilizatorilor la itemul care din subdiviziunile Bibliotecii sînt cel mai bine organizate prezentăm în Tabelul nr.2.

Tab. nr.2. Calitate, pertinență, accesibilitate în subdiviziunile Bibliotecii

Nr d/o	Subdiviziunile Bibliotecii	Slab	Mediu	Bine	Foarte bine
		%	%	%	%
a)	Sala de Lectură nr.1, Științe Socioumanistice și economice		12%	30%	32%
b)	Sala de Lectură nr.2, Științe Filologice		2%	41%	31%
c)	Sala de Lectură nr.3, Științe reale, naturale, Ecologie, Pedagogie, Psihologie, Artă		4%	29%	32%
d)	Sala de Lectură nr.4, Documente în Limbi Străine	2%	6%	33%	27%
e)	Sala de Imprumut nr.1, Documente Științifice/beletristică		2%	39%	45%
f)	Sala de Imprumut nr.2, Documente Didactice/Metodice	3%	9%	37%	25%
g)	Sala de Imprumut nr.3, Oficiul Documente Muzicale		12%	36%	14%
h)	Sala de Imprumut nr.4, Documente în Limbi Străine	5%	9%	42%	25%
i)	Serviciul Referințe Bibliografice	1%	1%	39%	17%
j)	Serviciul Documentare-Informare Bibliografică		3%	34%	22%
k)	Centrul Manifestări Culturale, CD ONU		6%	37%	21%
l)	Mediateca	3%	8%	40%	30%

31. Sondajul a arătat că o proporție semnificativă de respondenți apreciază drept cele mai bine organizate serviciile următoare: Sala de împrumut nr.1, Documente Științifice/beletristică (foarte bine – 45%, bine – 35%), Sala de Lectură nr.1, Științe Socioumanistice și economice (foarte bine – 32%, bine – 30%), Sala de Lectură nr.3, Științe reale, naturale, Ecologie, Pedagogie, Psihologie, Artă (foarte bine – 32%, bine – 29%), Mediateca (foarte bine – 32%, bine – 29%). Putem spune că lucrează operativ Serviciul Documentare/Informare Bibliografică (foarte bine – 22%, bine – 37%), Serviciul Referințe Bibliografice (foarte bine – 17%, bine – 39%). E de menționat Centrul Manifestări Culturale, CD ONU (foarte bine – 21%, bine – 37%), care prin reflectarea publică a rezultatelor activității Bibliotecii, participarea la proiectele sociale, culturale și didactice, desfășurarea manifestărilor menite să familiarizeze diverse grupe de utilizatori cu valorile general umane, devine tot mai atrăgător pentru beneficiari.

32. Marea majoritate dintre cei chestionați – 89%, au remarcat că posedă o cultură informațională bine formată și susțin că la formarea ei în mod semnificativ a contribuit Biblioteca prin promovarea cursului *Bazele Culturii Informaționale*. O parte mică din chestionați - 9%, înțeleg că nu posedă suficient deprinderile de cultură informațională.

33. Necesitatea și impotanța promovării cursului *Bazele Culturii Informaționale* în

continuare ne demonstrează răspunsurile la itemul „De ce cunoștințe /deprinderi duceți lipsă?": Metodele de căutare în catalogul electronic, baze de date, Internet – 23%; Regulile de întocmire a referințelor bibliografice pentru lucrări științifice (descrierea bibliografică, prezentarea trimiterilor și citărilor) – 36%; Utilizarea surselor de informare (conspectarea, elaborarea referatului unui document, listei bibliografice etc.) – 11%; Incapacitatea de a formula corect cererea de informare – 8%; Efectuarea cercetărilor bibliografice în cataloagele tradiționale (alfabetic, sistematic) – 18%.

Abilitățile și calitățile bibliotecarului

34. Apreciind calitățile bibliotecarului, respondenții apreciază cel mai mult: comunicarea – 57%; receptivitatea – 52%, amabilitatea și rapiditatea – 47%. Personalul bibliotecii, în opinia respondenților, posedă competențe profesionale și abilități de comunicare pentru activitatea eficientă cu utilizatorii.

Opinii. Sugestii. Gînduri

35. La itemul: „Ce recomandări puteți oferi pentru augmentarea eficienței demersului infodocumentar al Bibliotecii universitare?” subiecții investigației au dat următoarele sugestii:

- să fie mai multă literatură de specialitate (economie);
- dezvoltarea colaborării cu alte biblioteci universitare din Republica Moldova și de peste hotare;
- conectarea la Internet cu o viteză mai mare;
- calculatoare mai performante;
- majorarea exemplarelor de cărți care sînt mai des solicitate;
- programarea în „orele de vîrf” la Mediatecă;
- completarea fondului de cărți cu aparițiile editate recent;
- abonarea revistelor **Sprache & Kommunikation, D*Als Fremdsprache**; noi surse de informare;
- dotarea sălilor cu aparate tehnice noi.

36. Opiniile și sugestiile la itemul: „Ce servicii noi ar trebui introduse în Bibliotecă?” sînt:

- organizarea unui cenaclu în cadrul sălii de filologie, cercuri de specialitate;
- mărirea volumului Bibliotecii Digitale;
- cabinet lingofonic pentru lucrul cu înregistrările în limbi străine;
- servicii de scanare;
- vizionarea filmelor după romanele propuse pentru lectură;
- acces la vizionarea textelor literare;
- acces WI – FI;
- selectarea electronică a informației.

Orice om are dreptul la opinie proprie, dreptul de acces la toate tipurile de informații, la activități creatoare și intelectuale. Biblioteca și bibliotecarii susțin și promovează principiile libertății intelectuale și oferă acces nelimitat la informații.

Generalizînd rezultatele obținute în urma investigației „*Biblioteca Universitară și transferul de informație către utilizatori*”, putem constata:

- în scopul realizării cu succes a obiectivelor orientate spre îmbunătățirea calității serviciilor și crearea unui mediu favorabil activității utilizatorilor, personalul Bibliotecii trebuie să continue evaluarea și monitorizarea necesităților și cerințelor beneficiarilor, avînd în vedere importanța cunoașterii opțiunilor, preocupărilor și preferințelor sale;
- asigurarea accesului larg la informație prin punerea la dispoziție a resurselor electronice și celor în format tradițional;
- automatizarea proceselor bibliografice;
- implementarea mai activă a tehnologiilor informaționale care vor contribui la facilitarea accesului la informație;
- dezvoltarea segmentului electronic al colecțiilor prin digitizarea lor, achiziția documentelor în format electronic și extinderea accesului la resurse informaționale electronice;
- formarea beneficiarilor prin promovarea cursului *Bazele Culturii Informației*, cu scopul de a cunoaște sursele, facilitățile oferite de sistemele de informare;
- elaborarea ghidurilor cu informații utile pentru ca utilizatorii să-și consolideze abilitățile însușite la lecțiile de instruire;
- îmbunătățirea condițiilor de studii prin crearea unui mediu confortabil pentru informare, documentare și cercetare științifică;
- dezvoltarea profesională a bibliotecarilor prin formarea continuă în concordanță cu nivelul contemporan de dezvoltare a tehnologiilor informaționale;

În concluzie, dorim să menționăm că Biblioteca universitară, fiind un sistem deschis, dinamic, eficient este o verigă importantă în sistemul învățămîntului superior. Toată activitatea sa este orientată spre aplicarea completă a ideilor promițătoare în educația modernă. Desfășurarea activităților tradiționale, precum și introducerea noilor tehnologii informaționale vor atrage utilizatorii la Bibliotecă.

Bibliografie consultată:

1. **Declarația de la Glasgow privind Bibliotecile, Serviciile de informare și Libertatea intelectuală.** [citată noiembrie 2010]. Disponibil pe Internet: <archive.ifla.org/faife/policy/iflastat/gldeclar-ro.html>
2. **Manifestul Internet IFLA.** [citată octombrie 2010]. Disponibil pe INTERNET: <www.ifla.org/III/misc/im-ro.htm>
3. **Cheradi, Natalia ; Țurcan, Nelly.** Marketing și biblioteca universitară. Ch. : Centrul Ed.- poligr. al USM, 2003. 145p. ISBN 9975-9604-2-1

POTENȚIALUL FORMATIV AL COLECȚIEI DE CARTE RARĂ

Elena SCURTU,
Ana NAGHERNEAC

Domeniul educațional reprezintă o gamă variată de probleme adecvate unei societăți democratice, unei economii de piață, în soluționarea cărora sînt antrenate școala, familia, mai multe instituții sociale, inclusiv bibliotecile.

Am putea înșirui o mulțime de maxime despre importanța bibliotecii în formarea profesioniștilor care aici își dezvoltă inteligența, imaginația creativă, limbajul, sensibilitatea, deschiderea spre valorile științei și culturii umane.

Mihail Sadoveanu definea rolul cărții în viața spirituală a lumii, funcția ei socială, destinația ei morală și culturală astfel: „Cartea îndeplinește nu numai minunea de a ne pune în contact cu semenii noștri depărtați în timp și spațiu; cartea îndeplinește fapta de mirare de a ne face să trăim în afară de minciună, nedreptate și prejudecăți. În aceste urne sacre, în care poezii și cugetătorii și-au închis inimile, găsim acea putere fără moarte care mișcă umanitatea înainte în progresul ei necontenit”... (text reproduș după: Simonescu, Dan. Laudă cărții. In: *Scurtă istorie a cărții românești*. - București, 1994, p. 7).

În ultimul timp se scrie și se discută foarte mult despre problemele educației, dar realizările nu s-au conturat plenar, demonstrîndu-se, a cîta oară, că educația este un proces esențial în formarea omului și în edificarea societății cunoașterii. Printr-o astfel de comunicare încercăm să subliniem încă o dată importanța cărții, mai exact, a cărții rare, a cărții vechi în devenirea unui profesionist competent și pregătit pentru soluționarea unui întreg ansamblu de probleme la zi.

Valorificarea colecției de carte rară urmărește mai multe obiective, dintre care am remarca următoarele:

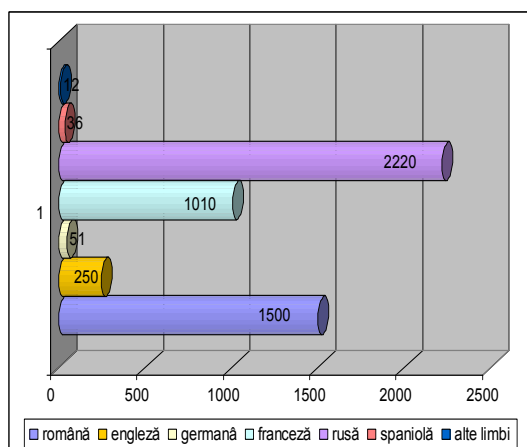
- formarea unui sistem de cunoștințe despre fenomenele și procesele din trecut;
- stimularea interesului pentru lectură;
- stimularea interesului pentru cercetare și descoperire;
- formarea unei gândiri proprii, flexibile, deschise spre idei noi;
- formarea spirituală a personalității capabile să cultive cele mai înalte calități umane;
- formarea mîndriei, demnității naționale;
- formarea viziunilor individuale.

Primele cărți rare din Biblioteca Universității de Stat din Bălți sînt inventariate începînd chiar cu anul 1945, anul fondării bibliotecii. Cu timpul, colecția de carte rară s-a amplificat și s-a diversificat și devenind *mîndria bibliotecii*.

Confluente Bibliologice

La moment, colecția dată însumează peste 5 500 de documente: cărți și autori, seriale din România, Franța, Rusia, Germania, Anglia, în limbile română – 1 500, engleză - 250, germană - 51, franceză - 1 010, rusă - 2 220, ucraineană - 20, italiană - 7, spaniolă - 36, poloneză - 2, portugeză - 3, latină - 4, greacă - 3. Cea mai veche carte datează din secolul al XVIII – lea.

O prezentare grafică a colecției de carte rară pe limbi

În comunicarea noastră va fi reflectat, în mare parte, potențialul formativ al colecțiilor în limbile română și franceză, colecții care au beneficiat de o cercetare mai aprofundată.

Colecția de carte rară în limba română conține mărturii documentare din mai multe domenii ale științei și culturii române (predomină lingvistica, literatura, istoria), editate cu precădere la sfârșitul sec. XIX – începutul sec. XX, precum și traduceri din alte limbi.

Două din cele mai vechi cărți din colecția Bibliotecii sînt: *Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie care acum întîi sau Tipărit întru același chip în zilele prea înălțatului Domn Io Grigorie Ioan Voevod cu osîrdia și cu toată cheltuiala pria Sfințitului Mitropolit al Moldovei Kvri Gavril. – Iași, 1761. – 396 p.: il.*, care cuprinde 4 Evanghelii: după Ioan, Matei, Luca și Marcu și *Казанія. – [S.l.: S.n.], 1790. – 1730 p.*

Coperta *Kazaniei* este din lemn, acoperit cu piele și mai păstrează urmele încheieturilor. Este scrisă în limba slavonă veche și conține o culegere de predici bisericești, în care sînt explicate pasaje din Noul Testament la duminici și la marile sărbători rostite de Ioan Damaschin, Grigore Bogoslovul, Vasile cel Mare; Anastasie Sinaitul; Teodor Tiron, Nectarie; arhiepiscopul Constantinopolului, arhiepiscopul Ciprului.

Cartea dată a fost dăruită Bibliotecii noastre de către Arhimandritul Marchel de la Catedrala *Constantin și Elena* din or. Bălți

Alte două studii, care ilustrează istoria României în afirmarea ei, sînt: **Ursu, I.** *Ștefan cel Mare domn al Moldovei de la 12 aprilie 1457 pînă la 2 iulie 1504. – București: Inst. de Arte Grafice „Antonescu”, Soc. in nume colectiv, 1925. – 461 p. – Biblioteca istorică*, care conține numeroase date, evenimente, aprecieri ce țin de viața plină de zbugium a ilustrului domnitor. Autorul abordează mai multe

probleme ce preocupau țara în timpul domniei lui Ștefan cel Mare: luptele pentru ocuparea și consolidarea tronului; luptele pentru emanciparea Moldovei de tributul turcesc; relațiile încordate cu Polonia; concepția de stat și funcțiunile principale administrative și judecătorești; oastea; cetățile, mănăstirile și bisericile; familia și personalitatea; situația social-economică a Moldovei. Lucrarea include rezultatul cercetărilor de mai bine de 25 de ani, efectuate de autor în biblioteci, arhive

Celălalt studiu, *Jorga, Nicolae. Istoria Românilor în chipuri și icoane. Craiova : Ed. Ramuri, 1921. – 336 p.*, conține identificări ale universului românesc manifestat de-a lungul anilor în viața de fiecare zi în construcția și amenajarea locașelor sfinte, a mormintelor, a locuințelor, confecționarea vestimentației, în comerț, în meșteșuguri, în arta medicală.

Nu putem trece cu vederea și câteva documente care pun în lumină istoria orașului Bălți, localitate importantă pentru cei care s-au format în ea: *Sfințirea catedralei din Bălți, 2 iunie 1935. – București : Consiliul Eparhiei Hotinului, 1935. – 66 p.*

CATEDRALA DIN BĂLȚI

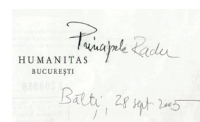

M. S. REGELE CAROL AL II-LEA ȘI MARELE VOIEVOD MIHAI DE ALBA-IULIA, în procesiunea de înconjurare a catedralei din Bălți.

Lucrarea conține informații despre manifestările prilejuite de sfințirea Catedralei din Bălți, la care au participat oficialități bisericești și civile din țară: regele Carol al II-lea însoțit de Guvern, Marele voievod de Alba Iulia, Mihai.

În anul 2005, Alțea Sa Radu de Hohenzollern-Veringen a vizitat Catedrala din Bălți, la sfințirea căreia participase socrul său, Regele Mihai, Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți, întâlnindu-se cu profesori și studenți. Au fost evocate evenimente din istoria României de la începutul secolului XX. Prințul Radu a lăsat un autograf pe cartea *Mihai al României: o perspectivă în imagini a vieții Majestății Sale și a istoriei Familiei Regale a României publ. cu ocazia aniversării vârstei de 80 de ani a Regelui Mihai la 25 oct. 2001. – București : Humanitas, 2001. – 176 p.* Cartea reproduce imagini ale familiei regale însoțite de succinte informații. Cuvântul înainte este semnat de Principesa Margareta.

Interesant este și *Primul ghid al municipiului Bălți /Sub dir. I. Broitman. – Bălți, 1938. – 138 p. (xerocopie).* Ghidul, altfel-zis, cartea

de vizită a orașului, reflectă istoria așezării de la înce-puturi pînă la mijlocul anilor 30 ai sec. XX cu toate încercările prin care a trecut, cu realizările în economie, agricultură, învățămînt (cuprinde informații și despre Liceul „Ion Creangă”), medicină, cultură, jurisprudență, cu informații despre personalități marcante: primari, prefecți, oameni de afaceri.

Surprind unele inițiative specifice acelor vremuri: înființarea *Tovărășiei de Împrumut și Păstrare* (societate cooperativă) ce se remarcă prin spiritul solidarității între membrii ei; a Societății de ajutor „Unirea” pentru susținerea comercianților.

1-4 / 2010

Sentimentul național adevărat nu se dezvoltă oare prin cunoașterea istoriei naționale?

Studentii de la toate facultățile pot găsi în colecția de documente rare variate surse de inspirație. Vom consemna în continuare doar cîteva din cărțile interesante (cu adevărat rare) pentru tinerii cercetători, indispensabile în redactarea diverselor comunicări, teze de an, teze de licență, de master și, de ce nu, utile în cazul elaborării unor teze de doctor în pedagogie; în studierea istoriei dezvoltării unei științe; în elaborarea studiilor comparative; în pregătirea profesională generală.

În domeniul **Pedagogie, Învățămînt** remarcăm următoarele surse: *Antonescu G. G. Din problemele pedagogiei moderne. – București : Cartea Românească, 1923. – 273 p.* În volum este analizat specificul școlilor și curentelor noi în pedagogie, care le depășesc pe cele ale trecutului (studentii vor însuși noțiuni de pedagogie comparată), subliniindu-se momentele forte și mediocre în procesul educațional; *Mehedinți-Soveja, S. Altă creștere – școala muncii. – Ed. a 7-a. – București : Ed. Cugetarea. – 342 p.* E o carte cu un subiect actual în toate timpurile, mai cu seamă, în momentele de restriște pentru țară: educația prin și pentru muncă. Pedagogul este convins că numai muncind mai mult și mai bine (fără îndemnul cuiva) poți supraviețui, te poți impune în fața dușmanului, poți trezi admirație.

La capitolul **Economie** menționăm volumele: *Iorga Nicolae. Dezvoltarea imperialismului contemporan : Lecții la Universitatea din București. În 2 vol. – București : Tipografia ziarului „Universul”, 1940. Vol. 1. – 256 p.; Vol. 2. – 197 p.* În aceste 25 de prelegeri savantul oferă informații bine argumentate despre apariția și dezvoltarea imperialismului mondial, evidențiind trăsăturile generale și naționale (român, francez, englez, rus, otoman...); *Netta, Gheron. Regimul bancar în Europa. – București : București : Cartea Românească, 1927. – 190 p.* E un studiu valoros despre evoluția băncilor în Europa: băncile și importanța lor în dezvoltarea economiei unei țări, băncile și crizele financiare (o problemă foarte actuală), legislație bancară comparată.

Printre cărțile rare din domeniul **Filologie** vom reține: *Pușcariu Sextil. Limba română. Vol. 1. Privire generală. – București : Ed. Acad. Române, 1940. – 457 p.* Este evidențiat în acest volum specificul românesc al limbii, legătura dintre limbă și

națiuni; Lovinescu, Eugene *Antologia scriitorilor ocazionali*. – București : Casa Școalelor, 1932. – 422 p. Autorul și-a consacrat lucrarea operelor literare de mică întindere, semnate de personalități care s-au afirmat în politică: oameni de stat, tribuni populari, oratori. Acestea sînt articole, comunicări la conferințe et. , semnate de P. P. Carp, Th Rosetti, N. Filipescu, T. Ionescu, C. Dumitrescu-lași...; *Gherea, Ioan. Studii critice: În 3 vol.* – București : Ed. Libr. „Universala” Alcalay and Co., 1925. – Vol. 1. – 382 p.; Vol. 2. – 349 p.; Vol. 3. – 411 p., lucrare ce conține cercetări de analiză a criticii și esteticii literare științifice și metafizice asupra unor școli și curente literare românești și străine.

Viitorul specialist are fericita posibilitate de a studia mai multe colecții fascinante de carte rară, Biblioteca deținînd titluri din mai bine de 32 de colecții.

Ne referim în acest sens la colecțiile: *Biblioteca pentru toți, Scriitori români contemporani, Clasici români comentați, Cunoștințe folositoare, Colecția Romanelor captivante, Biblioteca Minervei, Biblioteca Universală*.

Colecția Biblioteca pentru toți constituie cel mai mare segment din colecția de carte rară a BȘU Bălți, conținînd peste 600 de titluri de valoare bibliofilă din toate domeniile cunoașterii umane.

Fondată de editorul Carol Müller, colecția avea drept scop să pună la dispoziția tinerilor *cărți bune, alese, frumoase, interesante și bine traduse, culese din toate producțiile spiritului omenesc. Fiecare volum conține și o mică biografie a autorului sau un studiu asupra operei*, afirma Mircea Tomescu - bibliolog român (1916 - 1969). Și ce este esențial, colecția era foarte ieftină (doar 30 de bani pentru un volum.) La editarea acestei colecții și-au dat concursul : Editura Leon Alcalay, Editura Librăriei Universala „Leon Alcalay”, Editura Librăriei „Universala Alcalay și Co”.

Grație conținutului variat (a pus în valoare opere literare naționale, dar și mondiale), cititorul român a descoperit atunci și continuă să descopere și acum autori și opere mai puțin cunoscute: Courteline George (dramaturg francez), Săvescu Iuliu Cezar (poet simbolist român), Sihleanu Alexandru (poet român pașoptist), Zamfirescu Mihai (poet român, cultivator al sarcasmului) ...; *Flammarion, Camille. O călătorie în cer.* – București, [1907]. – 80 p., volum care descrie lumea necunoscută a planetelor sistemului solar; este sugerată ideea de zbor spre a cunoaște necunoscutul Universului (*nu este un vis mereu actual purtat de om?*); *Taine Hippolyte. Sculptura în Grecia.* – București, [1900?]. – 163 p., conține idei originale despre idealul în artă, natura operelor de artă dintr-o epocă sau alta influențate de particularitățile societății... *Nu sînt probleme mereu solicitate de tînărul nostru utilizator?*

Putem afirma cu siguranță: **colecțiile sus-numite contribuie eficient la formarea culturii generale și profesionale ale viitorilor specialiști.**

Biblioteca Universității bălțene deține aproape 350 exemplare de publicații seriale în limba română, care, după părerea lui Ion Bianu, *formează cele mai prețioase arhive ale regenerării neamului: Revista Fundațiilor Regale* (1934 - 1947), *Viața Românească* (1912 - 1940), *Convorbiri Literare* (1867 - 1944), *Astra Nouă: literatură, artă, știință* (1922 - 1923), *Boabe de Grîu* (1931 - 1934), *Dacoromania* (1922, 1927, 1929, 1934, 1936).

Răsfoind paginile revistelor, studenții găsesc texte literare (poezii, proză),

studii de istorie și critică literară, studii de cultură, pedagogie și filozofie semnate de autori ai timpului, care constituie adevărate suporturi în pregătirea pentru lecții, în cercetarea științifică, în formarea viziunilor personale.

Am mai menționa două studii de importanță: studiul *Școala satului* în care autorul, Constantin Rădulescu-Motru își expune părerile referitor la viața rurală care *condiționează civilizația deopotrivă cu orașul*, dar educația copiilor de la sate trebuie să difere de cea de la oraș. Copiii de la sate vor poseda o intuiție justă în tehnica muncii gospodărești.

Oare aceste concluzii nu îndeamnă viitorii specialiști la schimbări de atitudine în educația copiilor de la țară?, orientate spre ocrotirea civilizației satului, a valorilor naționale. Studiul *Cu prilejul discuțiilor asupra filosofiei lui Bergson*, semnat de I. Botez este o analiză aprofundată a filosofiei savantului și se remarcă *printr-o înaltă valoare literară*.

Colecția de carte rară în limba franceză se distinge prin calitate, diversitatea conținutului și autorilor, păstrează parfumul epocii. Majoritatea cărților sînt editate în secolul XIX și conțin informații utile pentru specialiști din mai multe domenii de activitate, firește, pentru cei care posedă limba franceză.

Colecția este valorificată cu precădere de studenții de la Facultatea Limbi și Literaturi Străine. Mai multe manuale de lingvistică, semnate de savanți notorii (C. Augé, G. Bacconnet, F. Brunot), de critică literară aparținînd lui E. Geruzez, F. Brunetière, G. Lanson, G. Merlet, Ch. Sainte-Beuve sînt utilizate cu succes în pregătirea pentru lecții, pentru probele de evaluare, pentru investigație.

Remarcăm în mod deosebit două lucrări ale lui M. D. Berlitz, avînd drept subiect de cercetare învățarea limbilor străine, utile studenților la promovarea practicii pedagogice în școală.

Este bogată colecția de texte literare aparținînd lui Balzac, Hugo, Baude-laire, Lamartine, Sand, Stendhal, ea incluzînd și autori opera cărora ar putea completa cursurile de literatură franceză prin problematică și conținutul de idei: André Theuriet, Tony Revillon, René Bazin, Paul Bourget, Zenaide Fleuriot, etc.

Operele autorilor cunoscuți din colecția de carte rară, reeditate de ne-numărate ori, rețin atenția utilizatorilor prin aspectul grafic, însemnările critice ale autorilor necunoscuți, circulația cărții.

Din lucrările din alte domenii, care contribuie la formarea viitorului specialist, evidențiem următoarele :

Histoire de l'Art. Depuis les premiers temps jusqu'à nos jours. – Paris : Librairie Armand Colin, 1905 - o lucrare fundamentală despre istoria artei mondiale (pictură, sculptură, arhitectură, arte minerale și monetare) concepută în 10 volume; *Le mémorial de Sainte-Hélène / propos de L'Empéreur* rec. par le Comte Emmanuel de Las Cases. – Paris : chez Jean Bonnot, 1969 ce conține informații inedite despre personalitatea lui Napoleon.

Este o carte de format mare, imprimată pe hîrtie cu dungi în filigran; legătura editorului este în piele fină de culoare verde ornată cu frunze de palmier (motiv Imperiu); în centru armuri ștampilate în aur cu tranșe aurite; muchiile cărții aurite de

asemenea, paginile de gardă sînt de culoarea moar verde.

Utilizăm diverse modalități de popularizare a colecției de carte rară: expoziții, prezentări orale, prezentări scrise, elaborarea bibliografiilor cu adnotări.

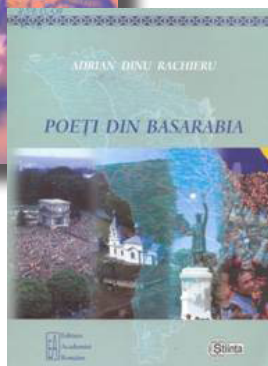
Noi, bibliotecarii, sîntem ferm convinși că anume cartea va rezista timpului, rămînînd a fi marea minune creată de om.

Referințe bibliografice

- 1. Carterară în limba română din colecțiile bibliotecii: contribuții bibliografice.** Fasc. 2. Alcăt. Elena Scurtu ; Ana Nagherneac ; Vasile Secieru ; red. resp. Elena Harconița. Bălț : Bibl. Șt., 2003. 123 p. ISBN 9975-931-34-0 ;
- 2. Carte rară în limba română din colecțiile bibliotecii: contribuții bibliografice.** Fasc. 3. Alcăt. Elena Scurtu ; Ana Nagherneac ; red. resp. Elena Harconița. Bălți: Bibl. Șt., 2008. 158 p. ISBN 978-9975-931-29-8 ; http://libruniv.usb.md/publicatie/bibiliografice/vestigia/carte_rara.pdf
- 3. Nagherneac, Ana.** Colecția „Biblioteca pentru toți”. In: *Confluente Bibliologice*, 2008, nr. 1-2, p. 60-66 ; http://libruniv.usb.md/publicatie/bibiliografice/vestigia/carte_rara.pdf
- 4. Scurtu, Elena.** Revista Fundațiilor Regale – o publicație de largă rezonanță. In: *Confluente Bibliologice*, 2008, nr. 1-2, p. 67-69 ; http://libruniv.usb.md/publicatie/bibiliografice/vestigia/carte_rara.pdf
- 5. Simonescu, Dan.** Laudă cărții. In: *Scurtă istorie a cărții românești*. București. 1994, p. 7.
- 6. Tomescu, Mircea.** Evoluția cărții. Dezvoltarea editurilor. In: *Istoria cărții românești de la începuturi pînă la 1918*. București, 1968, p. 154-162 p.

Busuioc, Nicolae. Basarabia de suflet : Lecturi și dialoguri esențiale / Nicolae Busuioc ; cuv. înainte de Ioan Holban. - Ch. : Știința, 2010 (Tip. "Elena V. I."). - 192 p. - ISBN 978-9975-67-708-0

Rachieru, Adrian Dinu. Poeți din Basarabia : Un veac de poezie românească / Adrian Dinu Rachieru ; referenți: Mihai Cimpoi, Dan Mănuță, Al. Dobrescu. - Ch. : Ed. Acad. Rom. ; Știința, 2010. - 677 p. - ISBN 978-973-27-1884-1; ISBN 978-9975-67-694-

6

FORMAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ: DIVERSITATE ȘI ACTUALITATE

Elena STRATAN,
serviciu Cercetare. Asistență de specialitate

Formarea profesională continuă este elementul prioritar care asigură efectiv succesul unei instituții, or, cele mai bune servicii bibliotecare depind de buna pregătire și instruirea continuă a personalului acesteia.

Biblioteca Științifică Universitară își desemnează prioritar în agenda sa managerială conceptualizări fundamentale privind formarea profesională continuă: elaborare de politici, programe, proiecte etc. Conform programului *Politicii de dezvoltare profesională*, BȘU a elaborat un model sistemic al formării profesionale optînd pentru forme clasice și online: Programul de adaptare a noilor bibliotecari; Școala Noului Angajat; Programul anual de formare profesională continuă; Programul de auto-formare/ comunicare profesională.

Programul de adaptare a noilor bibliotecari - stabilește un set de componente/ etape grație cărora tînărul bibliotecar dobîndește competențe/comportamente necesare în exersarea atribuțiilor de serviciu. Acest program a evoluat de la exercițiul de inițiere prin asimilarea conținuturilor Mapei Documentare tradiționale/institutul de mentori pînă la valorificarea deja a Mapei Electronice/CV-ului electronic, accesului la Internet/blog /rețele etc. În acest scop, a fost lansat blogul personalizat al Bibliotecii care include diverse activități biblioteconomice.

Școala Noului Angajat - are la bază curriculum-ul de inițiere în profesie (18 teme/ 36 ore, 15 formatori pe o durată de 2 luni, cu testare finală), care își propune, ca finalitate, sincronizarea cu euroreferențialul de competențe: actualizarea portofoliilor; conținuturi în PowerPoint, formularul de evaluare a ședinței de instruire,

eliberarea Certificatelor de absolvire cursanților (anual, 5-7 absolvenți), inclusiv, readaptarea bibliotecarilor reveniți în instituție.

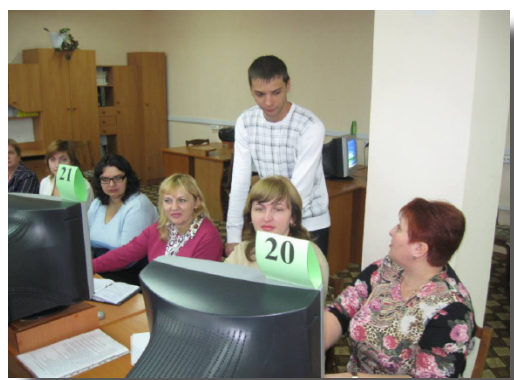
Programul de formare profesională continuă – conține, conform Programului anual, circa 30 de activități de instruire pentru 70 de bibliotecari / circa 4 500 de ore sau 5 % din bugetul orelor de lucru. IFLA recomandă, în acest sens, pînă la 10% pentru participarea la workshopuri, învățare la locul de muncă. Pînă în 2009, programul dat includea capitolele Școala Managerului, ABC-ul Informatizării etc.

Orientare europeană. Biblioteca a început să elaboreze, din 2009, *Programele de formare profesională continuă* în ba-Euroreferențialului privind competențele profesioniștilor europeni în domeniul informării http://www.bmms.ro/conținut/doc/p13_Euroref.pdf, care conține o listă de treizeci și trei de domenii de competență, repartizate în cinci grupe și douăzeci de aptitudini principale pe care trebuie să le dețină un specialist în domeniu (*Grupul I* – INFORMARE, *Grupul T* – TEHNOLOGII, *Grupul C* – COMUNICARE, *Grupul M* – MANAGEMENT, *Grupul S* - ALTE CUNOȘTINȚE). Conform acestui ghid al eurocompetențelor, au fost stabilite activități de instruire pentru fiecare din cele 33 domenii, care sînt selectate și în baza *Chestionarului anual privind necesitățile de instruire ale bibliotecarilor universitari*.

Dimensiunile actuale în formare se remarcă prin: diversificarea formelor de instruire (atelieri profesionale, traininguri, workshopuri, seminare, cursuri profesionale, prelegeri aplicative, conferințe de diseminare privind participarea la reuniuni profesionale); interactivitatea, diagnosticul competențelor inițiale / finale ale cursanților, implicarea formatorilor cu experiență; actualizarea portofoliului didactic al formatorului-expert / sincronizarea cu mediul profesional european (formulaarul de evaluare a ședinței, evaluări prin test, joc de rol, exerciții etc.)

Conținuturi de formare reprezentative: Modulul I - Informare (workshop-uri *Bibliotecarul prin prisma secolelor*, *Animații Culturale-tehnologii/organizare*); Modulul T - Tehnologii (traininguri *EBSCO*, *Web 2.0/ Biblioteca 2.0*); Modulul C - Comunicare (workshop *Comunicarea profesională în rețele de socializare online*, lecție

The image shows two overlapping documents from the 'Anul Cultural Informativ Anul Bibliotecii 2007'. The top document is titled 'PROGRAM DE FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ' and contains a table with columns for 'Nr. crt.', 'Anchetă', 'Domeniul de competență', 'Forma de instruire', 'Responsabil', and 'Termen'. The bottom document is titled 'IV. TEMATICA SEMINARILOR / REPARTIZAREA ORELOR DE SEMINAR' and contains a table with columns for 'Titlu', 'Măști', 'Familia profesională', 'Responsabil', and 'Termen'. Both documents list various training topics and their corresponding details.

Formarea profesională

Confluente Bibliologice

aplicativă *Model de pregătire și prezentare a revistei bibliografice*); Modulul M - Management (atelier *Biblioteca Științifică-Diagnostic/Evaluare*;) etc.

Evaluarea formării profesionale

continuă se realizează în cadrul concursurilor: *Cel mai bun bibliotecar al Anului*, *Cel mai bun bibliotecar inovator*, *Cea mai bună expoziție tematică*, *Cea mai bună prezentare bibliografică*, *Chestionarul de Auto-evaluare*, *Chestionarul de Evaluare*, *Interviul de Evaluare*, *Misiunea de audit intern al subdiviziunilor*, *Sondajul anual Biblioteca Universitară și transferul de informație către utilizatori (Bibliotecarul)*; *Ședințele de raportare în subdiviziuni*.

Formarea profesională este monitorizată prin activități de coordonare/ghidare a acțiunilor de instruire, asigurarea logistică și informațională, funcționalitatea Colecției de Specialitate și inovații (peste 3 500 de documente, 35 de titluri reviste, mape didactice, sondaje, rapoarte etc.).

Formarea profesională este monitorizată prin activități de coordonare/ghidare a acțiunilor de instruire, asigurarea logistică și informațională, funcționalitatea Colecției de Specialitate și inovații (peste 3 500 de documente, 35 de titluri reviste, mape didactice, sondaje, rapoarte etc.).

Experiența și bunele practici de formare în cadrul BŞU sunt oglindite în peste 30 de articole, comunicări la reuniuni științifice, pe site-ul și blogul instituției (compartimentul *Formare profesională*), Twitter, slideshare, Flickr etc.

Feedback-ul formării este posibil prin realizarea Sondajului anual *Biblioteca Universitară și transferul de informație către utilizatori*, prin intermediul materialelor de la rubrica *Abilități și calități ale Bibliotecarului universitar*. Rezultatele sondajului bucură:

	excelent	foarte bună	bună	acceptabil
Amabilitate:	47%	37%	16%	5%
Rapiditate:	47%	32%	14%	2%
Receptivitate:	52%	26%	16%	5%
Comunicare:	57%	26%	10%	5%

Bibliotecile au nevoie de bibliotecari profesioniști: consultanți, analitici, manageri ai cunoștințelor etc., care să gândească constructiv, inovator, să posedă competențe de deschidere profesională. Formarea profesională oferă aceste soluții care, fiind reglementate și susținute benefic de programe naționale, ar augmenta performanțele bibliotecarului în calitate de expert în informații într-o lume Web 2.0.

CONSEMĂRI

Varvara GANEA, *bibliotecar principal*

În civilizația informației, biblioteca trebuie să se adapteze și să se dezvolte, să devină un element-cheie al societății informaționale. Factorul uman înseamnă, fără echivoc, elementul strategic de care depinde reușita acestei instituții și reprezintă factorul important în procesul de organizare și transmitere a informației devenită în lumea contemporană un produs de valoare. Bibliotecarul/Bibliograful devine un om-inițiativă, dacă urmează cu încredere îndemnul lui Constantin Brâncuși: „Trebuie să încerci necontenit să urci foarte sus, dacă vrei să poți să vezi foarte departe... Și merită să încerci să faci totul.”

Profesia de bibliotecar–bibliograf este una din cele mai vechi și nobile profesii, legată de spiritualitatea și cultura umanității. Anume el - bibliotecarul a asigurat dăinuirea, continuitatea scrierilor prin copieri succesive, cel ce a adunat salvînd de la pieire, manuscrise și cărți vechi de valoare inestimabilă, cel ce a pus în rînduială gîndind reguli, sisteme de ordonare și regăsire a informației. Într-o perspectivă metaforică, bibliotecarul/bibliograf pare a fi *un Atlas ce ține în cîrcă pămîntul culturii*.

Istoria cărții - manuscris în Europa pînă la momentul Gutenberg (secolul al XV-lea), are în centrul său, ca principalul artizan al scrierilor, pe **bibliotecarul erudit**, care e și colecționar și editor de manuscrise, condici, documente, cronici, întemeietor de biblioteci etc. În perioada antică și chiar în evul mediu se foloseau termenii „catalogus”, „bibliotheca”, „index”, „inventarium”. Cuvîntul **bibliografie** provine din grecește de la *biblion* (carte) și *graphi* (scriere). În antichitate, bibliografie însemna „scrierea cărților”, iar bibliografiile erau copii, scribi de manuscrise.

Codul din Clasificarea ocupațiilor din România (C.O.R): 24320 spune: *Bibliograful se ocupă de informarea bibliografică, care constă în identificarea, structurarea, redactarea și transmiterea prin mijloace tradiționale sau electronice a bibliografiei referitoare la un subiect cunoscut. Bibliotecarul / Bibliograf poate oferi informații unei arii socio-profesionale cît mai largi. [2]*

În sec. XXI, rolul bibliotecarului-bibliograf rămîne esențial și neschimbat : de a duce evidența, de a descrie, a clasifica și a aprecia documentele în vederea valorificării conținutului către beneficiar, de a-l ajuta pe cititor să se informeze, fiind un intermediar între publicații și mijloacele de regăsire a acestora, conducîndu-se de trei principii esențiale: fiecărui consumator - informație necesară; fiecare informație - consumatorului; economisește timpul consumatorului...

Pentru a fi cît mai eficienți în activitatea lor, bibliotecarii-bibliografi de

azi trebuie:

- să renunțe la ideile preconceptuate, acceptând compartimentele bibliotecii prin prisma noilor performanțe tehnologice;
- să se perfecționeze sistematic pentru a acumula experiență necesară.

Posibilitățile de dezvoltare a carierei în cadrul profesiei sînt:

- posibilitatea de a obține o mai bună performanță la locul de munca și a putea avansa profesional prin înscrierea la cursuri de perfecționare;
- formarea individuală (autoperfecționarea);
- schimburi de experiență (simpozion, dezbateri, sesiune de comunicări, etc.);
- implicarea reală în activitatea asociațiilor profesionale;
- continuarea studiilor pentru o specializare aprofundată (master, doctorat).

Valerii Leonov, doctor în științe pedagogice, directorul Bibliotecii Academiei de Științe din Rusia, în articolul *О личности и мастерстве библиографа* menționează: „bibliografia este o știință unde poți găsi totul – și aventuri, și inspirație. Bibliografia este o artă în tot sensul cuvîntului”. Tot aici, autorul ne relatează că Karl Raimund Popper, un mare filosof și sociolog austriac și britanic (1902 - 1994), a formulat câteva ipoteze ce caracterizează bibliografia ca știință:

1. *Bibliografia este o activitate a bibliografului. Să cunoști ceea ce nu cunoști este imposibil. Cunoașterea apare atunci când se înțelege subiectul totalmente ca mai apoi să-l divizezi în părți (elemente).*
2. *Bibliografia este derivată din activitatea bibliografului. Pe lângă profesionalism, bibliograful este înzestrat cu presimțire, intuiție și perspicacitate, este o psihologie care se numește „cunoaștere vie”.*
3. *Bibliografia este o activitate captivantă ce poate dura 24 din 24 de ore. Formarea personalității bibliografului este o cale lungă și grea. Baza personalității este începutul spiritual, care e și epicentrul activității, unde se rotește viața bibliografului. Personalitatea se formează, dar talentul vine odată cu practica mării sale bibliotecarului/bibliograf.*
4. *În procesul formării, bibliograful, la un moment dat, își dă seama că el pretinde la această profesie. Culege și combină informația pentru a face un covor și totodată, nu își dă seama că găsește fibre pentru un alt covor. Însă cantitatea informației nu corespunde întotdeauna calității.*
5. *Ideile noi în bibliografie nu trebuie numădate să corespundă celor realizate anterior. Un specialist bun trebuie să le cunoască pe cele vechi pentru a le argumenta pe cele noi. Iată de ce el e dator să cunoască mecanismul activității științelor bibliologice, tot ce a fost promovat până la moment în acest domeniu. Numai așa va fi apreciată fiecare lucrare realizată.*
6. *Creativitatea lui nu este una simplă. Ea este unicat și are un caracter iluzoriu. Pentru a selecta și a prelucra o informație sunt necesare calități morale nescrise în condica bibliografului, rezultatele acestei căutări chiar și negative trebuie să fie expuse conform sursei de informație. În procesul căutării el nu se bazează pe servicii verbale, ci personal verifică toate sursele în fond sau în altă parte.*
7. *Lumea științei cărților este un paradox: această știință este deja bine cunoscută sau este o oglindă în care bibliotecarul/bibliograf se vede pe sine, oglinda care îl*

descoperă și îl demască? Iată de ce una din problemele primordiale ale bibliografiei este cercetarea ce reprezintă logica și stilul gândirii bibliografice. [6, p. 2-5].

Din cele relatate, observăm că interpretarea bibliografică este un tip de meserie excepțional. Un bibliotecar / bibliograf adevărat trebuie și este erudit, are o reacție bună la orice informație, are iscusința de a citi, a înțelege și a interpreta adecvat textele, știe a folosi util comentariile, adnotările, completările, stilul și caracterul interpretării materialului, posedă o memorie bună.

Într-o bibliotecă a unei instituții superioare din regiunea Celeabinsk, s-a efectuat un sondaj printre bibliotecari, în urma căruia s-a constatat că cei mai solicitați sînt **bibliografii – exploratori** - 47 %, apoi **bibliografii – enciclopediști** – 17%, urmați de **bibliografii – specializați** – 9 % și, în fine, ultima poziție a topului este ocupată de **bibliografii – universali** – 1,6 %. (Mir bibliografii, 2010, nr.3, p. 72.). Bibliografiile-exploratori sînt, de regulă, specialiștii cu o experiență mare, cu cunoștințe profunde în domeniu. [7, p. 72].

În viziunea lui Valerii Leonov, interpretarea bibliografică s-a desfășurat în 4 etape:

I – interpretare romantică – etapă rămasă în istorie, unde se cerea mai mult inspirație decît corectitudine în analiza textelor și era prezentată frumusețea cărții;

II – interpretare realistă – predomina analiza științifică a textului. În acest caz, bibliotecarul apărea în calitate de expert, iar specialiștii continuau căutarea mai departe. Astfel, statutul bibliotecarului se schimbă și este apreciat numai de colegi.

III – pragmatică – criteriile informative le devansează pe cele științifice. Tot mai mult se pune accentul pe dobîndirea informației, societatea devenind una informațională. În psihologia lui sînt provocate schimbări și îi vine tot mai greu pentru a-și demonstra cultura și profesionalismul.

IV – este o etapă de trecere de la o societate informațională la cea intelectuală.

Intelectul, în opinia lui Acop Nazarapetean (specialist rus în antropologia culturală și a psihologiei culturii de masă) – candidat în științe psihologice și doctor în științe filosofice: **este o sistemă nu numai a Pămîntului, ci și a Metagalacticii**. [6, p. 23].

Un alt savant, Arcadii Socolov, profesor la Universitatea Umanitară din Sanct-Petersburg, menționează că păturile sociale bibliotecare se împart în două:

- **elita** plus realizatori creativi numiți inteligenție de bibliotecă
- **realizatori de rutină**, care formează semiinteligenție de bibliotecă

Pentru a deveni un bibliotecar/bibliograf inteligent este necesar să faci studii profunde, să-ți îndeplinești conștiincios funcția. Totodată, un specialist de forță trebuie:

- să citească mult, să posede limba literară;
- să fie altruist, adică să înțeleagă real importanța profesiei sale în instruirea și culturalizarea comunității;
- să fie tolerant, adică să nu oprimeze cititorii (cenzura, alegerea liberă a literaturii...);
- să prețuiască cartea ca pe un obiect foarte prețios și de înaltă cultură. [8, p. 10].

Iulia Avraev, profesor al Academiei de Stat de Cultură și Arte din Siberia de Est,

Într-un articol despre competența profesională din revista rusă *Bibliografia* (2008, nr 6, p. 20-25) își exprimă punctul ei de vedere în problema respectivă. În viziunea ei competențele se împart în:

- **social-comunicative** (sociabili cu colegii și nu numai);
- **social-psihologice** (arta de a convinge, de a explica și a motiva unele schimbări (de ex. – din societate);
- **social-economică** (de a trage foloase din datele economice pentru a îmbunătăți activitatea unei instituții bibliotecare);
- **social-juridică** (priceperea de a aplica cunoștințe juridice în rezolvarea problemelor).

În deontologia unui bibliotecar totul este important începînd de la salut, arta conversației, felul de a zîmbi. Se spune că *o mutră acră și chinuită e ca și o aroganță gratuită, care, desigur, respinge cititorul*. Cartea de vizită este ecusonul, dacă ținem la principiul după care *informația sporește valoarea*. Discuțiile la telefon să se poarte corect și cu persoanele necunoscute. Ordinea și curățenia, ambianța și condițiile microclimatului din bibliotecă sunt percepute și ca grijă pentru clienți.

Pentru un bibliotecar / bibliograf inteligent un spațiu de bibliotecă este o simfonie bibliotecară, cărțile în fond sînt niște texte care cîntă, făcîndu-se auzită o simfonie *allegro moderato* pe care acest bibliotecar trebuie să o înțeleagă cu suflul, cu inima într-o armonie cu frumosul. Cei care fac o deosebire dintre iubitorul de carte și bibliofil, n-au decît, ambii sînt bibliotecari inteligenți. Bibliotecile sînt fondate în viziunea bibliotecarului, nu pentru frumusețe și distracție, ci pentru **instruire**, pentru **obținerea** cît mai rapidă a **informației**, pentru **autoafirmare**...

Referințe bibliografice

1. **Madan, Ion**. Bibliologia basarabeană din ultimii 10-15 ani. In: Probleme actuale ale teoriei și practicii biblioteconomice : către 45 de ani de învățămînt biblioteconomic superior în Rep. Moldova. Ch., 2005, p. 197-210.
2. **Profesia de bibliograf**. [online] [citat 26 octombrie 2010]. Disponibil pe Internet: <<http://filosofie.ugal.ro/APROFESII/bibliograf.htm>>
3. **Theodorescu, Barbu**. Istoria bibliografiei române. București : Ed. encicl. română, 1972. 432 p.
4. **Авраева, Ю. Б.** Профессиональная компетентность – показатель развития библиотечных кадров. В: *Библиография*, 2008, nr 6, p. 20-25.
5. **Кургина, Н.** Стереотипы профессии : плюсы и минусы. В: *Мир библиографии*, 2010, nr 3, p. 19-24.
6. **Леонов, В. П.** О личности и мастерстве библиографа. В: *Мир библиографии*, 2008, nr 1, p. 2-5.
7. **Макарова, Л.** «Будущее у библиографии есть!». Памяти И. Г. Моргенштерна. В: *Мир библиографии*, 2010, nr 3, p. 70-73.
8. **Соколов, А. В.** Понятие профессиональной интеллигентности. В: *Мир библиографии*, 2008, nr 1, p. 6-12.

ACHIZIȚIA ȘI ELIMINAREA DOCUMENTELOR - PROCESE ESENȚIALE ÎN MENȚINEREA CALITĂȚII COLECȚIEI

Elena CRISTIAN,
șef Serviciu Organizarea / Conservarea Colecțiilor
Lucia ZADIRAICO,
șef Serviciu Dezvoltarea Colecțiilor

Colecțiile Bibliotecii reflectă diversitatea și bogăția patrimoniului academic: cărți, publicații în serie, documente de muzică tipărită, manuscrise, documente grafice, audiovizuale, electronice etc. Orizontul tematic și lingvistic al colecțiilor este universal.

Achiziția și eliminarea sînt activități absolut necesare, părți ale unui program de dezvoltare a colecțiilor. Cel mai important aspect din activitatea Bibliotecii rămîne **dezvoltarea colecțiilor** pe diverse suporturi. **Secretul succesului** constituirii și dezvoltării unei colecții valoroase de bibliotecă se află în realizarea acesteia în mod ritmic, conform unei strategii clare, judicioase și aplicate la cerințele comunității universitare.

Sursele de dezvoltare ale colecției se bazează pe:

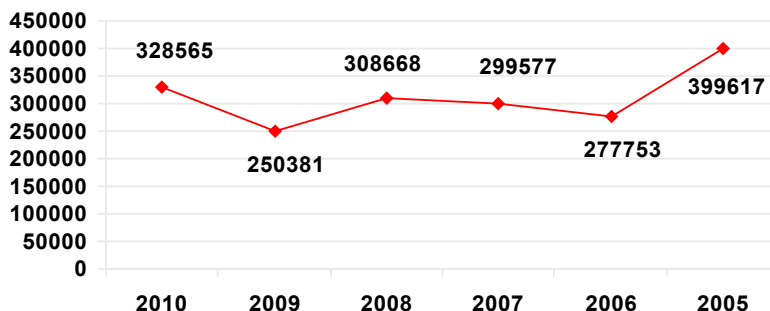
- **Cumpărare**

În anii 2005 – 2010, în Bibliotecă s-a efectuat o achiziție variată și calitativă de documente, abonamente la publicații periodice, baze de date, etc. Totuși trebuie să subliniem că dezvoltarea colecțiilor este în deplină dependență de bugetul alocat de fondator. Cu regret acesta nu este atît de generos. Elocvente în acest sens fiind statisticile alocațiilor bugetare în perioada 2005 - 2010.

- **Donații**

Donațiile au fost și continuă să rămînă o sursă importantă și considerabilă de completare a fondurilor bibliotecii. Datorită donațiilor, colecțiile s-au îmbogățit cu documente unicate, cu publicații de valoare deosebită. Volumul de publicații donate pe parcursul anilor 2005 – 2010 a fost de peste 51 900 documente sau 85 % din totalul de înțrări.

Achiziții din alocațiile bugetare

Cele mai însemnate donații de carte în ultimii ani:

- Asociația culturală „Pro Basarabia și Bucovina” Filiala „C. Negri” din Galați aduse la Biblioteca Științifică Universitară de dr. inginer Radu Moțoc – 1958 documente;
- Biblioteca Națională din București – 1 927 documente;
- Editura Humanitas – 110 documente;
- Institutul Cultural Român – 845 documente;
- Fondul Tomas Wilhelmi – 1 431 documente;
- Filiala Bibliotecii Institutului Goethe București – 161 documente;
- Alianța Franceză, proiectul Amis sans frontieres – 1 989 documente;
- Ambasada SUA Centrul de Resurse Informaționale – 187 documente;
- Universitatea Fresno din California, SUA – 3 361 documente;
- Universitatea Națională din Cernăuți și Asociația culturală ucraineană „Moștenire” – 1 024 documente;
- Banca Mondială - 370 documente;
- Biroul de Informare al Consiliului Europei - 462 documente;
- NATO - 397 documente;
- PNUD (*Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare*) - 1 698 documente.
- Proiectul JDP, New York – 120 titluri publicații periodice.

În acești ani am primit valoroase donații și din partea persoanelor particulare ca: Radu Moțoc (Galați), Alexandru Budișteanu (București), Thomas Wilhelmi (Elveția), Galina Florea (București), Ioan Nicorici (Bălți), Gheorghe Duca (Chișinău), ș.a.

Și din partea profesorilor universitari: Nicolae Filip, Gheorghe Popa, Iulius Popa, Maria Șleahțițchi, Eugen Plohotniuc, Ion Gagim, Gheorghe Neagu, Valentina Prițcan, Maria Pereteatcu, Valeriu Cabac, Nicolae Enciu, Andrei Balînski, Nina Socoliuc, Valeriu Capcelea, Gheorghe Damanciuc, Teodor Marșalčovski ș.a.

Achizițiile și donațiile anii 2005 – 2010

1-4 / 2010

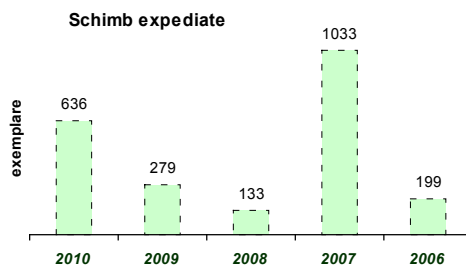
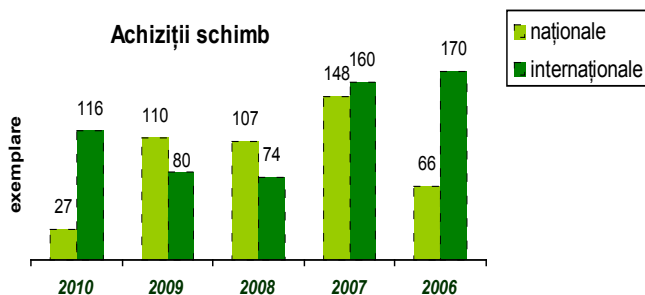
	Total	Achiziții	Donații
2010	9 867 ex. - 5 769 tit.	1 012 ex. - 665 tit.	8 855 ex. - 209 (abon.)
2009	10 967 ex. - 5 606 tit.	880 ex. - 308 (abon.)	10 087 ex. - 150 (abon.)
2008	14 105 ex. - 6 172 tit.	1 147 ex. - 306 (abon.)	12 958 ex. - 265 (abon.)
2007	14 020 ex. - 6 222 tit.	829 ex. - 332 (abon.)	1 391 ex. - 260 (abon.)
2006	15 044 ex. - 5 765 tit.	2 240 ex. - 379 (abon.)	12 774 ex. - 241 (abon.)
2005	13 087 ex. - 4 341 tit.	4 442 ex. - 328 (abon.)	8 645 ex. - 179 (abon.)

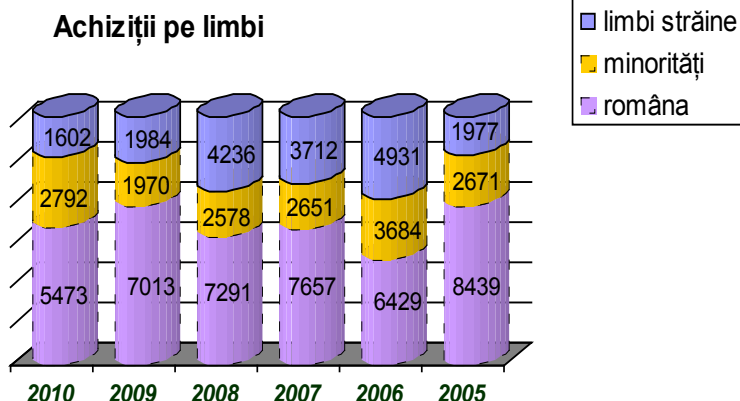
Depozit legal

Depozitul legal (DL) constituie o sursă importantă de sporire a volumului de publicații existente în colecțiile Bibliotecii. Pe parcursul anilor 2005 - 2010, prin această sursă de completare, Biblioteca a acumulat 6 168 ex. de documente.

Schimbul național și internațional de publicații

Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor realizează schimbul de publicații cu partenerii din țară și de peste hotare. În această perioadă datorită relațiilor de parteneriat colecția a fost întregită cu 984 exemplare, expediate din fondul de schimb al Bibliotecii - 1 955 ex.

Bibliotecile au menirea de a achiziționa diferite categorii de documente pe care le conservă și le organizează pentru a satisface cerințele de informare și documentare ale utilizatorilor. Nici o bibliotecă nu poate însă achiziționa și stoca întreaga producție editorială.

Retragerea fizică a unor publicații (eliminarea lor din colecții) constituie **un proces intelectual complex de mare responsabilitate profesională**, care nu se face la voia întâmplării, ci conform planurilor de activitate, documentelor care reglementează activitatea procesului dat de lucru. În cadrul Bibliotecii, bazându-ne pe Instrucțiunea privind Evidența Colecțiilor de Bibliotecă (din 08.05.2003), executăm următorii pași:

- Eliminarea documentelor din colecția Bibliotecii. Harta – traseu;

Termenul „eliminare” referitor la restructurarea colecțiilor bibliotecii este echivalent cu termenul englezesc „weeding” și nu înseamnă doar casarea materialelor din Bibliotecă.

H. F. McGraw definește eliminarea ca: „*operațiunea de îndepărtare sau transferare din stoc a copiilor suplimentare, a materialelor scoase din uz, a cărților ce nu mai conțin materiale de actualitate*”. Multe din materialele retrase nu sînt distruse. Ele pot fi donate unor instituții sau altor biblioteci, pot fi chiar vîndute la un preț redus. Constituirea depozitelor pasive se bazează pe eliminarea din colecții a documentelor nesolicitate, a dubletelor sau ale altor categorii de documente în funcție de criteriile stabilite. Termenul „eliminare” înseamnă atît îndepărtarea definitivă a unor documente cît și restructurarea colecției prin constituirea depozitelor pasive la nivel secundar de acces. Eliminările documentelor din colecții sînt activități pe care foarte multe biblioteci le consideră utile, dar sînt totuși, foarte puține biblioteci care le fac. Ca activitatea de eliminare să fie eficientă, trebuie să fie gîndită ca o parte componentă a politicii de dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă și să fie inclusă în Serviciul de dezvoltare a colecțiilor. Bibliotecile universitare sînt biblioteci care își constituie colecțiile în deplin acord cu programele de învățămînt. Modificările din programele de învățămînt se vor reflecta și în structura colecțiilor. Apariția unor noi facultăți este urmată de apariția în cadrul Bibliotecii a noi fonduri care să reflecte

domeniul nou de învățămînt. Închiderea unor specialități este urmată de eliminări din colecția bibliotecii. În unele cazuri, este vorba de eliminări urmate de transfer sau de constituirea de depozite pasive, dar nu de o eliminare totală.

Procesul de deselecție și eliminare a documentelor se realizează, de regulă, în colaborare cu cadrele didactice conform următoarelor criterii generale și specifice:

- gradul avansat de **uzura fizică**, determinat de o intensă circulație, de neglijență în mînuire sau depozitare, de tipul hîrtiei pe care sunt tipărite documentele (hîrtie fragilă, acidă), de alte situații critice (incendii, inundații, etc.);
- gradul de **actualitate - uzura morală** al informației cultural-științifice și utilitare, determinat de primirea moral-intelectuală a conținutului;
- gradul de **circulație / cerere**, determinat de numărul mediu/optim de solicitări/ utilizări ale beneficiarilor într-o unitate de timp.

În cazul ultimelor două criterii, selecția este ceva mai dificilă, aici rolul profesionalismului bibliotecarului fiind hotărîtor. Intervenția lui trebuie să fie sigură, prudentă, critică, intuitivă, echilibrată, independentă și să se bazeze pe o solidă și multilaterală cultură generală și profesională.

Din cele trei criterii generale de eliminare, se desprind și **criterii specifice**: schimbări în domeniul studiat; dubletele; limba; lipsa de valoare în literatura de specialitate; existența în bibliotecă a unor lucrări mai valoroase în același domeniu; durata perioadei între un împrumut și altul; nu mai corespund programelor de învățămînt.;

În hotărîrea finală se ține seama și de: prestigiul autorului; valoarea culturală recunoscută în timp; actualitatea subiectului; anul editării; gradul de interes în actualitate și cel previzionat; conținutul lucrării și relevanța pentru instituție.

În continuare vom relata despre modul de eliminare a documentelor din colecția Bibliotecii Științifice, în anii 2005 – 2010.

Revizuirea colecțiilor expuse spre eliminare se organizează și se coordonează de către colaboratorii serviciilor Dezvoltarea Colecțiilor și Organizarea / Conservarea Colecțiilor, împreună cu specialiștii din domeniu de la catedre. Cadrele didactice (șefii de catedră) ale Universității studiază publicațiile propuse spre eliminare și pe fiecare titlu de carte indică motivul scoaterii din circuit a publicațiilor, cantitatea de documente rămase, ce pot fi lăsate în Bibliotecă și semnătura Dumnealor. Exemple: documentul propus pentru casare, Спиркин А. Г. Базеле философии, anul de ediție 1989, deținem în fond 506 exemplare, șeful de catedră a semnat, „uzură morală și cantități”, de lăsat 100 exemplare, 07.09.06, N. Enciu; Фриш С. Е. Курс де физикэ женералэ, 1958, *deteriorată fizic*, 12.12.07, V. Cheptea, etc.

Membrii comisiei sînt cadrele didactice, inclusiv șefii de catedre, deținătorii de colecții, șeful serviciului Organizarea Conservarea Colecțiilor, managerii Bibliotecii. În baza constatărilor de eliminare a publicațiilor se întocmește un proces-verbal care menționează: motivele eliminării, cantitatea și valoarea exemplarelor, membrii comisiei. Procesul-verbal este aprobat de către Rectorului Universității.

Motivația principală pentru care se apelează la eliminarea unor documente din colecțiile Bibliotecii este determinată de uzura morală și fizică.

Actualizarea și circulația sporită a colecției se obține și prin deselecția și eliminarea cantităților superflue.

În anii 2005 – 2010 din colecții au fost casate 97 957 volume în valoare de 26 566 lei 16 bani.

Casarea documentelor: 2005 - 2010®

Anul	Total eliminate	Valoarea	Uzură fizică și morală	Pierdute de utilizatori
2005	28 820	36 873,89	28 407	413
2006	20 259	33 147,30	19 271	988
2007	20 611	37 143,53	20 167	444
2008	8 916	16 734,06	8 375	541
2009	15 748	30 601,57	15 146	602
2010	3 603	9 832,10	3 359	244
Total	97 957	164 332,45	94 725	3 232

Modalitățile de dezvoltare a colecțiilor sînt multiple. **Deselecția este o activitate care contribuie la stabilirea unui climat adecvat al colecției** (întinerirea stocului). Explozia informațională, apariția noilor tehnologii, metodelor și disciplinelor de studiu nu permit bibliotecii o atitudine inamovibilă și conservatoare. În urma verificărilor integrității colecțiilor uzuale, pentru creșterea valorii colecțiilor, s-a realizat procesul de deselecție a documentelor depășite științific în vederea localizării lor în depozitul principal. În acești ani, în baza procesului de verificare, s-au transferat în depozitul principal 820 779 de volume.

Procesul de Verificare și de localizare a documentelor în anii 2005 – 2010

anul	Colecții verificate	Total verificate documente	Transferat în depozitul principal
2005	Sălile de lectură Serviciul Documentare Informare Bibliografică Colecția de carte rară	95 200 10%	31 139
2006	Serviciul Asistență bibliografică și Documentară Fondul de schimb Bibliotecile de catedră	98 230 9%	33 308
2007	Mediateca Sălile de lectură (sala nr3, în baza catalogului topografic) Colecția de schimb Colecția tezelor de licență și masterat Fondul pasiv Colecția de referințe	191 272 19%	8 200

2008	Sălile de lectură nr1; nr2; Nr3 Sala de lectură nr4 în baza catalogului topografic	65 192 7 %	18 757
2009	Fondul de carte rară Oficiul Documente Muzicale Serviciul Studii și cercetări. Asistență de specialitate Sălile de lectură (sala nr1, în baza catalogului topografic)	163 824 16%	9 650
2010	Serviciul referințe bibliografice Oficiul Literatură în Limbi Străine, sala de împrumut nr4 Salile de lectură (sala nr2 în baza catalogului topografic)	208 061 20 %	3 500
Total		820 779	104 354

Activitatea de eliminare include și **cooperarea între biblioteci**. Ceea ce este considerat un surplus neutilizat de către o bibliotecă poate fi considerat de altă bibliotecă util, dorit de inclus în colecții. Cooperarea între biblioteci poate facilita transferurile de publicații, donații. La acest capitol biblioteca a transferat publicații în anii:

- 2007 – 340 documente Universității din Cahul
- 2009 – 74 documente Institutului Lingvistic din Moscova
- 2010 – un alt transfer de 230 documente la Institutul Lingvistic din Moscova.

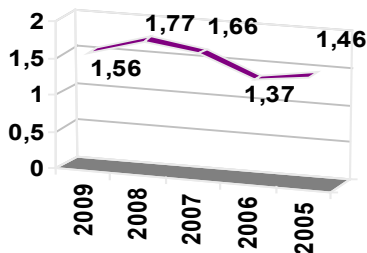
În anul 2005, în baza obiectivului de **restructurare a colecțiilor**, în cadrul Bibliotecii s-a instituit un nou serviciu - Referințe Bibliografice. Colecția de documente s-a format prin transferuri în acest serviciu: s-au transferat din serviciul Documentare Informare Bibliografică 2 638 documente, din alte servicii 345 documente.

Actualizarea colecțiilor este menținută prin operațiuni de îndepărtare a documentelor suplimentare, a documentelor nesolicitate. În acești ani, în fondul pasiv al Bibliotecii sau transferat din colecțiile uzuale peste 3 000 documente, altele - din colecția Documente didactice/metodice.

Performanțele bibliotecii sînt prezentate prin indicatorii de performanță. În tabelul de mai jos este redată circulația colecției de documente în anii 2005 – 2009, care ne demonstrează gradul de solicitare a documentelor observăm o creștere a circulației fondului în anul 2008 – 1,77 %, cînd după ani buni de eliminări fondul a devenit mai împrăștiat.

Confluente Bibliologice

Circulația colecției BȘU 2005-2009

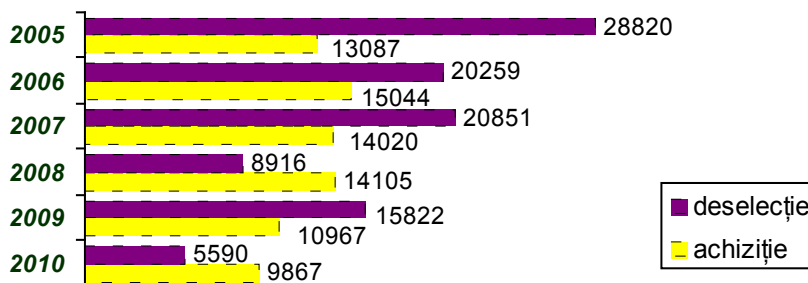
	2009	2008	2007	2006	2005
■	1,56	1,77	1,66	1,37	1,46

Pentru a obține o imagine completă a **restructurării colecției Bibliotecii în anii 2005 – 2009**, vom prezenta și rata de înprospătare a colecției. Datele din Tabelul nr. 4 ne arată că cea mai bună rată de înprospătare a colecției a fost în anul 2007, în acest an în colecție au fost achiziționate 14 354 documente și au fost eliminate 20 951.

Rata de înprospătare a colecției BȘU : 2005 – 2009

Anul	2005	2006	2007	2008	2009
Rata de înnoire a colecției, ani	74 ani	67 ani	58 ani	59 ani	82 ani

La 01.10.2010 Colecția totală deține 1 012 555 documente în 271 410 de titluri. Creșterea numărului de documente, datorată exploziei informaționale, impune restructurarea permanentă a colecției. În figura 4, se prezintă situația restructurării colecției de documente, în perioada anilor 2005 – 2010. Dezvoltarea colecției trebuie să se facă în concordanță cu cerințele de informare și documentare ale utilizatorilor, trebuie să vizeze actualitatea, universalitatea, diversitatea, specializarea, modernizarea informațională și continuitatea colecțiilor, care reprezintă, de fapt, tezaurul Bibliotecii Științifice.

Concluzii:

- Biblioteca Științifică este un laborator de muncă intelectuală în care sînt asigurate accesul la diverse surse de informare în format tradițional și electronic.
- Operațiunile de achiziții și eliminare a documentelor pledează pentru restructurarea colecțiilor. Putem spune că este mai ușor să aduni cărțile decît să faci selecția pentru a le elimina.
- Biblioteca joacă rolul cel mai important în oferirea accesului la informația științifică. Documentele pe care le deține vor fi necesare tuturor categoriilor de utilizatori: studenți, masteranzi, doctoranzi, profesori, cercetători științifici.
- Una din misiunile principale ale Bibliotecii este de a conserva documentele, pentru ca astfel patrimoniul să fie transmis intact generațiilor viitoare. La noi s-au păstrat cîte un exemplar din toate documentele eliminate.
- Este foarte important că în prezent calitatea și eficiența colecțiilor noastre este apreciată nu de mărime, ci de varietatea informațiilor actuale/utile conținute și gradul de circulație/solicitare a colecțiilor.

Referințe bibliografice:

1. **Agache, Catinca.** Biblioteconomie – valori tradiționale și moderne. Iași : Ed. Vasiliana 98, 2007. 236 p. ISBN 978-973-113-057-6.
2. **Alexa, Ioan P.** Selecția și eliminarea publicațiilor inutile din fondurile uzuale ale bibliotecilor publice. In: *Biblioteca*, 1997, nr.7, p. 2000-2002.
3. **Bertrand, Calenge.** Politicile de achiziție. Constituirea unei colecții într-o bibliotecă. București: Ed. Biblioteca Bucureștilor, 1999. 399 p. ISBN 973-98918-1-0.
4. **Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți** : Raport de activitate 1990-2009. Univ. de Stat “A. Russo”, Bibl. Șt., Centrul Managerial. Bălți, 1990-2009.
5. **Evidența colecțiilor de Bibliotecă** : Instrucțiune nr. 152 din 08. 05. 2003. Consiliul Biblioteconomic Național 12.11.2003.
6. **Marinescu, Nicoleta.** Biblioteconomie în întrebări și răspunsuri. Iași : Ed. PIM, 2009. 352 p. ISBN 978-606-520-600-7.
7. **Regneală, Mircea.** Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării : în 2 vol. București : Ed. FABR, 2001. Vol. 1: A-L. 409 p. ISBN 973-85555-1-5
8. **Richter, Brigitte.** Ghid de biblioteconomie. Ch. : Ed. ARC, 1997. 318 p. ISBN 9975-61-024-2

DESPRE IMPORTANȚA PRELUCRĂRII ȘTIINȚIFICE A RESURSELOR INFORMAȚIONALE

Lina MIHALUȚA,
director-adjunct BȘU

Astăzi, bibliotecile moderne dețin în colecții milioane de documente. Pentru ca utilizatorii să poată găsi informațiile de care au nevoie, bibliotecarul trebuie să realizeze un șir de procese și operații cum ar fi, bunăoară, prelucrarea /stocarea/ordonarea. Toate aceste procese sunt efectuate conform standardelor, normelor, metodologiilor și procedurilor specifice fiecărui tip de documente.

În Republica Moldova sînt utilizate STAS-urile de descriere bibliografică din familia ISBD, însă, începînd cu 1 mai 2005, republica noastră a acceptat Standardul interstatal *GOST 7.1.03 - "Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică. Cerințe generale și reguli de alcătuire"* în calitate de standard național.

Numeroasele schimbări ce se produc în activitatea de catalogare/indexare au influențat modul de prelucrare a documentelor de bibliotecă. Esența activităților biblioteconomice a rămas, în mare măsură, aceeași în pofida noilor tehnologii informaționale care au avut un impact benefic asupra instrumentelor pe care le utilizează bibliotecarii, solicitîndu-le noi cunoștințe și abilități.

Noile *Principii Internaționale de catalogare*, instituite de IFLA în 2009, sînt bazate pe modele conceptuale ale FRBR și FRAD, modele care vor exinde cîmpul de aplicare a acestora de la lucrarea tip text la toate tipurile de documente.

Utilizarea acestor instrumente specializate creează modalități eficiente de lucru în sistemul bibliotecilor, astfel asigurînd beneficiarilor posibilități noi de căutare și de regăsire rapidă a informației în sistemele electronice de informare.

Procesul de Catalogare este modulul de bază care înregistrează informațiile referitoare la conținutul documentelor. De calitatea sau modul de introducere a informației depinde eficiența căutării și regăsirii lor în OPAC.

Informatizarea proceselor de bibliotecă, cu precădere a operațiunilor de catalogare, a început să se producă în ultimele decenii ale secolului trecut, perioadă în care a și fost conceput Catalogul electronic. Implementarea softului TINLIB n-a fost deloc ușoară. Noul soft nu era preconizat pentru bibliotecile din învățămînt, ci pentru cele publice, astfel că multe din operațiunile de catalogare cereau îmbunătățiri și adaptări. Numai aici, la Bălți, am reușit să păstrăm catalogarea documentelor în original și să evităm trasliterația, să realizăm procesul de imprimare a seturilor de fișe pentru toate tipurile de documente (cărți, reviste, publicații periodice, materiale AV), pentru ca, ulterior, informația să devină accesibilă și pentru utilizatorii cataloagelor

tradiționale pe care le deținem la moment (de serviciu, public, Oficiul Literatură în limbi străine), la fel, și a fișelor de însoțire și a celor pentru catalogul topografic.

Nu este suficient ca un catalog electronic, expus on-line, să conțină numai informații curente, ci și retroconversia fondurilor din subdiviziunile Bibliotecii – integral în cazul sălilor de lectură și, parțial, al sălilor de împrumut.

Catalogul electronic (<http://libruniv.usb.md>), vizualizat cu ajutorul modului OPAC și modului TinRead de pe site-ul Bibliotecii, propune utilizatorilor o bază de date de circa 280 de mii de notițe bibliografice (58 % din toate titlurile), care conțin nu doar informații privind cărțile, revistele și alte seriale deținute în colecțiile Bibliotecii, materiale audiovizuale și electronice, dar și textele integrale ale unor monografii, manuale, cursuri ale profesorilor, lucrări ale angajaților bibliotecii expuse în Biblioteca digitală, care conține, la moment, peste 100 de documente ordonate pe domenii, conform Clasificării Zecimale Universale, iar, în interiorul fiecărui domeniu, în ordinea alfabetică.

O altă modalitate de stocare a informațiilor este cea de creare a bazelor de date cu acces local și a bazelor de date complementare cum ar fi:

- **SumarScanat** al revistelor și cărților în limbile engleză și germană - circa 130 / 4 000.
- **Baza de date: Opere muzicale de pe discurile de vinil (format MP3)**, trecută printr-o sinteză și purificare acustică - peste **1 000** de opere.
- **Programul Achiziții recente** - selectează informațiile pentru buletinele **Achiziții recente** din înregistrările exportate din TINLIB, conform clasificării CZU.
- **Programul ANUAR** creează o listă generală de cărți, articole și date exportate din TINLIB.
- **Programul Dotarea Lectoratelor** face posibilă analiza cantitativă privind asigurarea disciplinelor de studii cu literatură didactică, științifică, metodică.

O altă activitate importantă în organizarea informațiilor este Clasificarea documentelor intrate în colecția Bibliotecii. În ultimul timp, acest proces a devenit subiectul principal al studiilor realizate de specialiștii domeniului. Informațiile / publicațiile apărute pe paginile revistelor de specialitate, Internet, bloguri ale bibliotecilor vizează situația Clasificării Zecimale Universale.

În pofida discuțiilor ce au loc, noi, bibliotecarii bălțeni, utilizăm acest sistem de pelucrare științifico-analitică, începînd cu anul 1992, cînd au fost introduse *Tabele de clasificare zecimală, ed. medie din 1997*, care, odată cu trecerea timpului, au evoluat de la ediții prescurtate la versiuni completate într-o diversitate de limbi, devenind astfel unicul sistem de clasificare ce acoperă întregul univers al cunoașterii. De la perioada de implementare și pînă în prezent, acest sistem de clasificare a suferit o serie de modificări, unele esențiale, altele mai puțin esențiale, dar, oricum, punerea în aplicare este mai dificilă.

Nu mă voi referi la toate modificările indicilor CZU produse în perioada anilor 1992 - 2006, doar la unele activități organizatorice realizate în urma deciziilor metodice pentru elaborarea planului de aplicare/implementare ale acestora:

- **pregătirea personalului pentru procesul de clasificare pe nou;**

Confluente Bibliologice

- **stabilirea/determinarea ansamblului de documente bibliotecare (fișe/divizionare ale catalogului sistematic), care vor fi supuse modificărilor;**
- **elaborarea mecanismului de modificare a indicilor CZU și a cotelor sistematico-alfabetice;**
- **întocmirea unor instrumente auxiliare/ajutătoare:**
  - ☛ **tabelul de corelare al indicilor vechi cu cei noi**
  - ☛ **indexul alfabetic al indicilor de limbă;**
- **calcularea cantității de muncă și a timpului necesar;**
- **monitorizarea aplicării modificărilor la anumite etape;**
- **verificarea finală a acțiunilor de modificare și corectare a erorilor comise.**

Astăzi există o varietate și un volum imens de informație, dar problema regăsirii relevante nu a fost încă soluționată. Mult timp, accesul sistematic a fost, dacă nu singurul, cel puțin sistemul dominant de căutare documentară. Într-o bibliotecă, pe lângă clasificare, există și un alt mijloc de acces la informație: indexarea prin utilizarea unei liste de subiecte.

Această modalitate de indexare prin vedete de subiect este una avantajoasă, dar, ținând cont de necesitățile de informare ale beneficiarilor, de schimbările în sistemele de indexare și de depistare a unor carențe în structurarea vedetelor, s-a ajuns la concluzia ca acest Fișier de autoritate trebuie să fie supus unei redactări minuțioase și calitative.

În acest context, obiectivele de organizare a sistemului de informare bibliografică a generat elaborarea unei metodologii care prevedea următoarele strategii:

- **stabilirea** instrumentelor de lucru specifice procesului de atribuire a vedetelor de subiect (tezaure universale / disciplinare tradiționale / electronice (EUROVOC AGROVOC, RAMEAU etc., enciclopedii, dicționare, Tabela CZU));
- **stasurile** naționale / internaționale: **STAS 10711-89** *Reguli generale pentru elaborarea și dezvoltarea tezaurelor naționale;* **STAS 12598-87** *Metode de analiză a documentelor, de determinare a conținutului lor și de selectare a termenilor de indexare;*
- **constituirea** echipelor în scopul instruirii bibliotecarilor pentru construirea vedetelor de subiect în limba română/rusă;
- **profilul** Universității și Bibliotecii a fost considerat prioritar în redactarea VS;
- **necesitățile** de informare ale beneficiarilor;
- **experiențele** (cercetarea literaturii de specialitate și a bazelor de date) bibliotecilor universitare din țară și de peste hotare);
- **participarea** la întruniri profesionale (mese rotunde / ateliere / ședințe de lucru);
- **nominalizarea** bibliotecarilor cu drept de a construi vedetele de subiect la etapa redactării.

Realizarea acestui proces este unul deloc ușor. Dificultățile pe care le întâmpinăm sînt comune pentru tot mediul biblioteconomic:

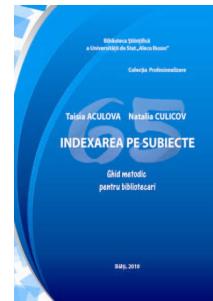
- ☛ lipsa unui vocabular controlat la nivel de republică, care să acopere

necesitățile de creare a vedetelor de subiect pentru toate tipurile de biblioteci. La moment, fiecare tip de bibliotecă își rezolvă această problemă utilizând diverse limbaje de indexare;

- lipsa unui ghid la nivel de republică care ar orienta munca bibliotecarilor antrenați în această activitate;
- munca cotidiană care atenuază acest proces;
- lipsa unui soft care să permită trimeri și legături între termeni;
- fluctuația cadrelor și realizarea altor funcții;
- neatenția bibliotecarilor.

În acest context s-a simțit **necesitatea** elaborării unui ghid metodic pe tema respectivă, de divergențele care apar între bibliotecarii-practicieni, de necesitatea de a asigura bibliotecarii cu unele decizii metodice, acceptate de noi după generalizarea experienței proprii de lucru, după o cercetare și comparare temeinică a recomandărilor oferite de cele mai mari biblioteci contemporane: Biblioteca Congresului SUA, Biblioteca Națională a Franței, Biblioteca Națională a Rusiei.

Scopul acestui ghid este de a oferi bibliotecarilor - indexatori un instrument de lucru în procesul indexării pe subiecte, de a-i familiariza cu metodele și regulile universale de indexare pe subiecte, pentru optimizarea și evitarea unor greșeli ce pot fi comise în construcția vedetelor de subiect. Autorii acestei lucrări s-au referit la problemele generale ale indexării pe subiecte, la regulile și principiile de alcătuire a vedetelor de subiect. După părerea noastră, este necesar să se mențină balanța între actualizarea permanentă a listei de vedete de subiect și stabilitatea ei, pentru a nu duce cititorul în eroare, dar și pentru a folosi terminologia științifică accesibilă tuturor categoriilor de cititori ținând cont și de profilul bibliotecii.

Concluzii

Prin cea ce facem, la fel ca și toate instituțiile infodocumentare, biblioteca universității bălțene rămîne să acumuleze, stocheze, organizeze și să furnizeze informații și cunoștințe, servicii modernizate, produse bibliotecare cu care venim în întâmpinarea utilizatorilor, susținem procesul de instruire și cercetare științifică dorindu-ne să rămînem o instituție atractivă și mereu vizitată: în mod fizic și pe cale virtuală.

Referințe bibliografice:

1. **Chitoroagă, V.** Clasificarea Zecimală Universală : modificări radicale. In: *Magazin bibliologic*. 1999, nr. 2-3, p. 45-47.
2. **Ghid de indexare Lives-Ro.** In: [on-line] [citat 1.10.2009]. Disponibil pe Internet: URL <http://www.bibnat.ro/GHID-DEINDEXARE-LIVES-RO-s125-ro.htm>
3. **Panici, Alla.** Clasificarea zecimală universală în aspectul noilor modificări ale sistemului. In: *Magazin bibliologic*. 1999, nr.1, p. 13-14.
4. **Tîrziman, Elena.** Fișierul de autoritate pe subiecte. In: *Revista Bibliotecii Naționale a României*, 1999, Nr. 1 - 2, P. 32 – 34

PASIUNE ȘI ANGAJAMENT

55 DE PRIMĂVERI ALE

ELENEI HARCONIȚA

Dna ELENA HARCONIȚA, specialist în biblioteconomie și știința informării, manager, cu grad superior de calificare, este un nume bine cunoscut în mediul bibliotecar ca profesionist competent ce dispune de cunoștințe profunde și un înalt potențial de creație. Născută la 15 martie 1955 în mun. Bălți, în familia muncitorilor Anton și Varvara Rotaru, absolventă a Facultății de Biblioteconomie și Bibliografie, Universitatea de Stat din Moldova, muncește cu pasiune și dăruire mai bine de 34 de ani la edificarea continuă a uneia dintre cele mai prestigioase și moderne biblioteci din spațiul Europei de Est, îndeplinind funcțiile de bibliotecar, metodist, șef serviciu, director-adjunct, iar din 2001 - directoare a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”.

În acest timp aici au fost realizate mai multe proiecte de anvergură: Centrul de Documentare al ONU (2001); Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei (2007); Biblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale (2008); Punctul de Informare Documentare NATO (2010); Colecția de carte GALAȚI (2001); Colecția WILHELMI (2003) Colecția Institutului Cultural Român, Direcția României în afara Țării (2009), Colecția „Ioan Vasile NICORICI” (2010).

Agenda managerială a directoarei Elena Harconița include demersuri elocvente în vederea informatizării Bibliotecii, dezvoltării site-ului, colaborării eficiente cu rectoratul și facultățile, diversificării/utilizării serviciilor informaționale, a elementelor de Web 2.0, Biblioteca 2.0, sincronizării cu procesele biblioteconomice europene/globale.

Este membru al Senatului Universității, membru al Comisiei Senatului pentru politici, strategii și dezvoltare instituțională; membru al Comisiei Senatului pentru cercetare științifică și relații de parteneriat, președinte al Filialei ABRM, Biblioteca universitară. La nivel național este membru al: Consiliului Biblioteconomic Național, Consiliului Director al Bibliotecilor Instituțiilor superioare și preuniversitare de Învățământ, Biroului și Consiliului ABRM și președinte al Comisiei Concursului Național *Cele mai bune lucrări în domeniul biblioteconomiei și științei informării*.

Relațiile de colaborare cu partenerii din străinătate: Asociația Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați, secretar ing. Radu Moțoc; Biblioteca Națională și Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din România; Jurnal Donation Project, New-York, SUA; Dr. prof. Th. Wilhelmi, Cantonul Basel din Elveția; Fundația SOROS, Ambasadele străine acreditate în R. Moldova; Agenția Francofonă și Alianța Franceză; Institutul Goethe – București, au adus remarcabile beneficii în dezvoltarea colecțiilor, dotarea cu echipament tehnic, renovarea și modernizarea spațiilor bibliotecii.

În anii 2000 - 2010, în calitate de director de proiecte lansate de Fundația SOROS Moldova s-a remarcat prin:

- dezvoltarea colecțiilor în domeniul *Administrație publică și politici publice* - \$ 4300;
- dezvoltarea colecțiilor *multimedia* - \$ 500;

- dezvoltarea colecțiilor pentru *Învățămînt artistic* - \$ 2 500;
- Programul de granturi mici pentru absolvenții programelor Ambasadei SUA - \$ 500;

iar, în colaborare cu catedrele universitare, a desfășurat proiectele:

- *Implementarea Sistemului European de credite Transferabile*;
- *Asistență Socială*;
- proiecte instituționale cu susținerea cărora au crescut colecțiile pe domeniile științelor socioumanistice, tehnice, asistență socială, în limbile străine.

Responsabilă, receptivă la nou, împreună cu colegii săi generează și sprijină servicii inovatoare, programe științifice și evenimente infobibliotecare de anvergură, cu impact calitativ în susținerea și amplificarea eficienței procesului educațional universitar în cadrul Programelor: *Dotarea lectoratelor*, *Bibliografierea publicațiilor universitarilor*, *Zilele Bibliotecii la Facultăți*, *Zilele Catedrelor*, *Zilele Informării*, *Cultura Informației utilizatorilor*, *Lunarul Licențiatului / Masterandului*, *Proiectul Acces liber la raft*, *Teleinformații* etc.

Doamna ELENA HARCONIȚA pledează cu mult har pentru formarea competențelor informaționale ale utilizatorilor Bibliotecii, aducînd argumente consistente și demersuri convingătoare în Senatul Universității pentru a se promova orele de cultură a informației în conformitate cu Hotărîrea Colegiului Ministerului Educației. Astfel la Universitatea bălțeană bibliotecarii – lectori asistenți la Catedra *Informatică aplicată* sînt incluși în orarul procesului de instruire a anului I de la toate Facultățile. În anul 2007 a coordonat editarea, în premieră în Republica Moldova, a suportului de curs *Bazele Culturii Informaționale și Curriculumul* respectiv pentru modulul 1 al cursului *Tehnologii Informaționale și Comunicaționale*, racordat la cerințele procesului de la Bologna; integrarea în structura Bibliotecii a Centrului de Cultură Informațională.

Manager experimentat, cultivă abil personalul Bibliotecii, punînd preț deosebit pe motivarea, instruirea și promovarea bibliotecarilor, aplică tehnologii moderne de comunicare profesională (intranetul bibliotecar, programe electronice de comunicare), contribuie la armonizarea și dezvoltarea culturii organizaționale de bibliotecă, monitorizînd activitatea Școlii Noul Angajat, programele de formare profesională continuă.

Autor, redactor responsabil, coordonator, prefațator a peste 60 de publicații (monografii, bibliografii, cataloage, dicționare, anuare, ghiduri), în 12 colecții: *Personalități universitare bălțene*, *Universitari bălțeni*, *Scriitori universitari bălțeni*, *Promotori ai culturii*, *Bibliographia Universitas*, *Cultura Informațională*, *Vestigia Semper Adora*, *Doctor Honoris Cauza*, *Profesionalizare* etc., anii 2001 - 2010.

A semnat peste 240 articole științifice în reviste de specialitate din Republica Moldova, România. A fondat revista de biblioteconomie și știința informării *Confluente Bibliologice*, lansată în comunitatea profesională în anul 2005, remarcîndu-se prin largă deschidere spre valorile profesiei. În anul 2008 dna Elena Harconița și-a asumat responsabilitatea editării *Catalogului publicațiilor elaborate de bibliotecile academice, universitare și specializate din Republica Moldova*, un excelent instrument

bibliografic pentru cercetători, profesori, studenți, pentru toți cei interesați de preocupările științifice ale bibliotecarilor.

A editat, în colaborare cu Biblioteca Națională, un număr al revistei de specialitate *Magazin Bibliologic* (2005, 3-4), consacrat aniversării a 60-a a Bibliotecii Științifice a Universității "A. Russo" din Bălți. Dna Harconița este fondatoare și redactor al ziarului bibliotecarilor universitari bălțeni *BiblioTransNord* (2003), redactor al buletinului informațional *Club ONU Nord*, președinte al Clubului „BiblioSpiritus”, fondat în anul 2004.

Ca președintă a Filialei Bălți a ABRM, a contribuit la organizarea, pentru prima dată în afara Chișinăului, a Conferinței Anuale a Asociației Bibliotecarilor din RM (2007) la Biblioteca universității bălțene. La conferință au participat peste 200 de bibliotecari din țară și de peste hotare. A inițiat organizarea în cadrul Filialei a conferințelor și atelierelor profesionale pentru bibliotecarii școlari din colegii și școli profesionale, specialiștii responsabili de activitatea bibliotecarilor școlari de la direcțiile de învățământ din școlile raioanelor de Nord ale Moldovei. În realizarea statutului Bibliotecii de Centrul Biblioteconomic, supervizează și coordonează colectarea / sintetizarea / analiza datelor statistice prezentate de către 636 biblioteci școlare din 15 raioane din Nordul Republicii și municipiul Bălți.

A efectuat stagii, vizite de documentare, a participat cu multiple comunicări la diverse reuniuni profesionale științifico-practice din țară și de peste hotare: Conferința ABIR, România (2005, 2006); Conferința Anuală ABRM; Simpozionul *Anul Bibliologic*; Seminarul Național "Biblioteca și Comunitatea", BNRM; Conferința internațională *Managementul resurselor electronice în bibliotecile din Moldova*, ASEM; Conferința ANBPR, Galați; Stagiul de documentare în Polonia; Conferința participantilor la programele Ambasadei SUA (Chișinău); Conferința științifico-practică *Informația și cunoașterea elemente indispensabile societății informaționale*, Camera Națională a Cărții; Masa rotundă "Biblioteca și Proprietatea Intelectuală în viziunea promotorilor de informație", AGEPI; Congresul VI al Bibliotecarilor din RM; Conferința Internațională pe profil de *copyright* și drept de autor, ASEM, Chișinău; *Cartea pentru copii: Fond, Formă, Valoare*: Colocviu interuniversitar, Salonul Internațional de Carte pentru Copii, USM, Facultatea de Jurnalism și Științe ale comunicării; *Biblioteca și resursele informaționale în contextul modernizării învățământului științei și inovării*: Conferință, BRȘA a UASM; Școala de vară „Advocacy pentru bibliotecari: conținut și comportamente” (Sadova, Călărași) etc.

Este formator în cadrul ABRM, Filiala Bălți, în cadrul Universității de Stat „Alecu Russo”, lector superior la Catedra Literatură Română și Universală pentru promovarea disciplinei Dezvoltarea colecțiilor de bibliotecă, Managementul de bibliotecă, specialitatea Biblioteconomie, asistență informațională, Arhivistică; în cadrul Programul de formare profesională continuă Bibliotecii, *Școala Noului Angajat*.

Promovează imaginea Bibliotecii și a Bibliotecarului la diverse întruniri profesionale, meritele fiindu-i apreciate cu distincții guvernamentale: Titlul Onorific „**Om Emerit**” (2010), Medalia „Mihai Eminescu” (2005); Diploma Guvernului de gradul I

(2008). Diploma Ministerului Educației și Tineretului (2005, 2006, 2010); Diploma ABRM, Medalia comemorativă „Alec Russo” (2005); Premiul I Concursul AGEPI „Biblioteca – partener în promovarea proprietății intelectuale” (2006, 2010); *Omul Lunii* pe site - ul Bibliotecii Naționale (2010); Deținătoare a premiilor și diplomelor în cadrul concursurilor naționale: *Cel mai bun bibliotecar al anului* (1993, 1999), *Cea mai bună lucrare în domeniul biblioteconomiei și știința informării* (2001 - 2010); Premiul *Gazetei Bibliotecarului* (2005, 2007); Diploma de excelență a Universității, Diploma din partea Primăriei mun. Bălți.

Referințe

Mi-ar plăcea să o văd pe dna Elena Harconița în curînd în postul de decan al bibliotecii universitare...

Valeriu Cabac, conferențiar universitar

Comparația cu Gioconda se strecoară, iată, printre rînduri, noi însă nu o vom așeza în șir, ci o vom ține la distanță, dat fiind faptul că actuala directoare bălțeană ca și predecesoarea ei, este singulară. Bibliotecarele bălțene fac ceea ce fac nu pentru a arăta cuiva că fac, ci fac pentru că așa trebuie să facă.

Alexe Rău, Director-general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova

Elena Harconița face parte din generația care, într-o vreme de tranziție, și-a asumat nobila misiune de ocrotire a unor valori. În cariera ei, de la bibliotecar la director al bibliotecii universitare, ea s-a călăuzit de o simplă și amplă formulă: *Cartea este pentru cititor lucrul cel mai de preț, iar biblioteca nu este un depozit de carte, este un sanctuar de cărți.*

Iurie Colesnic, scriitor

Expectativa Elenei Harconița. Viziunile și valorile Domniei Sale totdeauna au fost /sînt compatibile cu ale celor din preajmă, oferind șanse de confort și comunicare efectivă. Oare al cui ar fi meritul? În primul rînd, al Colegei și Prietenei mele, care știe să-și creeze o viziune, să o revizuiască în caz de necesitate (dar fără a renunța la valorile stabilite), să o apere și să o împlinească.

Ludmila Corghenci, director-adjunct DIB ULIM

Dacă în acești ani au crescut cîteva generații de bibliotecari adevărați, meritele sînt în egală măsură și ale doamnei director Elena Harconiță, care, de 20 de ani, este un veritabil profesor în biblioteconomia modernă. Domnia sa rămîne a fi un principiu formator și călăuzitor în universul cărților pentru toți utilizatorii Bibliotecii. Pasiunea Directoarei Elena Harconița pentru cultură este fortificată de perseverență și dorința de autocultivare permanentă. Respectul față de sine în această nobilă profesie, determină negreșit și un respect al bibliotecarului și al instituției în general. Indiscutabil, un specialist de marcă în bibliologie și știința informării, doamna director a știut să le inoculeze, să le cultive celor 76 de subalterni ideea că bibliotecarul de Bălți este un titlu de noblețe.

Valentina Topalo, șef serviciu Manifestări Culturale al BȘU „Alec Russo”

MARGARITA IULIC

50 DE ANI DE LA NAȘTERE

Doamna Margarita IULIC, absolventă a Facultății Muzică și Pedagogie Muzicală, Universitatea de Stat "Alecu Russo", mun. Bălți, în anul 2005 și-a unit destinul cu Biblioteca noastră, integrându-se cu multă responsabilitate și principialitate în noua activitate, manifestând temeinice cunoștințe și capacități pedagogice, creativitate, consecvență, comunicabilitate. Activează cu multă pasiune, inspirație, devotament în sala de lectură nr. 3 Științe reale, naturale, pedagogie, psihologie, artă. Este membru al echipei Promotorii Cărții, responsabilă de Relațiile cu Facultatea, formator în cadrul Programului de formare profesională continuă. A participat la realizarea sondajelor „Biblioterapia – un mijloc de dezvoltare a personalității”, „Biblioteca științifică și transferul de informație către utilizatori”, publicînd studii de anvergură. S-a remarcat prin cercetarea bibliometrică: „Biografii succinte ale editurilor”.

În anul 2007 a participat activ la organizarea Conferinței Anuale a ABRM la Bălți, dovedind capacități deosebite și fiind menționată cu Diplomă de excelență ABRM cu prilejul Zilei Bibliotecarului pentru rezultate remarcabile în activitatea profesională, prin abnegație și atitudine creativă în munca de bibliotecar precum și Mulțumiri din partea administrației Bibliotecii Științifice pentru buna organizare și desfășurare a manifestării cultural-științifice la Bălți. Pentru profesionalism, receptivitate la nou, consecvență și calitate în activitatea profesională în anul 2008 i-a fost conferită Diploma Rectoratului Universității.

În anul 2009 agenda profesională a sporit cu obținerea gradului doi de calificare.

Doamna Margarita Iulic s-a implicat activ în promovarea activităților culturale în Clubul BiblioSpiritus.

Este printre puținele persoane care astăzi mai continuă să creadă în dreptate, în adevăr, fiindu-i inerente curajul și propriile convingeri pe care le apără cu demnitate. Și-a construit un stil inconfundabil, propria imagine care este cunoscută în spațiul academic și care se bucură de un profund respect.

Distinsă Doamnă Margarita IULIC, ne bucurăm de realizările Dvs., de rîvna cu care munciți, de faptul că Vă avem în preajmă și Vă urăm succese mari în viitor.

Să trăiți atîția ani cîți cititori per an aveți în sala de lectură și să aveți atîția bani cîte exemplare de carte inserează toată colecția Bibliotecii noastre.

ANI DE EFORT ȘI DĂRUIRE

Elena HARCONIȚA

La 19 aprilie 2010, în cadrul Bibliotecii Științifice, a avut loc lansarea unor cărți despre doi preoți originari din Basarabia: *Pr. Igor P. Jechiu. Vremea cheltuită cu înțelepciune nu se pierde! aforisme, minidefiniții, gânduri, însemnări*, Galați, Partener, 2008 și *Arhiepiscopul Dr. Antim Nica: Prinos la centenarul nașterii 1908 - 2008*. Galați, Ed. Episcopiei Dunării de Jos, 2008.

La acest excepțional eveniment au participat Pr. dr. Eugen Drăgoi, consilierul cultural al Episcopiei *Dunărea de Jos din Galați, România*, care a îngrijit aceste două publicații, inginerul Radu Moțoc, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, Filiala *Costachi Negri* din Galați, scriitoarea Maria Șleahțișchi, conf. univ. dr., prorector pentru știință la universitatea bălțeană, Anatol Moraru, cadru didactic universitar, scriitor, redactorul-șef al revistei *Confluente bibliologice*. Pr. Ioan Postolache, nepoata preotului Igor Jechiu, Preotul Valeriu Cernei de la Episcopia Basarabiei, cadre didactice universitare, bibliotecari și studenți au fost prezenți în sala de lectură în acel început de săptămână atât de semnificativ pentru comunitatea culturală de la Bălți,

În continuare reproducem *Mesajul Elenei Harconița*, directorul Bibliotecii:

Dragi prieteni, stimați musafiri,

Vă salutăm cu mare bucurie în spațiile Bibliotecii noastre, în care nu există nici o subdiviziune în componența colecțiilor căreia să nu se regăsească cărți, reviste, documente istorice, audio și videocasete, CD-uri, hărți, portrete, colecții de ex-libris-uri, televizor, fax și alte instrumente de care beneficiem astăzi datorită prietenilor noștri de la Asociația Pro Basarabia și Bucovina, filiala „Costachi Negri”, din Galați.

Marele nostru noroc își are sorgintea în anul 1991, când a început una dintre cele mai frumoase relații omenești legate de Măria sa Cartea.

În anul 1995, 23 aprilie, se marchează Ziua Mondială a Cărții, sărbătoare instituită de UNESCO la propunerea Uniunii Internaționale a Editorilor și înaintată de guvernul spaniol Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Circa 80 de state din lume au recunoscut Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor, **cartea fiind considerată cel mai important factor în difuzarea cunoașterii umane și cel mai eficient sistem de conservare a patrimoniului cultural al omenirii.**

Celebrarea Cărții vine din Spania, unde, la 23 aprilie, are loc Festivalul trandafirilor, o manifestare în cadrul căreia este sărbătorit Sfântul Gheorghe (Jordi), este decernat Premiul lui Cervantes și e comemorat un alt mare scriitor de talie universală: William Shakespeare, care se presupune că ar fi decedat în aceeași zi, în anul 1616. Tradiția cerea ca în această zi bărbații să dăruiască femeilor câte un trandafir, iar acestea, câte o carte.

Conform unui Decret prezidențial, ziua de 23 aprilie, începînd cu anul 2010, a devenit și Ziua Bibliotecarului din Republica Moldova, zi sărbătorită pînă atunci (cu începere din anul 2000) la 5 octombrie.

Se știe că cine vrea să-i cîștige pe alți oameni trebuie să-și pună inima la bătaie, lucru pe care îl făcea întotdeauna doamna Faina Tlehuçi, directoarea acestei instituții între anii 1962 – 2001. Iată ce îi scria părintelui Jechiu: „*Regret mult că nu Vă cunosc personal, ne adresăm însă cu rugămîntea de a ne ajuta să depășim greutățile cu care ne confruntăm – completarea colecțiilor cu literatură în limba română. Nu avem nici un exemplar de Istoria românilor din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi, nu avem cărți la filosofie, economie, pedagogie, nu avem cărți la limbă și literatură română.*

Sîntem preocupați de completarea retrospectivă, de întocmirea bibliografiilor naționale, dar lacunele create în anii 1941- 1989 sînt foarte mari.

Avem informații că Dumneavoastră, ca Președinte al Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, filiala Galați, dispuneți de colecții bogate de documente, cărți, ediții periodice, manuscrise ce țin de trecutul și prezentul neamului nostru. Vă rugăm frumos să ne ajutați să lichidăm aceste goluri în colecțiile noastre și așteptăm cu nerăbdare un răspuns pozitiv”.

Scrisoare e datată cu 24 decembrie, 1991.

Răspunsul nu a întîrziat, dar a venit cu o veste tristă: „*Cu durere în suflet Vă informăm că Președintele asociației noastre a primit două lovituri la un interval de o săptămîină, moartea fiului și a nevestei. După acest șoc a suferit un infarct extins...*

Subsemnatul, secretarul Asociației, Vă aduce la cunoștință că similar cu fondul de carte „Galați” deschis de noi la Biblioteca Națională din Chișinău și Cernăuți am hotărît să deschidem la Dvs. un asemenea fond care va fi alimentat periodic.

Un prim lot de cărți este deja pregătit și va fi trimis în luna aprilie.”

Președinte. Pr. Igor JECHIU, Secretar ing. Radu MOȚOC

Iar peste cîteva luni de la Bălți pleca telegrama: „*Profund îndurerăți de decesul Părintelui Igor Jechiu. Sincere condoleanțe*”. Rectorul Universității, dr. prof. N. Filip,

Director F. Tlehuci...

Astfel a început o relație epistolară, care avea să crească timp de 18 ani într-o prietenie și într-un parteneriat durabil cum nu știu dacă se mai întâmplă în alte părți.

„Binele pe care-l poți face, ești dator moral să-l faci”, spunea Preotul Igor Jechiu. Este vorba, în special, de binele pe care l-am avut mereu datorită pasiunii și efortului susținut al domnului ing. Radu Moțoc, care nu a lăsat să dispară acea mână de ajutor, ce ne-a întins-o în anul 1992 primul președinte al Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, Filiala Galați.

„Deocamdată, Asociația Dumneavoastră e unicul izvor ce ne oferă posibilitatea de-a ne îmbogăți fondurile cu publicații în limba română” scria directoarea în anul 1992;

„În Universitatea noastră se va redeschide Liceul «Ion Creangă» ne lipsește literatura didactică”;

„Și încă o rugămintă – avem nevoie de Tabelele de Clasificare Zecimală Universală, revenim la clasificarea pe care o practică toată lumea”;

Instituirea Bursei „Preot Igor Jechiu”, de care au beneficiat 3 bibliotecare de la noi, a făcut posibilă documentarea în cele mai prestigioase biblioteci din Țară în vederea studierii, apoi aplicării CZU și informatizării Bibliotecii.

Peste câțiva ani - „La noi nu se găsește un aparat de numerotat cărțile pentru a putea face inventarul”;

Au mai trecut vreo doi ani: „Încă o întrebare. La editura „TEORA” să ne adresăm noi, ori o faceți Dvs? Mă iertați de atîta deranj. Mi-i lehamite să umblu permanent cu mîna întinsă, dar n-am încotrio. Nici anul acesta nu s-a decis finanțarea la nivelul statutului”.

Între timp bogatele stocuri de carte de referință, științifică, istorică, literatură și critică literară, carte rară treceau și treceau Prutul, fiind direcționate de neobositul Radu Moțoc, care sensibiliza Biblioteca Națională din România, Biblioteca Academiei Române, Biblioteca „V. A. Urechia” din Galați, Universitatea Dunărea de Jos, editurile HUMANITAS, Magazin Istoric, Uniunea Compozitorilor și Muzicienilor din România, Institutul de Psihologie al Academiei Române, Institutul Cultural Român, instituții și multe persoane particulare... În fiecare an se perfectează pentru noi abonamente la publicații periodice de Biblioteca Națională și Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București. Colecții de prestigioase reviste *Viața Basarabiei*, *Convorbiri literare*, *Revista Fundațiilor Regale*, ce constituie o istorie vie a literaturii române și sînt valorificate astăzi în cercetările științifice ale studenților bălțeni.

Din Australia, de la Victor Jechiu, cel de-al doilea fiu al regretatului Părinte Igor Jechiu, soseau bani cu care se cumpărau cărți pentru studenții de la Universitatea din Bălți.

Paznici eterni ai adevărului, nici un sacrificiu să nu pară mare pentru achiziționarea lor, nici o grijă nu trebuie neglijată pentru a le păstra, spunea Richard de Bury, cancelarul Angliei la începutul secolului al XIV-lea, despre procurarea cărților. Și oamenii bibliotecii de la Bălți au fost și rămîn mereu obsedați de grija colecțiilor – actualizarea, îmbogățirea, gestionarea și oferirea lor cu generozitate tuturor doritorilor de-a se ospăta din marele ocean al cunoștințelor.

„Colaborarea s-a început cu un scop sfânt: de a contribui la creșterea colecției de literatură în limba română”, care la începutul anilor 90 număra doar 5 009 ex. - 5% din toată colecția de atunci, scria Faina Tlehuci. La începutul anului 2010, constatăm 234 841 ex., ori 23,23% de carte în limba română.

Circa 26 000 de documente în valoare de peste 1,5 milioane lei – **100 000 euro** au fost investite în Biblioteca noastră de Asociația Pro Basarabia și Bucovina Filiala C. Negri din Galați.

Concomitent cu aceste cărți, Biblioteca este dotată cu antenă parabolică, televizor color, în universitate este susținută crearea laboratorului de paleografie. Începînd cu anul 1995, Asociația inițiază și devine cel mai mare susținător financiar în omagierea șefilor de promoții de la toate Facultățile, are loc deschiderea Atheneului universitar, timp de trei ani admirăm expoziția de litografii și gravuri „Domnitori și principii ai Țărilor Române”, ce conține portrete și lucrări care nu întotdeauna apar în enciclopedii și cărțile de istorie.

Prefectul județului Galați, regretatul Răzvan Angheluță, directorul-general al celui mai mare combinat siderurgic din România, domnul Nicolae Dumitru, astăzi Primar al Galațiului, doctorul Chiril Baranețchi, succesorul Pr. Igor Jechiu la funcția de Președinte al Asociației, Episcopia Dunărea de Jos, personalități onorabile, care se implicau în grijile și nevoile noastre datorită Omului despre care se poate spune folosind cuvintele Preotului Igor Jechiu: „Cu cît este omul mai adevărat, cu atît este mai simplu și cu cît este mai simplu, cu atît mai apropiat de statura sa morală originală”.

„Ca Membru de Onoare în Senatul Universitar salut cu încredere noua structură de conducere care, cu siguranță, va ști să colaboreze cu toată comunitatea științifică din cadrul Universității pentru a crea condițiile optime unui progres educațional național pentru această prestigioasă Universitate de la Nordul Republicii.

În ceea ce mă privește, voi colabora în continuare cu programe culturale care țin de Biblioteca Universitară „Alecu Russo” și promovarea personalităților bălțene în spațiul cultural european.” scria dl Radu Moțoc, la început de aprilie, într-o scrisoare adresată conducerii actuale a Universității bălțene.

Continuînd gîndurile regretatului Preot Igor Jechiu, excepțional om de cultură și nețărmuită omenie, mare iubitor de carte și de neam, care spunea că „De o viață lungă se poate bucura numai omul, pe care preocupările neîntrerupte l-au împiedicat să se plîngă că e scurtă”, Vă dorim tuturor, stimați participanți ai acestui eveniment, să Vă trăiți viața într-o activitate permanentă și să Vă consumați vremea cu multă înțelepciune așa cum o face ambasadorul nostru cultural în România și unele țări din Europa, multstimatul dn ing. Radu Moțoc.

Părintele Jechiu a plecat dintre noi fără ca să ne fi întilnit vreodată, dar tot ceea ce s-a realizat în acești ani pentru universitarii bălțeni devine o moștenire de care vor beneficia mii de studenți și cadre didactice mulți ani de-acum înainte. Dorim ca Fondul de carte GALAȚI să fie în continuă creștere spre bucuria cititorilor și a bibliotecarilor- căutători de noi modalități și mijloace pentru achiziția cărților în vederea creării unor colecții cît mai bogate și calitative.

PROMOVAREA IDEII DESPRE PROPRIETATEA INTELECTUALĂ

Elena HARCONIȚA,
Valentina TOPĂLO

Principiile de popularizare efectivă a Proprietății Intelectuale se bazează pe următoarele componente: capitalul uman - competențele profesionale și organizaționale ale echipei de bibliotecari; capitalul structural - conținutul planului de activitate, organizarea și manifestările; capitalul cooperării - competențe sociale, relații de parteneriat între Biblioteca Științifică și Universitate, Biblioteca Științifică și Direcția de Învățământ a municipiului Bălți; cunoașterea utilizatorilor, link la creațiile valorice: web site-ul Bibliotecii despre programele PI, AGEPI; oportunitățile EBSCO, OMPI.

Obiectivele *Zilelor Proprietății Intelectuale* sînt: amplificarea programului educațional și de cercetare, care are drept scop valorificarea Proprietății Intelectuale, creșterea rolului cărții în procesul acumulării ideilor noi, cunoștințelor, formării și dezvoltării deprinderilor de studiu și de muncă intelectuală independentă în conformitate cu cerințele societății;

Elaborarea programului de desfășurare a *Proprietății Intelectuale* a fost orientat spre o mai bună cunoaștere de către beneficiari a legislației naționale și internaționale privind drepturile de autor și drepturile conexe în domeniul Proprietății Intelectuale, diseminarea și informarea utilizatorilor despre aceste drepturi;

Coordonarea eforturilor Bibliotecii în scopul impulsiei potențialului profesional și creativ; gestionării eficiente a colecției AGEPI; cultivării, în baza acestei colecții, a unor deprinderi utile, însușirii inovațiilor avansate, cercetărilor, descoperirilor realizate de inventatorii din Republica Moldova, România și protejarea lor;

Integrarea informațiilor despre PI, bazele de date AGEPI în Cursul *Bazele Culturii Informaționale*;

Augmentarea statutului social și prestigiului profesiei de bibliotecar, protejarea bibliotecarilor; implicarea lor în activitatea inovațională și creativă; participarea la concursurile naționale anuale *Cel Mai Bun Bibliotecar al Anului*, *Cea mai bună publicație în domeniul biblioteconomiei și științei informării*.

Astfel, bibliotecarii universității bălțene își îndeplinesc conștiincios obligațiunile cercetînd, elaborînd, publicînd. Au apărut, începînd cu 2001, 31 de bibliografii, inclusiv 19 biobibliografii; este editată revista de specialitate *Confluente Bibliologice*, pînă în prezent s-au editat 18 numere, sînt prezentate comunicări la diverse întruniri profesionale, au fost publicate articole în revistele și ziarele de profil.

Zilele Proprietății Intelectuale din perioada menționată au cuprins 2 seminare informativ-educative cu apreciable impact profesional și social, numeroase discuții, informații *ad-hoc*;

Cursul *Bazele Culturii Informaționale* a fost audiat de studenții a 47 de grupe de la secția cu frecvența la zi - 548 ore și de studenții a 9 grupe cu frecvența redusă - 54 de ore, în total - 602 ore).

A fost acordată o importanță deosebită elementului vizual prin pagina web a Bibliotecii, rubrica *Anunțul Zilei* fiind o primă etapă a realizării programului *Zilele Proprietății Intellectuale*. În cadrul orelor didactice, peste 1700 de studenți din anul I, secția zi și frecvență redusă, au accesat pagina web a AGEPI-ului, Biblioteca AGEPI.

Invitația la lectură se face chiar prin titlurile expozițiilor tematice: **2009 - Anul Creativității și Inovării; Anul Imaginii Bibliotecii și Bibliotecarului; Ziua Cărții și a Dreptului de Autor; Protejarea operei literare (23 aprilie); Ziua Mondială a Proprietății Intellectuale (26 aprilie); Tezaur Intelctual al Țării, Piața ideilor inovatoare (Revista Intellectus), Anticipind Timpul: Gutenberg - 500 de ani de la trecerea în eternitate, Aniversarea Inventatorilor: I. Dragu - 160 de ani de la nașterea inventatorului și inginerului, România; Gh. Botezat -125 de ani de la nașterea inventatorului, matematicianului de origine română (29 iulie - Ziua Inventatorului și a raționalizatorului); Creație a Minții Umane, TV-clipuri despre AGEPI.**

În scopul informării despre specificul protejării PI, comunitatea universitară a fost asigurată în permanență cu suport didactic din colecțiile Bibliotecii, în general, și din *Colecția AGEPI*, în particular. Numai în **luna aprilie** 2009, 13 646 de utilizatori ai sălilor de lectură *Științe psihopedagogice, Științe ale naturii, Arte și Științe socioumanistice și economice*, au consultat mai mult de 500 documente expuse sub genericul *Accesul la informație și respectarea dreptului de autor*.

Expozițiile, seminarele instructiv-educative, discuțiile, TV - clipurile realizate au avut ca finalitate informarea studenților despre Proprietatea Intelctuală, standardele adecvate de protecție a ei, convenții din R. Moldova și alte țări. Tot în acest scop au fost editate 12 reviste bibliografice informative, organizate 6 expoziții informative și 10 tematice. La aceste manifestari au participat studenți, elevi, masteranzi, cadre didactice.

Colecția AGEPI este popularizată și în cadrul *Zilelor Tineretului* (10 noiembrie), de *Ziua Studenților* (17 noiembrie), când utilizatorii sînt invitați să audieze prezentări de *Achiziții noi AGEPI*: ale revistelor **Intellectus**, *Bursa Invențiilor*, *AGEPI INFO*, *AGEPI EXPO*; să participe la seminare și discuții despre inventatori, invenții, raționalizatori.

De la un timp, am început să organizăm seminare socratice, după metoda lui Mortimer Adler și Dennis Graz (on-line), *Dreptul de autor și drepturile conexe, Învățare, Inovare, Interactivitate*, bazate pe asimilarea de cunoștințe și deprinderi noi, pe capacitatea de a acționa, de a comunica, de a transmite informația deținută. Aceste seminare pornesc de la ideea că este important ca persoanele care învață să-și pună întrebări și să construiască răspunsuri, să poată și să înțeleagă totul în profunzime. În cadrul seminarelor socratice sînt încurajate discuțiile, dezbaterile.

La capitolul **Concluzii** am putea menționa că participarea Bibliotecii Științifice la Concursul republican **Biblioteca-partener în promovarea proprietății intelectuale** oferă posibilitatea reală ca toți utilizatorii să cunoască mai bine aspectele juridice, informaționale ale Proprietății Intelctuale, să cunoască profund drepturile de autor și drepturile conexe, să fie implicați în activități creative și inovaționale.

SIMPOZIONUL MONUMENTUL TRADIȚIE ȘI VIITOR: O PRIVIRE DIN INTERIOR

Radu MOȚOC,
*inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și
Bucovina, Filiala „C. Negri”, Galați, România*

Aflat la cea de a XII-a ediție, **Simpozionul Național Monumentul - Tradiție și Viitor** de la Iași constituie cea mai importantă manifestare, care abordează cercetarea-proiectarea-conservarea și restaurarea monumentelor.

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, I.P.S. Teofan, mărturisea în prefața volumelor ce conțin lucrările simpozionului din anul 2009: *„Precum bisericile sînt icoane ale credinței celor care le pășesc pragul și îndemn întru veșnică pomenire a celor ce au fost ctitori și binefăcători, tot așa și monumentele istorice sînt icoane ale sufletului unei comunități, chip al năzuinței spre frumos și testament lăsat din generație în generație. Față de aceste dălturi în piatră avem, așadar, nu doar o datorie sacră, izvorită din respectul pentru moștenirea lăsată de înaintașii noștri, ci și o legitimă preocupare de a le reda adevărata lumină. Tocmai din acest motiv, sînt extrem de necesare momentele de dialog dintre specialiștii din diferite domenii care vizează istoria, restaurarea sau valorificarea monumentelor istorice.*

Simpozionul Monumentul - Tradiție și Viitor creează un astfel de cadru, de dialog și de schimb de experiență, în fiecare an, adunînd la Iași specialiști din țară și din străinătate, ale căror cercetări sînt consemnate într-un volum încredințat tiparului”⁽¹⁾

Aceast simpozion, care s-a desfășurat în sediul **Muzeului Unirii din Iași**, sub coordonarea doamnei **Aurica Ichim**, ajutată de un colectiv inimos compus din personalități din domeniul istoriei precum: **Mircea Ciubotaru, Lucian-Valeriu Lefter și Sorin Iftimi**, a fost susținut material și logistic de importante instituții naționale. (2)

Începerea sesiunii a coincis cu slujba Sfintei Liturghii, săvîrșită cu prilejul sărbătorii Sfintei Parascheva la Catedrala Mitropolitană, unde participanții au fost invitați să asiste.

Conform unei tradiții, a urmat o vizită de lucru la **Mănăstirea Golia**, unde

au fost prezentate lucrările de arheologie, proiectare, construcție și restaurare a picturilor care prefațau evenimentul ce urma să se desfășoare Duminică, 17 octombrie, când s-a sfințit această ctitorie a domnitorului Vasile Lupu, la 350 de ani de la prima sfințire.

Deschiderea oficială a lucrărilor a fost un bun prilej pentru I.P.S. Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, însoțit de un ales sobor de preoți, să mărturisească importanța acestui simpozion și să binecuvinteze lucrările ce urmau a fi susținute.

Înainte de a începe lucrările propriu-zise, au fost prezentate volumele lansate cu acest prilej:

- Volumul **Monumentul XI** (structurat în două părți cu 46 de comunicări care înglobează peste 750 de pagini), care conține lucrările susținute la ediția din anul 2009. Prezentarea volumelor a fost făcută de prof. univ.dr.Petronel Zahariuc.
- **Mănăstirea Golia. 350 de ani de la sfințirea ctitoriei lui Vasile Lupu.** Volum îngrijit de Sorin Iftimi și prezentat de dr. Mihail Dim. Sturdza. E împărțit în trei capitole: **Ctitorii Mănăstirii Golia**, **Tezaurul artistic al Mănăstirii Golia și Mănăstirea Golia-istoria unui monument**, trebuie menționate câteva personalități, care au publicat studii legate de Mănăstirea Golia: **Florin Marinescu** (e printe puținii cercetători care au acces la arhivele adăpostite la mănăstirile de la Muntele Athos-Mănăstirea Golia în arhiva Vatopedului), **Maria Magdalena Székely** (*Ctitorii cei vechi ai Goliei*), **Sorin Iftimi** (*Doamna Ecaterina Cerchez și fiul ei, Ștefăniță Lupu*), **Dumitru Năstase** (*Coroana împărătească a lui Vasile Lupu*), **Ștefan S. Gorovei** (*Adevărata identitate a unei broderii liturgice din tezaurul Mănăstirii Putna*), **Petre Ș. Năsturel** (*Patrafrul dăruit de domnița Ruxandra mitropolitului Grigore al Laodichiei - 1669*), **Aurica Ichim** (*Cronica unei restaurări care a durat jumătate de secol, 1898 - 1948*), **Lucian-Valeriu Lefter** (*Averile Mănăstirii Golia în pragul secularizării din 1863*) etc.
- **Mitropolitul Grigore Irinupoleos (1764 - 1846), egumenul grec al Goliei.** Prezentarea volumului a aparținut prof. univ. dr. Ștefan Sorin Gorovei. Volumul îngrijit de dr. Sorin Iftimi conține studii și documente referitoare la egumenul grec al Goliei. Studiile aparțin istoricului Florin Marinescu din Grecia și basarabeanului Vlad Mischevca. Sînt prezentate materialele din arhivele românești, grecești și rusești, păstrate în Arhivele Mănăstirii Vatoped și Arhiva Națională a Republicii Moldova din Chișinău. Demnă de menționat este declarația egumenului Mănăstirii Vatoped de la Muntele Athos, făcută cu ocazia vizitei efectuate în România în anul 2000, la Universitatea din București: „Noi, cei din Sfîntul Munte, sîntem datori în vecii vecilor Bisericii Ortodoxe Române! Nu uităm că domnitorii români, după împărații bizantini, sînt ctitorii celor mai multe mănăstiri aghiorite!” (3) Un capitol separat tratează șederea în Basarabia a egumenului în perioada 1821 - 1846.

Prima comunicare a fost susținută de academicianul **Răzvan Teodorescu**, care a prezentat comuniucarea *Bisericile și mănăstirile fortificate din România*. A urmat

comunicarea doamnei **Tereza Sinigalia**, care a adus frumoasa veste a introducerii Mănăstirii Sucevița pe Lista Patrimoniului Mondial. A urmat un concert de lieduri românești, susținut de baritonul Mihai Fruză de la Opera Națională Română din Iași.

Vineri 15 octombrie, sesiunea s-a desfășurat pe patru secțiuni:

- *Mănăstirea Golia - 350 de ani de la sfințire.*
- *Biserici și mănăstiri fortificate*
- *Tehnici și tehnologii de restaurare*
- *Monumentele - istorie și restaurare*

Ași vrea să remarc în deosebi următoarele comunicări:

- **Ion Opriș** - *Despre monumentele Iașului la 1905.*
- **Maria-Voica Pușcașu și Elena Gherman** - *Cercetări arheologice de la biserica Mănăstirii Golia*
- **Lucian-Valeriu Lefter** - *Mănăstirea Golia și averile ei în pragul secularizării din 1863*
- **Acad. Răzvan Teodorescu** - *Din nou despre o biserică fortificată de la hotarul Moldovei (Biserica Sf. Maria din Galați)*
- **Virgil Polizu** - *Mănăstirea Slatina, reper religios, cultural și militar al sec. al XVI-lea*
- **Iosef Kovacs** - *Biserici fortificate din Transilvania*
- **Iulian Marius Șchiopul** - *Destinațiile încăperilor din Cetatea Făgărașului*
- **Sergiu Iosipescu** - *Mănăstiri fortificate din vestul Moldovei*
- **Alexandra Chiliman Juvara** - *Restaurarea învelitoriilor folosind ardezia*
- **Dan Lungu** - *Restaurarea și conservarea monumentelor istorice: între așteptare și realitate*
- **Attila Istvan Szekeres** - *Steme în bisericile fortificate din județul Covasna*
- **Ilie Luceac** din Cernăuți - *Stavropighia de la Lvov*
- **Gheorghe Lazăr** - *Ctitorii negustorești în Oltenia (sec. al XVII și începutul sec. al XIX-lea)*
- **Mircea Tănase** - *Comana, mănăstire-cetate la sud de București*
- **Ion Giurcă** - *Fortificații permanente în Evul Mediu*
- **Virgil Z. Teodorescu** - *Ctitorul Matei Basarab*

În aceeași zi, programul a continuat cu vizitarea Mănăstirii Căpřiana din Republica Moldova, fiind onorată și invitația Institutului Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei de a participa la un Colocviu intitulat „**Monumentul - simbol al regășirii identitare**”, care s-a desfășurat în Sala Mică a Academiei de Științe a Moldovei. Moderatorul acestui colocviu a fost cunoscutul genealog și heraldist **Silviu Andrieș-Tabac**, din Republica Moldova. La acest colocviu au participat viceprim-ministrul Republicii Moldova, domnul **Ion Negrei**, și doamna **Mariana Șlapac**, vicepreședinta Academiei Republicii Moldova. Centrul Cultural Român din Chișinău a fost reprezentat de directorul acestei instituții de cultură, domnul **Petre Guran**.

- Au fost prezentate două comunicări în plen:
- **Mihail Dim. Sturdza** - *Bourul Moldovei pe un monument funerar din Paris*
  - **Radu Moțoc** - *Sfințirea Catedralei „Sfinții Împărați Constatin și Elena” din Bălți*

Au urmat mai multe intervenții susținute de **Ioan Opriș, Sergiu Cioacu, Ion Ștefăniță, acad. Andrei Eșanu, Attila Istvan Szekeres, Florin Marinescu.**

În data de 16 octombrie, participanții la acest simpozion au vizitat **Casa Memorială Alecu Donici**, biserica și capela familiei. Amplasată între trei iazuri și înconjurată de Codrii Orheieni, Casa Donici se remarcă printr-un cerdac spațios și importante obiecte de patrimoniu, care au fost prezentate de doamna **Ecaterina Ciobanu**. Ospitalitatea basarabeană a fost deosebit de apreciată de participanții la simpozion.

A urmat vizitarea **cetății Soroca**, amplasată în mijlocul orașului Soroca, unde am beneficiat de explicațiile unui distins istoric.

Duminică 17 octombrie, a fost dedicată **sfințirii Mănăstirii Golia**, unde Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, I. P. F. Daniel, a oficiat acest eveniment, înconjurat de un sobor de preoți, oficialitățile locale și de un numeros număr de credincioși.

Concluziile și încheierea Simpozionului s-au desfășurat, la fel, la Muzeul Unirii din Iași.

Ediția a XII-a a Simpozionului constituie o etapă importantă în studierea problematicii monumentelor istorice care, cu siguranță, va avea efecte în timp atât prin soluțiile prezentate la această etapă, dar mai ales prin sensibilizarea factorilor de răspundere de care depinde finanțarea și finalizarea acestor lucrări. Este o etapă importantă care merită toată recunoștința noastră față de organizatorii acestui Simpozion, ce se remarcă printr-o complexitate a domeniilor abordate.

18 octombrie 2010

Referințe bibliografice:

1. **Monumentul XI** : Lucrările Simp. Naț. Monumentul-Tradiție și Viitor. Iași, 2009, P.1, p. 5
2. **Ministerul Culturii și Patrimoniului Național**, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Consiliul Județean Iași, Primăria Municipiului Iași, Complexul Muzeal Național Moldova din Iași-Muzeul Unirii, Institutul Național al Patrimoniului, Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei și Uniunea Națională a Restauratorilor de Monumente Istorice
3. **Marinescu, Florin; Mischevca, Vlad**. Mitropolitul Grigore Irinupoleos. Ed. AXA, p. 9

Recunoscută ca utilitate publică în 1987, **Fundația Napoleon** are ca obiectiv principal încurajarea cercetării istoriei din perioada Consulatului și a celor două imperii napoleoniene și preservarea patrimoniului acestor epoci.

Anual, Fundația acordă trei premii unor lucrări de istorie sau istoria artei dedicate vremurilor lui Napoleon I și Napoleon al III-lea. În 2010, juriul, condus de Victor-André Masséna, Principe d'Essling, Președintele Fundației, și care are în componența sa mai mulți membri ai Academiei franceze, a desemnat drept câștigătoare următoarele lucrări:

- Premiul „Le Premier Empire - Fondation Napoléon”, domnului **Vincent Haegele** pentru lucrarea *Napoleon et Joseph Bonaparte, le pouvoir et l'ambition*, Paris, Ed. Tallandier, 2010.
- Premiul „Le Second Empire-Fondation Napoléon” domnului **Gabriel Badea Păun**, pentru lucrarea *Le style Second Empir, Architecture, décors et art de vivre*, Paris, Ed. Citadelles et Mazenod, 2009.
- Premiul „Fondation Napoléon pour un livre étranger” a revenit domnului **Dominic Lieven** pentru lucrarea *Russia against Napoléon*, Londra, Ed. Penguin Books, 2009.

Premiile au fost acordate pe data de 7 decembrie la Palatul Legiunii de Onoare în prezența Marelui Cancelar al Legiunii de Onoare, Generalul de Armată Jean-Louis Georgelin.

Domnul Gabriel Badea Păun, născut la Sinaia în anul 1973, este doctor în istoria artei al Universității Sorbona din Paris (anul 2005) și a primit mai multe distincții pentru următoarele lucrări:

- **Carmen Sylva, uimitoarea Regina Elisabeta a României**, Ed. Humanitas, București, 2003, 2007, 2008 și 2010. **Medalie pentru Loialitate - Regele Mihai I al României**, 2010.
- **Mecena și comanditarii. Artă și mesaj politic**, Ed. Noi Media Print, București 2009. **Premiul Alexandru Tzigara - Samurcaș - Fundația Magazin Istoric**, 2010.
- **Portrete de Societate, secolele al XIX-lea și al XX-lea**, Paris, Ed. Citadelles et Mazenod, 2007. Lucrarea a fost distinsă cu **Premiul Cercle Montherlant al Academiei de Belle Arte din Franța**, 2008; cu **Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler**, 2009, decorat de către Președintele României.

Acest succes ne bucură și ne face cinste nouă, românilor, dovedind capacitatea tinerilor de a se afirma în domenii greu de abordat, precum critica de artă într-o țară cum e Franța, care, cu siguranță, nu duce lipsă de idei și specialiști. Ne bucură faptul că municipalitatea din Sinaia a ținut cont de propunerea noastră de a desemna pe Gabriel Badea Păun Cetățean de Onoare al Municipiului Sinaia.

Așteptăm cu interes noi lucrări semnate de acest autor atît de inspirat în alegerea domeniilor pe care le studiază.

SFINȚIREA CATEDRALEI EPISCOPALE „SF. ÎMPĂRAȚI CONSTANTIN ȘI ELENA” DIN BĂLȚI

Radu MOȚOC

„Era timpul să fie amintită însemnătatea acestei catedrale cu un destin atât de strălucitor, dar în același timp, supus unor grele încercări ale vremurilor potrivit creștinismului. Ansamblu de o rară frumusețe arhitecturală, izvor al înțelepciunii, turn neclintit al creștinătății, loc mereu chemător de alinare a sufletului creștin, catedrala a fost și rămîne o carte de vizită municipiului Bălți.” Această aserțiune a Arhimandritului Marchel Mihăescu,

parohul Catedralei „SF. Împărați Constantin și Elena”, deschide cartea consacrată împlinirii a 70 de ani de la sfințirea locașului.

Catedrala a cunoscut în perioada regimului totalitar „experiența” profanării, împărțind soarta vitregă a sute de locașuri sfinte de pe mult pătimitul pămînt al Basarabiei.

Oraș negustoresc, cu o populație majoritară evreiască, recunoscut prin bîlciurile anuale de cai, Bălțiul a fost întemeiat înainte de 1750 pe moșia boierului Catargi. Pînă la momentul reînființării, în 1923, a Episcopiei Hotinului cu reședința la Bălți, în acest oraș cu o populație numeroasă activa doar biserica cu hramul „Sf. Nicolae”, locaș amplasat în cartierul evreiesc. Era și firesc ca episcopul Visarion Puiu* să edifice o biserică reprezentativă pentru această urbe.

Astfel, episcopul adresează Primului Ministru Ion I. C. Brătianu o scrisoare datată din 4/17 iunie 1923: „...Episcopia Hotinului are reședința în orașul Bălți, localitatea cea mai însemnată din colțul de nord-est al țării, cu o populație de peste 50 000 locuitori, din care cea mai mare parte sînt evrei. Dar în tot orașul acesta, pentru trebuințele cultului public al poporului ortodox, nu este decît o singură biserică, ce servește astăzi și de catedrală. De aceea, pentru a se dobîndi un locaș de închinăciune poporului ortodox din această localitate, apoi, spre a se da Episcopiei o catedrală măreață, în stil național... este absolut nevoie de construirea unei frumoase biserici și a unei reședințe episcopale. Și în vederea împlinirii acestei trebuințe, de atîta însemnătate religioasă și națională, venim a Vă ruga, Domnule Prim-Ministru, să binevoiți a dispune ca înaltul Guvern să hotărască:

1. A se face prin Ministerul Cultelor și Artelor planurile necesare catedralei și reședinței

episcopale din orașul Bălți.

2. *Să ni se dea un fond începător de trei milioane pentru procurarea întâiului material de piatră și lemn, trebuitor lucrărilor pregătitoare unor asemenea edificii, chiar în cursul acestui an”.*

Pentru începerea lucrărilor era nevoie să se obțină de la oficialitățile locale terenul din colțul străzilor Regele Ferdinand și General Berthlot situat în cartierul creștinesc. Intervenția a fost făcută prin scrisoarea nr. 752 din 1 octombrie 1923. Prefectul județului Bălți a dat răspuns favorabil la 27 octombrie al aceluiași an prin scrisoarea nr. 1 136. Ca urmare a demersurilor făcute de oficialitățile municipiului Bălți la Ministerul Cultelor, Ministerul de Interne și Sfântul Sinod s-a aprobat prin Decretul Regal nr. 315 din 31 ianuarie 1924 cedarea de veci a terenului cu suprafața de 7 595 m² către Episcopia Hotinului.

Punerea pietrei fundamentale s-a efectuat în prezența Principelui Carol, moștenitorul tronului, și a Patriarhului Ierusalimului Preafericitul Damianos însoțit de Dositei, Mitropolit de Sevastia. Ion Inculeț, Ministru al Basarabiei din acea perioadă, a organizat primirea înalților oaspeți împreună cu episcopul Visarion Puiu. O interesantă descriere a acestui eveniment a lăsat-o un martor ocular, părintele ierodiacon dr. Laurențiu Busuioc, funcționar în acea perioadă la Consiliul Eparhial din Bălți¹

După actul solemn al punerii pietrei fundamentale, a fost semnat un document, zidit apoi în temelie, care avea următorul conținut: „Astăzi, 28 septembrie, anul Mîntuirii, 1924...pusu-s-a temelie în orașul Bălți bisericii catedrale episcopale, cu hramul Sfinților Împărați și-n tocmai cu apostolii Constantin și Elena, față fiind la acest însemnat act Alteța Sa Regală Principele Carol, moștenitorul Tronului și Înalt Preasfințitul Mitropolit Primar, dr. Miron Cristea, înconjurat de membrii Sfintului Sinod, înaltul Guvern al Țării, cu numeroși reprezentanți ai Parlamentului, frunțașii orașului și mult cler și popor.

*Se ridică acest sfînt locaș, prin osîrdia Preasfințitului Visarion Puiu, întâiul episcop al reînviatei Eparhii a Hotinului, după planurile întocmite de **arhitectii Adrian Gabrielescu și Petre Dumitrescu** din București și să fie loc de închinare norodului creștinesc și podoabă acestui oraș...”*

Autoritățile locale au constituit la ședința din 14/27 octombrie 1923 un comitet pentru construcția catedralei episcopale din Bălți. Comitetul analizează în data de 21 martie 1924 oferta prezentată de arhitectul Adrian Gabrielescu de la Comisia monumentelor istorice din București, fiind considerată cea mai convenabilă din toate punctele de vedere. În consecință, oferta sa este acceptată și arhitectul prezintă comitetului respectiv la 23 aprilie/6mai 1924 schițele viitoarei catedrale, examinate ulterior și de **arhitectul P. Antonescu** din București și de arhitecții din cadrul Ministerului Cultelor, făcînd posibilă astfel începerea planurilor de execuție ale catedralei.

Pentru începerea acestor lucrări, Ministerul Cultelor a alocat suma de 2 500 000 lei, dar din cauza dificultăților financiare pricinuite de declanșarea crizei mondiale, restul cheltuielilor a trebuit să fie suportat de clerul din Eparhia Hotinului, eforturi

financiare coordonate de episcopul Visarion Puiu. Trebuie amintite donațiile oferite de corpul magistraților (12 000 lei) și cele ale ofițerilor români din divizia 14 (40 000 lei), sume utilizate pentru achiziționarea de veșminte arhieresti și obiecte religioase.

Catedrala episcopală cu hramul „Sf. Împărați Constantin și Elena” a fost ridicată în perioada anilor 1924 - 1934 prin grija primului episcop al reînviatelor Eparhii a Hotinului, preasfințitul Visarion Puiu. Acest sfânt locaș reprezintă primul semn trainic pe care oficialitățile române l-au construit pe pământul Basarabiei după reîntoarcerea acestei provincii la patriamamă.

Catedrala este construită sub formă de treflă cu pridvor înconjurat de coloane la intrare. Deasupra intrării și a pronaosului, sub turlă, pe cele trei laturi, există un cerdac cu niște coloane care creează între ele o boltă artistic lucrată.

Turla principală de 46 metri se înalță maestuos într-o armonie perfectă cu celelate componente ale catedralei.

De la poalele turlei principale se desfășoară în lateral, în formă de cascade, mai multe bolți lipite succesiv de zidăria principală a catedralei.

Locașul este acoperit în întregime cu plăci de aramă. În fața catedralei, pe axa ei principală, este amplasat un baptisteriu al cărui arhitect a fost **V. Voitehovschi**, construit după modelul practicat la biserica de la Curtea de Argeș.

În interiorul catedralei, care impresionează prin dimensiuni unde pot asista la slujbe peste 1 000 de credincioși, se disting coloanele ce sprijină cupola centrală și arcurile bolților, toate executate în beton armat.

Catapeteasma este lucrată în lemn de stejar și sculptată cu ornamente de struguri și foi de viță-de-vie. Pictura în frescă a catedralei a fost efectuată în mai multe etape, respectându-se stilul clasic bizantin, utilizat și în cazul bisericilor grecești de la Sf. Munte Athos. E de remarcat că pictura din catedrala bălțeană este realizată în tonuri mai luminoase.

Iluminarea catedralei este electrică, dar, pe lângă becurile din frumoasele candelabre, mai sînt și cele ascunse adînc în cornișe, asigurînd, aprinse, o senzație de feerie. Crucea de deasupra turlei principale este și ea iluminată electric, putînd fi observată noaptea de la distanță.

Pictura interioară a fost restaurată și completată în perioada anilor 2002-2004 sub coordonarea egumenului Andrei Berega**

Ctitorul acestei catedrale, episcopul Visarion, n-a urmărit numai ridicarea unui sfînt locaș de închinare, dar a dorit să înfăptuiască o operă de artă care să reprezinte o puternică afirmare a neamului românesc în Basarabia. Din acest motiv, solemnitatea tîrnosirii acestei catedrale s-a dorit a fi pătrunsă de toată măreția cuvenită.

La această sărbătoare bisericească și națională au luat parte, în afară de clerul și credincioșii din eparhie cu ajutorul cărora a fost ridicat, în mare parte, acest locaș de cult, și Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, înconjurat de miniștrii din guvern, de

membrii Sfintului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române de reprezentanții bisericilor ortodoxe, surori din străinătate.

Lucrările de construcție a catedralei au fost finalizate în toamna lui 1933 și s-a hotărât ca sfințirea să fie stabilită pentru data de 14 octombrie 1934. Ministrul Cultelor Al. Lapedatu sosește la Bălți în data de 17 septembrie 1934 pentru a examina starea de lucruri și a constatat că lucrările erau terminate și catedrala este înzestrată cu toate cele necesare pentru serviciul divin. Tot cu această ocazie, Al. Lapedatu a vizitat reședința episcopală, fabrica de lumânări și atelierul de confecționare a obiectelor bisericești.

Dar situația în Europa se complică din cauza asasinării Regelui Alexandru I, unificatorul Iugoslaviei, fapt care a îndoliat familia regală a României. Din acest motiv, solemnitatea de sfințire a catedralei a fost amânată pentru anul 1935.

Sfințirea primei biserici românești din ținutul interrveran a fost pentru Regele Carol al II-lea un bun prilej ca să se afle în mijlocul populației din Basarabia de după Reîntregire, vizitînd orașele Hotin, Bălți și Chișinău. Această călătorie a ținut patru zile (1-5 iunie 1935). Pe data de 1 iunie, la ora 8 dimineața, în gara Noua-Suliță a sosit un tren special în care erau membrii guvernului și înalți demnitari din București și din Cernăuți: G. Tătărescu, președintele Consiliului de Miniștri; I. Inculeț, Ministrul de Interne; Dr. C. Angelescu, Ministrul Instrucțiunii Publice; Al. Lapedatu, Ministrul Cultelor; Ioan Nistor, Ministrul Muncii; generalul Paul Anghelescu, Ministrul Armatei; Eugen Titeanu, Subsecretar de Stat; Tilică Stăncescu, Director General al Siguranței, etc. La ora 9 a sosit și trenul regal din care a coborît Măria Sa, Regele însoțit de Voievodul Mihai și de suita regală. Cortegiul de mașini a străbătut satele pe distanța de 41 km cît era pînă la Hotin. Pe întregul traseu, înalții oaspeți au fost salutați de săteni îmbrăcați în haine de sărbătoare, casele lor fiind împodobite cu flori și covoare basarabene. La intrarea în orașul Hotin, oaspeții au văzut un arc de triumf pe vârful căruia doi săteni cu buciume vesteau sosirea cortegiului regal. Primarul Hotinului, Ioan Cazacenco îl întâmpină pe Rege cu tradiționala pîine și sare. În fața catedralei din Hotin, regele a fost întâmpinat de I.P.S. Mitropolitul Nectarie al Bucovinei și Preasfințitul Visarion al Hotinului cu sfînta Evanghelie și Sfînta Cruce, iar corul de preoți înveșmîntați a cîntat „Mîntuiește, Doamne, poporul Tău”. În catedrală a fost oficiat un Tedeum la sfîrșitul căruia episcopul Visarion a ținut o cuvîntare.²

Oaspeții, clerul prezent și oficialitățile locale au asistat din tribuna ridicată cu acest prilej la defilarea trupelor militare. A urmat vizita la spitalul județean, unde au participat la punerea pietrei fundamentale a unui centru de chirurgie început prin stăruința P.S. Episcop Visarion și a doctorului Ioan Bordeianu.

Mai apoi, a fost inaugurat ateneul „Bogdan Petriceicu Hașdeu”, prilej cu care prefectul județului Hotin, cel care inițiasese acest proiect, a ținut o cuvîntare.

Î. P.S. Episcop Visarion își dorise încă în 1923 să înceapă la Hotin construirea unei catedrale care împreună cu parcul din jurul ei să devină o podoabă înălțătoare de suflet atît pentru locuitori, cît și pentru vizitatorii care vin să admire ruinele cetății. Dar această nobilă intenție s-a ciocnit de insensibilitatea oficialităților locale care nu au înțeles importanța ridicării unei asemenea catedrale într-un oraș situat la frontierele a trei țări: România, Polonia și Rusia. În consecință, procesul de aprobare a punerii la dispoziție a terenului necesar a întîrziat cu 12 ani finalizarea acestei construcții. Piatra fundamentală a fost sfințită cu această ocazie în prezența Măriei Sale Regele și a Marelui Voievod Mihai, care au turnat cimentul tradițional. La sfîrșitul ceremoniei de sfințire, episcopul Visarion a ținut un discurs.³

În actul de întemeiere a catedralei, redactat la 2 iunie 1935, se menționează: *„Astăzi 2 iunie, anul mîntuirii una mie nouă sute treizeci și cinci, în al cincilea an de domnie a Majestății Sale Regele Carol al II-lea al României, pusu-s-a temelie în orașul Hotin bisericii catedrale cu hramul Sf. Gheorghe, din rîvna și cu osîrdia Prea Sfințitului episcop Visarion al Hotinului, spre slava Dumnezeului părinților noștri și pentru a fi sfînt locaș de pomenire voievozilor, boierilor și oștenilor care au luptat și apărat vechea cetate a Hotinului, biserică de închinare norodului creștinesc și podoaba acestui oraș în veci, Amin”.*

Episcopul Visarion a invitat la ceremonia sfințirii catedralei din Bălți înalți reprezentanți ai bisericilor ortodoxe surori.

Preafericitul Patriarh ecumenic al Constantinopolului, Fotios al II-lea, a trimis ca reprezentant al patriarhiei pe Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Maximos al Halkidonului însoțit de Preacuvioșia Sa Arhimandritul Adamantios, directorul cancelariei sfîntului Sinod din Constantinopol.

Înalt Preasfințitul Mitropolit primat al Atenei Hrisostom a delegat ca reprezentant al bisericii Greciei pe protopresbiterul Constantin Maritachis, superiorul bisericii grecești din București.

Înalt Preasfințitul Mitropolit primar ortodox al Poloniei, Dionisie, a fost reprezentat prin preasfințitul episcop Sava de Liublin.

Înalt Preasfințitul Mitropolit Miron Cristea al României, a fost reprezentat de către preasfințitul episcop Cosma al Dunării de Jos.

Înalt Preasfințitul Mitropolit al Moldovei Nicodem, fiind bolnav, a fost reprezentat de preasfințitul Grigorie Botoșaneanu.

În sîmbăta care a precedat ceremonia de duminică, la ora 5 după amiază, în biserica Sf. Apostoli s-a săvîrșit de către preasfințitul episcop al Dunării de Jos, Cosma, privigherea la care au asistat foarte mulți enoriași. Tot atunci s-a hotărît ca antimisul cu Sf. Moaște să fie aduse la noua catedrală a doua zi dimineață, înainte de sosirea înalților oaspeți.

Duminică, 2 iunie, la ora 10, în stația Pămînteni din Bălți sosește trenul regal cu Măria Sa Regele Carol al II-lea îmbrăcat în alb, cu uniforma trupei de gardă, coif strălucitor, avînd o înfățișare împăratească. Marele Voievod Mihai, moștenitorul tronului, era îmbrăcat în uniforma elevilor de la școala militară de aviație și era urmat de generalul Ilasievici, mareșalul palatului. Pe peronul gării, înalții oaspeți au fost

Confluente Bibliologice

întâmpinați de P.S. Episcopul Visarion însoțit de Protoiereul Silvestru Vatrîci; generalul Toma Dumitrescu, comandatul corpului IV de armată; generalul Gheorghiu, comandantul diviziei a 14 Bălți; Emil Cateli, prefectul județului Bălți; P. Vrabie, primarul municipiului Bălți; C. Satmary președintele tribunalului Bălți; Gr. Mihuță, prim-procuror la Bălți. Conform tradiției, regele și cortegiul său au fost întâmpinați de către primar cu piine și sare în acordurile imnului regal, interpretat de fanfara militară.

Curtea catedralei a fost împodobită cu steaguri tricolore prinse de grilajul din fier forjat, iar în pridvorul dinaintea catedralei erau amplasate steagul românesc, cel grecesc și cel polonez, țări care au delegat ierarhi să săvîrșească slujba sfințirii catedralei din Bălți.

De la poarta de intrare și pînă la baptisteriul din fața catedralei stăteau peste 100 de preoți îmbrăcați în veșminte albe. În tribuna ridicată pe latura curții dinspre strada principală, au luat loc doamnele, îmbrăcate în costume naționale și haine de sărbătoare.

Cortegiul regal se apropie de catedrală și Regele Carol al II-lea este întâmpinat de episcopul Visarion înconjurat de Epitropii bisericii: Eufimie Popovici (fost prefect și senator); Berg, general în armata rusă; I. Bjola, învățător pensionar; părintele consilier D. lavorschi și protopopul orașului Bălți, S. Vatrîci. După ce Regele sărută Evanghelia și Crucea, Epitropii oferă Majestății Sale tradiționala piine și sare. Fanfara militară intonează Imnul Regal, iar odată cu ea, acompaniați și de sunetele clopotelor care dau o puternică armonie îngerească, cîntă întreg poporul.

Sfînta slujbă este binecuvîntată de Î.P.S. Mitropolit Maximos al Halkidonului, trimisul patriarhiei de Constantinopol. Corul celor peste 100 de preoți cîntă „Hristos a înviat” după care este înconjurată biserica, în frunte cu un călugăr care bate toaca de lemn, urmat de steagurile bisericești, corul clerului, înalții ierarhi, de Măria Sa Regele cu Marele Voievod Mihai și de demnitarii statului. În clipa cînd se rostește rugăciunea intrării: „Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru...”, Măria Sa Regele și marele Voievod Mihai îngenunchează odată cu înalții ierarhi slujitori, gest care creează o profundă impresie în mijlocul asistenței.

Rugăciunea a fost rostită de Preasfințitul Episcop Cozma al Dunării de Jos, care ridică sfintele moaște și se îndreaptă spre intrarea în catedrală, unde rostește îndemnul „*Ridicați boieri porțile voastre ca să intre Împăratul Slavei*”, iar din catedrală i se răspunde „*Cine este Împăratul Măririlor?*” Majestatea Sa Regele taie cordonul tricolor și, prin porțile impresionantei catedrale, pătrunde în incinta frumos luminată. Conduc de Preasfințitul Episcop Visarion, Măria Sa Regele s-a îmbrăcat în altar în

cămașa albă de ritual, iar Marele Voievod într-o cămașă de culoarea mov, amîndouă cu încingători de aur.

După terminarea slujbei de sfințire, preasfințitul episcop Visarion a oferit în dar Măriei Sale Regelui o frumoasă icoană lucrată în aur, după care a rostit o cuvîntare.⁴

Actul de întemeiere consemnează evenimentul astfel:

„Scris și semnat întru aducerea aminte a sfințirii bisericii catedralei din orașul Bălți, cu hramul Sfinților Împărați Constantin și Elena, începută a se zidi la 1924 în vremea domniei Regelui Ferdinand I și terminată în vremea domniei Regelui Carol II-lea al României, din rîvna și cu truda Episcopului Visarion, săvîrșindu-se sfințirea ei în ziua de 2 iunie, anul 1935, întru slava Dumnezeului nostru în veci. Amin”.

Măria Sa Regele și prințul moștenitor au salutat din tribuna din curtea catedralei defilarea trupelor din garnizoana Bălți.

Programul oficial prevedea și punerea pietrei fundamentale la capela Liceului de fete. Alteța Sa Regală a preferat să se deplaseze pe jos pîna la acest obiectiv, pentru a vedea mai deaproape mulțimea care îl ovaționa. La Liceul de fete, Regele a fost întîmpinat de Episcopul Visarion care, după ce a rostit o cuvîntare, a invitat pe înalții oaspeți să semneze și să zidească pergamentul în temelia capelei.

A urmat dezvelirea unui monument în cimitirul eroilor din Bălți, închinat celor care s-au jertfit pentru întregirea neamului.

La reședința episcopală, Măria Sa Regele Carol al II-lea l-a decorat pe Preasfințitul Episcop Visarion cu cordonul de „Mare Cruce” al ordinului Coroanei României pentru munca depusă pe tărîmul bisericesc și național. Cu această ocazie, Preasfințitul Episcop Visarion a rostit o cuvîntare de mulțumire.⁵

Răspunsul Măriei Sale Regelui a fost deosebit de sincer, din el nelipsind aprecierile activității de excepție ale Episcopului Visarion: *„...Cred că nu aș fi putut începe această vizită în Basarabia printr-o faptă mai frumoasă decît aceea a tîrnosirii primei biserici episcopale a României Unite pe aceste plaiuri veșnic românești. Nu cred că ar fi ceva mai frumos, căci aici acest popor moldovenesc a priceput adîncul rost al afirmării credinței și deci al naționalității românești, în aceste locuri revenite către Patrie și care vor rămîne prin întărirea credinței veșnice ale neamului nostru...”*

Pot spune că ești acela care ai priceput cuvintele care le-am spus întotdeauna că biserica noastră nu trebuie să fie o biserică moartă, ci trebuie să fie una vie. Dați-mi voie să spun că tocmai din cauza greutăților acestora ai putut să dai o probă în fața întregii creștinătăți și a Bisericii ortodoxe că aici există o adevărată biserică și că această biserică este biserica credinței și nu o biserică izvorîtă dintr-un buget al Statului. Azi sărbătorim

această înălțare și această punere definitivă a Crucii românismului pe plaiurile Basarabiei, dați-mi voie să ridic paharul meu pentru ca toată lumea să urmeze pilda de aici. Biserica să fie vie, biserica să trăiască prin credință și prin meritele ierarhilor săi."

După semnarea în „Cartea de aur” a Episcopiei, la ora patru și jumătate, Măria Sa Regele și Marele Voievod Mihai au plecat să viziteze cazărmile militare ale regimentului 6 Vânători, în care Suveranul a fost ofițer cu gradul de locotenent pe când această unitate era de gardă la castelul Peleş din Sinaia.

Slujbele arhieresti în noua catedrală au continuat zi de zi, timp de 40 de zile. La 3 iunie, la reședința episcopală, a fost oficiată o masă oficială la care au fost invitați ierarhi din țară și din străinătate. Prea Sfințitul Episcop Cozma al Dunării de Jos a prezentat în luarea sa de cuvânt motivele pentru care Î.P.S. Patriarhul Miron Cristea al României nu a putut veni. În această perioadă, la București se desfășurau conferințele cu reprezentanții bisericilor anglicane.

Prelații greci, însoțiți de arhimandriții Melchisedec Dimitriu și Daniel Ciubotaru, au vizitat în continuare monumentele și instituțiile bisericești din Iași, apoi, împreună cu Î.P.S. Mitropolit Nicodem, au mers la mănăstirea Neamț, leagănul monahismului românesc și la mănăstirile Văratice și Agapia.

Presa, atât cea din țară, cât și cea din străinătate, a relatat cu viu interes tîrnosirea catedralei episcopale din Bălți.

Nicolae Iorga evocă acest eveniment într-un articol intitulat „Un ctitor: părintele Visarion Puiu”, care a apărut în mai multe reviste: „Dărimători avem destui și cu un mare neobosit curaj. Dărimă case vechi, biserici, dărimă așezăminte și reputații. Dar ce rar e de o bucată de vreme să întâlnești un ctitor. Ctitor nu e oricine construiește punînd piatră pe piatră și portretul său pe tencuiala proaspătă și avînd bună grijă că între ce se cheltuiește să nu se amestece un ban din punga sa. Ctitoria cea adevărată, singura de ținut seama e aceia în care cineva cu un scop mai înalt înaintea ochilor își pune tot sufletul. Așa a făcut la Bălți, și-i urăm s-o facă și în străvechiul, în gloriosul Hotin, părintele Visarion Puiu, Episcopul Basarabiei de Nord...”

...A ridicat biserică lîngă biserică și palatul său numai cu Dumnezeu și-a avut mai multe lăcașuri ale sale. Iar în jur muncă, gospodărie, bună ordine. A impus astfel respectul celor de alt neam, acela de care se ține și sub raport moral a creat un oraș. Cîți din cei de față la strălucitoarea serbare de ieri vor fi luat un exemplu?”⁶

Camil Petrescu publică un articol despre această tîrnosire a catedralei din Bălți pe care îl întitulează „Suveranul în Basarabia”. Scriitorul menționează printre altele: „Calea religiei e fără îndoială cea mai nimerită pentru a găsi inima cucernică a țăranelui basarabean. Norocul face să păstorească în nordul acestui ținut un om de carte, un adevărat creator, Episcopul Visarion Puiu...lată ce e cu deosebire de prețuit într-un stat care își întărește cu luciditate structura. Participarea prelaților străini este ea însăși un semn de prestigiu și arătarea unui rol de conducere. Nădăjduim că marele lăcaș tîrnosit e în același timp o operă de artă...”⁷

Mitropolitul Visarion Puiu (1879 - 1964)

S-a născut la 27 februarie 1879 la Pașcani. Școala primară a făcut-o în orașul natal (3 ani) și un an la Roman. Seminarul teologic l-a început la Roman și l-a finalizat la Iași. Facultatea de Teologie a urmat-o la București în perioada anilor 1899 - 1904. A fost introdus în monahism la Catedrala Episcopală din Roman în anul 1905, după care a urmat Academia Teologică din Kiev (1907 - 1908). A îndeplinit funcția de director al Seminarului teologic „Sf. Andrei” din Galați în perioada 1909 - 1918, după care a fost numit director al Seminarului teologic din Chișinău și Exarh al mănăstirilor din Basarabia (1918 - 1921).

Pentru dăruirea cu care a slujit biserica ortodoxă română, a fost numit Episcop de Argeș (1921 - 1923), Episcop al Hotinului (1923 - 1935) și Mitropolit al Bucovinei (1935 - 1940).

În perioada războiului de Reîntregire a îndeplinit funcția de șef al Misiunii Bisericești Ortodoxe Române în Transnistria (1942 - 1943).

După venirea sovieticilor în România, a fost condamnat la moarte în contumacie în anul 1946 de către Tribunalul Poporului din București și excomunicat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în 1950. A fost reabilitat post-mortem tot de Biserica Ortodoxă Română la 25 septembrie 1990. Anularea sentinței judecătorești din 1946 însă, se lasă așteptată și în prezent.

Este fondatorul Episcopiei Ortodoxe Române din Europa Occidentală pe care a condus-o în perioada 1954 - 1958.

A murit la 10 august 1964 în apropiere de Paris, la Vieis Maison-Aisne și a fost înmormântat de comunitatea catolică, cea care i-a acordat sprijin în ultimii ani din viață. Ulterior, a fost reînsemnat în Cimitirul Montparnasse din Paris.

A avut o bogată activitate de publicist. În cele peste 40 de lucrări publicate a abordat probleme de educație și morală creștină și de istorie. A întreținut o vastă corespondență cu majoritatea Bisericilor Europene și Orientale, cu mănăstirile de la Muntele Athos și cu mari personalități ale vremii. A corespondat cu Academia Română și Muzeul Militar Național, instituții cărora le-a făcut mai multe donații.

Casa pe care a construit-o Mitropolitul Visarion Puiu la Mănăstirea Vovideni a fost oferită după 1948 lui M. Sadoveanu și găzduiește în prezent **Muzeul memorial Mihail Sadoveanu**. În incinta muzeului este și o cameră care amintește de Mitropolitul Bucovinei, Visarion Puiu, care are piatra de mormânt în osuarul din mănăstirea Neamț.

Nicolae Iorga l-a apreciat ca pe unul dintre cei mai culți clerici ortodocși români din perioada interbelică.

** Egumenul Andrei Berega

Născut la 06.03.1972 în satul Grigorești, raionul Sângerei, Republica Moldova.

Urmează cursurile Universității de Arte Frumoase din Moscova (1989-1992); Seminarul Teologic Ortodox din Chișinău (1992-1996); la Universitatea Paris I secția Arte Bizantine (2003); primește burse de studii oferite de guvernul Francez și cel din România la Sorbona și București. Execută și restaurează picturi bisericești din R. Moldova și România. Cunoaște cinci limbi străine.

1. „Într-o frumoasă zi de toamnă, duminică, 15/28 septembrie 1924, orașul Bălți, gătit ca de mare sărbătoare, chema, în ulițele mai însemnate din mijloc, valuri de lume de tot felul. De la trecerea prin el a Regelui Ferdinand întâia oară în 1921, și din ziua instalării întâiului episcop al Eparhiei Hotinului, Visarion Puiu, care și-a ales reședința în acest oraș, Bălții nu au mai văzut asemenea pregătiri, nici arcuri de verdeață și freamăt de lume și de oaste ca acum. Sărbătoarea punerii acestor pietre fundamentale într-un oraș retras și comercial ca Bălți, prin felul neașteptat în care s-a desfășurat, a trezit amintirea vremurilor de glorie și de creștină pietate ale lui Neagoe Basarab și Vasile Lupu, când Răsăritul ne trimetea tot ce avea mai de seamă ca să fie mărturie zilelor de înălțătoare prăznuire ale neamului nostru. Și i-a fost dat tocmai acestui colț retras al Basarabiei să facă legătura cu acele vremuri, căci, pe lângă înaltele fețe bisericești și politice ale țării, în frunte cu Alțeta Sa Regală Principele Carol, norocoase împrejurări ne-au adus de față la această serbare pe însuși Santitatea Sa Patriarhul Damianos al Ierusalimului. Figura venerabilului bătrân din depărtate locuri a fost apoteoza acestei serbări, care depășește cadrul unui eveniment local, devenind un fapt istoric pentru țara noastră întregă și în deosebi pentru această noua eparhie...”

2. „Sire,

Istoria neamului și a acestui pământ, ne arată la începutul ei veacurile tulburi și încă nedeplin cunoscute ale închegării poporului nostru românesc, vreme lăsată cercetărilor istorice; după ele urmează veacurile cu tot felul de frământări ale țărilor române răzlețite, printre care totuși găsim nume și acte strălucitoare, ca în istoria popoarelor mari și glorioase; iar după aceasta vine vremea veacului nostru, al închegărilor prezente, cu consolidarea și dezvoltările pornite de înțeleptul Vostru unchi, regele Carol I, urmate de unificarea poporului și a pământului românesc, sub blândul Vostru părinte, regele Ferdinand I, de la care a rămas continuarea și desăvârșirea operei lor, prin dezvoltarea tuturor instituțiilor trebuitoare acestui popor și pentru a cărora înfăptuiri, vedem cu nețărmurită bucurie și cu admirație cum Majestatea Voastră, nu cruțați nici vreme, nici odihnă, ci ne dați pildă tuturor truda cercetărilor și îndemnuri trezind conștiințele și pornind energii spre o cât mai frumoasă propășire de obște....

De zidurile acestei cetăți, s-au lovit: crăiasca trufie a Poloniei de ieri, hoardele nestatornice ale cazacilor și tătarilor, cetele cuceritoare ale turcilor de altă dată și valurile uriașelor oștiri ale Rusiei....

Cum, însă, în clipa de față, ați luat truda veniri spre a da și acestui colț de țară rânduiele și îmbunătățiri ca un Alexandru cel Bun, punând azi temelie unei noi catedrale, a unui spital și inaugurarea unui cămin cultural, deci instituții dătătoare de noi puteri vieții acestui oraș, fângăduim că și în acestea vă vom fi, nu numai recunoscători, ci și grabnici îndeplinitori de lucru”. Sfințirea catedralei din Bălți, Ed.

Consiliul Eparhial Hotin, 1935, pag. 10.

3. „ .... Tocmai era vremea ca tristețea acestui târg sărac și de margine de țară, să fie risipită și prin frumusețea unei catedrale. Se cuvenea așezarea la acest hotar a unui stâlp de graniță creștină; a unui far luminător pentru cei slabi și repede rătăciți de gânduri șubrede și păgubitoare; trebuia un altar de sărbătorească pomenire a tuturor vechilor ostași căzuți apărând și odihnesc acum sub ruinele cetății Hotinului, ne trebuia și un semn veșnic aducător aminte al trecerii Voastre prin acest oraș....” Ibidem, pag. 16.

4. „Sire,

Din cercetarea cu luare aminte a enormului film, ce ne desfășoară istoria lumii, din cele mai îndepărtate vremi și până în zilele noastre, înțelepciunea ordonată vede că, dintre toate sistemele de conducere pentru popoare, cele care sprijină mai puternic alcătuirile sociale, atât ale oamenilor cu viață primitivă, cât și a celor mai civilizate țări, sunt cele ce se întemeiază pe credința religioasă....

Pe când păturile superioare ale unui popor se frământă ca valurile în direcția tuturor vânturilor, mulțimea maselor populare, păstrează în cuminte resemnare, moștenind din veacuri, legi și deprinderi mult mai solide și folositoare vieții și dezvoltării lor, cu adânci temeieri în credințele religioase și mulțumită acestor reguli de viață ele pot privi și îndura prefacerile vremelnice ale născocitoarelor minții omenești cu toate frământările ce ajung uneori și în adâncul lor, îndeosebi când ele se sprijină pe creștinism....

Cunoscând cu toții că acest puternic factor sufletesc a păstrat și a purtat și poporul nostru românesc, oțelindu-l prin atâtea feluri de frământări în cursul veacurilor vieții sale, datori suntem a păstra și sprijini mereu credința în cea mai mare măsură pentru că poporul nostru, vorbind din adâncul lui, este religios, el ține la religia lui și o folosește mai presus de orice alte călăuziri vremelnice ca pe cea mai solidă cârmă a vieții sale....

Regretăm că la zidirea catedralei nu am avut sprijinul convenit din partea cârmuirii centrale a țării, precum de asemenea nici a factorilor cu cădere locală, care a pricinuit întârzierea altor acțiuni din partea bisericii acestei eparhii. A fost, însă, se vede, voia lui Dumnezeu, ca atât această catedrală cum și toată așezarea reînființatei episcopii a Hotinului, să se realizeze prin râvna clerului său și în deosebi cu sprijinul țăranilor acestei eparhii. Și acest lucru ne mângâie infinit....

Și întrucât acest sfânt locaș, la fel cu celelalte 57 biserici zidite și zidite din nou și cele 360 reparate și în curs de reparare în vremea acestor zece ani de la reînființarea eparhiei noastre, e produsul râvnei clerului și a dragostei de Dumnezeu și a dărnicii creștinești a poporului acestui colț de țară, credem Sire, că sufletul Vostru se va bucura cunoscând acest lucru. Căci locuitorii fiind religioși de la sine se înțelege, ei alcătuiesc o latură de popor cuminte, muncitor și statornic și prin aceasta se arată că „ La Nistru este strajă”, iar truda venirii Majestății Voastre în mijlocul unui asemenea popor, este pentru dânsul și o aleasă răsplată și o bucurie mult meritată.....” Ibidem, pag. 30.

5. „Sire,

.....Acum zece ani în urmă, într-o frumoasă zi de toamnă dar o toamnă de stepă

cu arșiță de soare și vânt puternic ați binevoit pe atunci Prinț de Coroană fiind, a lua truda venirii în târgul Bălților spre a încuraja sufletul unui episcop doritor a împlini misiunea întemeierii unei eparhii și a doua clipă cea de față în care binevoiti a veni de data asta cu slavă regească să cercetați în ce măsură s-au împlinit slabele și îndoielnicele făgăduințe de atunci.....

Și va veni o vreme când generațiile viitoare vor ceti între altele împrejurările tulburi și puțin prielnice acestor frumoase plaiuri ale țării noastre dintre Prut și Nistru, s-a pus totuși început unei episcopii cu întocmiri vlădicești și cum la acest însemnat lucru binevoit-a Regele Ferdinand I cel bun și blând al României întregite să trimită pe însuși fiul său, prințul de Coroană Carol și cum a fost de față atunci însuși Patriarhul Ierusalimului Damian și întregul Sinod al Bisericii Române și sftenicii tronului și mulțimea căpeteniilor de frunte ai oștirii și numeros norod și cum s-a desfășurat serbarea punerii temeliei catedralei din Bălți și a bisericii vlădicești și a reședinței episcopale din acest oraș și cum a privit cu uimire și nedumerire norodul acestui târg o minune ca aceasta.

Au trecut zece ani, Sire, de când s-a tipărit în mintea tuturor celor de atunci sosirea Majestății Voastre și cuvintele frumoase ce ați rostit și lacrimile bătrânului Patriarh octogenar Damian al Ierusalimului căruia ați binevoit a-i da întâiul și unicul prilej de a vedea și a binecuvânta oastea creștină în ostașii Diviziei 14 și de când am început zidirea acestor trei edificii între care și acest locaș în care am fericirea să vă văd iarăși ca într-o pagină de cronică...

Ca om suport greu clipele de față deși-s nespus de îmbucurătoare...și nu am nici cuvinte măiestrite în care să pot prezenta Majestății Voastre deplin mulțumirea ce datorez pentru bunătatea ce mi-ați arătat... Să trăiți mulți și fericiți ani pentru prosperitatea țării și înflorirea sfintei noastre biserici. Amin. Ibidem, pag. 36.

6. Revista „Ortodoxia” a Patriarhiei din Constantinopol, iunie 1935

7. Revista „Ecclisia” a Mitropoliei din Atena, iunie 1935

8. Revista „Vosresnoie Citenie” a Mitropoliei ruse din Varșovia

9. Ziarul „Românul” nr. 112 din 10 iunie 1935, București

POLONEZII DIN BASARABIA ÎN PERIOADA INTERBELICĂ

Nicolae ENCIU,
doctor habilitat în istorie

De rînd cu garantarea legală, constituțională, „a libertății personale, libertății tiparului, a cuvîntului, a credinței, a adunărilor și a tuturor libertăților obștești”, noul loc și rol al minorităților etnice din România interbelică, inclusiv al celor din Basarabia, s-a manifestat în atenția sporită a cercetătorilor față de problematica acestora. Bunăoară, conferințele organizate de Secția geografică și etnografică a „Astreii” basarabene în anul 1926/1927 au avut ca obiectiv „a pune în lumină viața diferitelor popoare, care locuiesc în Basarabia”, tematica acestora acoperind, practic, întregul spectru al problemei: G. Năstase „Despre Moldovenii din Basarabia”, N. Smochină „Despre Moldovenii de peste Nistru”, L. T. Boga „Despre Țigani din Basarabia”, C. Vorobiov „Despre Lipoveni”, Remich „Despre Nemți”, Fazli „Despre Găgăuzi”, P. Sinadino „Despre Greci”, St. Kostrzewski „Despre Polonezi”,¹ - ultima fiind editată în anul 1927.

Conform opiniei președintelui Comunității poloneze din Chișinău din perioada interbelică, Stanislaw Kostrzewski, pot fi distinse trei etape principale în statornicirea polonezilor pe teritoriul Basarabiei:²

1. Începutul statornicirii polonezilor în Basarabia coincide cu timpurile, când Polonia fusese în floarea vieții sale politice (secolele XV-XVI), cînd hotarele statului polonez atingeau: la nord Marea Baltică și fluviul Dvina de Nord, la sud aproape Marea Neagră între Nipru și Nistru, la apus atingeau Elba și Odera, iar la răsărit treceau de fluviul Nipru.

În acea perioadă, polonezii au purtat numeroase lupte împotriva turcilor. Astfel, în anul 1444, lîngă Varna, la coastele Mării Negre, în lupta contra turcilor a căzut regele Poloniei Vladislav al III-lea.

Pe de altă parte, pe teritoriul jud. Soroca, la circa 20 km de tîrgul Atachi, în anul 1617 a avut loc o luptă sîngeroasă între polonezi și turci, în care a căzut renumitul conducător al trupelor poloneze și marele om de stat hatmanul Zolkiewski. Pe locul acelei lupte a fost ridicat un monument în cinstea oștirilor poloneze și a hatmanului Zolkiewski, monument care în anul 1906 a fost restaurat de un grup de polonezi, membri ai Societății Arheologice și Geografice din Kiev.

Aceste timpuri sunt considerate drept începutul statornicirii polonezilor în Basarabia, iar orașul Hotin a fost cel dintîi dintre orașele basarabene, în care au fost atestați polonezii.

2. Cea de-a doua etapă a statornicirii polonezilor în Basarabia se referă deja la secolul al XIX-lea, la momentele culminante ale luptelor polonezilor pentru

independența Patriei lor, anume la revoluțiile din 1831 contra rușilor, din 1846 și 1848 contra germanilor și austriecilor și din 1863, iarăși contra rușilor.

Aceste revoluții au fost înnăbușite în mări întregi de sânge și mulți polonezi, scăpând cu viața, au fost nevoiți să emigreze din țara lor. Locul cel mai apropiat, unde s-au îndreptat acești refugiați, a fost Moldova de peste Prut, astfel încât, către 1918, în regiunile orașelor Iași și Pașcani erau sate întregi cu populație poloneză. Anume din această regiune multe familii de polonezi au trecut Prutul, stabilindu-se în special în jud. Bălți.

3. În fine, după revoluțiile menționate, urmărind obiectivul înnăbușirii complete a spiritului de protest al polonezilor, guvernul rus a recurs la câteva măsuri. În primul rând, funcționarii de stat polonezi au fost strămutați în interiorul Rusiei, iar în locul lor au fost aduși ruși. În rândul al doilea, polonezilor - proprietari de moșii li s-a interzis să-și vîndă moșiile altor polonezi și să cumpere noi moșii. Cumpărătorii moșiilor poloneze puteau fi doar rușii sau reprezentanți ai altor naționalități. Polonezii aveau dreptul de a procura moșii doar în interiorul Rusiei sau în acele regiuni, în care elementul polonez era ne semnificativ sau lipsea cu totul. Tot în aceste regiuni, polonezilor li s-a acordat dreptul de a fi funcționari de stat.

Printre aceste regiuni s-a numărat și Basarabia, astfel încât, pe parcursul celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea, numărul polonezilor în Basarabia a sporit treptat.

II. Evoluția numerică a polonezilor în Basarabia.

Este de remarcat că, în linii generale, schema expusă de Stanislaw Kostrzewski este confirmată de statisticile existente.

Astfel, la revizia a VIII-a din 1835, în Basarabia au fost atestați doar 737 de polonezi. Către 1 858, numărul lor a ajuns la 800, iar la revizia a X-a din 1861-1862 au fost atestați circa 4 000 de polonezi.³ Din datele aceleiași revizii constatăm că polonezii alcătuiau 0,4% din totalul populației Basarabiei; 1 676 de polonezi locuiau în orașe, iar majoritatea lor (1 551 de persoane) era concentrată în jud. Hotin.⁴

Din datele recensământului din 1897, vedem că numărul polonezilor din Basarabia a sporit la 1 696, din care 5542 locuiau în mediul rural, iar 6154 în cel urban. Se constată, totodată, că aria răspândirii lor pe teritoriul Basarabiei se diversificase considerabil: în or. Chișinău, bunăoară, locuiau 3247 de polonezi, în or. Tighina – 1017, în jud. Soroca – 1742 și în jud. Hotin – 2192 de polonezi.⁵

Din aceleasi date desprindem că știința de carte în rândul polonezilor era răspîndită în proporție de 55,6 % pentru bărbați și 52,9 % pentru femei.⁶ La acest capitol, într-o situație mai favorabilă comparativ cu polonezii se aflau doar etnicii germani, în rîndul căror știința de carte constituia 63,5% la bărbați și respectiv, 62,9% la femei.

Precum se știe, la recensămîntul din 1897, populația Basarabiei a fost înregistrată doar după criteriul limbii materne. Conform acestui criteriu, polonezii alcătuiau 0,6% din totalul populației Basarabiei, 2,1% din totalul populației urbane și 0,34 % din cel al populației rurale.⁷

Dintr-un studiu consultat la Arhivele Naționale din București, păstrat în fondul personal al lui Pantelimon Halippa și intitulat „Organizarea Basarabiei”,

constatăm că, pînă în 1918, numeroși polonezi reușiseră să devină mari proprietari de pămînt, posedînd peste 100 ha. Între acești mari proprietari se numără Brjovzovsky, Ambrojevici, Siținsky, Derojinsky, Pissarjevsky etc.⁸

Este de remarcat că, în perioada cuprinsă între recensămîntul din 1897 și începutul primului război mondial, numărul polonezilor din Basarabia a rămas, practic, același, - 11.550 de polonezi în 1914, - pentru a ajunge cota maximă la finele primei conflagrații mondiale, - 24.000 de polonezi în 1918.⁹

Cifra de 24.000 de polonezi în 1918 trebuie considerată ca fiind una artificială, deoarece creșterea s-a produs nu pe cale naturală, ci ca o consecință a evacuărilor forțate la care au recurs trupele rusești în regiunile răsăritene ale Poloniei, în timpul retragerii lor, ca urmare a năvălirii trupelor germane și austriece în primăvara anului 1915.

Anul 1918 a fost, așadar, perioada culminantă în sensul evoluției numerice a polonezilor din Basarabia, deoarece, când s-a aflat despre înfrîngerea Puterilor Centrale și, la scurt timp de la aceasta, a reconstituirii statului polonez independent, numeroși polonezi s-au repatriat în țara lor de origine. În așa mod pe parcursul a doar câțiva ani s-a revenit la numărul din preajma primului război mondial. Astfel, în primii trei ani după 1918, din Basarabia s-au repatriat în Polonia 16 280 de polonezi, dintre care într-un singur an, 1919, s-au repatriat circa 10.000.¹⁰

Prin Declarația Sfatului Țării din 27 martie / 9 aprilie 1918, Basarabia istorică s-a unit cu România „în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului, ca noroadele singure să-și hotărască soarta lor”.¹¹ Din partea Comitetului Național al polonezilor din Basarabia, la ședința istorică a Sfatului Țării a participat Felix Dudkevici. Luând cuvîntul în numele națiunii poloneze, Felix Dudkevici a susținut unirea „așa cum o cer moldovenii – stăpînii de baștină ai acestei țări”. *„M-am urcat la această tribună, menționa în continuare Dudkevici, numai ca să arăt bucuria noastră, a polonezilor, pentru actul istoric ce-l săvârșiți și prin care realizați dreptul popoarelor de a-și hotărî soarta, realipindu-vă la sânul maicii de la care ați fost ruși cu sila, acum mai bine de o sută de ani. Doresc neamului românesc viitorul frumos pe care îl merită”*.¹²

Este de remarcat și faptul că Felix Dudkevici a votat pentru unirea Basarabiei cu România, iar în cadrul Sfatului Țării a fost membru în comisiile școlare, de mandate, administrativă, precum și în prima comisie agrară.¹³

Deja în cadrul statului național unitar român, problemele minorităților etnice din Basarabia au fost soluționate într-un larg spirit democratic. Prin semnarea Tratatului de la Paris din 28 octombrie 1920 al Consiliului ambasadurilor Puterilor Aliate privind recunoașterea de jure a unirii Basarabiei cu România, aceasta din urmă se obliga să respecte inclusiv pe teritoriul Basarabiei prevederile tratatului semnat la Paris la 9 decembrie 1919 și anume: „A asigura locuitorilor, fără deosebire de rasă, de limbă sau de religie, aceleași garanții de libertate și de dreptate ca și celorlalți locuitori din ținuturile ce fac parte din regatul României”.¹⁴ Pe de altă parte, Constituția din 29 martie 1923 a reconfirmat, prin art. 7, drepturile tuturor cetățenilor țării, indiferent de credință religioasă și confesiune, de origine etnică și de limbă, stabilind, prin același articol, condițiile în care străinii puteau fi naturalizați.¹⁵

Principiile înscrise în Constituția din 1923 au fost dezvoltate în Legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române din 24 februarie 1924, care reconfirma tuturor cetățenilor din provinciile unite, dacă ei nu optaseră pentru cetățenie străină, cetățenia română; totodată, ea admitea românii din localitățile care, prin trasarea frontierelor de stat ale României, rămăseseră în componența altui stat, posibilitatea de a obține cetățenia română, dacă ei optau pentru aceasta.¹⁶

Minoritățile etnice din Basarabia interbelică s-au bucurat, așadar, fără nici o discriminare, de toate libertățile democratice proclamate în Constituția României, cum ar fi: dreptul la vot, la învățământul în limba maternă, au beneficiat în egală măsură de rezultatul reformelor democratice din România, în special, de reforma agrară din 1918 - 1924. Astfel, în Basarabia, au fost repartizate circa 1 500 000 de hectare unui număr de 357.016 locuitori, între care 316 078 români, 13 127 ruși, 12 725 bulgari, 4 422 germani și 536 polonezi, - cu alte cuvinte, au fost împroprietăriți toți cetățenii care au solicitat pământ, fără deosebire de apartenența lor etnică sau confesională.¹⁷

La recensământul din 29 decembrie 1930 - care a fost și primul recensământ realizat pe teritoriul întregii României, cuprinzând toate provinciile ei istorice, - au fost atestați 48 310 polonezi, ceea ce constituia 0,3 % din întreaga populație a României, iar în Basarabia - 8 104 polonezi sau 0,3 % din totalul populației provinciei¹⁸. Este de remarcat că la acel recensământ, din 8 104 polonezi, doar 3 862 au declarat limba poloneză drept limbă maternă, iar alți 4 242 de polonezi au considerat limba maternă o altă limbă decât cea poloneză.¹⁹

Precum rezultă din datele aceluiași recensământ, majoritatea polonezilor locuia în județele Bălți (3 165 persoane), Lăpușna (1 662 persoane) și Hotin (1 017 persoane), în celelalte județe numărul lor variind de la 100 - în jud. Cahul - la 850 în jud. Soroca.²⁰

Din punctul de vedere profesional și cel ocupațional, majoritatea polonezilor din Basarabia interbelică erau mici proprietari, meseriași, muncitori manuali și - într-un număr insignifiant - negustori. Existau localități, în special în jud. Bălți, în care polonezii alcătuiau comunități importante din punct de vedere numeric. Astfel, în Bălții Noi locuiau circa 300 de polonezi, în localitatea Petropavlovskaja - circa 350, în Sinadinovca - circa 200, în lezărenii Noi - circa 100 de polonezi.²¹ În majoritatea cazurilor însă, în satele basarabene puteau fi atestate obișnuit câte două-trei familii de polonezi.

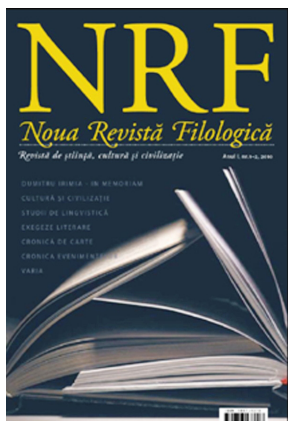
Precum menționa St. Kostrzewski, președintele Comunității polonezilor din Chișinău, „relația elementului polonez cu populația majoritară din Basarabia este actualmente (1927 - n.n.) cu mult mai satisfăcătoare, comparativ cu perioada de până în 1918, când polonezii se bucurau de drepturi cetățenești doar în Basarabia și numai în anumite domenii de activitate”. „Statul român tratează Polonezii, menționa același autor, ca pe cetățenii români, pe același picior de egalitate cu elementul dominant din punct de vedere numeric”²²

Cât privesc soluțiile privind raporturile dintre minoritatea poloneză și populația majoritară din România interbelică, St. Kostrzewski considera, pe bună dreptate, că „polonezii trebuie să fie cetățeni buni ai țării în care trăiesc, neuitând

totodată că sînt polonezi – și de aceea trebuie să-și iubească limba și credința strămoșilor lor. Îndeplinind aceste condiții, menționa autorul, ei vor deveni cetățeni utili pentru stat și vor cîștiga respectul tuturor”²³

Note

- ¹ **Panaiteescu, Scarla; Rașcu, G. M.** Darea de seamă asupra activității Secțiunii Chișinău a Societății regale române de geografie pe anul 1927. In: *Buletinul Societății Regale Române de Geografie*, 1927, Tom. XLVI, p. 478-479.
- ² **Kostrzewschi, Stanislaw.** Polonezii din Basarabia. Conf. ținută la 30 mart. 1927 la „Astra”, Chișinău. Ch. : Cartea Românească, 1927, p. 2-4.
- ³ **Murgoci, G.** La population de la Bessarabie. Étude démographique. Préf. par Em. De Martonne. Paris, 1920, An. I : Tableaux numériques, Tableau VI bis : Variation des populations étrangères.
- ⁴ **Ibidem**, Tableau III bis : La population de la Bessarabie par nationalité d’après la X-me Revision 1861 (sans le district d’Ismail).
- ⁵ **Первая всеобщая перепись населения Российской империи, 1897 г.** Под ред. Н. А. Тройницкого. М. : Изд. Центр. Стат. Ком. МВД., 1905, Т. III : Бессарабская губерния, p. 3.
- ⁶ **Ibidem**, p. XX.
- ⁷ **Ibidem**, p. XXI.
- ⁸ **Arhivele Naționale. București, Fond Pantelimon Halippa**, 124/F.D., fila 126.
- ⁹ **Kostrzewschi, Stanislaw.** Polonezii din Basarabia, p. 5.
- ¹⁰ **Idem, Ibidem**, p. 7.
- ¹¹ **Crestomație la istoria românilor (1917-1992).** Alcăt. M. Cernenco, A. Petrencu, I. Șișcanu. Ch.: Ed. Universitas, 1993, p. 37.
- ¹² **Chiriac, Alexandru.** Mic dicționar al membrilor Sfatului Țării din Chișinău (21 noiembrie 1917 – 27 noiembrie 1918). In: *Patrimoniul*, 1991, nr. 4, p. 49-50.
- ¹³ **Idem, Ibidem**, p. 50.
- ¹⁴ **Istoria României între anii 1918-1944.** Culeg. de docum. București : Ed. Didactică și Pedagogică, 1982, p. 36.
- ¹⁵ **Constituția României din 29 martie 1923.** In *Ibidem*, p. 58.
- ¹⁶ **„Monitorul oficial”**, 1924, nr. 41 din 28 febr.
- ¹⁷ **Frunza, Ion.** Bessarabien. Rumänische und Leistungen. Bukarest : Die Dacia-Bücher, 1941, p. 63.
- ¹⁸ **Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930.** București : Impr. Naț., 1938, Vol. II : Neam, limbă maternă, religie, p. XXVIII.
- ¹⁹ **Ibidem**, p. XXIX.
- ²⁰ **Ibidem**, p. XXXII-XXXIII.
- ²¹ **Kostrzewschi, Stanislaw.** Polonezii din Basarabia, p. 6.
- ²² **Idem, Ibidem**, p. 8 ; Arhivele Naționale, București, fond Pantelimon Halippa, 124/F.D., fila 125.
- ²³ **Kostrzewschi, Stanislaw.** Polonezii din Basarabia, p. 9.

NRF - SAU INTRAREA ÎN COMPETIȚIE

Valentina BOTNARCIUC,
*lector, Catedra Literatură Română și
Universală, Facultatea de Filologie a USB*

Parafrazînd titlul editorialelor semnate de co-directorii Noii Reviste Filologice – rectorul Universității de Stat „Alec Russo” Gheorghe Popa și directorul editurii Cartier Gheorghe Erizeanu – aș pune, *in loc de prezentare* (a revistei), *În loc de predoslovie – la topitul plumbului*, pentru că primul editorial surprinde ceea ce pretinde a face Noua Revistă Filologică – a cultiva „un bun simț lingval și literar”, iar cel de-al doilea – ceea ce ar fi vrut să ajungă oricine cultivă acel „bun simț lingval și literar” – „topitor de plumb”.

Acest număr inaugural al revistei se vrea, așa cum spune și titlul materialului semnat de Maria Șleahițchi, și *urmă de lumină a ființei lui Dumitru Irimia*, care „ne-a susținut cu entuziasm în ideea de a scoate această revistă” și pentru care „trei mari iubiri [...] au fost Limba română, Eminescu, Basarabia”.

Filologică în sensul clasic al cuvîntului, revista prezintă rezultatele unor demersuri epistemologice, care, atît ca intensiune, cît și ca extensiune îi justifică denumirea: cultură și civilizație, lingvistică, exegeze literare.

La rubrica *Cultură și civilizație* se conturează *felul în care sunt văzuți românii de călătorii britanici*, constatîndu-se că „perceperea distorsionată a imaginii României nu datează de ieri sau de azi, ci are vechime în documentele de acum cîteva sute de ani” (Ofelia Ichim); se explică ce *este un muzeu de lingvistică* și cum „jucăriile lingvistice permit a vedea limba altfel, a cunoaște diversitatea lingvistică, forțele creatoare ale limbii” (Vidas Kavaliauskas și alții); se inițiază în interpretarea din *perspectivă semiotică a circului*, care „devine o metaforă a dezechilibrelor sociale și individuale ale modernității” (Sala Valldaura).

Studiile de lingvistică cuprind etimologia și comparativistica, frazeologia, ortografia, sintaxa limbii ruse și a limbii ucrainene. Desprindem doar cîteva afirmații din aceste studii în speranța incitării la lectură:

- „Însăși propunerea Academiei de a folosi două litere (*î* și *ã*) pentru a marca unul și același sunet este, în esență, alogică” (Gheorghe Popa);
- „Lituaniana se consideră a fi cea mai arhaică limbă dintre limbile indo-europene vorbite în prezent. [...] Dezvoltînd, de-a lungul evoluției sale, diverse trăsături atipice sau necunoscute în limbile neolatine occidentale, româna este calificată

de J. Goudet drept „piatra unghiulară” a întregii lingvistici romanice” (Vidas Kavaliauskas, Ala Sainenco);

- „Într-o oarecare măsură lexicul somatic este internațional, universal și, urmărindu-l într-o limbă, putem deduce diverse legi comune mai multor limbi. Unul din motive e constituirea imaginilor de la baza frazeologismelor ca rezultat al unei tipologii comune a gândirii și a asemănării experienței trăite în legătură cu părțile propriului corp” (Elena Lăcustă);
- „La momentul actual, comunicarea e caracterizată de două procese distincte – interconexiunea și coliziunea dintre formele de vorbire orală și scrisă – procese suplimentate prin intermediul procedeelelor polemice” (Larisa Bortă);
- „Parcelarea este un factor care condiționează frecvența funcționării propozițiilor nesaturate semantic: drept consecință a parcelării, componentele propoziției simple transgresează planul sintagmei obținând statutul unor propoziții independente” (Elena Sirota, Nina Mighirin).

La rubrica *Exegeze literare*:

- referindu-se la opera poetică a lui Ion Buzdugan, Alexandru Burlacu afirmă că este „un poet esențialmente sămănătorist”, poezia sa nefiind „străină de tehnici și elemente expresioniste sau simboliste”;
- Iulian Costache revine la una dintre piesele lui Ion Luca Caragiale - *D'ale carnavalului* - peste care „a planat mult timp o prejudecată de ierarhizare care, sub acuza „facilității”, exila piesa [...] printre farse, într-o „carantină” a formelor literare minore”;
- Raisa Leahu analizează *Vînătoarea* de Ioan Mircea, prozopoeem care „nu pare să dezvolte nimic neobișnuit în descrierea vînătorii” și în cazul căruia, „abia progresia actului de interpretare a textului urmînd să dezvăluie subtila împletire dintre vizual și reflecție”;
- Anatol Moraru afirmă că „*Frunze de dor* rămîne a fi o proză reprezentativă prin mesajul ideatic și estetic, în stare să producă satisfacții intelectuale”;
- Daniela Petroșel constată că „defamiliarizarea care însoțește multe dintre textele lui Urmuz ar putea fi și rezultatul pierderii ființei umane într-o lume de obiecte cărora nu le cunoaște cu precizie rostul”;
- cu referire la romanul lui V. Voiculescu *Zahei Orbul*, Nicoleta Redenciuc opinează: „Considerat de unii o capodoperă, de alții un eșec, romanul îmbogățește proza noastră cu o temă inedită atât din perspectiva infirmului ce suportă nedreptăți peste nedreptăți (care a fost reluată), cât și privind substratul simbolic”;
- la întrebarea *Cum e cu puțința istoria literaturii?*, care „are drept fundament dezbateră, mai degrabă implicită, despre existența unei crize a istoriei literaturii”, Mircea A. Diaconu oferă trei soluții: „1. plasarea pe o perspectivă neopozitivistă, care înseamnă situarea între viața internă și cea externă a literaturii, 2. depășirea rupturii dintre obiect și subiect prin asumarea unei viziuni organiciste care înseamnă și recuperarea unui haos factologic și 3. depășirea viziunii care consideră faptele definite prin asumarea altuia care consideră că orice nou fenomen resemantizează trecutul”.

Cronicile de carte sînt semnate de Gheorghe Popa (Rudolf Windisch, *Studii de lingvistică și filologie românească*) și Lucia Țurcanu (Nicolae Manolescu, *Viață și cărți*).

Trebuie salutată neapărat apariția Noii Reviste Filologice nu numai pentru că este prima publicație științifică în orașul Bălți, dar mai ales, pentru nivelul valoric susținut, pentru obținerea colaborării din partea unui corpus de autori consacrați și pentru alte reușite.

„OLEANDRII MĂ STRIGĂ ROZ” - O CARTE CARE TE CUCEREȘTE

Violina OCINSCHI,

asistent universitar, Catedra Literatură Română
și Universală, Facultatea de Filologie a USB

Culegerea de poeme „*Oleandrii mă strigă roz*”, semnată de Maria Șleahțiți, cuprinde, „*ca într-o scoică uitată*”, 5 compartimente întitulate sugestiv: „*apocrife*”, „*poeme în vernil*”, „*oleandrii mă strigă roz*”, „*12/doisprezece*” și „*dincolo*”.

Cartea debutează cu poemul „*apocrifele sinelui rătăcitor*”, în care eul liric încearcă să-și contureze un spațiu aspațial, un timp atemporal („*golesc timp și anulez spații*”) și jinduește un anume confort psihologic: „*aici e locul suspensiilor cu semnificația 0/ aici îmi retrag sinele și pe mine retrăgîndu-mă*”. Dedublarea eului liric e condiționată și de găsirea liniștii interioare: „*ca să pot spune liniștit*”. „*Punctul realității [...] absolute*” e determinat tot de imaginea dublă a eului liric, care reușește o performanță memorabilă: „*adună la un loc timp și spațiu*”.

Poemul „*între mine și tine*” prezintă imaginea îngerului „*obosit*” care „*aleargă [...] în camașă de noapte frămîntînd glodul/unei primăveri timpurii*”. Această oboseală a îngerului e accentuată și de sintagmele: „*urcă cu greu*”, „*bate istovit*”. Finalul poemului e dominat de sentimentul resemnării: îngerul se conformează situației existente, „*se întoarce și pleacă*”.

Eul liric din versurile „*cunoaște-mă pe mine însămi*” este, după cum ne sugerează și pronumele de accentuare din titlu, o femeie care „*respiră cu întreg universul*” și asta îl face să se deosebească de ceilalți. Atunci cînd el e „*atît de departe*”, ea mărturisește:

„*ca într-o scoică uitată*”

la fundul mării mă frământ
mă izbesc de pereții gândului
pînă simt cum
mă fură șuvoaie fierbinți
fierbinți fierbinți fierbinți
foarte fierbinți”

În poemul „galben pastel”, este reluată, iarăși în final, imaginea scoicii: „scoici infidele aruncate de ape pe mal”.

Poemul „acum” conține o serie de definiții pluriaspectuale ale eului liric: „sînt brazda mov”, „sînt fluviul de miere”, „sîntgînd reîntors”, „sînt tăcerea vîntoaielor”. Etnia acestui eu liric poate fi identificată în opera „panglici vernil”: „româncă precum sînt / eu voi citi-nainte”.

Vocea inconfundabilă a poemelor din această carte o plasează pe Maria Șleahțiți printre autorii de importanță din lirica română din Basarabia. Aceste piese lirice ilustrează o realitate care se merită să devină lectură. Vă îndemn să descoperiți misterul care se ascunde în “scoicile infidele aruncate pe mal!” și să apreciați can-doarea oleandrilor care „strigă roz”.

ACHIZIȚII
RECENTE

King, Peter J. O sută de filozofi : Viața și opera celor mai mari gânditori ai lumii / Peter J. King ; trad. din limba engl.: Liana Stan ; il.: Kuo Kang Chen, Coral Mula. - București : Encicl. RAO , 2006. - 192 p. : portr., il.- ISBN 973-717-074-1; ISBN 978-973-717-074-3

Popescu, Cristian Florin. Dicționar explicativ de jurnalism, relații publice și publicitate / Cristian Florin Popescu. - București : Ed. Tritonic, 2004 (Tipogr. Cassandra). - 528 p. - (Comunicare. Media / coord. Bogdan Hrib). - ISBN 973-8051-60-6